SLUŽBENI GLASNIK BOSNE I HERCEGOVINE
Izdanje na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Издање на босанском, хрватском и српском језику

Godina XVIII
Ponedjeljak, 19. maja/svibnja 2014. godine

Broj/Број
39

Година XVIII
Понедјељак, 19. маја 2014. године

ISSN 1512-7486 - bosanski jezik
ISSN 1512-7494 - hrvatski jezik
ISSN 1512-7508 - srpski jezik

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE

614

Na osnovu člana IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 64. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 13. marta 2014. godine, i na 37. sjednici Doma naroda, održanoj 29. aprila 2014. godine, donijela je

ZAKON
O JAVNIM NABAVKAMA

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Član 1.
(Predmet Zakona)

(1) Ovim zakonom uređuje se sistem javnih nabavki u Bosni i Hercegovini, utvrđuju pravila za postupke javnih nabavki, i to na način da se definiraju prava, dužnosti, odgovornosti i pravna zaštita učesnika u postupku javne nabavke, te nadležnosti Agencije za javne nabavke Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija) i Ureda za razmatranje žalbi Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: URŽ).

(2) Postupak javne nabavke odnosi se na postupke nabavke robe, usluga ili radova koje provodi ugovorni organ ili sektorski ugovorni organ iz čl. 4. i 5. ovog zakona, u skladu s odredbama ovog zakona i podzakonskih akata.

Član 2.
(Definicije pojmova)

(1) Pojedini pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

a) **ugovor o javnoj nabavci** je ugovor s finansijskim interesom koji se zaključuje u pisanoj formi između jednog ili više dobavljača i jednog ili više ugovornih organa i ima za cilj nabavku robe, usluga ili izvođenja radova u okviru značenja ovog zakona, i to:

1) **ugovor o javnoj nabavci robe** je ugovor o javnoj nabavci čiji je predmet kupovina, najam i zakup robe ili lizing sa ili bez opcije kupovine robe, kao i ugovor koji kao usputnu stvar uključuje i ugradnju i/ili postavljanje i/ili montažu uz robu;

2) **ugovor o javnoj nabavci usluga** je ugovor o javnoj nabavci čiji je predmet nabavka usluga iz Aneksa II. dio A i B, koji su sastavni dio ovog zakona. Usluge koje su izuzete od ovog zakona navedene su u Aneksu II. Dio C, koji je sastavni dio ovog zakona. Ugovorom o javnoj nabavci usluga smatra se:
- ugovor o javnoj nabavci, čiji su predmet i roba i usluge, ugovor je o javnoj nabavci usluga, ako vrijednost predmetnih usluga prelazi vrijednost robe obuhvaćene tim ugovorom ili
- ugovor o javnoj nabavci, čiji su predmet usluge i radovi, ugovor je o javnoj nabavci usluga, ako on uključuje i radove u smislu Aneksa I. koji je sastavni dio ovog zakona, a koji su sporedni u odnosu na glavni predmet ugovora;

3) **ugovor o javnoj nabavci radova** je ugovor čiji je predmet projektovanje i izvođenje radova ili izvođenje radova koji se odnose na jednu ili više djelatnosti utvrđenih u Aneksu I., koji je sastavni dio ovog zakona, ili radova ili izvođenje radova, bilo kojim sredstvima, koji odgovaraju zahtjevima koje je naveo ugovorni organ ili sektorski ugovorni organ. Pojam "radovi" podrazumijeva rezultat gradnje ili građevinskih radova uzet u cjelini, a koji je sam po sebi dovoljan za ispunjenje neke ekonomske ili tehničke funkcije.

b) **ugovorni organ** u smislu ovog zakona je:
- **1)** ugovorni organ iz člana 4. ovog zakona koji provodi postupak javne nabavke robe, usluga i/ili radova;
- **2)** sektorski ugovorni organ iz člana 5. ovog zakona koji obavlja djelatnost u oblasti vodosnabdijevanja ili energetike ili prometa ili poštanskih usluga i koji provodi postupak javne nabavke robe, usluga i/ili radova;

c) **privredni subjekat** je pravno ili fizičko lice, ili grupa takvih lica, koji na tržištu nude robe, usluge i/ili radove, a registrirani su za obavljanje predmetne djelatnosti, te mogu učestvovati u postupku javne nabavke, kao:
- **1)** **ponuđač** koji je dostavio ponudu;
- **2)** **kandidat** koji je dostavio zahtjev za učešće u ograničenom, pregovaračkom postupku ili takmičarskom dijalogu;
- **3)** **grupa kandidata/ponuđača** (dva ili više kandidata/ponuđača) koji su dostavili zajednički zahtjev za učešće ili zajedničku ponudu;
- **4)** **dobavljač** kojem je nakon postupka javne nabavke dodijeljen ugovor o javnoj nabavci.

d) **tenderska dokumentacija** je dokumentacija koja sadrži minimum jasnih i odgovarajućih informacija u odnosu na izabrani postupak dodjele ugovora, a objavljuje je ili kandidatima/ponuđačima predstavlja ugovorni organ; ova dokumentacija uključuje obavještenje o nabavci, poziv za dostavu zahtjeva za učešće/ponuda (početnih i konačnih), tehničke specifikacije, kriterije za kvalifikaciju i izbor najpovoljnije ponude, nacrt ili osnovne elemente ugovora i druge relevantne dokumente i objašnjenja;

e) **otvoreni postupak** je postupak u kojem svaki zainteresirani ponuđač može dostaviti ponudu;

f) **zahtjev za učešće** je pisani dokument koji privredni subjekat podnosi u prvoj fazi u ograničenom postupku, pregovaračkom postupku ili takmičarskom dijalogu;

g) **pretkvalifikacija** je faza postupka u kojoj ugovorni organ, na osnovu kvalifikacionih kriterija definiranih u tenderskoj dokumentaciji, vrši izbor kvalificiranih kandidata koji će se pozvati da dostave ponude u ograničenom postupku, pregovaračkom postupku ili takmičarskom dijalogu;

h) **ograničeni postupak** je postupak u kojem privredni subjekat može zahtijevati učešće i u kojem ugovorni organ nakon obavljene kvalifikacije poziva sve kvalificirane kandidate da podnesu ponude;

i) **pregovarački postupak** je postupak u kojem ugovorni organ pregovara o uslovima ugovora s jednim ili više pozvanih ponuđača. Ovaj postupak može se provoditi sa ili bez prethodnog objavljivanja obavještenja o nabavci, isključivo prema uslovima utvrđenim u ovom zakonu;

j) **takmičarski dijalog** je postupak u kojem svaki zainteresirani privredni subjekat može zatražiti da učestvuje u postupku, pri čemu ugovorni organ s učesnicima pozvanim u taj postupak vodi dijalog s ciljem razvijanja jednog ili više odgovarajućih rješenja koja mogu ispuniti njegove zahtjeve, i na osnovu kojih su izabrani ponuđači pozvani da podnesu ponude;

k) **konkurs za izradu idejnog rješenja** je postupak koji ugovornom organu omogućava da osigura, u oblastima prostornog uređenja, urbanizma, arhitekture i građenja ili obrade podataka, plan ili rješenje koje bira konkursna komisija u postupku javnog nadmetanja sa ili bez dodjele nagrada;

l) **ponuda** je dokument koji podnosi ponuđač, pri čemu nudi isporuku robe, pružanje usluge ili izvođenje radova, pod uslovima koje određuje ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji. Ponuda može biti:
- 1) prihvatljiva - ako ispunjava sve uslove koji se traže tenderskom dokumentacijom;
- 2) neprihvatljiva - ako ne ispunjava uslove koji se traže tenderskom dokumentacijom.

m) **alternativna ponuda** je ponuda u kojoj se nude drugačije karakteristike predmeta ugovora u odnosu na one koje su navedene u tenderskoj dokumentaciji, pri čemu ta ponuda mora zadovoljiti minimalne uslove koje je postavio ugovorni organ;

n) **okvirni sporazum** je sporazum između jednog ili više ugovornih organa i više dobavljača, zaključen u pisanom obliku, kojim se definiraju uslovi pod kojim se mogu dodijeliti ugovori tokom određenog perioda, u skladu s predviđenom cijenom i, gdje je moguće, predviđenim količinama;

o) **ekskluzivno ili isključivo pravo** je pravo na obavljanje djelatnosti iz člana 5. ovog zakona, koje nadležni organ u Bosni i Hercegovini posebnim zakonom, drugim propisom, ili odgovarajućim ugovorom dodijeli jednom ili više pravnih subjekata, što značajno utiče na mogućnost drugih subjekata da obavljaju te djelatnosti. Nosilac tog ekskluzivnog ili isključivog prava dužan je prilikom nabavke robe, usluga ili radova neophodnih za obavljanje tih djelatnosti, koje su dodijeljene kao ekskluzivno ili isključivo pravo, primjenjivati odredbe ovog zakona;

p) **Jedinstveni rječnik javne nabavke** (**Common Procurement Vocabulary)** referentna je nomenklatura koja se primjenjuje u postupku javne nabavke, a istovremeno osigurava usklađenost sa ostalim postojećim nomenklaturama;

r) **elektronsko sredstvo** odnosi se na korištenje elektronske opreme za obradu i arhiviranje podataka koji se šalju, prenose i primaju žičanom ili radiovezom, optičkim ili drugim elektromagnetnim sredstvima;

s) **pisani ili u pisanoj formi** podrazumijeva svaki izraz koji se sastoji od riječi ili brojeva koji se mogu pročitati, umnožiti i naknadno saopćiti, a također i informacije koje se prenose i arhiviraju uz pomoć elektronskih sredstava, pod uslovom da je sadržaj osiguran i da se potpis može identificirati;

t) **lot (grupa)** je dio predmeta nabavke nastao kao rezultat dijeljenja predmeta nabavke u posebne, srodne cjeline, koje se kao takve označavaju u tenderskoj dokumentaciji.

Član 3.
(Opći principi)

(1) Ugovorni organ dužan je da postupa transparentno, da se u postupku javne nabavke prema kandidatima/ponu-đačima ponaša jednako i nediskriminirajuće, na način da osigura pravičnu i aktivnu konkurenciju, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom.

(2) Opći principi obavezno se primjenjuju i poštuju i u postupku pravne zaštite.

Član 4.
(Ugovorni organ)

(1) Ugovorni organ, u smislu ovog zakona, je:
   a) Svaka institucija vlasti u Bosni i Hercegovini, entitetima, Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, na nivou kantona, grada ili općine (u daljnjem tekstu: institucija vlasti na državnom, entitetskom ili lokalnom nivou);
   b) Pravno lice koje je osnovano za određenu svrhu s ciljem zadovoljavanja potreba od općeg interesa, a koje nema industrijski ili komercijalni karakter i ispunjava najmanje jedan od sljedećih uslova:
      1) finansirano je, najvećim dijelom, iz javnih sredstava, ili
      2) nadzor nad upravljanjem vrši ugovorni organ definiran u tač. a) i b) ovog stava, ili
      3) više od polovine članova skupštine, upravnog ili nadzornog odbora su imenovani ili izabrani predstavnici ugovornih organa iz tač. a) i b) ovog stava;
   c) Asocijacija koju su formirali jedna ili više institucija vlasti ili pravna lica definirani u tač. a) i b) ovog stava.
(2) Ugovorni organi mogu donijeti odluku da zajednički provode postupak javne nabavke ili osnovati centralni nabavni organ. Pravila provođenja zajedničke nabavke i osnivanja centralnog nabavnog organa propisuje podzakonskim aktom Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće ministara BiH).
(3) Agencija donosi pravilnik koji sadrži listu ugovornih organa po kategorijama koji su obavezni primjenjivati ovaj zakon. Svi ugovorni organi, koji su uvršteni u definiciju iz ovog člana, dužni su primjenjivati ovaj zakon i u slučaju kada nisu navedeni na listi ugovornih organa.

Član 5.
(Sektorski ugovorni organ)

(1) Sektorski ugovorni organ je obveznik primjene ovog zakona ako obavlja djelatnosti u oblasti vodosnabdijevanja, energetike, prometa i poštanskih usluga, i to:
   a) ugovorni organ iz člana 4. ovog zakona kada nabavlja robu, usluge ili radove za potrebe obavljanja djelatnosti navedenih u čl. 78. do 83. ovog zakona;
   b) privredno društvo u kojem ugovorni organ ili više ugovornih organa ima ili može imati neposredan ili posredan prevladavajući uticaj na osnovu vlasništva, finansijskog udjela ili na osnovu propisa koji vrijede za društvo i koje obavlja jednu ili više djelatnosti navedenih u čl. 78. do 83. ovog zakona, kada nabavlja robu, usluge ili radove za potrebe obavljanja tih djelatnosti. Preovladavajući uticaj u smislu ove tačke postoji u slučaju kada ugovorni organ direktno ili indirektno:
      1) ima natpolovičnu većinu osnovnog kapitala tog privrednog društva; ili
      2) ima natpolovičnu većinu glasova koji su povezani s ulozima u tom privrednom društvu; ili
      3) može imenovati više od polovine članova uprave, upravnog ili nadzornog odbora tog privrednog društva.
(2) Privredno društvo koje na osnovu posebnog ili isključivog prava obavlja jednu ili više djelatnosti navedenih u čl. 78. do 83. ovog zakona i kada nabavlja robu, usluge ili radove za potrebe obavljanja tih djelatnosti, a nije ugovorni organ u smislu ovog zakona ili privredno društvo u smislu stava (1) tačka b) ovog člana, obveznik je primjene ovog zakona.
(3) U slučaju da neku od djelatnosti definiranih u ovom članu obavlja više privrednih društava koja nisu obuhvaćena st. (1) i (2) ovog člana, Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na zahtjev Agencije, a po zahtjevu odnosnog ugovornog organa, ocijenit će da li je relevantno tržište za datu djelatnost otvoreno za konkurenciju. U slučaju da je odlukom Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine to relevantno tržište proglašeno otvorenim za konkurenciju, privredno društvo koje obavlja konkretnu djelatnost nije obavezno primjenjivati ovaj zakon za obavljanje te djelatnosti.

Član 6.
(Ugovori koji su predmet ovog zakona)

Ugovorni organ dužan je dodjeljivati ugovore o javnoj nabavci robe, usluga i radova primjenjujući postupke definirane ovim zakonom i podzakonskim aktima.

Član 7.
(Subvencionirani ugovori)

(1) Odredbe ovog zakona primjenjuju se i za ugovore koje ugovorni organ direktno subvencionira s više od 50% ako:
   a) ti ugovori uključuju radove u smislu Aneksa I. ovog zakona;
   b) ti ugovori uključuju radove na bolnicama, objektima namijenjenim za sport, rekreaciju i odmor, školskim i univerzitetskim zgradama i zgradama koje se koriste u administrativne svrhe.
(2) Odredbe ovog zakona primjenjuju se i za ugovore koje ugovorni organ direktno subvencionira s više od 50% za ugovore za pružanje usluga koje su u vezi s radovima u smislu stava (1) ovog člana.
(3) Ugovorni organ koji daje takve subvencije dužan je osigurati poštivanje odredbi ovog zakona u slučajevima kada subvencionirani ugovor dodjeljuje neko drugo fizičko ili pravno lice, odnosno dužan je i sam poštivati odredbe ovog zakona u slučajevima kada dodjeljuje subvencionirani ugovor za ili u ime tih fizičkih ili pravnih lica.

Član 8.
(Ugovori na čiju dodjelu se primjenjuje poseban režim)

(1) Na dodjelu ugovora koji za predmet javne nabavke ima usluge iz Aneksa II. Dio B, koji je sastavni dio ovog zakona, primjenjuju se odredbe ovog zakona, i to: odredbe koje se odnose na opće principe, pripremu tehničke specifikacije, period na koji se zaključuje ugovor, pravnu zaštitu, objavu obavještenja o dodjeli ugovora i dobrovoljno *ex ante* obavještenje o transparentnosti.
(2) Postupak dodjele ugovora iz stava (1) ovog člana bit će uređen pravilnikom koji donosi Vijeće ministara BiH.
(3) Postupci, uslovi, zahtjevi, definicije pojmova, izuzeća i ostala bitna pitanja u vezi s dodjelom ugovora u oblasti odbrane i sigurnosti bit će uređena pravilnikom koji donosi Vijeće ministara BiH na prijedlog Agencije.
(4) Ugovori u oblasti odbrane i sigurnosti iz stava (3) ovog člana odnose se na nabavku:
   a) vojne opreme, uključujući bilo koji njen dio, sastav i/ili sklop;
   b) sigurnosno osjetljive opreme, uključujući bilo koji njen dio, sastav i/ili sklop;
   c) radova, robe i usluga direktno povezanih s opremom iz tač.a) i b) ovog stava za bilo koji i za sve elemente njenog trajanja;
   d) radova i usluga za izričito vojne namjene;
   e) sigurnosno osjetljivih radova i sigurnosno osjetljivih usluga.
(5) Ugovori koje dodjeljuju diplomatsko-konzularna predstavništva i misije Bosne i Hercegovine, a čija je

vrijednost manja od vrijednosnih razreda iz člana 14. st. (2) i (3) ovog zakona, bit će uređeni posebnim pravilnikom koji će donijeti Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine i uz prethodnu saglasnost Agencije.

Član 9.
(Rezervirani ugovori)

(1) Ugovorni organ može u planu nabavki definirati postupke javne nabavke rezervirane samo za kandidate, odnosno ponuđače koji zapošljavaju, u odnosu na ukupan broj zaposlenih, više od 50% lica s invaliditetom, a koji ne mogu obavljati poslove u normalnim uslovima.
(2) U obavještenju o javnoj nabavci ugovorni organ mora naznačiti da je postupak javne nabavke rezerviran isključivo za privredne subjekte iz stava (1) ovog člana.

Član 10.
(Izuzeća od primjene odredbi ovog zakona)

(1) Od primjene ovog zakona izuzimaju se:
a) ugovor o javnoj nabavci koji je zakonima u Bosni i Hercegovini proglašen državnom tajnom;
b) ugovor o javnoj nabavci čije izvršenje zahtijeva posebne mjere sigurnosti, u skladu sa zakonima u Bosni i Hercegovini;
c) ugovor koji se dodjeljuje u skladu s međunarodnim sporazumom prema kojem se primjenjuje posebna procedura međunarodnih, kreditnih ili donatorskih aranžmana ili ugovor o javnoj nabavci koji je zaključen u skladu s posebnim pravilima definiranim međunarodnim ugovorom između Bosne i Hercegovine i jedne ili više država za projekte koje će ugovorne strane zajednički izvoditi ili koristiti, ili na osnovu međunarodnih sporazuma o stacioniranju trupa koje zaključi Bosna i Hercegovina;
d) ugovor o javnoj nabavci prirodnih i zakonskih monopola, a koji mogu uključiti nabavku vode, električne energije, plina, toplotne energije i drugih usluga, do otvaranja relevantnog tržišta za konkurenciju;
e) ugovor o kupovini ili zakupu postojećih zgrada, druge nepokretne imovine, zemljišta ili prava koja iz njih proističu, bilo kojim finansijskim sredstvima, uz obavezu ugovornog organa da osigura transparentnost te procedure, s tim što nabavka finansijskih usluga za kupovinu ili zakup postojećih zgrada, druge nepokretne imovine, zemljišta ili prava koja iz njih proističu, istovremeno, prije ili nakon ugovora o kupovini ili zakupu, u bilo kojem obliku, podliježe provođenju jednog od postupaka definiranih ovim zakonom;
f) ugovor koji za predmet ima usluge iz Aneksa II. Dio C ovog zakona.

(2) Koncesioni ugovori dodjeljuju se u skladu sa zakonima o koncesijama u Bosni i Hercegovini.
(3) Ugovori o javno-privatnom partnerstvu dodjeljuju se u skladu sa zakonskim propisima o javno-privatnom partnerstvu.

Član 11.
(Povjerljivost)

(1) Povjerljivim podacima ne mogu se smatrati:
a) ukupne i pojedinačne cijene iskazane u ponudi;
b) predmet nabavke, odnosno ponuđena roba, usluga ili rad, od koje zavisi poređenje s tehničkom specifikacijom i ocjena da li je određeni ponuđač ponudio robu, usluge ili rad u skladu s tehničkom specifikacijom;
c) potvrde, uvjerenja od kojih zavisi kvalifikacija vezana za ličnu situaciju kandidata/ ponuđača.

(2) Ako kandidat/ponuđač kao povjerljive označi podatke koji, prema odredbama stava (1) ovog člana, ne mogu biti proglašeni povjerljivim podacima, oni se neće smatrati povjerljivim.
(3) Nakon javnog otvaranja ponuda nijedna informacija u vezi sa ispitivanjem, pojašnjenjem ili ocjenom ponuda ne smije se otkrivati nijednom učesniku u postupku ili trećem licu prije nego što se odluka o rezultatu postupka ne saopći učesnicima u postupku.
(4) Učesnici u postupku javne nabavke ni na koji način ne smiju neovlašteno prisvajati, koristiti za vlastite potrebe niti proslijediti trećim licima podatke, rješenja ili dokumentaciju (informacije, planove, crteže, nacrte, modele, uzorke, kompjuterske programe i dr.) koji su im stavljeni na raspolaganje ili do kojih su došli na bilo koji način u toku postupka javne nabavke.
(5) Nakon prijema odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača ili odluke o poništenju postupka nabavke, a najkasnije do isteka roka za žalbu, ugovorni organ će po prijemu zahtjeva ponuđača, a najkasnije u roku od dva dana od dana prijema zahtjeva, omogućiti uvid u svaku ponudu, uključujući dokumente podnesene u skladu s članom 45. stav (2) ovog zakona, kao i pojašnjenja originalnih dokumenata u skladu s članom 68. stav (3) ovog zakona, sa izuzetkom informacija ponuđača označenih kao povjerljive u skladu s ovim članom.

Član 12.
(Upotreba jezika)

(1) Ugovorni organ dužan je pripremiti tendersku dokumentaciju u vezi s postupcima javne nabavke na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.
(2) Ugovorni organ može dodatno pripremiti tendersku dokumentaciju i na engleskom ili drugom stranom jeziku, s tim da je dužan sačuvati cjelovitost sadržaja informacija iz tenderske dokumentacije pripremljene na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.
(3) Ponuđač podnosi ponudu na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini. Štampana literatura, brošure, katalozi ili slično prilažu se bez prijevoda, izuzev ako ugovorni organ tenderskom dokumentacijom ne zahtijeva da se i ti dijelovi prevedu.

Član 13.
(Komisija za nabavke)

(1) Za provođenje otvorenog postupka, ograničenog postupka, pregovaračkog postupka s objavom obavještenja i bez objave obavještenja, konkursa za izradu idejnog rješenja, takmičarskog dijaloga i konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda ugovorni organ obavezan je imenovati komisiju za nabavke.
(2) Uspostavljanje i rad komisije za nabavke regulira se podzakonskim aktom koji donosi Vijeće ministara BiH.

DIO DRUGI - TOK POSTUPKA JAVNE NABAVKE
POGLAVLJE I. POČETAK, VRSTE I IZBOR POSTUPKA JAVNE NABAVKE
Odjeljak A. Početak postupka javne nabavke

Član 14.
(Vrijednosni razredi)

(1) Za nabavke vrijednosti manje od 50.000,00 KM, u slučaju robe i usluga, ili 80.000,00 KM, u slučaju radova, ugovorni organ može primijeniti jedan od postupaka utvrđenih ovim zakonom, izuzev direktnog sporazuma, uz obavezu ispunjenja propisanih uslova za svaki postupak.

(2) Primjena otvorenog ili ograničenog postupka, ili pregovaračkog postupka s objavom obavještenja ili bez objave obavještenja, ili konkursa za izradu idejnog rješenja, ili takmičarskog dijaloga obavezna je u slučaju kada je vrijednost nabavke za robe i usluge jednaka ili veća od:
   a) 250.000,00 KM, za ugovorne organe iz člana 4. stav (1) tač. a) i c) ovog zakona;
   b) 400.000,00 KM, za ugovorne organe iz člana 4. stav (1) tačka b) ovog zakona;
   c) 800.000,00 KM, za sektorske ugovorne organe iz člana 5. ovog zakona.

(3) Kada je vrijednost nabavke, u slučaju radova, jednaka ili veća od 9.000.000,00 KM, ugovorni organ dužan je provesti otvoreni ili ograničeni postupak, ili pregovarački postupak s objavom obavještenja ili bez objave obavještenja, ili konkurs za izradu idejnog rješenja, ili takmičarski dijalog.

(4) Kada je vrijednost nabavke robe, usluga i radova jednaka ili veća od vrijednosti iz stava (1) ovog člana, a manja od vrijednosti iz st. (2) i (3) ovog člana, ugovorni organ obavezan je primijeniti otvoreni ili ograničeni postupak, ili pregovarački postupak s objavom obavještenja ili bez objave obavještenja, ili konkurs za izradu idejnog rješenja, ili takmičarski dijalog.

(5) Kada je vrijednost javne nabavke jednaka ili veća od vrijednosnih razreda iz st. (2) i (3) ovog člana, ugovorni organ dužan je dodatno oglasiti i sažetak obavještenja na engleskom jeziku na portalu Agencije i URŽ-a (u daljnjem tekstu: portal javnih nabavki).

(6) Inicijativu za izmjenu i dopunu ovog zakona po hitnom postupku, u pogledu promjene iznosa vrijednosnih razreda, pokreće Agencija, uz prethodnu saglasnost Odbora Agencije, u slučajevima značajnih promjena, i to:
   a) stope inflacije; i/ili
   b) ekonomskih uslova u BiH; i/ili
   c) zakonodavstva u EU o javnim nabavkama.

Član 15.

(Procijenjena vrijednost javne nabavke)

(1) Ugovorni organ zasniva računanje procijenjene vrijednosti ugovora o javnoj nabavci na ukupnom iznosu koji će platiti, bez poreza na dodatu vrijednost (PDV).

(2) Određivanje procijenjene vrijednosti javne nabavke vrši se na sljedeći način:
   a) Procijenjena vrijednost nabavke robe, usluga ili radova jednaka je novčanom iznosu koji ugovorni organ plaća, bez obračunatog poreza na dodatu vrijednost. Ova vrijednost, u slučaju ugovora o radovima, uključuje i objekte potrebne za izvršenje takvog ugovora, a koje je ugovorni organ dužan osigurati ili ustupiti izvođaču radova;
   b) Procijenjenu vrijednost robe, usluga ili radova čini njihova procijenjena tržišna vrijednost u vrijeme objavljivanja obavještenja o javnoj nabavci ili, u slučajevima kada takvo obavještenje nije potrebno, u trenutku kada ugovorni organ započinje postupak javne nabavke;
   c) U određivanju procijenjene vrijednosti javne nabavke robe, usluga ili radova ugovorni organ dužan je uključiti sve elemente cijene koju plaća za nabavku te robe, usluge ili radova;
   d) Ako je javna nabavka robe, usluga ili radova podijeljena u nekoliko lotova, procijenjena vrijednost predstavlja zbir svih takvih lotova i ona se koristi za određivanje vrijednosnog razreda te nabavke;
   e) U određivanju procijenjene vrijednosti okvirnog sporazuma, ugovorni organ uzet će u obzir maksimalnu procijenjenu vrijednost, bez obračunatog poreza na dodatu vrijednost, svih predviđenih ugovora za cijeli period trajanja okvirnog sporazuma.

(3) U slučaju ugovora o lizingu, najmu, zakupu ili unajmljivanju na otplatu razne robe, vrijednost koja treba da se uzme kao osnova za izračunavanje procijenjene vrijednosti nabavke je:
   a) u slučaju ugovora o javnoj nabavci na određeni rok, ako je rok kraći od 12 mjeseci, ili je 12 mjeseci, ukupna procijenjena vrijednost za ugovor ili, ako je rok ugovora duži od 12 mjeseci, ukupna vrijednost uključujući procijenjenu preostalu vrijednost;
   b) u slučaju ugovora o javnoj nabavci bez određenih rokova ili za koje se rokovi ne mogu definirati, mjesečna vrijednost pomnožena s 48.

(4) U slučaju ugovora o javnoj nabavci robe ili usluga koji su po prirodi redovni ili koji se namjeravaju obnoviti u okviru datog vremena, kalkulacija procijenjene vrijednosti ugovora bit će izračunata na osnovu sljedećeg:
   a) ili ukupna stvarna vrijednost uzastopnih ugovora iste vrste koji su dodijeljeni tokom prethodnih 12 mjeseci ili, ako je moguće, tokom finansijske godine kako bi se uzele u obzir izmjene u iznosu ili vrijednosti koje bi se mogle pojaviti tokom 12 mjeseci nakon zaključivanja osnovnog ugovora;
   b) ili ukupna procijenjena vrijednost uzastopnih ugovora dodijeljenih tokom 12 mjeseci koji su uslijedili nakon prve isporuke, ili tokom finansijske godine, ako je to duže od 12 mjeseci.

(5) U slučaju ugovora o javnoj nabavci usluga, vrijednost koja treba da se uzme kao osnova za izračunavanje procijenjene vrijednosti ugovora će, ako je potrebno, biti procijenjena kako slijedi:
   a) za sljedeće vrste usluga:
      1) usluge osiguranja: plaćanje premija i druge forme plaćanja,
      2) bankarstvo i druge finansijske usluge: naknade, provizije, kamate i druge forme plaćanja,
      3) ugovori za izradu idejnog rješenja: isplata naknada, provizija i druge forme plaćanja;
   b) za ugovore o uslugama pri čemu nije naznačena ukupna cijena:
      1) u slučaju ugovora s određenim rokom, ako je rok jednak ili manji od 48 mjeseci: ukupna vrijednost za njihov puni rok,
      2) u slučaju ugovora bez određenog roka ili s rokom dužim od 48 mjeseci, mjesečna vrijednost pomnožena s 48.

(6) Ugovornom organu nije dozvoljeno dijeljenje predmeta nabavke s namjerom izbjegavanja primjene odgovarajućeg postupka definiranog ovim zakonom.

(7) Ako predloženi ugovor sadrži alternativnu ponudu, osnov za utvrđivanje procijenjene vrijednosti ugovora je maksimalni mogući ukupni iznos javne nabavke.

Član 16.

(Podjela predmeta nabavke na lotove)

(1) Ako ugovorni organ podijeli predmet nabavke na lotove, svi lotovi moraju biti naznačeni u tenderskoj dokumentaciji na način da se ponuđačima može omogućiti da dostave ponude za jedan lot ili više lotova ili sve lotove.

(2) Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji jasno i precizno definira uslove i način dostavljanja ponuda za lotove.

(3) Ugovor o javnoj nabavci zaključuje se posebno za svaki lot. Ako je jedan ponuđač najuspješniji za dva ili više lotova, može se zaključiti jedan ugovor.

Član 17.

(Uslovi za početak postupka javne nabavke)

(1) Ugovorni organ može započeti postupak javne nabavke ako je nabavka predviđena u planu nabavki ili kada ugovorni organ donese posebnu odluku o pokretanju postupka javne nabavke.

(2) Ugovorni organ mora objaviti plan nabavki čija je vrijednost veća od vrijednosti utvrđenih u članu 14. stav (1) ovog zakona na svojoj internetskoj stranici, i to najkasnije u roku od 60 dana od dana usvajanja budžeta, odnosno finansijskog plana.

(3) Ako se ugovor dodjeljuje na period duži od jedne godine, obaveze koje dospijevaju u narednim godinama moraju biti ugovorene u iznosima predviđenim propisima kojima se uređuje izvršenje budžeta ili finansijskog plana za svaku godinu posebno.

Član 18.

(Odluka o pokretanju postupka javne nabavke)

(1) Ugovorni organ pokreće postupak javne nabavke donošenjem odluke ili rješenja u pisanom obliku koje obavezno sadrži:
   a) zakonski osnov za provođenje postupka javne nabavke;
   b) predmet javne nabavke;
   c) procijenjenu vrijednost javne nabavke;
   d) podatke o izvoru – načinu finansiranja;
   e) vrstu postupka javne nabavke.

(2) U slučaju izuzeća od primjene iz člana 10. ovog zakona ili za dodjelu ugovora o nabavci usluga iz Aneksa II. Dio B, ugovorni organ dužan je donijeti odluku koja, osim zakonske osnove za izuzeće od primjene ovog zakona, sadrži osnovne elemente iz stava (1) tač. b), c) i d) ovog člana.

Odjeljak B. Postupci nabavke

Član 19.

(Postupci javne nabavke)

(1) Ugovorni organ iz člana 4. ovog zakona za dodjelu ugovora o javnoj nabavci primjenjuje otvoreni ili ograničeni postupak, kao osnovne i redovne postupke. Pregovarački postupak s objavom obavještenja ili bez objave obavještenja, kao i takmičarski dijalog mogu se primijeniti kao izuzetak samo ako su za to ispunjeni uslovi utvrđeni ovim zakonom.

(2) Sektorski ugovorni organ iz člana 5. ovog zakona primjenjuje otvoreni ili ograničeni ili pregovarački postupak s objavom obavještenja na ravnopravnom osnovu. Pregovarački postupak bez objave obavještenja, kao i takmičarski dijalog mogu se primijeniti kao izuzetak samo ako su za to ispunjeni uslovi utvrđeni ovim zakonom.

(3) Ugovorni organ može dodijeliti ugovor nakon provedenog konkursa za izradu idejnog rješenja, za poslove prostornog planiranja, arhitekture, građenja, obrade podataka, izrade plana ili dizajna.

Član 20.

(Uslovi za primjenu pregovaračkog postupka s objavom obavještenja)

(1) Ugovor o javnoj nabavci robe, usluga ili radova može se dodijeliti u pregovaračkom postupku s objavom obavještenja:
   a) ako u otvorenom ili ograničenom postupku ili u postupku takmičarskog dijaloga dobije sve ponude koje ne ispunjavaju uslove kvalifikacije, a osnovni uslovi za dodjelu ugovora se nisu bitno promijenili, ugovorni organ nije obavezan ponovo objaviti obavještenje o nabavci, pod uslovom da pozove sve ponuđače, odnosno kandidate da otklone nedostatke u svojim ponudama, te svoje ponude učine prihvatljivim;
   b) u izuzetnim slučajevima, kada zbog prirode robe, usluga ili radova ili zbog rizika povezanih sa izvršavanjem predmeta nabavke nije moguće prethodno određivanje ukupne cijene.

(2) Ugovor o javnoj nabavci usluga može se zaključiti u pregovaračkom postupku s objavom obavještenja ako su predmet nabavke intelektualne usluge, kao što je usluga projektovanja, i usluge iz Aneksa II. Dio A kategorije 6 ovog zakona čiji se opis predmeta nabavke ne može odrediti s dovoljnom preciznošću pa ugovor nije moguće zaključiti izborom najpovoljnije ponude u otvorenom ili ograničenom postupku nabavke.

(3) Ugovor o javnoj nabavci radova može se zaključiti u pregovaračkom postupku s objavom obavještenja ako su predmet nabavke radovi koji se izvode isključivo u istraživačke, testne ili razvojne svrhe, a ne s ciljem sticanja dobiti ili povrata troškova istraživanja i razvoja.

Član 21.

(Uslovi za primjenu pregovaračkog postupka bez objave obavještenja)

Ugovorni organ izuzetno može ugovor o nabavci dodjeljivati putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci u sljedećim slučajevima:
   a) kada nijedna ponuda ili nijedna prihvatljiva ponuda nije dostavljena u otvorenom ili ograničenom postupku i kada uslovi za ugovor nisu bitno promijenjeni u odnosu na uslove iz prethodnog postupka;
   b) kada nijedan zahtjev za učešće u ograničenom postupku nije dostavljen ili nijedan kvalificirani kandidat nije zatražio učešće u ograničenom postupku i kada uslovi za ugovor nisu bitno promijenjeni u odnosu na uslove iz prethodnog postupka;
   c) kada se iz suštinskih, dokazivih tehničkih ili umjetničkih razloga, ili iz razloga koji se odnose na zaštitu ekskluzivnih prava, ugovor može dodijeliti samo određenom dobavljaču;
   d) kada izuzetno, zbog dokazivih razloga krajnje hitnosti, prouzrokovane događajima nepredvidivim za ugovorni organ, ne mogu ispoštovati ovim zakonom utvrđeni minimalni rokovi za otvoreni, ograničeni ili pregovarački postupak s objavom obavještenja. Okolnosti kojima se opravdava izuzetna hitnost postupka ni u kom slučaju ne smiju se dovesti u vezu s ugovornim organom.

Član 22.

(Posebni uslovi za primjenu pregovaračkog postupka bez objave obavještenja za nabavku robe)

Ugovor o javnoj nabavci robe može se zaključiti u pregovaračkom postupku bez objave obavještenja u sljedećim slučajevima:
   a) kada je roba koja se nabavlja proizvedena isključivo u svrhe: istraživanja, eksperimentiranja, proučavanja ili razvoja; ova odredba ne odnosi se na serijsku proizvodnju, s ciljem ostvarenja zarade ili nadoknade troškova istraživanja i razvoja;
   b) za dodatne isporuke od dobavljača iz osnovnog ugovora, koje su namijenjene ili kao djelimična zamjena redovnih isporuka ili ugradnje, ili kao proširenje postojećih isporuka ili ugradnje, ako bi promjena dobavljača obavezala ugovorni organ da nabavi robu koja ima drugačije tehničke

karakteristike, što bi rezultiralo neskladom i nesrazmjerom, i dovelo do značajnih tehničkih poteškoća u funkcioniranju i održavanju, pod uslovom da vrijeme trajanja osnovnog ugovora kao i ugovora koji se ponavljaju ne smije biti duže od jedne godine i ne može preći 10% od vrijednosti osnovnog ugovora;

c) za robe koje se prodaju i kupuju na berzovnom tržištu;

d) za robe pod izuzetno povoljnim uslovima kada se nabavljaju ili od privrednog subjekta koji je u postupku likvidacije svojih poslovnih aktivnosti ili od stečajnog povjerioca ili stečajnog upravnika u postupku stečaja ili od povjerioca po osnovu poslovnog aranžmana ili u sličnim postupcima.

Član 23.

(Posebni uslovi za primjenu pregovaračkog postupka bez objave obavještenja za nabavku usluga)

Ugovor o javnoj nabavci usluga može se zaključiti u pregovaračkom postupku bez objave obavještenja u sljedećim slučajevima:

a) u slučaju ugovora o javnoj nabavci usluga, kada postupak dodjele ugovora slijedi nakon postupka konkursa za izradu idejnog rješenja, provedenog u skladu s odredbama čl. 33. i 34. ovog zakona, a ugovor se dodjeljuje pobjedniku, odnosno jednom od pobjednika konkursa; u slučaju više pobjednika, svi pobjednici konkursa pozivaju se na učešće u pregovorima;

b) u slučaju ugovora o javnoj nabavci usluga za dodatne usluge koje nisu uključene u prvobitno razmatrani projekat ili u prvobitno zaključeni ugovor, ali koje usljed nepredviđenih okolnosti postanu neophodne za izvršenje ili izvođenje u njima opisanih usluga, i kada se takve dodatne usluge ne mogu, tehnički ili ekonomski, odvojiti od osnovnog ugovora bez većih nepogodnosti za ugovorni organ. Takav ugovor može se zaključiti s dobavljačem kojem je dodijeljen osnovni ugovor, a ukupna vrijednost ugovora dodijeljenih za dodatne usluge ne može preći 30% od vrijednosti osnovnog ugovora;

c) za nove usluge koje predstavljaju ponavljanje sličnih usluga povjerenih dobavljaču kojem je ugovorni organ dodijelio raniji ugovor, uz uslov da su takve usluge u skladu s osnovnim projektom za koji je bio dodijeljen osnovni ugovor, nakon provedenog otvorenog ili ograničenog postupka. Na mogućnost provođenja ovog postupka ugovorni organ dužan je ukazati pri provođenju otvorenog ili ograničenog postupka za osnovni projekat, a ukupne procijenjene troškove kasnijih usluga ugovorni organ uzima u razmatranje prilikom procjenjivanja vrijednosti javne nabavke. Ovaj postupak može se primijeniti samo u periodu od tri godine od dana zaključivanja osnovnog ugovora.

Član 24.

(Posebni uslovi za primjenu pregovaračkog postupka bez objave obavještenja za nabavku radova)

Ugovor o javnoj nabavci radova može se zaključiti u pregovaračkom postupku bez objave obavještenja u sljedećim slučajevima:

a) u slučaju ugovora o javnoj nabavci radova za dodatne radove koji nisu uključeni u prvobitno razmatrani projekat ili u prvobitno zaključeni ugovor, ali koji usljed nepredviđenih okolnosti, postanu neophodni za izvršenje ili izvođenje u njima opisanih radova, i kada se takvi dodatni radovi ne mogu, tehnički ili ekonomski, odvojiti od osnovnog ugovora bez većih nepogodnosti za ugovorni organ. Takav ugovor može se zaključiti s dobavljačem kojem je dodijeljen osnovni ugovor, a ukupna vrijednost ugovora dodijeljenih za dodatne radove ne može preći 20% od vrijednosti osnovnog ugovora;

b) za nove radove koji predstavljaju ponavljanje sličnih radova povjerenih dobavljaču kojem je ugovorni organ dodijelio raniji ugovor, uz uslov da su takvi radovi u skladu sa osnovnim projektom za koji je bio dodijeljen osnovni ugovor, nakon provedenog otvorenog ili ograničenog postupka. Na mogućnost provođenja ovog postupka ugovorni organ dužan je ukazati pri provođenju otvorenog ili ograničenog postupka za osnovni ugovor, a ukupne procijenjene troškove novih radova ugovorni organ uzima u razmatranje prilikom procjenjivanja vrijednosti javne nabavke. Ovaj postupak može se primijeniti samo u periodu od tri godine od dana zaključivanja osnovnog ugovora.

Odjeljak C. Vrste postupaka

Član 25.

(Otvoreni postupak)

U provođenju otvorenog postupka ugovorni organ dužan je:

a) pripremiti tendersku dokumentaciju;

b) objaviti obavještenje o javnoj nabavci;

c) privrednim subjektima staviti na raspolaganje tendersku dokumentaciju;

d) provesti javno otvaranje blagovremeno primljenih ponuda;

e) izvršiti provjeru kvalifikacija ponuđača prema uslovima učešća u tenderskoj dokumentaciji i ocijeniti ponude prema kriterijima za dodjelu ugovora;

f) obavijestiti ponuđače o ishodu postupka javne nabavke;

g) ponuditi ugovor najuspješnijem ponuđaču;

h) objaviti obavještenje i dostaviti izvještaj Agenciji u skladu s članom 75. ovog zakona.

Član 26.

(Ograničeni postupak)

(1) U provođenju ograničenog postupka ugovorni organ dužan je pripremiti tendersku dokumentaciju. Tenderska dokumentacija priprema se i dostavlja u dva dijela, i to:

a) u fazi pretkvalifikacije i

b) u fazi poziva za dostavljanje ponuda koji obavezno sadrži i kriterije za dodjelu ugovora.

(2) Ograničeni postupak provodi se na sljedeći način:

a) objavljuje se obavještenje o nabavci, kojim ugovorni organ poziva sve zainteresirane kandidate da zatraže dokumentaciju za fazu pretkvalifikacije;

b) kandidatima se ustupi ili učini dostupnom dokumentacija za fazu pretkvalifikacije;

c) izvrši se provjera kvalifikacija kandidata;

d) obavijeste se kandidati koji se nisu kvalificirali;

e) dostavi se tenderska dokumentacija s pozivom za dostavljanje ponuda svim kvalificiranim kandidatima istovremeno;

f) provede se javno otvaranje blagovremeno primljenih ponuda;

g) ocijene se ponude prema kriterijima za dodjelu ugovora utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji;

h) obavijeste se ponuđači o ishodu postupka javne nabavke;

i) ponudi se ugovor najuspješnijem ponuđaču;

j) objavi se obavještenje i dostavi izvještaj Agenciji u skladu s članom 75. ovog zakona.

Član 27.

(Pregovarački postupak s objavom obavještenja o nabavci)

U provođenju pregovaračkog postupka s objavom obavještenja o nabavci ugovorni organ dužan je:

a) objaviti obavještenje o nabavci;
b) kandidatima ustupiti pretkvalifikacionu dokumentaciju;
c) izvršiti provjeru kvalifikacija kandidata i o rezultatima kvalifikacija obavijestiti učesnike u postupku;
d) istovremeno uputiti poziv izabranim kandidatima da učestvuju u pregovorima o tehničkim, ekonomskim, pravnim i drugim aspektima ugovora;
e) pregovarati sa svakim kandidatom/ponuđačem posebno.
Svim kandidatima/ponuđačima postaviti iste zahtjeve i dati im iste informacije. Ugovorni organ dužan je voditi zapisnike o postupku pregovora sa svakim ponuđačem koji će potpisati obje strane nakon okončanih pregovora. Nijedna informacija koja se dobije od kandidata/ponuđača niti informacije o rješenjima koja su predložili kandidati/ponuđači ne mogu se otkriti trećim licima bez prethodne saglasnosti tog kandidata/ponuđača;
f) na osnovu rezultata obavljenih pregovora, dostaviti tendersku dokumentaciju za konačnu ponudu i pozivati ponuđače da podnesu svoje konačne ponude;
g) provesti javno otvaranje blagovremeno primljenih ponuda;
h) izabrati najuspješnijeg ponuđača, u skladu s kriterijima za dodjelu ugovora utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji;
i) objaviti obavještenje i dostaviti izvještaj Agenciji u skladu s članom 75. ovog zakona.

Član 28.

(Pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci)

(1) Ako je na osnovu uslova za izbor pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci propisanih u čl. 21. do 24. ovog zakona moguće, postupak se vodi s jednim ponuđačem uz poštivanje principa ovog zakona, izuzev u slučajevima iz člana 21. stav (1) tač. a) i b) ovog zakona kada se postupak može voditi s više ponuđača.
(2) U pregovaračkom postupku bez objave obavještenja o nabavci, uslovi za kvalifikaciju moraju se unaprijed utvrditi. Nakon provjere kvalificiranosti kandidata, u daljnjem toku postupka mogu učestvovati samo kvalificirani kandidati. O ishodu kvalificiranosti kandidata sastavlja se zapisnik u koji se unose sve bitne činjenice i dostavlja se onim kandidatima koji se nisu kvalificirali.
(3) Za slučajeve iz člana 21. stav (1) tačka d) i člana 22. stav (1) tačka d) ovog zakona ugovorni organ nije obavezan tražiti dokumentaciju koja se odnosi na provjeru lične sposobnosti kandidata iz člana 45. stav (1) tač. b), c) i d) ovog zakona.
(4) Ugovorni organ objavljuje na svojoj internetskoj stranici informacije o pregovaračkom postupku bez objave obavještenja o nabavci koji namjerava provoditi na način da će tendersku dokumentaciju učiniti dostupnom za sve zainteresirane kandidate/ponuđače.
(5) Kvalificirani kandidati pozivaju se da dostave početne ponude. Dostavljanje početnih ponuda je osnov za pregovaranje. Ugovorni organ dužan je voditi zapisnike o postupku pregovora sa svakim ponuđačem koji će potpisati obje strane nakon okončanih pregovora. Konačnu ponudu mogu dostaviti samo jedan ili više pozvanih ponuđača. Ugovorni organ bira ponudu prema kriterijima za dodjelu ugovora utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji.
(6) U slučaju da su pozvana dva ili više ponuđača da dostave konačne ponude, ugovorni organ dužan je izvršiti javno otvaranje konačnih ponuda.
(7) Ugovorni organ može nakon izbora ponude objaviti dobrovoljno *ex ante* obavještenje o transparentnosti u kojem obrazlaže ispunjenje uslova utvrđenih ovim zakonom koji opravdavaju primjenu pregovaračkog postupka bez objave obavještenja i izražava svoju namjeru o zaključenju ugovora s najuspješnijim ponuđačem. Ako objavi dobrovoljno *ex ante* obavještenje o transparentnosti, ugovorni organ ne može potpisati ugovor o javnoj nabavci u roku 15 dana od dana objavljivanja obavještenja.
(8) Nakon okončanog postupka, ugovorni organ dužan je:
a) zaključiti ugovor s najuspješnijim ponuđačem ili poništiti postupak javne nabavke;
b) objaviti obavještenje o ishodu postupka;
c) dostaviti izvještaj Agenciji, u skladu s članom 75. ovog zakona, a po zahtjevu Agencije i detaljno obrazloženje.

Član 29.

(Takmičarski dijalog)

(1) Ugovorni organ obavezan je u pozivu za dostavljanje ponuda putem takmičarskog dijaloga i/ili u opisnoj dokumentaciji navesti svoje potrebe i zahtjeve u vezi s predmetnom nabavkom.
(2) Kandidatima koji su na osnovu objave blagovremeno dostavili zahtjeve za učešće i koji su, u skladu s ovim zakonom, dokazali svoju sposobnost dostavlja se poziv za učešće kao ponuđaču u postupku takmičarskog dijaloga.
(3) O ocjeni sposobnosti kandidata sastavlja se zapisnik u koji se unose sve okolnosti bitne za ocjenu zahtjeva za učešće. Zapisnik mora biti sastavljen tako da kandidatu omogućava uvid u onaj dio zapisnika koji se odnosi na njegov zahtjev za učešće.
(4) Kandidatima koji neće biti pozvani na učešće u takmičarskom dijalogu ugovorni organ obavezan je dostaviti odluku o nedopustivosti učešća najkasnije sedam dana od dana donošenja. Odluka o nedopustivosti učešća mora sadržavati razloge nedopustivosti učešća.
(5) Ugovorni organ obavezan je izabranim kandidatima istovremeno poslati pisani poziv za učešće u takmičarskom dijalogu. Pozivu se mora priložiti opisna dokumentacija i moguća dodatna dokumentacija ili poziv treba da sadrži obavještenje da se opisna dokumentacija stavlja na raspolaganje elektronskim putem.
(6) Poziv za učešće u takmičarskom dijalogu mora sadržavati podatke o:
a) objavi na osnovu koje se upućuje poziv za učešće u dostavi ponuda, odnosno u takmičarskom dijalogu;
b) dodatnim dokumentima koje treba predati;
c) rangiranju ili redoslijedu značaja kriterija za dodjelu ugovora – od najvažnijeg prema manje važnom, ako nisu sadržani u objavi;
d) datumu i mjestu početka faze dijaloga, te o jeziku ili jezicima koji se koriste.
(7) Ugovorni organ vodi dijalog s kandidatima s ciljem pronalaženja jednog ili više rješenja koja udovoljavaju potrebama i zahtjevima ugovornog organa. U dijalogu s kandidatima ugovorni organ može raspraviti sve aspekte ugovora o javnoj nabavci.
(8) Ugovorni organ ne smije dostavljati podatke na diskriminirajući način kojim bi se u postupku dijaloga moglo pogodovati određenim kandidatima.

(9) Tokom dijaloga ugovorni organ raspravlja sa svakim kandidatom samo o njegovom rješenju ili rješenjima koja je dostavio. O rješenju ili rješenjima drugih kandidata smije se raspravljati samo ako je ispunjen uslov iz stava (10) ovog člana.

(10) Ugovorni organ smije, samo uz saglasnost kandidata, njegova rješenja ili dijelove rješenja ili povjerljive informacije proslijediti drugim kandidatima.

(11) Ako ugovorni organ koristi mogućnost odvijanja postupka takmičarskog dijaloga u više faza koje slijede jedna za drugom, tada se broj rješenja o kojima se raspravlja u pojedinoj fazi može smanjiti na osnovu kriterija za dodjelu ugovora, a koji su navedeni u objavi ili u opisnoj dokumentaciji. Ugovorni organ će u objavi ili u opisnoj dokumentaciji predvidjeti tu mogućnost. Ugovorni organ obavezan je odluku kojom se ne uvažava neko rješenje u fazi dijaloga, uz navođenje razloga, dostaviti kandidatu preporučenom poštom ili elektronskim putem uz obavezu da je takav način dostave dokaziv, najkasnije u roku od sedam dana od dana završetka navedene faze.

(12) Ugovorni organ može nastaviti dijalog sve dok ne pronađe rješenje ili rješenja najprimjerenija za ispunjavanje njegovih potreba i zahtjeva. Na kraju faze dijaloga mora postojati još toliko rješenja da je osigurano tržišno takmičenje.

(13) Odluku o zaključenju faze dijaloga, s navodom osnovnih odrednica odabranog rješenja ili odabranih rješenja ugovorni organ obavezan je bez odgađanja dostaviti svim kandidatima u dijalogu, preporučenom poštom ili elektronskim putem, uz obavezu da je takav način dostave dokaziv.

(14) Nakon završetka dijaloga pozivom na predaju konačne ponude, ugovorni organ obavezan je pozvati preostalog kandidata ili kandidate da na osnovu osnovnih odrednica odabranog rješenja ili odabranih rješenja u fazi dijaloga dostave svoju konačnu ponudu. U tom pozivu ugovorni organ obavezan je navesti krajnji rok za prijem ponuda, adresu na koju se ponude moraju poslati i jezik ili jezike na kojima ponude moraju biti sastavljene.

(15) Ponuda mora sadržavati sve potrebne elemente u skladu s potrebama i zahtjevima predmeta nabavke ugovornog organa.

(16) Na zahtjev ugovornog organa ponuđač može svoju ponudu objasniti, precizirati i nadopuniti ako se time ne mijenjaju osnovni elementi ponude, ali ne na način koji bi mogao biti suprotan principima tržišnog takmičenja ili koji bi mogao imati diskriminirajući efekat.

(17) Ugovorni organ obavezan je prema kriterijima za dodjelu ugovora, koji su određeni u pozivu za učešće ili opisnoj dokumentaciji i koji su tokom poziva za učešće u takmičarskom dijalogu nadopunjeni ili prilagođeni, odabrati ekonomski najpovoljniju ponudu.

Član 30.

(Uslovi za primjenu takmičarskog dijaloga)

(1) Izbor takmičarskog dijaloga dopušten je ako je riječ o naročito složenom predmetu nabavke i ako zaključivanje ugovora nije moguće putem otvorenog ili ograničenog postupka javne nabavke.

(2) Predmet nabavke se, u smislu odredbe stava (1) ovog člana, smatra naročito složenim ako ugovorni organ objektivno nije u mogućnosti navesti:
   a) tehničke specifikacije (tehničke opise predmeta nabavke) kojima može zadovoljiti svoje potrebe i zahtjeve i/ili
   b) pravne i/ili finansijske uslove ugovora.

(3) Pri zaključivanju ugovora na osnovu takmičarskog dijaloga odluka o izboru donosi se isključivo prema kriteriju ekonomski najpovoljnije ponude.

Član 31.

(Učesnici u takmičarskom dijalogu)

(1) Broj kandidata kojima će se dostaviti poziv za učešće u takmičarskom dijalogu ugovorni organ mora navesti u objavi, a određuje se u skladu s predmetom nabavke i ne smije biti manji od tri. Pravila moraju biti objektivna i nediskriminirajuća i moraju se objaviti.

(2) Ako ugovorni organ utvrdi da je broj sposobnih kandidata veći od objavljenog broja kandidata kojima će biti upućen poziv za učešće u takmičarskom dijalogu, može ih pozvati sve ili između sposobnih kandidata odabrati najbolje kandidate, u skladu s brojem i pravilima navedenim u objavi. Razlozi za izbor navode se u zapisniku.

(3) Ugovorni organ može nastaviti postupak pozivanjem jednog ili više sposobnih kandidata ako utvrdi da je broj sposobnih kandidata manji od objavljenog broja kandidata kojima će biti upućen poziv za učešće u takmičarskom dijalogu, a ako nema nijednog sposobnog kandidata, ugovorni organ mora poništiti postupak.

Član 32.

(Okvirni sporazum)

(1) Okvirni sporazum može se zaključiti nakon provedenog otvorenog, ograničenog, pregovaračkog postupka s objavom obavještenja i konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda. Izuzetno, okvirni sporazum može se zaključiti i nakon pregovaračkog postupka bez objave obavještenja nakon poništenog otvorenog ili ograničenog postupka zbog toga što nije zaprimljena nijedna ili nijedna prihvatljiva ponuda. Jedan ili više ponuđača s kojima će biti zaključen okvirni sporazum biraju se u skladu s kriterijima za dodjelu utvrđenim u članu 64. ovog zakona.

(2) Nakon zaključenja okvirnog sporazuma, njegove odredbe ne mogu se mijenjati.

(3) Trajanje okvirnog sporazuma ne može biti duže od četiri godine, osim ako postoje opravdani razlozi, posebno u vezi s predmetom nabavke okvirnog sporazuma.

(4) Okvirni sporazum zaključuje se s više ponuđača za isti predmet nabavke, te broj ponuđača s kojima se zaključuje okvirni sporazum ne može biti manji od tri, pod uslovom da postoji dovoljan broj ponuđača. Okvirni sporazum može se zaključiti i s dva ponuđača u slučaju ponavljanja postupka zbog nedovoljnog broja primljenih ponuda.

(5) Ugovori koji se zaključuju s ponuđačima s kojima je zaključen okvirni sporazum mogu se dodijeliti:
   a) primjenom uslova utvrđenih u okvirnom sporazumu bez ponovnog zahtjeva za dostavu ponude, gdje se ugovor dodjeljuje najpovoljnijem ponuđaču, izuzev u slučaju da najpovoljniji ponuđač nije u mogućnosti isporučiti robu ili uslugu ili izvesti radove, ugovor se može dodijeliti narednom najpovoljnijem ponuđaču s kojim je zaključen okvirni sporazum ili
   b) ako svi uslovi nisu utvrđeni u okvirnom sporazumu i kada se ponuđači pozivaju da ponovo dostave ponude na osnovu istih ili preciznije definiranih uslova u okviru uslova iz okvirnog sporazuma, postupak se provodi u skladu sa sljedećim:
      1) za svaki ugovor ugovorni organ pismeno se obraća svim ponuđačima s kojima ima zaključen okvirni sporazum;
      2) ugovorni organ određuje rok za podnošenje ponuda, uzimajući u obzir složenost predmeta nabavke i vrijeme potrebno za dostavu ponuda;

3) ponude se podnose u pismenom obliku, a njihov sadržaj ostaje tajan sve do isteka roka predviđenog za dostavu ponuda;
4) ugovorni organ javno otvara ponude i dostavlja zapisnik s otvaranja ponuda svim ponuđačima koji su dostavili ponude;
5) ugovorni organ dodjeljuje ugovor ponuđaču koji je dostavio najpovoljniju ponudu, u skladu sa uslovima iz okvirnog sporazuma, odnosno u skladu s precizno definiranim uslovima, u okviru uslova iz okvirnog sporazuma.

(6) Ugovorni organ može predvidjeti zaključivanje okvirnog sporazuma u postupku konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda.

Odjeljak D. Konkurs za izradu idejnog rješenja

Član 33.

(Provođenje konkursa za izradu idejnog rješenja)

(1) Konkurs za izradu idejnog rješenja (u daljnjem tekstu: konkurs) provodi se kako bi ugovorni organ izabrao učesnika ili učesnike koji su ponudili najbolje rješenje, odnosno idejno rješenje s ciljem da se:
a) dodijeli ugovor o javnoj nabavci usluga pobjedniku konkursa ili jednom od pobjednika konkursa za izradu idejnog rješenja ili
b) dodijeli nagrada pobjedniku ili pobjednicima konkursa za izradu idejnog rješenja.

(2) U slučaju iz stava (1) tačka a) ovog člana, ugovorni organ nakon uspješno provedenog konkursa provodi pregovarački postupak bez objave obavještenja, u skladu s članom 23. stav (1) tačka a) ovog zakona, tako što poziva pobjednika ili sve pobjednike konkursa na pregovore o uslovima ugovora.

(3) Ugovorni organ u odluci o pokretanju postupka i u obavještenju o nabavci utvrđuje cilj konkursa za izradu idejnog rješenja.

(4) Konkurs se provodi na osnovu konkursne dokumentacije koja obavezno sadrži podatke o:
a) predmetu konkursa/opisu projekta;
b) krijeterijima za ocjenjivanje prema redoslijedu njihovog značaja;
c) rokovima;
d) broju pobjednika konkursa (jedan ili više);
e) pravu primjene i korištenja konkursnih radova;
f) novčanim nagradama, ako se dodjeljuju;
g) vraćanju dokumentacije;
h) načinu rada konkursne komisije.

(5) Na konkurs za izradu idejnog rješenja mogu se prijaviti sva zainteresirana i pravna i fizička lica, u smislu člana 2. stav (3) ovog zakona, kao i fizička lica koja nisu registrirana kao privredni subjekti.

(6) Ugovorni organ može se odlučiti na provođenje pretkvalifikacionog izbora kandidata koje će pozvati da dostave svoja idejna rješenja. U tom slučaju, ugovorni organ određuje nediskriminatorne kvalifikacione uslove kojima se osigurava stvarna konkurencija, te ih navodi u tenderskoj dokumentaciji.

Član 34.

(Konkursna komisija)

(1) Konkursna komisija provodi postupak i donosi odluku o izboru jednog ili više najpovoljnijih rješenja u skladu s odgovarajućim ovlaštenjem koje je ugovorni organ dužan blagovremeno osigurati.

(2) Konkursnu komisiju imenuje ugovorni organ. U njen sastav ulaze isključivo fizička lica priznate stručne reputacije. U sastav konkursne komisije ne mogu se birati članovi čiji privatni interes utiče ili može uticati na nepristrasnost njihovog rada u komisiji. Ako se od učesnika konkursa zahtijeva određena profesionalna kvalifikacija, onda većina članova konkursne komisije mora imati istu ili jednako vrijednu kvalifikaciju.

(3) Sadržaj prispjelih konkursnih radova ne smije se otvarati prije isteka roka za njihovu dostavu, uz obavezno osiguranje anonimnosti, i to sve do donošenja odluke.

(4) Konkursna komisija je potpuno nezavisna pri izboru jednog ili više pobjednika između konkursnih radova, koji se predaju anonimno. Imena učesnika u konkursu konkursna komisija može saznati isključivo nakon donošenja odluke o izboru.

(5) Blagovremeno prispjeli radovi ocjenjuju se i rangiraju u skladu s kriterijima za ocjenjivanje utvrđenim u konkursnoj dokumentaciji. Ovi kriteriji ne moraju obavezno podrazumijevati najnižu cijenu ili ekonomski najpovoljnije ponuđeno rješenje.

(6) Konkursna komisija obavezna je o radu na svojim sastancima voditi zapisnike, koje potpisuju svi prisutni članovi i koji su sastavni dio njenog konačnog izvještaja o postupku.

(7) Odluku o izboru jednog ili više najpovoljnijih rješenja konkursna komisija donosi u izvještaju o postupku koji, također, potpisuju svi njeni članovi i koju komisija po okončanju postupka dostavlja ugovornom organu na daljnje postupanje.

Odjeljak E. Obavještenje o nabavci i rokovi u postupku javne nabavke

Član 35.

(Obavještenje o nabavci)

(1) Ugovorni organ objavljuje obavještenje o nabavci za otvoreni postupak, ograničeni postupak, pregovarački postupak s objavom obavještenja, konkurs za izradu idejnog rješenja, takmičarski dijalog i konkurentski zahtjev za dostavu ponuda.

(2) Obavještenje o nabavci svim zainteresiranim privrednim subjektima treba pružiti dovoljno informacija koje će im omogućiti da ocijene da li imaju interes da učestvuju u postupku javne nabavke i dostave zahtjev za učešće, odnosno ponudu.

(3) Obavještenje o nabavci sadrži kratke informacije, u skladu s bitnim elementima iz tenderske dokumentacije.

(4) Sažetak koji se objavljuje na engleskom jeziku sadrži samo minimum podataka iz obavještenja o nabavci iz stava (3) ovog člana.

Član 36.

(Objavljivanje obavještenja)

(1) Sva obavještenja o nabavci, dodjeli ugovora, poništenju postupka javne nabavke, dobrovoljno *ex ante* obavještenje o transparentnosti i prethodno informacijsko obavještenje kao i sažetak obavještenja o nabavci na engleskom jeziku, ugovorni organ objavljuje na portalu javnih nabavki. Sažetak svih obavještenja objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

(2) Obavještenja iz stava (1) ovog člana pripremaju se i šalju na objavljivanje elektronski, u formi, na način i u rokovima koji se definiraju podzakonskim aktom koji donosi Agencija.

(3) Obavještenja iz stava (1) ovog člana ugovorni organ može dodatno objaviti i u drugim publikacijama ili na drugoj internetskoj stranici, pod uslovom da se ta obavještenja ne smiju objaviti prije dana njihovog objavljivanja na portalu javnih nabavki. Takva dodatno objavljena obavještenja ne smiju sadržavati druge informacije, osim onih objavljenih na portalu javnih nabavki.

(4) U slučaju postupka javne nabavke čija je vrijednost definirana u članu 14. stav (5) ovog zakona, sažetak obavještenja o nabavci na engleskom jeziku obavezno se objavljuje na portalu javnih nabavki.
(5) Dodatno objavljivanje iz stava (4) ovog člana ugovorni organ može koristiti i u slučaju kada je vrijednost javne nabavke manja od iznosa iz člana 14. stav (5) ovog zakona.

Član 37.
(Prethodno informacijsko obavještenje)

(1) Ugovorni organ može u prethodnom informacijskom obavještenju objaviti:
   a) prilikom nabavke robe - ukupnu procijenjenu vrijednost ugovora ili okvirnih sporazuma po grupama proizvoda koje ugovorni organ namjerava dodijeliti u sljedećih 12 mjeseci. Grupe proizvoda ugovorni organ utvrđuje u skladu sa oznakama iz Jedinstvenog rječnika javne nabavke;
   b) prilikom nabavke usluga - ukupnu procijenjenu vrijednost ugovora ili okvirnih sporazuma u svakoj od kategorija iz Aneksa II. Dio A koje ugovorni organ namjerava dodijeliti u sljedećih 12 mjeseci;
   c) kod nabavke radova - bitna obilježja ugovora ili okvirnih sporazuma koje ugovorni organ namjerava dodijeliti.
(2) Obavještenje iz stava (1) tač. a) i b) ovog člana objavljuje se na početku kalendarske godine.
(3) Obavještenje navedeno u stavu (1) tačka c) ovog člana objavljuje se odmah nakon donošenja odluke kojom se odobravaju planirani ugovori o radovima ili okvirni sporazumi koje ugovorni organ namjerava dodijeliti.

Član 38.
(Korištenje Jedinstvenog rječnika javne nabavke – JRJN-a)

(1) Ugovorni organ obavezan je u obavještenju o nabavci i tenderskoj dokumentaciji, prilikom opisa predmeta nabavke, pozvati se na oznake i nazive iz Jedinstvenog rječnika javne nabavke (u daljnjem tekstu: JRJN).
(2) JRJN i uslove njegove primjene, na prijedlog Agencije, propisuje Vijeće ministara BiH posebnom odlukom.

Odjeljak F. Rokovi

Član 39.
(Način određivanja rokova)

(1) Ugovorni organ dužan je odrediti rokove za prijem zahtjeva za učešće i ponuda, uzimajući u obzir složenost predmeta nabavke i vrijeme potrebno za pripremu zahtjeva za učešće i ponuda koji ne mogu biti kraći od rokova utvrđenih ovim zakonom.
(2) Rok za prijem ponuda u otvorenom postupku, odnosno zahtjeva za učešće u ograničenom postupku, pregovaračkom postupku s objavom obavještenja i takmičarskom dijalogu računa se od dana slanja na objavu obavještenja o nabavci na portal javnih nabavki. Rok za prijem ponuda u ograničenom i pregovaračkom postupku sa i bez objave obavještenja računa se od dana upućivanja poziva za dostavu ponuda kvalificiranim kandidatima.
(3) U slučaju ispravke ili izmjene obavještenja o nabavci, odnosno tenderske dokumentacije, rok za prijem ponuda, odnosno zahtjeva za učešće računa se od dana slanja na objavu ispravke na portal javnih nabavki, odnosno upućivanja ispravke tenderske dokumentacije svim ponuđačima koji su do tog datuma preuzeli tendersku dokumentaciju.

Član 40.
(Redovni rokovi za podnošenje zahtjeva za učešće i ponuda)

(1) Ugovorni organ dužan je u otvorenom postupku za vrijednosni razred iz člana 14. st. (2) i (3) ovog zakona utvrditi minimalni rok za prijem ponuda od 45 dana od dana slanja na objavu obavještenja o nabavci na portal javnih nabavki.
(2) U slučaju ograničenog postupka, pregovaračkog postupka s objavom obavještenja o nabavci i takmičarskog dijaloga za vrijednosne razrede iz člana 14. st. (2) i (3) ovog zakona ugovorni organ dužan je utvrditi:
   a) minimalni rok za prijem zahtjeva za učešće ne kraći od 30 dana od dana slanja na objavu obavještenja na portal javnih nabavki i
   b) u slučaju ograničenog postupka, minimalni rok za prijem ponuda ne kraći od 35 dana od dana upućivanja poziva kvalificiranim kandidatima za dostavu ponuda.
(3) U otvorenom postupku nabavke za vrijednosni razred iz člana 14. stav (4) ovog zakona, rok za prijem ponuda ne može biti kraći od 20 dana od dana slanja na objavu obavještenja o nabavci na portal javnih nabavki.
(4) U ograničenom postupku, pregovaračkom postupku s objavom obavještenja i takmičarskom dijalogu, za vrijednosni razred iz člana 14. stav (4) ovog zakona, rok za prijem zahtjeva za učešće ne može biti kraći od 15 dana od dana slanja na objavu obavještenja o nabavci na portal javnih nabavki, a rok za prijem ponuda u ograničenom postupku ne može biti kraći od 15 dana od dana upućivanja zahtjeva za dostavu ponuda.

Član 41.
(Skraćeni rokovi za podnošenje ponuda)

(1) Ako je ugovorni organ objavio prethodno informacijsko obavještenje, može utvrditi:
   a) rok za prijem ponuda iz člana 40. stav (1) i stav (2) tačka b) ovog zakona koji nije kraći od 25 dana od dana slanja na objavu obavještenja o nabavci na portal javnih nabavki u otvorenom postupku, odnosno upućivanja poziva kvalificiranim kandidatima za dostavu ponuda u ograničenom postupku i
   b) rok za prijem ponuda iz člana 40. st. (3) i (4) ovog zakona koji nije kraći od 13 dana od dana slanja na objavu obavještenja o nabavci na portal javnih nabavki u otvorenom postupku, odnosno upućivanja poziva kvalificiranim kandidatima za dostavu ponuda u ograničenom postupku.
(2) Ugovorni organ smije koristiti skraćene rokove iz stava (1) ovog člana pod uslovom:
   a) da su u prethodnom informacijskom obavještenju bile sadržane sve informacije koje treba da budu sadržane u obavještenju o nabavci, ako su te informacije bile poznate u trenutku objavljivanja prethodnog informacijskog obavještenja i
   b) da je prethodno informacijsko obavještenje poslano na objavljivanje najmanje 52 dana, ali najviše 12 mjeseci prije dana slanja obavještenja o nabavci na portal javnih nabavki.
(3) Rokovi za prijem ponuda iz člana 40. stav (1), stav (2) tačka b) i st. (3) i (4) ovog zakona mogu se skratiti za pet dana ako ugovorni organ omogući neograničen i direktan pristup tenderskoj dokumentaciji i drugim dodatnim dokumentima putem elektronskog sredstva, ne zahtijevajući naknadu, i to od dana objave obavještenja na portalu javnih nabavki. U obavještenju o nabavci ugovorni organ mora navesti internetsku adresu na kojoj je dostupna ova dokumentacija.

Član 42.
(Ostali rokovi)

Ostale rokove u pregovaračkom postupku sa i bez objave obavještenja, takmičarskom dijalogu i u konkursu za izradu idejnog rješenja definira ugovorni organ na način da kandidati/ponuđači na koje se ti rokovi odnose imaju dovoljno vremena za preduzimanje odgovarajućih radnji i pripremu ponuda, u zavisnosti od složenosti predmeta nabavke.

Član 43.
(Računanje rokova)

Na rokove koji nisu posebno definirani ovim zakonom primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku.

POGLAVLJE II. PROVOĐENJE POSTUPKA JAVNE NABAVKE

Odjeljak A. Kvalifikacija kandidata i ponuđača

Član 44.
(Provjera kvalifikacija kandidata ili ponuđača)

(1) Ugovorni organ provjerava i ocjenjuje da li je kandidat/ponuđač pouzdan i sposoban da izvrši ugovor, u skladu sa uslovima utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji.
(2) Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji definira uslove za kvalifikaciju na način da utvrdi minimum zahtjeva za kvalifikaciju kandidata/ponuđača u pogledu njihove lične sposobnosti, ekonomskog i finansijskog stanja, te njihove tehničke i/ili profesionalne sposobnosti.
(3) Minimum kvalifikacionih uslova koje ugovorni organ odredi za kandidate/ponuđače, kao i dokumenti koji su potrebni za njihovo dokazivanje obavezno treba da budu srazmjerni predmetu javne nabavke i u skladu s njim. Postavljeni uslovi ne smiju imati ograničavajući karakter na konkurenciju i moraju biti jasni i precizni.
(4) Ugovorni organ od kandidata/ponuđača zahtijeva samo one dokaze koji su neophodni da bi se utvrdilo da li kandidat/ponuđač zadovoljava kvalifikacione uslove koje je postavio ugovorni organ.
(5) Ugovornom organu nije dopušteno da odbije zahtjev za učešće ili ponudu isključivo na osnovu toga što su ih podnijeli ili pravno ili fizičko lice iz člana 2. stav (1) tačka c) ovog zakona ili grupa kandidata/ponuđača.
(6) Samo onim kandidatima/ponuđačima čije kvalifikacije zadovoljavaju uslove utvrđene u tenderskoj dokumentaciji dopušteno je da nastave postupak javne nabavke.

Član 45.
(Lična sposobnost)

(1) Ugovorni organ, izuzev u slučajevima iz člana 21. stav (1) tačka d) i člana 22. stav (1) tačka d) ovog zakona, dužan je odbaciti zahtjev za učešće ili ponudu ako:
   a) je kandidat/ponuđač u krivičnom postupku osuđen pravosnažnom presudom za krivična djela organiziranog kriminala, korupciju, prevaru ili pranje novca, u skladu s važećim propisima u Bosni i Hercegovini ili zemlji u kojoj je registriran;
   b) je kandidat/ponuđač pod stečajem ili je predmet stečajnog postupka, osim u slučaju postojanja važeće odluke o potvrdi stečajnog plana ili je predmet postupka likvidacije, odnosno u postupku je obustavljanja poslovne djelatnosti, u skladu s važećim propisima u Bosni i Hercegovini ili zemlji u kojoj je registriran;
   c) kandidat/ponuđač nije ispunio obaveze u vezi s plaćanjem penzionog i invalidskog osiguranja i zdravstvenog osiguranja, u skladu s važećim propisima u Bosni i Hercegovini ili propisima zemlje u kojoj je registriran;
   d) kandidat/ponuđač nije ispunio obaveze u vezi s plaćanjem direktnih i indirektnih poreza, u skladu s važećim propisima u Bosni i Hercegovini ili zemlji u kojoj je registriran.
(2) Kandidat/ponuđač kojem bude dodijeljen ugovor obavezan je dostaviti sljedeće dokumente kojima će potvrditi da se slučajevi navedeni u stavu (1) ovog člana ne odnose na njega:
   a) uvjerenje nadležnog suda kojim dokazuje da u krivičnom postupku nije izrečena pravosnažna presuda kojom je osuđen za krivično djelo učešća u kriminalnoj organizaciji, za korupciju, prevaru ili pranje novca;
   b) uvjerenje nadležnog suda ili organa uprave kod kojeg je registriran kandidat/ponuđač kojim se potvrđuje da nije pod stečajem niti je predmet stečajnog postupka, da nije predmet postupka likvidacije, odnosno da nije u postupku obustavljanja poslovne djelatnosti;
   c) uvjerenja nadležnih institucija kojim se potvrđuje da je kandidat/ponuđač izmirio dospjele obaveze, a koje se odnose na doprinose za penziono i invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje;
   d) uvjerenja nadležnih institucija da je kandidat/ponuđač izmirio dospjele obaveze u vezi s plaćanjem direktnih i indirektnih poreza.
(3) Kao dokaz za ispunjavanje uslova iz stava (2) tač. c) i d) ovog člana, prihvata se i sporazum ponuđača s nadležnim poreskim institucijama o reprogramiranom, odnosno odgođenom plaćanju obaveza ponuđača po osnovu poreza i doprinosa i indirektnih poreza, uz potvrdu poreskih organa da ponuđač u predviđenoj dinamici izmiruje svoje reprogramirane obaveze.
(4) Kandidat/ponuđač u svrhu dokaza o ispunjavanju uslova iz stava (1) ovog člana dužan je dostaviti izjavu ovjerenu kod nadležnog organa, u formi i na način koji propisuje Agencija podzakonskim aktom.
(5) Zahtjev za učešće ili ponuda odbija se ako je kandidat/ponuđač bio kriv za težak profesionalni propust počinjen tokom perioda od tri godine prije početka postupka koji ugovorni organ može dokazati na bilo koji način, posebno, značajni i/ili nedostaci koji se ponavljaju u izvršenju bitnih zahtjeva ugovora koji su doveli do njegovog prijevremenog raskida, nastanka štete ili drugih sličnih posljedica zbog namjere ili nemara privrednog subjekta određene težine.
(6) Ako ugovorni organ ima sumnje o postojanju okolnosti navedenih u st. (1) i (4) ovog člana, može se obratiti nadležnim organima s ciljem pribavljanja potrebnih informacija u predmetnom postupku.
(7) Ugovorni organ dužan je u tenderskoj dokumentaciji definirati dokumente koje zahtijeva od kandidata/ponuđača koji ih, kao fizičko lice registrirano za obavljanje predmetne djelatnosti, dostavlja uz ponudu, a koji su dokazi o ispunjavanju uslova iz ovog člana.
(8) Za kandidate/ponuđače čije je sjedište izvan Bosne i Hercegovine ne traži se posebna nadovjera dokumenata koji se zahtijevaju u stavu (2) ovog člana.
(9) U postupku konkursa za izradu idejnog rješenja od fizičkih lica traži se samo uvjerenje nadležnog suda kojim dokazuje da u krivičnom postupku nije izrečena pravosnažna presuda kojom je osuđen za krivično djelo učešća u kriminalnoj organizaciji, za korupciju, prevaru ili pranje novca.

Član 46.
(Sposobnost obavljanja profesionalne djelatnosti)

(1) Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji može od kandidata/ponuđača zahtijevati da dokažu svoju registraciju

u odgovarajućim profesionalnim ili drugim registrima zemlje u kojoj su registrirani ili da osiguraju posebnu izjavu ili potvrdu nadležnog organa kojom se dokazuje njihovo pravo da obavljaju profesionalnu djelatnost, koja je u vezi s predmetom nabavke.

(2) Dokumenti iz stava (1) ovog člana priznaju se na teritoriji Bosne i Hercegovine, bez obzira na kojem nivou vlasti su izdati.

Član 47.

(Ekonomska i finansijska sposobnost)

(1) Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji može utvrditi minimalne uslove u pogledu ekonomske i finansijske sposobnosti kandidata/ponuđača, kao i dokaze koji se zahtijevaju, a koji mogu biti:
   a) odgovarajući dokument koji izdaje banka ili druga finansijska institucija, a kojim se dokazuje ekonomsko-finansijska sposobnost u pogledu činjenica koje se mogu dokazati iz dokumenata koje izdaje banka ili druga finansijska institucija u skladu s pozitivnim propisima;
   b) garancija za pokriće osiguranja od odgovornosti za realizaciju predmetnog ugovora iz oblasti njegove registrovane djelatnosti;
   c) poslovni bilansi ili izvodi iz poslovnih bilansa, za period ne duži od tri posljednje finansijske godine ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja u predmetnom segmentu, ako je ponuđač odnosno kandidat registriran, odnosno počeo s radom prije manje od tri godine, ako je objavljivanje poslovnog bilansa zakonska obaveza u zemlji u kojoj je kandidat/ponuđač registriran; u slučaju kada ne postoji zakonska obaveza u zemlji u kojoj je kandidat/ponuđač registriran, dužan je dostaviti izjavu ovjerenu od nadležnog organa;
   d) izjavu o ukupnom prometu kandidata/ponuđača i, kada je to primjereno, o prometu u segmentu poslovanja koji je predmet ugovora, za period ne duži od tri posljednje finansijske godine ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja,ako je kandidat/ponuđač registriran, odnosno počeo s radom prije manje od tri godine; izjava koja se prilaže ovjerava se kod nadležnog organa.

(2) Ako zahtijeva jedan ili više dokumenata iz stava (1) ovog člana, ugovorni organ dužan je u tenderskoj dokumentaciji jasno i precizno definirati dokaze koje je kandidat/ponuđač dužan dostaviti u svrhu dokazivanja ekonomske i finansijske sposobnosti.

(3) Kandidat/ponuđač može, gdje je to odgovarajuće i za određeni ugovor, u ponudi naznačiti da raspolaže kapacitetima drugih subjekata, bez obzira na pravnu prirodu odnosa koji s njima ima. U tom slučaju, mora dokazati ugovornom organu da će na raspolaganju imati potrebne resurse. Pod istim uslovima grupa kandidata/ponuđača može se osloniti na kapacitete učesnika grupe ili drugih privrednih subjekata.

(4) Dokumenti navedeni u stavu (1) ovog člana dostavljaju se kao obične kopije zajedno sa izjavom koju ovjerava kandidat/ponuđač, u formi i na način koji propisuje Agencija podzakonskim aktom.

Član 48.

(Opći uslovi za tehničku i profesionalnu sposobnost)

(1) Ugovorni organ može, zavisno od vrste, količine ili obima, ili namjene predmeta nabavke, zahtijevati dokaze koji se odnose na tehničku i profesionalnu sposobnost.

(2) Ako ugovorni organ zahtijeva dokaz o uredno izvršenim ugovorima, taj dokaz podnosi se u formi spiska izvršenih ugovora uz potvrdu koju daje druga ugovorna strana o njihovoj realizaciji. U slučaju da se takva potvrda iz objektivnih razloga ne može dobiti od ugovorne strane koja nije ugovorni organ, vrijedi izjava privrednog subjekta o uredno izvršenim ugovorima, uz predočavanje dokaza o učinjenim pokušajima da se takve potvrde osiguraju.

(3) Potvrda o uredno izvršenim ugovorima mora sadržavati sljedeće podatke:
   a) naziv i sjedište ugovornih strana ili privrednih subjekata;
   b) predmet ugovora;
   c) vrijednost ugovora;
   d) vrijeme i mjesto izvršenja ugovora;
   e) navode o uredno izvršenim ugovorima.

(4) Kandidat/ponuđač može, gdje je to odgovarajuće i za određeni ugovor, u ponudi naznačiti da raspolaže kapacitetima drugih subjekata, bez obzira na pravnu prirodu odnosa koji s njima ima. U tom slučaju, mora dokazati ugovornom organu da će na raspolaganju imati potrebne resurse. Pod istim uslovima grupa ponuđača može se osloniti na kapacitete učesnika grupe ili drugih privrednih subjekata.

(5) Ugovorni organ može tražiti od kandidata/ponuđača da pismeno pojasne dostavljene reference.

(6) Ako se u tenderskoj dokumentaciji zahtijeva osiguranje certifikata koje izdaju nezavisna tijela, a kojima se potvrđuje da kandidat/ponuđač zadovoljava određene standarde osiguranja kvaliteta, ugovorni organ dužan je pozvati se na sisteme osiguranja kvaliteta koji se zasnivaju na odgovarajućim evropskim serijama standarda koje su potvrdila tijela koja su u skladu s evropskim serijama standarda koje se tiču izdavanja certifikata. Ugovorni organ dužan je prihvatiti i druge dokaze o ekvivalentnim mjerama osiguranja kvaliteta od kandidata/ponuđača koji nemaju pristupa takvim certifikatima.

(7) Ako zahtijeva jedan ili više dokumenata kojim kandidat/ponuđač dokazuje tehničku i profesionalnu sposobnost, ugovorni organ dužan je u tenderskoj dokumentaciji jasno i precizno definirati te zahtjeve.

Član 49.

(Tehnička i profesionalna sposobnost u postupku nabavke robe)

U postupku javne nabavke robe ugovorni organ može zahtijevati jedan ili više dokaza o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti kandidata/ponuđača, i to:
   a) spisak izvršenih ugovora u skladu s članom 48. stav (2) ovog zakona, a koji su u vezi s predmetnom nabavkom, za period ne duži od tri godine ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja, ako je kandidat/ponuđač registriran, odnosno počeo s radom prije manje od tri godine;
   b) opis tehničke opremljenosti i osposobljenosti kandidata/ponuđača, mjere za osiguranje kvaliteta i njegovu opremljenost i osposobljenost za ispitivanja i istraživanja;
   c) navode o angažiranom tehničkom osoblju i tehničkim organima, za poslove postavljanja i instalacije robe koja se nabavlja, a za koje se ne može zahtijevati da su zaposleni kod kandidata/ponuđača;
   d) uzorke, opise i/ili fotografije robe koja je predmet isporuke, a čiju je vjerodostojnost kandidat/ponuđač obavezan potvrditi ako to ugovorni organ zahtijeva;
   e) uvjerenje koje izdaje nadležna institucija ili agencija za kontrolu kvaliteta, a kojim se potvrđuje da na

odgovarajući način tačno označena roba odgovara određenim specifikacijama ili normama;

f) potvrdu kandidata/ponuđača o prihvatanju postupka kontrole robe složenije vrste ili robe koja izuzetno treba služiti nekoj posebnoj svrsi, koju provodi ugovorni organ ili u njegovo ime nadležni organ zemlje sjedišta privrednog subjekta, a koja se odnosi na proizvodne kapacitete privrednog subjekta i, ako je potrebno, na način izrade studija i istraživanja, te mjere za kontrolu kvaliteta koje koristi privredni subjekat.

Član 50.

(Tehnička i profesionalna sposobnost u postupku nabavke usluga)

U postupku javne nabavke usluga ugovorni organ može zahtijevati jedan ili više dokaza o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti kandidata/ponuđača, i to:

a) spisak izvršenih ugovora u skladu s članom 48. stav (2) ovog zakona, a koji su u vezi s predmetnom nabavkom, za period ne duži od tri godine ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja, ako je kandidat/ponuđač registriran, odnosno počeo s radom prije manje od tri godine;

b) obrazovne i profesionalne kvalifikacije pružaoca usluga i/ili kvalifikacije njegovog rukovodećeg osoblja, i naročito kvalifikacije licâ koja su odgovorna za pružanje konkretnih usluga;

c) izjavu o angažiranom tehničkom osoblju ili tehničkim organima, a za koje se ne može zahtijevati da su zaposleni kod kandidata/ponuđača;

d) izjavu pružaoca usluga o prosječnom godišnjem broju zaposlenih i o broju rukovodećeg osoblja u posljednje tri godine;

e) izjavu o tehničkoj opremljenosti i osposobljenosti i mjerama kojima raspolaže pružalac usluga za izvršenje konkretnih usluga i osiguranje kvaliteta;

f) potvrdu kandidata/ponuđača o prihvatanju postupka kontrole usluga složenije vrste ili usluge koja izuzetno treba služiti nekoj posebnoj svrsi, koju provodi ugovorni organ ili u njegovo ime nadležni organ zemlje sjedišta privrednog subjekta, a koja se odnosi na proizvodne kapacitete privrednog subjekta i, ako je potrebno, na način izrade studija i istraživanja, te mjere za kontrolu kvaliteta koje koristi privredni subjekat;

g) izjavu kandidata/ponuđača da prihvata preduzimanje mjera za upravljanje zaštitom okoline i mjera energetske efikasnosti koje će privredni subjekat primjenjivati prilikom pružanja usluga.

Član 51.

(Tehnička i profesionalna sposobnost u postupku nabavke radova)

U postupku javne nabavke radova ugovorni organ može zahtijevati jedan ili više dokaza o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti kandidata/ponuđača, i to:

a) spisak izvršenih ugovora u skladu s članom 48. stav (2) ovog zakona, a koji su u vezi s predmetnom nabavkom, za period ne duži od pet godina ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja, ako je kandidat/ponuđač registriran, odnosno počeo s radom prije manje od pet godina;

b) obrazovne i profesionalne kvalifikacije izvođača radova i/ili kvalifikacije njegovog rukovodećeg osoblja, i naročito kvalifikacije licâ koja su odgovorna za izvođenje konkretnih radova;

c) izjavu o angažiranom tehničkom osoblju ili tehničkim organima, naročito onom osoblju koje je angažirano za poslove nadzora i kontrole kvaliteta, a za koje se ne može zahtijevati da su zaposleni kod kandidata/ponuđača;

d) izjavu izvođača radova o prosječnom godišnjem broju zaposlenih i broju rukovodećeg osoblja u posljednje tri godine;

e) potvrdu o građevinskim mašinama i tehničkoj opremi kojom izvođač raspolaže u svrhu izvršenja ugovora;

f) izjavu kandidata/ponuđača da prihvata preduzimanje mjera upravljanja zaštitom okoline i mjera energetske efikasnosti koje će privredni subjekat primjenjivati prilikom izvođenja radova.

Član 52.

(Diskvalifikacija po osnovu sukoba interesa ili korupcije)

(1) U skladu s važećim propisima u Bosni i Hercegovini, ugovorni organ dužan je odbiti zahtjev za učešće u postupku javne nabavke ili ponudu ako je kandidat/ponuđač sadašnjem ili bivšem zaposleniku ugovornog organa dao ili je spreman dati mito u obliku novčanih sredstava ili u bilo kojem nenovčanom obliku, s ciljem ostvarivanja uticaja na radnju, odluku ili tok postupka javne nabavke. Ugovorni organ informira u pisanoj formi ponuđača i Agenciju o odbijanju takvog zahtjeva ili ponude te o razlozima odbijanja.

(2) Svaki kandidat/ponuđač dužan je uz ponudu dostaviti i posebnu pismenu izjavu da nije nudio mito niti učestvovao u bilo kakvim radnjama koje za cilj imaju korupciju u predmetnoj javnoj nabavci.

(3) U slučaju da zahtjev ili ponuda koju ugovorni organ primi u toku postupka javne nabavke prouzrokuje ili može prouzrokovati sukob interesa u skladu s važećim propisima o sukobu interesa u Bosni i Hercegovini, ugovorni organ dužan je postupiti u skladu s propisima u Bosni i Hercegovini.

(4) Ugovorni organ ne smije zaključivati ugovore o javnoj nabavci s privrednim subjektom, ako rukovodilac ugovornog organa ili član upravnog ili nadzornog odbora tog ugovornog organa istovremeno:

a) obavlja upravljačke poslove u tom privrednom subjektu ili

b) je vlasnik poslovnog udjela, dionica odnosno drugih prava na osnovu kojih učestvuje u upravljanju, odnosno u kapitalu tog privrednog subjekta s više od 20%.

(5) Ako je određeni privredni subjekat direktno ili indirektno učestvovao u tehničkim konsultacijama u pripremi postupka javne nabavke, ugovorni organ mora preduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurao da konkurencija ne bude narušena učestvovanjem tog privrednog subjekta kao kandidata/ponuđača u postupku javne nabavke u odnosu na ostale kandidate/ponuđače. Takve mjere uključuju davanje svih informacija ostalim kandidatima/ponuđačima koje su saopćene za vrijeme tehničkih konsultacija ili su nastale kao rezultat tehničkih konsultacija i određivanje adekvatnih vremenskih rokova za prijem zahtjeva za učešće i ponuda. Mjere koje su preduzete ugovorni organ navodi u zapisniku o ocjeni ponuda iz člana 65. ovog zakona.

(6) Privredni subjekat iz stava (5) ovog člana ne može učestvovati u tom postupku javne nabavke kao kandidat/ponuđač samo ako ne postoji drugi način da se osigura poštivanje principa jednakog tretmana.

(7) Prije odbacivanja zahtjeva za učešće, odnosno njegove ponude, kandidat/ponuđač mora imati priliku da dokaže da

njegovo učestvovanje u tehničkim konsultacijama ne ograničava konkurenciju.

Odjeljak B. Tenderska dokumentacija

Član 53.
(Neophodne informacije)

(1) Ugovorni organ dužan je pripremiti tendersku dokumentaciju u skladu s odredbama ovog zakona i podzakonskim aktima. U tenderskoj dokumentaciji ugovorni organ daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, a koji su kandidatima/ponuđačima dovoljni za pripremu zahtjeva za učešće, odnosno ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi.
(2) Obavještenje o nabavci pripremljeno u skladu s članom 35. ovog zakona čini sastavni dio tenderske dokumentacije.
(3) Tenderska dokumentacija sadrži minimalno sljedeće informacije:
   a) naziv i adresu ugovornog organa, te lice za kontakt od kojeg kandidati/ponuđači mogu tražiti informacije ili pojašnjenje;
   b) izabrani postupak dodjele ugovora i podatak o tome da li se predviđa zaključivanje okvirnog sporazuma;
   c) opis robe, usluga ili radova, te navođenje oznake i naziva iz JRJN-a;
   d) količinske specifikacije za robu ili opis posla ili zadatka za usluge i radove i tehničke specifikacije;
   e) mjesto isporuke robe ili izvršenja usluge ili izvođenja radova;
   f) naznaku mogućnosti za podnošenje ponuda po lotovima;
   g) rokove za isporuke robe; izvršenje usluga; izvođenje radova;
   h) navođenje mogućnosti za podnošenje alternativnih ponuda i minimalne zahtjeve koji moraju biti ispunjeni u slučaju alternativnih ponuda;
   i) minimalne uslove za kvalifikaciju kandidata, odnosno ponuđača, kao i dokaze na osnovu kojih se vrši ocjena;
   j) kriterij za dodjelu ugovora utvrđen kao "ekonomski najpovoljnija ponuda" s potkriterijima ili "najniža cijena";
   k) period važenja ponuda;
   l) garanciju za ozbiljnost ponude, garanciju za dobro izvršenje posla i svako drugo traženo osiguranje za privremena plaćanja;
   m) mjesto, datum i vrijeme za prijem zahtjeva za učešće, odnosno ponuda;
   n) mjesto, datum i vrijeme otvaranja ponuda;
   o) informaciju o kalkulaciji cijene, ako je primjenjivo;
   p) zahtjev u pogledu upotrebe jezika;
   r) nacrt ugovora ili osnovne elemente ugovora.
(4) Tenderska dokumentacija priprema se u skladu s modelima standardne tenderske dokumentacije koje propisuje Agencija.
(5) Prilikom pripreme tenderske dokumentacije, ugovorni organ dužan je poštovati principe jednakog tretmana i nediskriminacije kandidata/ponuđača. Ugovorni organ ne smije koristiti savjete bilo kojeg lica koje može imati bilo kakav direktni ili indirektni interes za ishod postupka dodjele ugovora, ako je vjerovatno da to može uticati na stvarnu konkurenciju za predmetni ugovor.
(6) Ugovorni organ može napraviti izmjene i dopune tenderske dokumentacije pod uslovom da se one dostave zainteresiranim kandidatima/ponuđačima istog dana, a najkasnije pet dana prije isteka utvrđenog roka za prijem zahtjeva za učešće ili ponuda. U slučaju da takve izmjene podrazumijevaju suštinsku promjenu predmeta nabavke, ugovorni organ produžit će rok za prijem zahtjeva za učešće ili ponuda u zavisnosti od složenosti predmeta nabavke. Rok za produženje ne može biti kraći od sedam dana.

Član 54.
(Tehničke specifikacije)

(1) Tehničke specifikacije moraju svim kandidatima/ponuđačima omogućiti jednak i nediskriminirajući pristup nadmetanju. Tehničke specifikacije uključivat će, kad god je to moguće, kriterij pristupačnosti za ljude s invaliditetom ili kriterij dizajna za sve korisnike.
(2) Tehničke specifikacije, uz poštivanje obaveznih bosansko-hercegovačkih tehničkih pravila, određuju se:
   a) pozivanjem na tehničke specifikacije i, uz uvažavanje sljedećeg redoslijeda, na bosanskohercegovačke standarde kojima se preuzimaju evropski standardi, evropska tehnička odobrenja, zajedničke tehničke specifikacije, međunarodni standardi, druge tehničke referentne sisteme koje su utemeljila evropska tijela za standardizaciju ili, ako oni ne postoje, na bosanskohercegovačke standarde, bosanskohercegovačka tehnička odobrenja ili bosanskohercegovačke tehničke specifikacije koje se odnose na projektovanje, izračun i izvođenje radova te upotrebu proizvoda, pri čemu se svaka uputa mora označiti riječima "ili ekvivalent"; ili
   b) u formi izvedbenih ili funkcionalnih zahtjeva koji mogu uključivati ekološke elemente i elemente energetske efikasnosti; ili
   c) u formi izvedbenih ili funkcionalnih zahtjeva iz stava (2) tačka b) ovog člana, uz poziv na tehničke specifikacije iz stava (2) tačka a) ovog člana kao sredstvo za pretpostavku usklađenosti sa izvedbenim ili funkcionalnim zahtjevima; ili
   d) pozivanjem na tehničke specifikacije iz stava (2) tačka a) ovog člana u pogledu određenih obilježja i pozivanjem na izvedbene ili funkcionalne zahtjeve iz stava (2) tačka b) ovog člana u pogledu drugih obilježja.
(3) Ako se tehničke specifikacije odrede u skladu sa stavom (2) tačka a) ovog člana, ugovorni organ ne smije ponudu odbiti s obrazloženjem da ponuđena roba i usluge ne odgovaraju specifikacijama koje je on naveo, ako ponuđač odgovarajućim sredstvima (tehnički dosje, izvještaj o izvršenom testiranju od ovlaštenog organa i drugi slični dokumenti izdati od nadležnih institucija) u svojoj ponudi dokaže da rješenja koja je on u ponudi predložio u jednakoj mjeri odgovaraju tehničkim specifikacijama na koje se poziva.
(4) Ako se tehničke specifikacije odrede u obliku izvedbenih ili funkcionalnih zahtjeva, u skladu sa stavom (2) tačka b) ovog člana, ugovorni organ ne smije odbiti ponudu koja odgovara bosanskohercegovačkom standardu kojim se preuzima evropski standard ili evropskom tehničkom odobrenju, zajedničkoj tehničkoj specifikaciji, međunarodnom standardu ili tehničkom sistemu standarda koji je izradilo evropsko tijelo za standardizaciju, ako se te specifikacije odnose na izvedbene ili funkcionalne zahtjeve koje ugovorni organ zahtijeva. Ponuđač mora u svojoj ponudi odgovarajućim sredstvima dokazati da ponuđena roba, usluge ili radovi koji odgovaraju standardu odgovaraju izvedbenim ili funkcionalnim zahtjevima ugovornog organa.
(5) Ovlašteni organ za ocjenjivanje usklađenosti u smislu ovog člana je nezavisni laboratorij, tijelo koje će potvrditi usklađenosti, nadzorni ili drugo tijelo koje učestvuje u postupku ocjenjivanja usklađenosti, koje je od organa

državne uprave ovlašteno da provodi postupke ocjenjivanja usklađenosti prema odgovarajućim standardima kojima se preuzimaju evropski standardi. Ugovorni organ prihvatit će certifikate koje su izdali ovlašteni organi u drugim državama, ako su izdati u skladu s međunarodnim ugovorima koje je zaključila Bosna i Hercegovina.

(6) Odgovarajućim sredstvom, u smislu ovog člana, smatraju se tehnički dosjei koje izrađuje proizvođač ili izvještaj o ispitivanju koje sastavlja ovlašteno tijelo za ocjenjivanje usklađenosti.

(7) Ako su ekološki zahtjevi za predmet nabavke određeni u formi izvedbenih zahtjeva ili funkcionalnih zahtjeva u skladu sa stavom (2) tačka b) ovog člana, ugovorni organ može se u svrhu opisa predmeta nabavke pozivati na tehničke specifikacije ili njihove dijelove određene evropskim, bosanskohercegovačkim, multinacionalnim ili drugim ekološkim oznakama kvaliteta:
   a) ako su specifikacije prikladne za definiciju obilježja robe ili usluga koje su predmet ugovora o javnoj nabavci;
   b) ako se zahtjevi postavljeni za ekološku oznaku kvaliteta zasnivaju na informacijama s naučnom podlogom;
   c) ako su ekološke oznake kvaliteta izrađene i donesene u okviru postupka u kojem mogu učestvovati svi zainteresirani kao što su: potrošači, proizvođači, trgovci i organizacije za zaštitu okoline te
   d) ako je ekološka oznaka kvaliteta dostupna i stoji na raspolaganju svim zainteresiranim.

(8) Ugovorni organ može u tenderskoj dokumentaciji navesti pretpostavku da roba i usluge označene određenom ekološkom oznakom kvaliteta odgovaraju tehničkim specifikacijama utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji.

(9) Osim ako nije opravdano predmetom nabavke, u tehničkoj specifikaciji ne smije se uputiti na određenog proizvođača, na porijeklo ili na poseban postupak, na marke, patente, tipove ili određeno porijeklo, ako bi se time pogodovalo ili bi se isključili određeni privredni subjekti ili određeni proizvodi. Takve napomene dopuštene su samo ako se predmet nabavke ne može dovoljno precizno i razumljivo opisati, ali se bez izuzetka moraju označiti s dodatkom "ili ekvivalent". Nepoznavanje predmeta nabavke ne oslobađa ugovorni organ obaveze za definiranje predmeta nabavke na stvarno konkurentskoj osnovi.

(10) Ako se izuzetno objavi poziv za određeni proizvod s dodatkom "ili ekvivalent", ponuđač mora na za to predviđenim praznim mjestima, prema odgovarajućim stavkama, navesti podatke o proizvodu i tipu odgovarajućeg proizvoda koji nudi te, ako se to traži, i ostale podatke koji se odnose na taj proizvod. Kriteriji mjerodavni za ocjenjivanje ekvivalentnosti navode se u opisu predmeta nabavke. Dokaz ekvivalentnosti u smislu ispunjavanja zahtjeva u vezi s predmetom nabavke dužan je osigurati ponuđač, u skladu sa zahtjevima definiranim u tenderskoj dokumentaciji. Proizvodi koji su u tenderskoj dokumentaciji navedeni kao primjeri smatraju se ponuđenima ako ponuđač ne navede nikakve druge proizvode na predviđenom mjestu.

(11) Ugovorni organ može utvrditi posebne uslove u vezi sa izvršenjem ugovora, pod uslovom da su oni u skladu s relevantnim propisima u Bosni i Hercegovini i da su navedeni u objavi ili u tehničkim specifikacijama. Uslovi kojima se uređuje izvršenje ugovora mogu se posebno ticati socijalnih i ekoloških pitanja.

Član 55.

(Preuzimanje tenderske dokumentacije)

(1) Ugovorni organ, izuzev u slučaju iz tačke d) ovog stava, kandidatima/ponuđačima mora tendersku dokumentaciju učiniti dostupnom, na način za koji se opredijeli kandidat/ponuđač, i to:
   a) lično preuzimanje u prostorijama ugovornog organa;
   b) na pismeni zahtjev kandidata/ponuđača;
   c) zajedno s pozivom za dostavu ponuda;
   d) objavljivanjem tenderske dokumentacije na portalu javnih nabavki na što će ukazati u obavještenju o nabavci, u skladu s podzakonskim aktom koji donosi Agencija.

(2) Kada kandidat/ponuđač uputi zahtjev za dostavu tenderske dokumentacije, ugovorni organ otprema tendersku dokumentaciju odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana prijema zahtjeva. Ako je ugovorni organ odredio skraćene rokove za dostavu ponuda, odnosno zahtjeva za učešće, u skladu s ovim zakonom, krajnji rok za otpremu tenderske dokumentacije je dva dana.

(3) Ugovorni organ ne može učiniti dostupnom tendersku dokumentaciju nijednom kandidatu/ponuđaču prije objave obavještenja o nabavci.

(4) Ugovorni organ za sve kandidate/ponuđače može odrediti jednaku novčanu naknadu koja se plaća za tendersku dokumentaciju. U tom slučaju, novčana naknada uključuje samo stvarne troškove za papir, ispis, umnožavanje, za nosač podataka, kao i naknadu mogućih poštanskih troškova. Ako je određena novčana naknada za tendersku dokumentaciju, tada je kandidat/ponuđač dužan, uz zahtjev za učešće, odnosno ponudu dostaviti i dokaz o uplati tenderske dokumentacije, izuzev u slučajevima iz stava (1) tač. c) i d) ovog člana.

(5) Svi zainteresirani kandidati/ponuđači imaju pravo uvida u tendersku dokumentaciju prije otkupa, izuzev u slučaju iz stava (1) tačka d) ovog člana. Ugovorni organ dužan je, na pismeni zahtjev privrednog subjekta, omogućiti uvid u tendersku dokumentaciju na način za koji se opredijeli kandidat/ponuđač, i to:
   a) u prostorijama ugovornog organa; ili
   b) dostavljanjem poštom preporučeno s povratnicom zainteresiranom kandidatu/ponuđaču; ili
   c) dostavljanjem elektronskom poštom u zaštićenom nepromjenjivom obliku zainteresiranom kandidatu/ ponuđaču.

Član 56.

(Pojašnjenja tenderske dokumentacije)

(1) Zainteresirani kandidati/ponuđači mogu, u pisanoj formi, tražiti od ugovornog organa pojašnjenja tenderske dokumentacije blagovremeno, ali najkasnije deset dana prije isteka roka za podnošenje zahtjeva za učešće ili ponuda.

(2) Ugovorni organ dužan je odgovoriti u pisanoj formi, a odgovor s pojašnjenjem dostavlja svim kandidatima/ ponuđačima koji su otkupili tendersku dokumentaciju ili za koje ima saznanja da su je preuzeli na jedan od načina iz člana 55. ovog zakona, u roku od tri dana, a najkasnije pet dana prije isteka roka za podnošenje zahtjeva za učešće ili ponuda.

(3) Ako odgovor ugovornog organa dovodi do izmjena tenderske dokumentacije i te izmjene od kandidata/ ponuđača zahtijevaju da izvrše znatne izmjene i/ili da prilagode njihove ponude, ugovorni organ dužan je produžiti rok za podnošenje zahtjeva za učešće ili ponuda najmanje za sedam dana.

(4) Ako se nakon osiguranja tenderske dokumentacije pokaže da se ponude mogu pripremiti samo nakon posjete mjestu izvođenja usluga ili radova, ili nakon pregleda dokumenata na osnovu kojih je pripremljena tenderska dokumentacija, rokovi za prijem ponuda produžavaju se za najmanje sedam dana, kako bi se omogućilo da se svi ponuđači upoznaju sa svim informacijama koje su neophodne za pripremu ponuda.

(5) U slučaju da je tenderska dokumentacija objavljena na portalu javnih nabavki, pojašnjenja tenderske dokumentacije iz ovog člana definirat će se podzakonskim aktom iz člana 55. stav (1) tačka d) ovog zakona.

Odjeljak C. Ponuda

Član 57.

(Priprema ponude)

(1) U postupku javne nabavke kandidat/ponuđač pridržava se zahtjeva i uslova iz tenderske dokumentacije.

(2) Ponuđač može prije isteka roka za dostavu ponuda svoju ponudu izmijeniti, dopuniti ili od nje odustati. Ako zbog izmjene ili dopune dođe do promjene ukupne cijene ponude, nova cijena mora se obavezno navesti. Izmjena ili dopuna ponude dostavlja se na isti način kao i ponuda, i to u roku koji je naznačen u obavještenju o nabavci i tenderskoj dokumentaciji. U slučaju povlačenja ponude, prije isteka roka za dostavu ponuda, ponuđač može pismeno zahtijevati povrat svoje neotvorene ponude.

(3) Svaki ponuđač može podnijeti samo jednu ponudu.

Član 58.

(Sadržaj ponude)

(1) Svaka ponuda obavezno sadrži sljedeće elemente:
   a) ime i sjedište ponuđača, a za grupu ponuđača podatke o svakom članu grupe ponuđača, kao i jasno određenje člana grupe koji je ovlašteni predstavnik grupe ponuđača za učešće u postupku javne nabavke, za komunikaciju i za zaključivanje ugovora;
   b) dokaz o garanciji, ako se traži;
   c) cijenu sa svim elementima koji je čine, kao i potrebnim objašnjenjima, na način kako je definirano u tenderskoj dokumentaciji;
   d) dokaze o ličnoj, poslovnoj, finansijskoj, tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti, osim u fazi dostavljanja ponuda u ograničenom, pregovaračkom postupku sa ili bez objave obavještenja i takmičarskom dijalogu, prema zahtjevima iz tenderske dokumentacije;
   e) navode da je riječ o alternativnoj ponudi, ako je ona dozvoljena;
   f) datum ponude;
   g) potpis podnosioca ponude ili ovlaštenog lica na osnovu punomoći koja u tom slučaju mora biti priložena u originalu ili ovjerenoj kopiji;
   h) ponuda mora biti ovjerena pečatom podnosioca ponude, ako po zakonu države u kojoj je sjedište podnosioca ponude podnosilac ponude ima pečat ili dokaz da po zakonu države u kojoj je sjedište podnosioca ponude podnosilac ponude nema pečat;
   i) popis dokumentacije priložene uz ponudu.

(2) Ponuda mora biti čvrsto uvezana i sve strane ponude numerirane (izuzev dokaza o garanciji iz stava (1) tačka b) ovog člana, te štampane literature, brošura, kataloga i sl.).

Član 59.

(Alternativna ponuda)

(1) Alternativna ponuda je ponuda kojom ponuđač daje alternativni prijedlog za predmet javne nabavke. Ugovorni organ obavezan je u tenderskoj dokumentaciji naznačiti da li odobrava alternativnu ponudu. Alternativna ponuda dopuštena je samo onda kada je kriterij za dodjelu ugovora ekonomski najpovoljnija ponuda. Ako tenderska dokumentacija ne sadrži odredbu kojom se dopušta dostava alternativnih ponuda, onda one nisu dopuštene i kao takve se odbacuju.

(2) Ugovorni organ dužan je u tenderskoj dokumentaciji navesti minimum zahtjeva koje alternativna ponuda obavezno treba ispunjavati, kao i ostale zahtjeve za njeno podnošenje. Ugovorni organ razmatra samo one alternativne ponude koje ispunjavaju minimum postavljenih zahtjeva i osiguravaju realizaciju odgovarajućeg predmeta nabavke.

(3) Ponuđač je dužan dostaviti dokaz da alternativna ponuda u svim elementima zadovoljava minimum postavljenih zahtjeva iz tenderske dokumentacije.

(4) Ugovorni organ koji daje mogućnost podnošenja alternativnih ponuda ne može odbiti alternativnu ponudu samo na osnovu činjenice da bi ona vodila ka promjeni vrste i karaktera ugovora.

Član 60.

(Period važenja ponude)

(1) Period važenja ponude određuje ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji. Period važenja ne može biti kraći od roka navedenog u tenderskoj dokumentaciji, ali ugovorni organ ne može utvrdi rok kraći od 30 dana. Ako ponuđač u ponudi ne navede period njenog važenja, smatra se da ponuda važi za period naznačen u tenderskoj dokumentaciji.

(2) U periodu važenja ponude, ugovorni organ može zahtijevati od ponuđača, u pisanoj formi, da produži period važenja do određenog roka. Svaki ponuđač ima pravo odbiti takav zahtjev i u tom slučaju ne gubi pravo na povrat garancije za ozbiljnost ponude.

(3) Ako ponuđač ne odgovori na pismeni zahtjev ugovornog organa u pogledu produženja perioda važenja ponude ili ne pristane produžiti rok važenja ponude ili ne osigura produženje garancije za ozbiljnost ponude, smatra se da je ponuđač odbio zahtjev ugovornog organa, te se njegova ponuda ne razmatra u daljnjem toku postupka.

(4) Ponuđač koji pristane produžiti period važenja ponude, i o tome u pisanoj formi obavijesti ugovorni organ, produžava period važenja ponude i dužan je osigurati produženje garancije za ozbiljnost ponude. U periodu produženja važenja ponude ponuda se ne može mijenjati.

Član 61.

(Garancije uz ponudu)

(1) Vrste garancija su:
   a) garancija za ozbiljnost ponude je garancija u slučaju da ponuđač odustane od svoje ponude u roku važenja ponude;
   b) garancija za uredno izvršenje ugovora je garancija u slučaju da ponuđač kojem je dodijeljen ugovor ne izvršava svoje obaveze iz ugovora ili ih neuredno izvršava.

(2) Ugovorni organ može zahtijevati da se ponuda garantira odgovarajućom garancijom za ozbiljnost ponude. Garancija za ozbiljnost ponude ne može se zahtijevati ako je vrijednost nabavke manja od 100.000,00 KM.

(3) U slučaju kada je vrijednost nabavke jednaka ili veća od vrijednosti iz stava (2) ovog člana, garancija za ozbiljnost ponude neće preći 1,5% procijenjene vrijednosti ugovora. Grupa ponuđača dostavlja garanciju koja odgovara traženom iznosu bez obzira da li je dostavlja jedan član, više ili svi članovi grupe ponuđača.

(4) Ugovorni organ može zahtijevati da se izvršenje ugovora garantira odgovarajućom garancijom za izvršenje ugovora. Garancija za izvršenje ne može se zahtijevati u iznosu većem od 10% od vrijednosti ugovora. Grupa ponuđača dostavlja garanciju koja odgovara traženom iznosu bez obzira da li je dostavlja jedan član, više ili svi članovi grupe ponuđača.

(5) Ugovorni organ ne može odbaciti garanciju za ozbiljnost ponude ili garanciju za uredno izvršenje ugovora na osnovu činjenice da garancija nije izdata u Bosni i Hercegovini, pod uslovom da garancija za ozbiljnost ponude i garancija za uredno izvršenje ugovora ispunjavaju uslove postavljene u tenderskoj dokumentaciji.

(6) Forme garancije za ozbiljnost ponude i izvršenje ugovora definirat će se podzakonskim aktom koji donosi Agencija.

Član 62.
(Grupa kandidata/ponuđača)

(1) Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji precizira dokumente koje dostavlja grupa kandidata/ponuđača, odnosno svaki član grupe.

(2) Ugovorni organ ne može zahtijevati da grupa kandidata/ponuđača osnuje novo pravno lice kako bi dostavila zahtjev ili ponudu, ali može nakon izbora od grupe ponuđača zahtijevati određeni pravni oblik u mjeri u kojoj je to potrebno za zadovoljavajuće izvršenje ugovora. Grupa kandidata/ponuđača dužna je dostaviti podatke koje ugovorni organ zahtijeva u tenderskoj dokumentaciji.

(3) Kandidat/ponuđač koji je samostalno podnio zahtjev za učešće, odnosno ponudu, ne može biti član grupe kandidata/ponuđača u istom postupku javne nabavke. Član grupe kandidata/ponuđača ne može biti član druge grupe kandidata/ponuđača u istom postupku javne nabavke.

(4) Grupa kandidata/ponuđača solidarno odgovara za sve obaveze.

POGLAVLJE III. POSTUPANJE UGOVORNOG ORGANA

Odjeljak A. Evaluacija ponuda

Član 63.
(Otvaranje ponuda)

(1) Ponude se otvaraju na javnom otvaranju ponuda, neposredno nakon isteka roka za prijem ponuda. Ponude primljene nakon isteka roka određenog za prijem ponuda neotvorene se vraćaju ponuđačima.

(2) Ponude se otvaraju na sjednici komisije za nabavke na dan i vrijeme koji su navedeni u tenderskoj dokumentaciji. Svi ponuđači koji su na vrijeme dostavili ponude ili njihovi ovlašteni predstavnici, kao i sva druga zainteresirana lica imaju pravo prisustvovati postupku otvaranja ponuda. Izmjena krajnjeg roka za prijem ponuda uticat će na promjenu datuma otvaranja ponuda.

(3) Koverte otvara predsjedavajući komisije za nabavke na otvorenoj sjednici ili drugi član komisije, bez obzira na to da li sastanku prisustvuju ponuđači ili njihovi ovlašteni predstavnici.

(4) Prilikom otvaranja ponuda prisutnim ponuđačima saopćava se:
   a) naziv ponuđača;
   b) ukupna cijena navedena u ponudi;
   c) popust naveden u ponudi koji mora biti posebno iskazan; ako popust nije posebno iskazan, smatra se da nije ni ponuđen;
   d) potkriteriji koji se vrednuju u okviru kriterija ekonomski najpovoljnije ponude.

(5) Rezultati postupka javnog otvaranja ponuda unose se u zapisnik koji obavezno sadrži sve elemente iz stava (4) ovog člana. Formu zapisnika propisuje Agencija podzakonskim aktom.

(6) Kopija zapisnika o otvaranju ponuda dostavlja se svim ponuđačima odmah ili najkasnije u roku od tri dana od dana otvaranja ponuda.

(7) Postupak provjere kvalifikacije kandidata, odnosno ponuđača i ocjena ponuda provode se na zatvorenim sjednicama komisije za nabavke.

Član 64.
(Kriteriji za dodjelu ugovora)

(1) Ugovorni organ dodjeljuje ugovor na osnovu jednog od sljedećih kriterija:
   a) ekonomski najpovoljnija ponuda ili
   b) najniža cijena.

(2) Ugovorni organ dužan je u tenderskoj dokumentaciji razraditi kriterij ekonomski najpovoljnije ponude na način da definira i detaljno razradi potkriterije za ocjenu, u skladu s prirodom i svrhom konkretnog predmeta nabavke. Potkriteriji mogu biti: kvalitet predmeta nabavke, cijena, tehnička sposobnost predmeta nabavke, funkcionalne i ekološke karakteristike, operativni troškovi, ekonomičnost, postprodajni servis i tehnička pomoć, rok isporuke ili rok za izvršenje i sl., uz obavezu da se u tenderskoj dokumentaciji utvrdi precizna metodologija vrednovanja svakog potkriterija.

(3) Uslovi za kvalifikaciju kandidata, odnosno ponuđača iz čl. 45. do 51. ovog zakona ne mogu biti potkriteriji za ocjenu ponuda.

Član 65.
(Ocjena ponuda)

(1) Ugovorni organ ocjenjuje ponude koje su podnijeli kvalificirani ponuđači, primjenjujući kriterij za dodjelu ugovora utvrđen u tenderskoj dokumentaciji.

(2) Nakon ocjene ponuda, ugovorni organ dužan je sačiniti zapisnik o ocjeni ponuda koji sadrži najmanje sljedeće podatke:
   a) naziv ugovornog organa;
   b) predmet javne nabavke;
   c) naziv ponuđača čije su ponude odbijene i razloge za njihovo odbijanje;
   d) dodjelu bodova po potkriterijima za ocjenu ponuda, ako je kriterij ekonomski najpovoljnija ponuda, prema metodologiji utvrđenoj u tenderskoj dokumentaciji;
   e) rang-listu ocijenjenih ponuda, počev od najuspješnije ka najmanje uspješnoj;
   f) naziv ponuđača čija je ponuda ocijenjena najpovoljnijom;
   g) vrijednost ugovora ili okvirnog sporazuma.

(3) U otvorenom i ograničenom postupku, pregovori između ugovornog organa i ponuđača nisu dopušteni.

Član 66.
(Neprirodno niska ponuđena cijena)

(1) Ako ugovorni organ ocijeni da je ponuđena cijena neprirodno niska, pismeno će od ponuđača zahtijevati da obrazloži ponuđenu cijenu. Ako ponuđač ugovornom organu ne ponudi osnovano obrazloženje, koje može, između ostalog, sadržavati i poređenje s cijenama na tržištu, ugovorni organ odbacit će ponudu.

(2) Ponuđač je dužan pismeno dostaviti detaljne informacije o relevantnim sastavnim elementima ponude, uključujući elemente cijene, odnosno razloge ponuđene cijene. Ugovorni organ razmatra objašnjenja koja se na primjeren način mogu odnositi na:
   a) ekonomičnost proizvodnog procesa, pruženih usluga ili građevinske metode;

b) izabrana tehnička rješenja i/ili izuzetno pogodne uslove koje ponuđač ima za dostavu robe ili usluga ili za izvođenje radova;
c) originalnost robe, usluga ili radova koje je ponuđač ponudio;
d) usklađenost s važećim odredbama koje se odnose na radnu zaštitu i uslove rada na mjestu gdje se isporučuje roba, pruža usluga ili izvodi rad;
e) mogućnost da ponuđač prima državnu pomoć.

(3) Ako ugovorni organ utvrdi da je ponuda neprirodno niska zato što ponuđač prima državnu pomoć, ponuda može biti odbačena samo ako ponuđač nije u mogućnosti dokazati, u razumnom roku koji je odredio ugovorni organ, da je državna pomoć dodijeljena u skladu s važećim zakonom.

Član 67.

(Preferencijalni tretman domaćeg)

Primjena preferencijalnog tretmana domaćeg definira se posebnim podzakonskim aktom koji donosi Vijeće ministara BiH u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 68.

(Razlozi za odbacivanje zahtjeva za učešće ili ponude)

(1) Ugovorni organ odbacuje zahtjev za učešće ili ponudu ako kandidat/ponuđač nije dostavio tražene dokaze ili je dostavio nepotpune dokaze ili je lažno predstavio informacije koje su dokaz ispunjavanja uslova iz čl. 45. do 51. ovog zakona;

(2) Zahtjev za učešće, odnosno ponuda kandidata/ponuđača ili grupe kandidata/ponuđača koji su direktno ili indirektno učestvovali u pripremi postupka javne nabavke bit će odbačena u slučaju iz člana 52. stav (7) ovog zakona.

(3) Ugovorni organ može pozvati kandidate/ponuđače da u roku od tri dana pojasne dokumente koje su dostavili u skladu s čl. 45. do 51. ovog zakona ili da dostave originalne dokumente radi poređenja s kopijom koja je dostavljena uz ponudu, a s ciljem otklanjanja formalnog nedostatka dokumenata.

(4) Ugovorni organ dužan je odbaciti zahtjev za učešće ili ponudu i u sljedećim slučajevima kad:
a) ponuđač u svojoj ponudi ne navede cijenu, nego samo navede da će ponuditi cijenu koja je za određeni postotak ili vrijednost niža od ponude s najnižom cijenom, ili ponudu u kojoj cijena nije iskazana u ukupnom iznosu, u skladu sa zahtjevima iz tenderske dokumentacije;
b) se uz ponudu zahtijeva garancija za ozbiljnost ponude, a ona nije dostavljena uz ponudu;
c) nije otklonjen nedostatak iz stava (3) ovog člana;
d) se ponuda odnosi na više lotova nego što je ugovorni organ dopustio tenderskom dokumentacijom i obavještenjem o nabavci;
e) je u ponudi data alternativna ponuda, a ona nije dopuštena;
f) u ponudi pisanim objašnjenjem ponuđača nije otklonjen nedostatak ili nejasnoća;
g) za ponudu ponuđač nije pisanim putem prihvatio ispravku računske greške;
i) ponuda nije potpuna i ne ispunjava zahtjeve iz tenderske dokumentacije;
j) i u drugim opravdanim slučajevima.

Odjeljak B. Ishod postupka javne nabavke

Član 69.

(Prestanak postupka javne nabavke)

(1) Postupak javne nabavke može se okončati:
a) zaključenjem ugovora o javnoj nabavci ili okvirnog sporazuma ili
b) poništenjem postupka javne nabavke.

(2) Ugovorni organ obavezan je poništiti postupak javne nabavke u slučaju da:
a) nije dostavljena nijedna ponuda u određenom krajnjem roku;
b) nije dostavljen nijedan zahtjev za učešće u ograničenom postupku, u pregovaračkom postupku sa ili bez objave obavještenja ili u takmičarskom dijalogu;
c) nije dostavljen broj ponuda određen u članu 32. stav (4) ovog zakona, ako je bilo predviđeno zaključenje okvirnog sporazuma;
d) nijedna od primljenih ponuda nije prihvatljiva;
e) cijene svih prihvatljivih ponuda znatno su veće od osiguranih sredstava za predmetnu nabavku.

(3) Ugovorni organ može otkazati postupak javne nabavke samo zbog dokazanih razloga koji su izvan kontrole ugovornog organa i koji se nisu mogli predvidjeti u vrijeme pokretanja postupka javne nabavke.

Član 70.

(Odluka o izboru i odluka o poništenju)

(1) Ugovorni organ donosi odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača ili odluku o poništenju postupka nabavke u roku koji je određen u tenderskoj dokumentaciji kao rok važenja ponude, a najkasnije u roku od sedam dana od dana isteka važenja ponude, odnosno u produženom periodu roka važenja ponuda, u skladu s članom 60. stav (2) ovog zakona.

(2) Odluke iz ovog člana dostavljaju se kandidatima/ponuđačima u roku od tri dana, a najkasnije u roku od sedam dana od dana donošenja odluke, i to: elektronskim sredstvom ili putem pošte ili neposredno.

(3) Odluka o izboru sadrži: podatke o ugovornom organu, broj i datum donošenja odluke, podatke o javnom oglašavanju, vrstu postupka nabavke, broj zaprimljenih ponuda, naziv i podatke o izabranom ponuđaču, detaljno obrazloženje razloga za izbor, pouka o pravnom lijeku, potpis ovlaštenog lica i pečat ugovornog organa.

(4) Odluka o poništenju postupka nabavke sadrži: podatke o ugovornom organu, broj i datum donošenja odluke, podatke o javnom oglašavanju, vrstu postupka nabavke, zakonski osnov za poništenje postupka nabavke, detaljno obrazloženje poništenja, pouka o pravnom lijeku, potpis ovlaštenog lica i pečat ugovornog organa.

(5) Odluku o rezultatu pretkvalifikacije kandidata u postupku koji se sastoji od dvije ili više faza ugovorni organ donosi nakon okončanja faze pretkvalifikacije. Ova odluka sadrži: podatke o ugovornom organu, broj i datum donošenja odluke, podatke o javnom oglašavanju, vrstu postupka nabavke, broj zaprimljenih zahtjeva za učešće, naziv i podatke o kvalificiranim kandidatima, podatke i obrazloženje o nekvalificiranim kandidatima, pouku o pravnom lijeku, potpis ovlaštenog lica i pečat ugovornog organa.

(6) Odluke iz st. (3) i (4) ovog člana ugovorni organ objavljuje na svojoj internetskoj strani, ako je ima, i to istovremeno s upućivanjem odluka ponuđačima koji su učestvovali u postupku javne nabavke.

Član 71.

(Obavještavanje kandidata i ponuđača o rezultatima)

(1) Ugovorni organ dužan je istovremeno, a najkasnije u roku od sedam dana od dana donošenja odluke, pismeno obavijestiti kandidate/ponuđače koji su blagovremeno podnijeli zahtjeve ili ponude o odlukama koje su donesene u pogledu pretkvalifikacije, ocjene ponuda ili poništenja postupka.

(2) Ugovorni organ dužan je uz obavještenje o rezultatima postupka dostaviti i odgovarajuću odluku iz člana 70. ovog zakona i zapisnik o ocjeni ponuda iz člana 65. stav (2) ovog zakona.

Član 72.
(Ugovori)

(1) Ugovorni organ dostavlja na potpis izabranom ponuđaču prijedlog ugovora, i to nakon isteka roka od 15 dana, računajući od dana kada su svi ponuđači obaviješteni o izboru najpovoljnije ponude. Izabrani ponuđač prihvata prijedlog ugovora i zaključuje ugovor.

(2) Ugovor o javnoj nabavci zaključuje se u skladu sa zakonima o obligacionim odnosima u Bosni i Hercegovini. Ugovori koji se dodjeljuju u otvorenom postupku, ograničenom postupku, pregovaračkom postupku sa objavom ili bez objave obavještenja, konkursu za izradu idejnog rješenja ili takmičarskom dijalogu, izuzev ugovora iz člana 21. stav (1) tačka d) ovog zakona, ne mogu se zaključiti u periodu od 15 dana od dana kada su ponuđači obaviješteni o ishodu postupka nabavke.

(3) Ugovorni organ dostavlja prijedlog ugovora onom ponuđaču čija je ponuda po rang- listi odmah nakon ponude najuspješnijeg ponuđača, u slučaju da najuspješniji ponuđač:
   a) propusti dostaviti originale ili ovjerene kopije dokumentacije iz čl. 45. i 47. ovog zakona, ne starije od tri mjeseca od dana dostavljanja ponude ili zahtjeva za učešće, u roku koji odredi ugovorni organ; ili
   b) propusti dostaviti dokumentaciju koja je bila uslov za potpisivanje ugovora, a koju je bio dužan pribaviti u skladu s propisima u Bosni i Hercegovini; ili
   c) u pisanoj formi odbije dodjelu ugovora; ili
   d) propusti dostaviti garanciju za izvršenje ugovora u skladu sa uslovima iz tenderske dokumentacije i u roku koji mu je odredio ugovorni organ; ili
   e) propusti potpisati ugovor o nabavci u roku koji mu je odredio ugovorni organ; ili
   f) odbije zaključiti ugovor pod uslovima navedenim u tenderskoj dokumentaciji i ponudi koju je dostavio.

(4) Ako izabrani ponuđač ne dostavi garanciju za izvršenje ugovora u ostavljenom roku, nakon zaključivanja ugovora, zaključeni ugovor smatra se apsolutno ništavim.

(5) Prilikom dodjele ugovora o nabavci, cijena navedena u najpovoljnijoj ponudi kao i uslovi utvrđeni u tenderskoj dokumentaciji ne mogu se mijenjati. Izuzetno, ako se u tenderskoj dokumentaciji predviđa odredba o promjenjivosti cijena s objektivno utvrđenim pravilima o promjenjivosti cijene, takva odredba unosi se u ugovor o javnoj nabavci.

(6) Ugovorni organ u ugovoru obavezno postavlja uslov da ponuđač kojem je dodijeljen ugovor o javnoj nabavci nema pravo zapošljavati, u svrhu izvršenja ugovora o javnoj nabavci, fizička ili pravna lica koja su učestvovala u pripremi tenderske dokumentacije ili su bila u svojstvu člana ili stručnog lica koje je angažirala Komisija za nabavke, najmanje šest mjeseci po zaključenju ugovora, odnosno od početka realizacije ugovora.

Član 73.
(Podugovaranje)

(1) Ugovorni organ ne može zabraniti podugovaranje, ali može tražiti od kandidata/ponuđača da se izjasni da li namjerava dio ugovora podugovaranjem prenijeti na treće strane.

(2) Ako se kandidat/ponuđač izjasni da namjerava dio ugovora podugovaranjem prenijeti na treće strane, ugovorni organ dužan je u ugovor o javnoj nabavci unijeti tu odredbu kao osnov za zaključivanje podugovora između izabranog ponuđača i podugovarača.

(3) Ponuđač kojem je dodijeljen ugovor neće sklapati podugovor ni o jednom bitnom dijelu ugovora bez prethodnog pismenog odobrenja ugovornog organa. Elementi ugovora koji se podugovaraju i identitet podugovarača obavezno se saopćavaju ugovornom organu blagovremeno, prije sklapanja podugovora. Ugovorni organ može izvršiti provjeru kvalifikacija podugovarača u skladu s članom 44. ovog zakona i obavijestiti dobavljača o svojoj odluci najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja o podugovaraču. U slučaju odbijanja podugovarača, ugovorni organ dužan je navesti objektivne razloge odbijanja.

(4) Nakon što ugovorni organ odobri podugovaranje, u skladu sa stavom (3) ovog člana, dobavljač kojem je dodijeljen ugovor dužan je prije početka realizacije podugovora dostaviti ugovornom organu podugovor zaključen s podugovaračem, kao osnov za neposredno plaćanje podugovaraču, i koji kao obavezne elemente mora sadržavati sljedeće:
   a) robu, usluge ili radove koje će isporučiti, pružiti ili izvesti podugovarač;
   b) predmet, količinu, vrijednost, mjesto i rok isporuke robe, pružanja usluga ili izvođenja radova;
   c) podatke o podugovaraču, i to: naziv podugovarača, sjedište, JIB/IDB, broj transakcijskog računa i naziv banke kod koje se vodi.

(5) Dobavljač kojem je dodijeljen ugovor snosi punu odgovornost za realizaciju ugovora.

Odjeljak C. Obaveze ugovornog organa po završenom postupku

Član 74.
(Obavještenje o dodjeli ugovora)

(1) Ugovorni organ dužan je za otvoreni postupak, ograničeni postupak, pregovarački postupak s objavom ili bez objave obavještenja, konkurs za izradu idejnog rješenja ili takmičarski dijalog objaviti obavještenje o dodjeli ugovora na osnovu rezultata postupka dodjele ugovora, najkasnije u roku od 30 dana od dana zaključivanja ugovora ili okvirnog sporazuma.

(2) U slučaju dodjele ugovora iz člana 8. ovog zakona i zaključenih okvirnih sporazuma, ugovorni organ objavljuje obavještenje o dodjeli svih ugovora u toku jedne godine, i to najkasnije 30 dana od isteka kalendarske godine.

(3) Obavještenje o dodjeli ugovora iz st. (1) i (2) ovog člana sadrži informacije koje utvrđuje Agencija podzakonskim aktom.

Član 75.
(Izvještaj o postupku javne nabavke)

(1) Ugovorni organ obavezan je Agenciji dostavljati izvještaje o otvorenom postupku, ograničenom postupku, pregovaračkom postupku s objavom ili bez objave obavještenja, konkursu za izradu idejnog rješenja, takmičarskom dijalogu, konkurentskom zahtjevu za dostavu ponuda i direktnom sporazumu, kao i u slučaju dodjele ugovora iz čl. 8. i 10. ovog zakona, u formi, na način i u rokovima koje utvrđuje Agencija podzakonskim aktom.

(2) Nakon što ugovorni organ dostavi izvještaj Agenciji, dužan je na svojoj internetskoj stranici, ako je ima, objaviti osnovne elemente ugovora za sve postupke javne nabavke, kao i sve izmjene ugovora do kojih dođe u toku realizacije ugovora, na način i u formi koji će podzakonskim aktom propisati Vijeće ministara BiH.

Član 76.
(Arhiviranje)

Zaključeni ugovori o nabavci, zahtjevi, ponude, tenderska dokumentacija i dokumenti koji se odnose na ispitivanje i ocjenjivanje zahtjeva i ponuda, kao i drugi dokumenti u vezi s nabavkom čuvaju se u skladu sa zakonima Bosne i Hercegovine koji se odnose na arhiviranje.

POGLAVLJE IV. POSEBNE ODREDBE ZA SEKTORSKE UGOVORNE ORGANE KOJI OBAVLJAJU DJELATNOST U OBLASTI VODOSNABDIJEVANJA, ENERGETIKE, PROMETA I POŠTANSKIH USLUGA

Odjeljak A. Opće odredbe

Član 77.
(Oblast primjene)

(1) Ovo poglavlje Zakona sadrži posebne odredbe koje primjenjuje sektorski ugovorni organ koji obavlja djelatnosti u oblasti vodosnabdijevanja, energetike, transporta i poštanskih usluga, te sektorski ugovorni organ kada zaključuje ugovore za potrebe djelatnosti u navedenim oblastima.

(2) Ovo poglavlje Zakona ne primjenjuje se na ugovore koje sektorski ugovorni organ zaključi u svrhe koje ne uključuju obavljanje njihovih djelatnosti opisanih u čl. 78. do 84. ovog zakona ili radi obavljanja takvih djelatnosti u drugoj zemlji u uslovima koji ne uključuju fizičku upotrebu mreže ili geografskog područja unutar Bosne i Hercegovine.

Član 78.
(Vodosnabdijevanje)

(1) Djelatnosti u oblasti vodosnabdijevanja, u smislu ovog zakona, su:
   a) stavljanje na raspolaganje (pružanje) ili upravljanje nepokretnim (fiksnim) mrežama za javno snabdijevanje u vezi s proizvodnjom, prijevozom (transportom) ili distribucijom pitke vode;
   b) snabdijevanje (napajanje) tih mreža pitkom vodom.

(2) Sektorski ugovorni organ primjenjuje odredbe ovog zakona za javne nabavke ili konkurse za projekte koje provodi, odnosno organizira za obavljanje djelatnosti iz stava (1) ovog člana i koji je:
   a) povezan s projektima vodogradnje, te s projektima navodnjavanja ili odvodnjavanja (isušivanja) pod uslovom da količina vode koja će se koristiti za snabdijevanje pitkom vodom iznosi više od 20% od ukupne količine vode stavljene na raspolaganje takvim projektima, ili instalacijama za navodnjavanje ili odvodnjavanje (isušivanje); ili
   b) povezan s odvodnjom ili pročišćavanjem otpadnih voda.

(3) Sektorski ugovorni organ obavezan je primijeniti odredbe ovog zakona, kada obavlja djelatnosti koje se odnose na snabdijevanje (napajanje) mreža pitkom vodom u svrhu javnog snabdijevanja od subjekta koji nije ugovorni organ i ne smatra se djelatnošću u smislu stava (1) ovog člana ako:
   a) taj subjekat proizvodi pitku vodu, jer mu je ona potrebna za obavljanje neke djelatnosti koja nije djelatnost iz čl. 78. do 84. ovog zakona te
   b) napajanje (snabdijevanje) javne mreže zavisi samo od vlastite potrošnje tog subjekta i ne iznosi više od 30% ukupne proizvodnje pitke vode, u odnosu na prosjek prethodne tri godine, uključujući i tekuću godinu.

Član 79.
(Plin, toplotna i električna energija)

(1) Djelatnosti u oblasti plina i toplotne energije na koje se primjenjuju odredbe ovog zakona su:
   a) stavljanje na raspolaganje (pružanje) ili upravljanje nepokretnim (fiksnim) mrežama za javnu uslugu u vezi s proizvodnjom, prijenosom i distribucijom plina i toplotne energije;
   b) snabdijevanje (napajanje) te mreže plinom ili toplotnom energijom.

(2) Ako snabdijevanje (napajanje) mreža plinom ili toplotnom energijom u svrhu javne usluge obavlja subjekat koji nije ugovorni organ, to se ne smatra djelatnošću u smislu stava (1) ovog člana ako:
   a) proizvodnja plina ili toplotne energije od strane tog subjekata nastaje kao neizbježna posljedica obavljanja djelatnosti koja ne spada u djelatnosti iz st. (1) ili (3) ovog člana ili iz čl. 78. do 84. ovog zakona;
   b) je snabdijevanje javne mreže posljedica privrednog iskorištavanja napajanja i ako u odnosu na prosjek posljednje tri godine, uključujući i tekuću godinu, ne čini više od 20% prihoda subjekta.

(3) Sektorski ugovorni organ obavezan je primijeniti odredbe ovog zakona, kada obavlja djelatnosti iz oblasti električne energije, i to ako:
   a) stavlja na raspolaganje (pružanje) ili upravljanje nepokretnim (fiksnim) mrežama za javnu uslugu u vezi s proizvodnjom, prijenosom i distribucijom električne energije;
   b) snabdijeva (napaja) tu mrežu električnom energijom.

(4) Ako snabdijevanje (napajanje) mreža električnom energijom u svrhu javne usluge obavlja subjekat koji nije ugovorni organ, to se ne smatra djelatnošću u smislu odredbe stava (3) ovog člana ako:
   a) subjekat proizvodi električnu energiju zbog toga što je njena potrošnja potrebna u svrhu obavljanja neke djelatnosti koja nije djelatnost iz st. (1) ili (3) ovog člana ili iz čl. 78. do 84. ovog zakona; i
   b) napajanje (snabdijevanje) javne mreže zavisi samo od vlastite potrošnje tog subjekta i ne iznosi više od 30% ukupne proizvodnje energije, u odnosu na prosjek prethodne tri godine, uključujući i tekuću godinu.

Član 80.
(Istraživanje i vađenje nafte, plina, uglja i ostalih čvrstih goriva)

Sektorski ugovorni organ obavezan je primjenjivati odredbe ovog zakona kada obavlja djelatnosti istraživanja i vađenja nafte, plina, uglja i ostalih čvrstih goriva, i to kada se obavljanje te djelatnosti odnosi na iskorištavanje geografskog područja u svrhu istraživanja ili vađenja nafte, plina, uglja ili drugih čvrstih goriva.

Član 81.
(Transportne usluge)

(1) Djelatnosti u oblasti transporta, u smislu ovog zakona, su:
   a) kada se stavlja na raspolaganje (pružanje) ili upravljanje mrežom za usluge javnog prometa željeznicom, automatiziranim sistemima, tramvajem, autobusom, trolejbusom ili žičarama;
   b) mreža na području transporta postoji ako se usluge u prometu obavljaju u skladu s uslovima, npr. za linije, transportne kapacitete, redove vožnje i slično, a koje je utvrdio nadležni organ.

(2) Pružanje javnih usluga autobuskog prijevoza nije djelatnost, u smislu odredbi ovog člana, ako i drugi subjekti mogu pružati te usluge općenito ili na određenom geografskom području pod istim uslovom kao i sektorski ugovorni organ.

Član 82.
(Zračne, pomorske i riječne luke)

Sektorski ugovorni organ koji obavlja djelatnosti zračnih, pomorskih i riječnih luka i koje se odnose na iskorištavanje geografskog područja u svrhu stavljanja na raspolaganje zračnih

luka, pomorskih luka, riječnih luka ili drugih prometnih terminala, prijevoznicima u zračnom, pomorskom ili riječnom prijevozu, obavezan je primjenjivati ovaj zakon.

Član 83.
(Poštanske usluge)

(1) Poštanske usluge ili druge usluge koje ne uključuju poštanske usluge su djelatnosti koje se obavljaju pod uslovima određenim ovim članom.
(2) Poštanske usluge, u smislu stava (1) ovog člana, jesu usluge prijema, prijenosa i uručenja poštanskih pošiljki. Te usluge obuhvataju:
   a) rezervirane poštanske usluge, a to su poštanske usluge koje u skladu sa zakonima o pošti obavlja jedino javni operater;
   b) poštanske usluge koje se obavljaju na slobodnom tržištu, u skladu s odredbama zakona o pošti.
(3) Poštanska pošiljka je pismovna pošiljka, poštanska i telegrafska uputnica i paket koji sadrži robu sa ili bez komercijalne vrijednosti, bez obzira na težinu, adresirana na određenog primaoca kojem pošiljku treba uručiti. Poštanska pošiljka, u smislu stava (2) ovog člana, odnosi se i na knjige, kataloge i štampu.
(4) Druge usluge koje ne uključuju poštanske usluge jesu usluge koje se obavljaju u sljedećim oblastima, pod uslovom da te usluge obavlja subjekat koji obavlja poštanske usluge u smislu stava (2) ovog člana i pod uslovom da te usluge nisu direktno izložene tržišnoj konkurenciji, a to su:
   a) usluge upravljanja poštanskom službom (usluge i prije i poslije otpreme, kao što su usluge upravljanja urudžbenim uredom);
   b) usluge dodate vrijednosti u vezi s elektronskim sredstvima i koje se u cijelosti pružaju putem elektronskih sredstava (uključujući sigurno slanje šifriranih dokumenata elektronskim sredstvima, usluge vođenja adresa i slanje preporučene elektronske pošte);
   c) usluge koje se odnose na pošiljke drugačije od onih pošiljki naznačenih u stavu (3) ovog člana (npr. neadresirane pošiljke, reklamne pošiljke, promotivne pošiljke i sl.);
   d) finansijske usluge prema definiciji iz Aneksa II. Dio A kategorije 6 ovog zakona;
   e) filatelističke usluge;
   f) logističke usluge koje su kombinacija fizičke dostave i/ili skladištenja i drugih nepoštanskih djelatnosti.

Član 84.
(Nabavka koja se odnosi na više djelatnosti)

(1) Na predmet nabavke koji se odnosi na obavljanje više djelatnosti iz ovog poglavlja primjenjuju se odredbe ovog dijela zakona za onu djelatnost koja je glavni dio predmeta nabavke.
(2) Ako se na dio predmeta nabavke planiranog za obavljanje jedne od djelatnosti primjenjuju odredbe ovog poglavlja zakona, a na drugi dio predmeta nabavke se ne primjenjuju odredbe ni ovog poglavlja ni poglavlja II. i III. ovog zakona, te ako nije moguće objektivno utvrditi za koju je djelatnost namijenjen pretežni dio predmeta nabavke, onda se postupak javne nabavke provodi u skladu s odredbama ovog dijela zakona.
(3) Ako dio predmeta nabavke planiran za obavljanje jedne od djelatnosti podliježe odredbama ovog poglavlja zakona, a drugi dio predmeta nabavke podliježe odredbama poglavlja II. i III. ovog zakona, te ako nije moguće objektivno utvrditi za koju je djelatnost namijenjen pretežni dio predmeta nabavke, onda se postupak javne nabavke provodi u skladu s odredbama poglavlja II. i III. ovog zakona.

Odjeljak B. Posebne odredbe

Član 85.
(Sistem kvalifikacije)

(1) Sektorski ugovorni organ može uspostaviti i voditi sistem kvalifikacije kandidata/ponuđača. Sektorski ugovorni organ koji uspostavi ili vodi sistem kvalifikacije obavezan je u objavi navesti svrhu sistema kvalifikacije i način kako se mogu zatražiti pravila kvalifikacije, te osigurati da privredni subjekat u svakom trenutku može zahtijevati kvalifikaciju. Ako sistem kvalifikacije traje duže od tri godine, uspostavljanje sistema kvalifikacije objavljuje se svake godine. Pri kraćem trajanju sistema kvalifikacije dovoljna je objava na početku postupka.
(2) Sistem kvalifikacije, u skladu sa stavom (1) ovog člana, može obuhvatati različite stepene, a vodi se na osnovu objektivnih kvalifikacijskih kriterija i kvalifikacijskih pravila koje postavlja sektorski ugovorni organ. Kvalifikacijski kriteriji i pravila mogu se po potrebi ažurirati.
(3) Kvalifikacijski kriteriji i pravila, u skladu sa stavom (2) ovog člana, mogu obuhvatati uslove o finansijskoj i ekonomskoj i/ili tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti. Sektorski ugovorni organ obavezan je predvidjeti kriterije i pravila kvalifikacije, kao i razloge isključenja.
(4) Ako kvalifikacijski kriteriji i pravila sadrže uslove finansijske i ekonomske i/ili tehničke i profesionalne sposobnosti, privredni subjekt se u svrhu dokaza zahtijevane sposobnosti može u datom slučaju osloniti na resurse drugih privrednih subjekata, nezavisno od pravnog odnosa između njega i tog privrednog subjekta. U tom slučaju on mora dokazati da tim resursima zaista i raspolaže sve vrijeme trajanja sistema kvalifikacije.
(5) Pod istim pretpostavkama kao i u stavu (4) ovog člana, i grupe ponuđača mogu se osloniti na resurse svojih članova ili drugih privrednih subjekata.
(6) Kvalifikacijski kriteriji i pravila, u skladu s odredbom stava (2) ovog člana, stavljaju se na raspolaganje zainteresiranim privrednim subjektima na njihov zahtjev. Sektorski ugovorni organ obavještava svaki zainteresirani privredni subjekat o izmjeni i dopuni kvalifikacijskih kriterija i pravila. Ako sektorski ugovorni organ smatra da sistem kvalifikacije drugih sektorskih ugovornih organa odgovara zahtjevima i uslovima ponuđača, odnosno kandidata koji su kvalificirani, učinit će dostupnim nazive tih drugih sektorskih ugovornih organa kvalificiranim kandidatima.
(7) Sektorski ugovorni organ dužan je podnosioce zahtjeva u primjerenom roku obavijestiti o odluci koju je donio o kvalifikaciji podnosioca zahtjeva. Ako se odluka ne može donijeti u roku od četiri mjeseca nakon zaprimanja zahtjeva za kvalifikaciju, sektorski ugovorni organ dužan je podnosioca zahtjeva najkasnije dva mjeseca nakon zaprimanja zahtjeva za kvalifikaciju obavijestiti o razlozima produženja obrade i navesti kada će biti donesena odluka o prihvatanju ili odbijanju njegovog zahtjeva. Podnosilac zahtjeva obavještava se o odluci o zahtjevu za kvalifikaciju najkasnije u roku šest mjeseci nakon prijema zahtjeva za kvalifikaciju.
(8) O negativnim odlukama o kvalifikaciji, uz navođenje razloga, podnosilac zahtjeva obavještava se bez odgađanja, a najkasnije 15 dana nakon donošenja odluke. Razlozi se moraju zasnivati na kvalifikacijskim kriterijima koje je uspostavio sektorski ugovorni organ u skladu sa stavom (3) ovog člana.

(9) Uspješni podnosioci zahtjeva uvrštavaju se u spisak, pri čemu je moguća daljnja podjela prema predmetu nabavke, za koji su pojedini podnosioci zahtjeva kvalificirani.

(10) Sektorski ugovorni organ može privrednom subjektu osporiti priznanje kvalifikacije samo iz razloga koji se zasnivaju na kriterijima koje je utvrdio sektorski ugovorni organ u skladu sa stavom (3) ovog člana. Sektorski ugovorni organ osporava priznatu kvalifikaciju privrednom subjektu, o čemu ga obavještava u pismenoj formi, uz navođenje razloga, i to u roku ne kraćem od 15 dana od dana kada osporava kvalifikaciju.

(11) Ako se poziv na nadmetanje objavljuje uspostavljanjem sistema kvalifikacije, ponuđači, odnosno kandidati biraju se u ograničenom postupku javne nabavke ili u pregovaračkom postupku javne nabavke između privrednih subjekata koji su se kvalificirali u okviru sistema kvalifikacije.

(12) Uspostavljanje sistema kvalifikacije objavljuje se u skladu s članom 36. ovog zakona, u formi koja će biti definirana podzakonskim aktom koji donosi Vijeće ministara BiH.

Član 86.

(Izuzeća za sektorske ugovorne organe)

(1) Sektorski ugovorni organ, osim izuzeća iz člana 10. ovog zakona, izuzet je od primjene ovog zakona, i kada dodjeljuje:
   a) ugovor za nabavku robe ili usluga za daljnju prodaju ili davanje u zakup trećim licima, pod uslovom da sektorskom ugovornom organu ne pripada posebno ili isključivo pravo na prodaju ili davanje u zakup predmeta takvih ugovora, te da i drugi subjekti mogu slobodno prodavati ili davati pod zakup pod istim uslovima kao i sektorski ugovorni organ ili sektorski ugovorni organi;
   b) ugovor koji zaključi sektorski ugovorni organ u svrhe koje ne uključuju obavljanje djelatnosti definiranih čl. 78.-84. ovog zakona.

(2) Sektorski ugovorni organ koji obavlja djelatnosti definirane zakonom izuzet je od primjene odredbi ovog zakona za ugovore koje dodjeljuje povezanom preduzeću, poslovnom partnerstvu ili sektorskom ugovornom organu koji je sastavni dio poslovnog partnerstva. Uslovi i način na koji se dodjeljuju ovi ugovori bit će definirani uputstvom koje donosi Vijeće ministara BiH, u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona.

POGLAVLJE V. OSTALI POSTUPCI JAVNE NABAVKE

Odjeljak A. Dodjela ugovora male vrijednosti

Član 87.

(Vrste postupka za dodjelu ugovora male vrijednosti)

(1) Postupci javne nabavke za dodjelu ugovora male vrijednosti su:
   a) konkurentski zahtjev za dostavu ponuda; i
   b) direktni sporazum.

(2) Ugovorni organ provodi postupak konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda u slučaju da je procijenjena vrijednost nabavke robe ili usluge manja od iznosa od 50.000,00 KM, odnosno kada je za nabavku radova procijenjena vrijednost manja od iznosa od 80.000,00 KM.

(3) Ugovorni organ provodi postupak direktnog sporazuma za nabavku robe, usluga ili radova čija je procijenjena vrijednost jednaka ili manja od iznosa od 6.000,00 KM.

(4) Ugovorni organ može za vrijednosti nabavke iz st. (2) i (3) ovog člana provesti jedan od postupaka iz čl. 25.-35. ovog zakona.

Član 88.

(Konkurentski zahtjev za dostavu ponuda)

(1) Konkurentski zahtjev za dostavu ponuda je postupak u kojem ugovorni organ upućuje zahtjev za dostavu ponuda za nabavku robe, usluga ili radova određenom broju ponuđača, pri čemu taj broj ne može biti manji od tri i obavezno objavljuje dodatno obavještenje o nabavci na portalu javnih nabavki.

(2) Prilikom pripreme ove vrste postupka, ugovorni organ dužan je donijeti odluku o pokretanju postupka i koristiti model konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda koji propisuje Agencija.

(3) Zahtjev za dostavu ponuda obuhvata adekvatne i dovoljne informacije na osnovu kojih ponuđači mogu pripremiti svoje ponude na stvarno konkurentnoj osnovi. Ugovorni organ dužan je u zahtjevu navesti: precizan rok i mjesto prijema ponuda, minimum dokumenata kojima se dokazuje kvalificirnost ponuđača (ako ih zahtijeva) i sl.

(4) Ugovorni organ dužan je predvidjeti javno otvaranje ponuda.

Član 89.

(Dodjela ugovora u postupku konkurentskog zahtjeva)

(1) Dodjela ugovora u postupku konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda zasniva se na kriteriju najniže cijene ili kriteriju ekonomski najpovoljnije ponude, u skladu s odredbama člana 64. ovog zakona.

(2) Svaki ponuđač može ponuditi samo jednu cijenu, i to ukupnu cijenu, koju ne može mijenjati nakon isteka roka za dostavu ponuda. Ugovorni organ ne može pregovarati o ponudi, kao ni o cijeni.

(3) Kada ugovorni organ primi jednu prihvatljivu ponudu, dodjeljuje ugovor tom ponuđaču i to najkasnije u roku od deset dana od dana okončanja postupka javne nabavke.

Član 90.

(Direktni sporazum)

Direktni sporazum je postupak u kojem ugovorni organ nakon ispitivanja tržišta traži pismeno prijedlog cijene ili ponudu od jednog ili više ponuđača i pregovara ili prihvata tu cijenu, kao uslov za konačni sporazum. Ugovorni organ dužan je donijeti interni pravilnik o postupku direktnog sporazuma, koji treba biti usaglašen s modelom pravilnika o postupku direktnog sporazuma koji propisuje Agencija.

POGLAVLJE VI. INSTITUCIJE ZA PRAĆENJE PRIMJENE ZAKONA

Član 91.

(Institucije)

Agencija i URŽ su institucije nadležne za praćenje primjene ovog zakona i podzakonskih akata.

Član 92.

(Agencija za javne nabavke Bosne i Hercegovine)

(1) Agencija je samostalna upravna organizacija sa statusom pravnog lica. Agencija ima sjedište u Sarajevu i pečat u skladu sa Zakonom o pečatu institucija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon o pečatu institucija BiH).

(2) Agencija ima dvije filijale sa sjedištem u Banjoj Luci i Mostaru. Filijale nemaju status pravnih lica. Filijale imaju pečate identične pečatu Agencije, koji dodatno sadrže naziv i sjedište filijale.

(3) Uloga Agencije je da osigura pravilno provođenje ovog zakona. Za ostvarivanje uloge Agencije utvrđene su sljedeće nadležnosti:

a) priprema i izrada nacrta zakona, nacrta izmjena i dopuna zakona i pratećih podzakonskih akata, u svrhu osiguranja njihove djelotvornosti i svrsishodnosti;
b) unapređenje informiranosti ugovornih organa i ponuđača o propisima o javnim nabavkama i njihovim ciljevima, postupcima i metodama;
c) objavljivanje priručnika i uputstava, kao i izrada i ažuriranje standardnih obrazaca i modela u skladu s odredbama ovog zakona;
d) pružanje tehničke pomoći i savjetodavnih mišljenja ugovornim organima i ponuđačima u vezi s pravilnom primjenom ovog zakona i podzakonskih akata;
e) uspostavljanje sistema praćenja postupaka koje provode ugovorni organi za nabavku robe, usluga i radova, s ciljem edukacije i otklanjanja uočenih nepravilnosti u pojedinačnim postupcima javnih nabavki;
f) prikupljanje podataka, izrada analize i objavljivanje informacija u vezi s postupcima javnih nabavki i dodijeljenim ugovorima o javnim nabavkama;
g) razvijanje i uspostava elektronskih informacionih sistema u oblasti javnih nabavki u Bosni i Hercegovini;
h) pokretanje, podržavanje i stvaranje pretpostavki za razvoj prakse elektronskih nabavki i komunikacija u oblasti javnih nabavki;
i) organiziranje i održavanje obuka za ovlaštene predavače i službenike za javne nabavke, objavljivanje informacija u vezi s obukama, te priprema priručnika i drugih pratećih materijala za profesionalni razvoj u oblasti javnih nabavki u skladu s podzakonskim aktom koje donosi Vijeće ministara BiH;
j) praćenje rada ovlaštenih predavača i vođenje evidencije o akreditiranim predavačima iz oblasti javnih nabavki i službenicima za javne nabavke;
k) izrada godišnjih izvještaja za Vijeće ministara BiH.

(4) Agencija ima direktora i Odbor Agencije.
(5) Direktor Agencije ima status sekretara s posebnim zadatkom. Izbor i imenovanje direktora Agencije, s mogućnošću jednog ponovnog imenovanja, kao i razrješenje s dužnosti je u nadležnosti Vijeća ministara BiH, u skladu s odredbama Zakona o državnoj službi u institucijama BiH.
(6) Direktor Agencije predstavlja i zastupa Agenciju, rukovodi radom Agencije, organizira i osigurava zakonito i efikasno obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije, donosi podzakonske i druge akte kojim se osigurava zakonito i efikasno obavljanje poslova i odgovoran je za rad Agencije.
(7) Odbor Agencije nadležan je da razmatra pitanja u vezi s funkcioniranjem i unapređenjem sistema javnih nabavki, te daje prethodnu saglasnost na akte, kojim se uređuje sistem javnih nabavki, koje donosi Vijeće ministara BiH ili direktor Agencije.
(8) Odbor Agencije ima pet članova. Članovi Odbora Agencije su predstavnici Ministarstva finansija i trezora BiH, entitetskih ministarstava finansija, Direkcije za evropske integracije, i predstavnik Vlade Brčko Distrikta BiH. Posmatrači u Odboru Agencije su predstavnici: Vanjskotrgovinske komore BiH, Udruženja poslodavaca BiH i entiteta, te nevladinog sektora, direktor Agencije i predsjedavajući URŽ-a. Vijeće ministara BiH imenuje članove Odbora Agencije i to na mandat od pet godina. Odbor Agencije donosi poslovnik o radu u roku od 30 dana od dana objavljivanja odluke o imenovanju u "Službenom glasniku BiH".
(9) Članovi Odbora Agencije, većinom glasova, između sebe biraju predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg, na period od dvije godine. Odbor Agencije održava sjednice najmanje dva puta godišnje. Za rad članova Odbora Agencije isplaćuje se naknada u skladu s odlukom Vijeća ministara BiH.
(10) Odbor Agencije na sjednicama vodi zapisnike, te priprema informacije i inicijative koje, preko Agencije, upućuje Vijeću ministara BiH na usvajanje.
(11) Svi ugovorni organi u Bosni i Hercegovini dužni su sarađivati s Agencijom i Odborom Agencije kada oni obavljaju svoje aktivnosti koje proističu iz nadležnosti utvrđenih ovim zakonom i podzakonskim aktima.

Član 93.

(Ured za razmatranje žalbi Bosne i Hercegovine)

(1) URŽ je samostalna, nezavisna institucija sa statusom pravnog lica, sa sjedištem u Sarajevu. URŽ ima pečat u skladu sa Zakonom o pečatu institucija BiH.
(2) URŽ ima sedam članova, od čega po dva iz reda naroda u BiH, jedan iz reda ostalih, pri čemu su dva člana iz reda naroda u BiH iz Republike Srpske, četiri iz reda naroda iz Federacije Bosne i Hercegovine, a jedan iz reda ostalih alternativno se bira iz jednog ili drugog entiteta.
(3) Tri člana URŽ-a, između kojih se bira predsjedavajući, moraju imati univerzitetsko obrazovanje pravnog smjera i položen pravosudni ispit. Ostala tri člana URŽ-a su stručnjaci s visokom stručnom spremom u oblasti izvođenja radova, javnih nabavki, transporta ili strateškog poslovnog upravljanja.
(4) URŽ će imati dvije filijale, sa sjedištima u Banjoj Luci i Mostaru. Filijale neće imati status pravnih lica. Filijale će imati pečate identične pečatu URŽ-a, koji će kao jedinu dopuštenu razliku sadržavati naziv i lokaciju filijale.
(5) Filijale u Banjoj Luci i Mostaru imaju po pet članova, od kojih su tri člana priznati stručnjaci upravnog prava i/ili upravnog postupka, a dva člana su stručnjaci u oblasti izvođenja radova, javnih nabavki, transporta i strateškog poslovnog upravljanja i biraju se putem javnog oglasa.
(6) URŽ sa sjedištem u Sarajevu nadležan je za donošenje odluka po žalbama za vrijednosti nabavke u iznosu većem od 800.000,00 KM, kao i za sve nabavke institucija Bosne i Hercegovine i institucija Brčko Distrikta BiH, i drugih ugovornih organa Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta BiH.
(7) Filijale URŽ-a u Banjoj Luci i Mostaru nadležne su za donošenje odluka po žalbama za vrijednosti nabavke do 800.000,00 KM. Nadležnost filijale određuje se prema entitetskom sjedištu ugovornog organa.
(8) URŽ rješava po žalbama u postupcima javne nabavke.
(9) Članovi URŽ-a su u izvršavanju svoje funkcije nezavisni, jednaki i vezani isključivo za Ustav BiH i zakone u Bosni i Hercegovini.
(10) Članove URŽ-a imenuje Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: PSBiH). PSBiH donosi odluku o pokretanju i provođenju procedure izbora i imenovanja, imenovanju ad hoc komisije za izbor i imenovanje članova URŽ-a. Ad hoc komisija sačinjava listu uspješnijih kandidata i dostavlja je PSBiH koja imenuje na dužnost i razrješava dužnosti članove URŽ-a.
(11) Mandat članova URŽ-a je pet godina, s mogućnošću jednog ponovnog imenovanja. U slučaju prijevremenog razrješenja jednog od članova URŽ-a, novi član URŽ-a imenuje se za ostatak mandata.
(12) Ako PSBiH ne imenuje blagovremeno članove URŽ-a, članovima URŽ-a produžava se mandat do imenovanja novih članova, ne duže od osam mjeseci.

(13) Funkcija članova URŽ-a nespojiva je s bilo kojom drugom posrednom ili neposrednom, stalnom ili povremenom dužnosti, sa izuzetkom akademskih, naučnih ili publicističkih aktivnosti.
(14) PSBiH može člana URŽ-a prijevremeno razriješiti dužnosti samo u slučajevima ako član URŽ-a:
a) podnese ostavku PSBiH;
b) je pravosnažno osuđen za krivično djelo na kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci;
c) trajno izgubi radnu sposobnost za obavljanje svoje funkcije.
(15) URŽ ima pravilnik o unutrašnjoj organizaciji, koji se usvaja na općoj sjednici URŽ-a i za koji glasa natpolovična većina svih članova URŽ-a.
(16) URŽ ima poslovnik o radu URŽ-a, koji usvaja na općoj sjednici URŽ-a i za koji glasa natpolovična većina svih članova URŽ-a.
(17) Članovi URŽ-a i svi zaposleni u URŽ-u dužni su u svom radu čuvati tajnost podataka u skladu sa zakonom.
(18) URŽ podnosi PSBiH godišnji izvještaj o radu, nakon što ga usvoji natpolovična većina svih članova URŽ-a.

DIO TREĆI – PRAVNA ZAŠTITA
POGLAVLJE I. POSTUPAK PRAVNE ZAŠTITE
Odjeljak A. Opće odredbe

Član 94.
(Stranke u postupku)

(1) Stranke u postupku pravne zaštite su: žalilac, ugovorni organ i odabrani ponuđač, a svojstvo stranke mogu imati i drugi privredni subjekti, koji imaju pravni interes u predmetnom postupku javne nabavke.
(2) O vođenju postupka po žalbi URŽ obavještava odabranog ponuđača po službenoj dužnosti, dok se ostala lica u svojstvu stranke mogu prijaviti za učešće u postupku po žalbi.
(3) Svaka stranka ima pravo izjasniti se o zahtjevima i navodima druge strane i predložiti dokaze. URŽ svakoj stranci u postupku dostavlja podneske koje zaprimi u predmetu, o kojima se raspravlja o glavnoj stvari ili predlažu nove činjenice i dokazi.
(4) Svaka stranka ovlaštena je razgledati spis predmeta, osim onog dijela ponude i dokumentacije, koji je u skladu sa zakonom utvrđen tajnim ili povjerljivim.
(5) Ugovorni organ dužan je u postupku po žalbi, na zahtjev URŽ-a, dostaviti dokumentaciju u roku koji odredi URŽ.

Član 95.
(Dostavljanje pismena u inozemstvo)

Stranci koja učestvuje u postupku po žalbi pred URŽ-om, a čije je sjedište, prebivalište ili boravište izvan BiH, URŽ može poštom dostaviti pismeno.

Član 96.
(Jezik postupka)

Postupak pravne zaštite vodi se na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini i uz upotrebu latiničnog ili ćirilinog pisma.

Član 97.
(Aktivna legitimacija)

Žalbu može podnijeti svaki privredni subjekat koji ima ili je imao interes za dodjelu ugovora o javnoj nabavci i koji učini vjerovatnim da je u konkretnom postupku javne nabavke bila ili je mogla biti prouzrokovana šteta zbog postupanja ugovornog organa, a koje se u žalbi navodi kao povreda ovog zakona i podzakonskih akata od strane ugovornog organa u postupku javne nabavke.

Član 98.
(Zabrana zaključenja ugovora)

(1) Ugovorni organ ne može potpisati ugovor o javnoj nabavci u roku 15 dana od dana kada su ponuđači obaviješteni o izboru najpovoljnijeg ponuđača.
(2) Zabrana potpisivanja ugovora iz stava (1) ovog člana ne primjenjuje se:
a) ako je samo jedan ponuđač učestvovao u otvorenom postupku, pregovaračkom postupku bez objave obavještenja i u postupku dodjele ugovora o nabavci usluga iz Aneksa II. Dio B i njegova ponuda je izabrana;
b) ako je samo jedan ponuđač učestvovao u drugoj fazi ograničenog postupka, pregovaračkog postupka s objavom obavještenja i takmičarskog dijaloga i njegova ponuda je izabrana;
c) u slučaju dodjele ugovora u sklopu okvirnog sporazuma ili dinamičkog sistema kupovine.
(3) Zabrana potpisivanja ugovora iz stava (2) tačka a) ovog člana ne primjenjuje se u slučaju kada ugovorni organ objavi dobrovoljno *ex ante* obavještenje o transparentnosti u pregovaračkom postupku bez objave obavještenja i u postupku dodjele ugovora o nabavci usluga iz Aneksa II. Dio B.
(4) Izjavljena žalba ne sprečava potpisivanje ugovora o javnoj nabavci za lotove na koje nije izjavljena žalba.
(5) U slučaju da na odluku o dodjeli ugovora u postupku nabavke male vrijednosti nema žalbe, ugovorni organ dužan je zaključiti ugovor u roku od deset dana od dana obavještavanja učesnika postupka o izboru najpovoljnijeg ponuđača.

Odjeljak B. Izjavljivanje žalbe

Član 99.
(Način izjavljivanja žalbe)

(1) Žalba se izjavljuje ugovornom organu u pisanoj formi direktno, elektronskim putem, ako je elektronsko sredstvo definirano kao način komunikacije u tenderskoj dokumentaciji, ili preporučenom poštanskom pošiljkom.
(2) Žalba se podnosi u dovoljnom broju primjeraka, a koji ne može biti manji od tri, kako bi mogla biti uručena kvalificiranom kandidatu ili izabranom ponuđaču, kao i drugim strankama u postupku.
(3) Datum zaprimanja žalbe direktno kod ugovornog organa, odnosno datum zaprimanja žalbe elektronskim putem uz osiguranje dokaza o upućivanju, odnosno zaprimanju žalbe, ili datum predaje na poštu preporučene poštanske pošiljke smatra se danom uručivanja žalbe.
(4) U slučaju direktne predaje žalbe, ugovorni organ dužan je izdati žaliocu potvrdu o vremenu prijema žalbe.
(5) Ako ugovorni organ odbije izdati potvrdu o vremenu zaprimanja, smatrat će se da je žalba podnesena u roku, osim ako ugovorni organ ne dokaže suprotno.

Član 100.
(Postupak ugovornog organa po žalbi)

(1) Ugovorni organ dužan je u roku od pet dana od dana zaprimanja žalbe utvrditi blagovremenost, dopuštenost i da li je žalba izjavljena od ovlaštenog lica.
(2) Ako ugovorni organ utvrdi da je žalba neblagovremena, nedopuštena ili izjavljena od neovlaštenog lica, odbacit će je zaključkom. Protiv ovog zaključka žalilac ima mogućnost podnošenja žalbe URŽ-u i to u roku od 10 dana od dana prijema zaključka.
(3) Ako je žalba blagovremena, dopuštena i izjavljena od ovlaštenog lica, ugovorni organ, razmatrajući žalbu, može utvrditi da je ona djelimično ili u cijelosti osnovana i svojim

rješenjem ispraviti radnju, preduzeti činjenje ili može postojeću odluku ili rješenje staviti van snage i zamijeniti je drugom odlukom ili rješenjem, ili poništiti postupak javne nabavke, te o tome obavijestiti učesnike u postupku javne nabavke na način određen ovim zakonom, u roku od pet dana od dana prijema žalbe**.**

(4) Protiv rješenja ugovornog organa iz stava (3) ovog člana može se izjaviti žalba URŽ-u, putem ugovornog organa, u roku od pet dana od dana prijema rješenja.

(5) Ako ugovorni organ postupajući po žalbi utvrdi da je žalba blagovremena, dopuštena i izjavljena od ovlaštenog lica, ali je neosnovana, dužan je u roku od pet dana od datuma zaprimanja žalbu proslijediti URŽ-u, sa svojim izjašnjenjem na navode žalbe, kao i kompletnom dokumentacijom u vezi s postupkom protiv kojeg je izjavljena žalba.

Član 101.

(Rokovi izjavljivanja žalbe ugovornom organu)

(1) Žalba se može izjaviti:
   a) najkasnije sedam dana prije isteka roka za podnošenje zahtjeva za učešće ili ponuda u odnosu na podatke iz objavještenja;
   b) najkasnije 10 dana od dana preuzimanja tenderske dokumentacije;
   c) najkasnije 10 dana po prijemu zapisnika o otvaranju ponuda, u odnosu na radnje, postupanje, nečinjenja ili propuštanja u postupku otvaranja ponuda;
   d) najkasnije 10 dana po prijemu odluke kojom se odlučuje o pojedinačnom pravu iz javne nabavke u odnosu na postupak pregleda i ocjene sposobnosti, te postupak pregleda, ocjene i izbora najpovoljnijeg ponuđača;
   e) najkasnije 10 dana po isteku roka za donošenje odluke o pojedinačnim pravima iz javne nabavke iz tačke d) ovog stava.

(2) Žalba se izjavljuje najkasnije 30 dana po saznanju da je ugovor zaključen bez provedenog postupka javne nabavke u suprotnosti s ovim zakonom, a najkasnije u roku od jedne godine od dana zaključenja ugovora u tom postupku.

(3) U slučaju dodjele ugovora u sklopu okvirnog sporazuma iz člana 32. stav (5) ovog zakona ili u okviru dinamičkog sistema kupovine iz člana 123. ovog zakona, žalba se izjavljuje najkasnije 30 dana ako ugovorni organ obavijesti ponuđače da je ugovor na osnovu okvirnog sporazuma ili dinamičkog sistema kupovine zaključen u odnosu na postupak dodjele ugovora u sklopu okvirnog sporazuma ili dinamičkog sistema kupovine.

(4) U slučaju pregovaračkog postupka bez objave obavještenja i postupka dodjele ugovora o nabavci usluga iz Aneksa II. Dio B, žalba se izjavljuje najkasnije:
   a) 10 dana od dana objave dobrovoljnog *ex ante* obavještenja o transparentnosti, ako je ovo obavještenje objavljeno;
   b) 30 dana od dana objave obavještenja o dodjeli ugovora, ako dobrovoljno *ex ante* obavještenje o transparentnosti nije objavljeno.

(5) U postupcima nabavke male vrijednosti iz člana 88. stav (1) tačka a) ovog zakona žalba se izjavljuje u roku od pet dana od dana prijema odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača.

(6) Žalilac koji je propustio izjaviti žalbu prema odredbama st. (1) do (5) ovog člana gubi pravo tražiti ispitivanje zakonitosti po istom osnovu, u kasnijoj fazi postupka.

Odjeljak C. Pravna zaštita pred URŽ-om

Član 102.

(Dokazivanje u postupku po žalbi)

(1) Stranke u postupku dužne su iznijeti sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahtjeve ili odluke, postupke, radnje ili nečinjenja, te predložiti dokaze kojima se te činjenice utvrđuju.

(2) U postupku pravne zaštite ugovorni organ dužan je dokazati postojanje činjenica i okolnosti na osnovu kojih je donio odluku o pravima, preduzeo radnje ili propuštanja te proveo postupke, koji su predmet postupka po žalbi.

(3) U postupku pravne zaštite žalilac je dužan dokazati ili bar učiniti vjerovatnim postojanje činjenica i razloga koji se tiču pravnog interesa na podnošenje žalbe, povreda postupka ili povreda primjene materijalnog prava, koje su istaknute u žalbi, za koje zna ili bi trebalo da zna.

Član 103.

(Bitne povrede zakona)

(1) U postupcima javne nabavke apsolutno bitne povrede zakona su one povrede o kojima URŽ vodi računa po službenoj dužnosti, i koje mogu dovesti do poništenja postupka u potpunosti ili djelimično, i to:
   a) neusklađenost tenderske dokumentacije s ovim zakonom ili podzakonskim aktima, koja je dovela do nemogućnosti utvrđivanja osnovanosti žalbenih navoda ili koja je dovela do narušavanja osnovnih principa ovog zakona, odnosno nezakonite dodjele ugovora;
   b) provođenje postupka javne nabavke bez donošenja odluke o početku postupka javne nabavke, sa sadržajem određenim članom 18. ovog zakona;
   c) objave obavještenja o postupku javne nabavke koje nisu u skladu s ovim zakonom ili podzakonskim aktima i tenderskom dokumentacijom;
   d) povrede postupka prilikom otvaranja ponuda, odnosno propuštanje roka za ocjenu zahtjeva za učešće.

(2) Relativno bitne povrede zakona su povrede koje mogu dovesti do poništenja postupka javne nabavke, ako se uspostavi direktna veza između povrede i ishoda postupka.

Član 104.

(Ovlaštenja URŽ-a)

(1) URŽ u postupku pravne zaštite postupa u granicama zahtjeva iz žalbe, a po službenoj dužnosti u odnosu na povrede opisane u članu 103. stav (1) ovog zakona.

(2) URŽ nije dužan kontrolirati činjenično i pravno stanje koje je bilo predmet prethodne žalbe u istom postupku javne nabavke.

Odjeljak D. Žalba

Član 105.

(Sadržaj žalbe)

Žalba sadrži:
   a) ime ili naziv žalioca, prebivalište ili sjedište žalioca, ime zastupnika ili opunomoćenika žalioca ako ga ima;
   b) naziv ugovornog organa protiv kojeg se podnosi žalba;
   c) broj i datum postupka javne nabavke i podatke o objavljivanju obavještenja o javnoj nabavci, ako je obavještenje objavljeno;
   d) broj i datum odluke o izboru ponude, poništenju postupka ili druge odluke ugovornog organa;
   e) druge podatke o radnji, propuštanju radnje ili postupcima ugovornog organa koji su predmet postupka ili o predmetu nabavke;
   f) opis činjeničnog stanja;

g) opis povreda ovog zakona i podzakonskih akata i obrazloženje;
h) prijedlog dokaza;
i) dokaz o plaćenoj administrativnoj taksi na žalbu, u iznosu propisanom članom 108. ovog zakona;
j) potpis žalioca ili potpis ovlaštenog lica odnosno opunomoćenika (ako ga žalilac ima) i pečat (ako ga žalilac ima).

Član 106.
(Postupak s neurednom žalbom)

(1) Ako dostavljena žalba ne sadrži podatke iz člana 105. stav (1) tač. a), b), c), d) e), h) i j) ovog zakona, URŽ poziva žalioca da upotpuni žalbu i određuje rok koji ne može biti duži od tri dana od dana prijema zahtjeva za dopunu.
(2) Ako žalilac ne postupi po zahtjevu URŽ-a u skladu sa stavom (1) ovog člana, žalba će biti odbačena kao neuredna, osim ako bi se iz njenog sadržaja moglo postupati i ako žalba ima postavljen žalbeni zahtjev i dokaz o plaćenoj administrativnoj taksi na žalbu.

Član 107.
(Izjavljivanje žalbe URŽ-u)

Žalilac izjavljuje žalbu URŽ-u putem ugovornog organa, u rokovima i na način propisan ovim zakonom.

Član 108.
(Naknada na žalbu)

(1) Žalilac je obavezan platiti naknadu za pokretanje žalbenog postupka u iznosu od:
a) 500,00 KM za procijenjenu vrijednost nabavke do 50.000,00 KM;
b) 800,00 KM za procijenjenu vrijednost nabavke od 50.001,00 KM do 80.000,00 KM;
c) 2.000,00 KM za procijenjenu vrijednost nabavke od 80.001,00 KM do 250.000,00 KM;
d) 3.500,00 KM za procijenjenu vrijednost nabavke od 250.001,00 KM do 400.000,00 KM;
e) 5.000,00 KM za procijenjenu vrijednost nabavke od 400.001,00 KM do 800.000,00 KM;
f) 7.500,00 KM za procijenjenu vrijednost nabavke od 800.001,00 KM do 9.000.000,00 KM;
g) 10.000,00 KM kada je vrijednost nabavke jednaka ili veća od 9.000.000,00 KM.
(2) Žalilac uplaćuje odgovarajući iznos naknade iz stava (1) ovog člana na osnovu podataka o procijenjenoj vrijednosti nabavke iz tenderske dokumentacije.
(3) Prije razmatranja žalbi, URŽ je dužan utvrditi da li je žalilac uplatio naknadu u skladu sa st. (1) i (2) ovog člana.
(4) Ako procijenjena vrijednost nabavke nije poznata u trenutku izjavljivanja žalbe URŽ-u ili nije objavljena, naknada za pokretanje žalbenog postupka plaća se u iznosu od 2.000,00 KM. URŽ će pozvati žalioca na plaćanje razlike naknade u određenom roku ako se tokom žalbenog postupka utvrdi da je naknada plaćena u nedovoljnom iznosu.
(5) Kada se žalba izjavljuje na odluku o izboru ili poništenju, a ne odnosi se na nabavku u cjelini, nego na jedan ili više lotova nabavke, naknada iznosi trećinu iznosa iz stava (1) ovog člana.
(6) Naknada se uplaćuje u korist budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine i ona je nepovratna u slučaju neosnovane žalbe.
(7) Ministarstvo finansija i trezora BiH donijet će instrukciju o načinu uplate, kontrole i povrata taksi propisanih ovim članom.

Član 109.
(Postupanje URŽ-a po žalbi)

(1) URŽ po zaprimanju žalbe utvrđuje blagovremenost, dopuštenost te da li je žalba izjavljena od ovlaštenog lica.
(2) Kada URŽ utvrdi da je žalba blagovremena, dopuštena i izjavljena od ovlaštenog lica, nastavit će razmatrati žalbene navode.

Član 110.
(Suspenzivno djelovanje žalbe)

Izjavljena žalba odgađa nastavak postupka javne nabavke, zaključenje i/ili izvršenje ugovora o javnoj nabavci ili okvirnog sporazuma do donošenja odluke URŽ-a.

Odjeljak E. Odlučivanje po žalbi

Član 111.
(Odluke po žalbi)

(1) U postupku pravne zaštite URŽ može:
a) obustaviti postupak po žalbi zbog odustajanja od žalbe;
b) odbaciti žalbu zaključkom zbog nenadležnosti, nedopuštenosti, neurednosti, neblagovremenosti i zbog toga što je izjavljena od lica koje nema aktivnu legitimaciju;
c) odbiti žalbu zbog neosnovanosti;
d) poništiti odluku, postupak ili radnju u dijelu u kojem je povrijeđen zakon ili podzakonski akti;
e) odlučiti o zahtjevu ugovornog organa za nastavak postupka javne nabavke;
f) poništiti ugovor o javnoj nabavci ili okvirni sporazum u okolnostima iz stava (2) ovog člana.
(2) URŽ će poništiti ugovor o javnoj nabavci ili okvirni sporazum ako je ugovorni organ:
a) primijenio pregovarački postupak bez objavjavljivanja obavještenja ili je postupak dodjele ugovora o nabavci usluga iz Aneksa II. Dio B u suprotnosti s odredbama ovog zakona;
b) propustio objaviti obavještenje o nabavci na portalu javnih nabavki ako se to zahtijeva ovim zakonom;
c) zaključio ugovor ili okvirni sporazum u suprotnosti s članom 98. ovog zakona ako to sprečava URŽ da razmotri žalbu prije zaključenja ugovora ili okvirnog sporazuma;
d) zaključio ugovor ili okvirni sporazum bez primjene postupka javne nabavke, osim u slučajevima kada to ovaj zakon dopušta.
(3) Ugovor o javnoj nabavci ili okvirni sporazum neće biti predmet poništenja, ako je, u slučajevima iz stava (2) tač. a), b) i d) ovog člana, ugovorni organ imao opravdane razloge da smatra da postupa u skladu s ovim zakonom, ako je objavio dobrovoljno *ex ante* obavještenje o transparentnosti i ugovor ili okvirni sporazum nije zaključen prije isteka perioda od 15 dana nakon objave tog obavještenja.
(4) U opravdanim slučajevima navedenim u stavu (5) ovog člana, URŽ može ostaviti na snazi ugovor ili okvirni sporazum koji je predmet poništenja, u obimu u kojem je ugovor ili okvirni sporazum već izvršen. U tom slučaju URŽ će ugovornom organu odrediti novčanu kaznu u iznosu naznačenom u stavu (8) ovog člana.
(5) URŽ neće poništiti ugovor ili okvirni sporazum ako, nakon što je razmotrio sve relevantne okolnosti, utvrdi da prevladavajući razlozi u vezi s općim interesom zahtijevaju da ugovor treba ostati na snazi.
(6) Opći interes u smislu stava (5) ovog člana ne odnosi se na ekonomski interes u direktnoj vezi s ugovorom ili okvirnim sporazumom, što obuhvata posebno troškove koji mogu

nastati zbog zakašnjenja u izvršenju ugovora ili okvirnog sporazuma, troškove koji proizilaze iz provođenja novog postupka javne nabavke, troškove koji mogu nastati zbog promjene privrednog subjekta koji izvršava ugovor ili okvirni sporazum i troškove pravnih obaveza koje su rezultat poništenja ugovora ili okvirnog sporazuma. Ekonomski interes da ugovor ostane na snazi može se smatrati važnim općim interesom samo kada bi poništenje ugovora ili okvirnog sporazuma dovelo do nesrazmjernih posljedica.

(7) Poništenje ugovora ili okvirnog sporazuma ima učinak od momenta zaključenja ugovora.

(8) Novčane kazne iz stava (4) ovog člana nameću se ugovornom organu u iznosu do 5% vrijednosti ugovora, uzimajući u obzir vrstu i obim povrede kao i okolnosti pod kojima je povreda počinjena.

(9) Kazna određena prema odredbama ovog člana uplaćuje se u korist budžeta državnog, entitetskog ili lokalnog nivoa u kojem ugovorni organ ima sjedište.

(10) URŽ o glavnoj stvari odlučuje rješenjem, a u ostalim slučajevima zaključkom.

(11) URŽ je dužan donijeti zaključak ili rješenje po žalbi u roku od 15 dana od dana kada ugovorni organ kompletira žalbu, ali ne kasnije od 30 dana od dana kada primi žalbu od ugovornog organa.

(12) U izuzetno složenim slučajevima predsjedavajući URŽ-a zaključkom može produžiti rok iz stava (3) ovog člana, ali ne duže od 30 dana. Ovaj zaključak dostavlja se svim strankama u postupku.

(13) Rješenje ili zaključak URŽ-a iz ovog člana je konačno i izvršno.

Član 112.
(Spajanje postupaka)

(1) Ako postoji više žalbi, koje se odnose na isti postupak javne nabavke, predsjedavajući URŽ-a može donijeti zaključak o spajanju postupaka, bez utvrđivanja postojanja bilo kakvih drugih uslova za spajanje postupaka. U tom slučaju donosi se jedno rješenje po žalbama u tom postupku javne nabavke. Rokovi se računaju od datuma prijema posljednje žalbe.

(2) Protiv zaključka URŽ-a iz stava (1) ovog člana nije dopušteno izjaviti pravni lijek u skladu s ovim zakonom.

Član 113.
(Odlučivanje URŽ-a)

(1) URŽ u postupcima po žalbi odlučuje u vijećima sastavljenim od predsjednika vijeća i dva člana vijeća.

(2) U složenim slučajevima i slučajevima međunarodnih vrijednosnih razreda predsjedavajući vijeća predlaže da se slučaj rješava na plenarnoj sjednici.

(3) U plenumu se zasijeda u slučajevima kada se donosi novi stav u odnosu na ranije zauzete stavove.

(4) U slučajevima iz st. (2) i (3) ovog člana predsjedavajući vijeća donosi poseban zaključak.

(5) Članovi URŽ-a ne mogu se suzdržati od glasanja.

(6) Rješenje, odnosno zaključak iz člana 112. stav (2) ovog zakona potpisuje predsjednik vijeća i akt se ovjerava pečatom URŽ-a.

(7) Sastav vijeća za odlučivanje po žalbi utvrđuje predsjedavajući URŽ-a posebnim rješenjem. Predsjedavajući URŽ-a može predsjedavati vijećem za odlučivanje po žalbi.

(8) Zaključci i rješenja URŽ-a, te presude Suda Bosne i Hercegovine po njima, javno se objavljuju na portalu javnih nabavki.

Član 114.
(Izuzeće zbog sukoba interesa)

(1) Član URŽ-a ili drugo lice koje je uključeno u postupanje u određenom predmetu ne može donositi odluku o njemu ili biti uključeno u postupak odlučivanja ako je s ponuđačem ili ugovornim organom, pravnim predstavnikom ili licem koje su ovlastili ponuđač, ugovorni organ ili njihovi pravni predstavnici, članovi uprave ili odgovorni predstavnici: u poslovnoj vezi, u direktnoj ili indirektnoj (uključujući rodbinsku vezu zaključno sa četvrtim stepenom) rodbinskoj vezi, u bračnoj (čak i ako je došlo do razvoda braka) ili vanbračnoj zajednici ili u tazbinskoj vezi zaključno s trećim stepenom.

(2) Član URŽ-a, odnosno drugo lice koje je bilo u radnom odnosu, tj. zaposleno kod ponuđača ili ugovornog organa, a od prestanka radnog odnosa nisu protekle dvije godine u skladu sa stavom (1) ovog člana, ne može donositi odluke o određenom predmetu, niti biti uključen u postupak rješavanja istog predmeta URŽ-a.

(3) U slučaju postojanja razloga iz st. (1) i (2) ovog člana kao i drugih razloga za izuzeće, član URŽ-a mora bez odgađanja obavijestiti predsjedavajućeg URŽ-a, koji je dužan donijeti odluku o izuzeću člana URŽ-a. Protiv ove odluke nije dopuštena žalba u skladu s ovim zakonom. Odredbe ovog stava primjenjuju se i na drugo lice koje je uključeno u rješavanje određenog predmeta, ako po odredbama ovog člana ne može biti uključeno u postupak njegovog rješavanja.

(4) U slučaju da kod predsjedavjućeg URŽ-a postoje razlozi iz st. (1) i (2) ovog člana, predsjedavajući URŽ-a dužan je bez odgađanja o tome obavijestiti ostale članove URŽ-a, koji donose odluku o izuzeću.

(5) Protiv odluke iz st. (3) i (4) ovog člana nije dopušteno posebno izjavljivanje pravnog lijeka u skladu s ovim zakonom.

POGLAVLJE II. PRAVNA ZAŠTITA PROTIV ODLUKA URŽ-a

Odjeljak A. Sudska zaštita

Član 115.
(Upravni spor)

(1) Protiv odluke URŽ-a ugovorni organ i učesnici u postupku mogu pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud BiH) u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

(2) Upravni spor po tužbi koju podnesu stranke u postupku javne nabavke vodi se po hitnom postupku.

(3) Ugovorni organ ili učesnik u postupku može podnijeti i zahtjev za odgađanje konačnog rješenja ili zaključka URŽ-a, zajedno s tužbom kojom se pokreće upravni spor u roku iz stava (1) ovog člana.

(4) Cijeneći javni interes i štetu koju bi odgađanje konačne odluke URŽ-a moglo izazvati, o zahtjevu iz stava (3) ovog člana rješava Sud BiH posebnim rješenjem, kojim odgađa izvršenje konačne odluke URŽ-a na određeno vrijeme ili do donošenja odluke suda po tužbi u upravnom sporu.

Član 116.
(Prekršajne odredbe)

(1) URŽ podnosi prekršajnu prijavu kod nadležnog suda za prekršaje, kada utvrdi da je bilo povreda postupka javne nabavke koje predstavljaju prekršaj u smislu odredbi ovog zakona. U slučajevima kada nije bilo postupka po žalbi, Agencija podnosi prekršajnu prijavu kod nadležnog suda za prekršaje, kada utvrdi povrede ovog zakona koje su u njenoj nadležnosti.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj ugovorni organ:
   a) ako nabavi robu, radove ili usluge bez provođenja postupaka javne nabavke propisanih ovim zakonom osim u slučajevima kada to zakon dopušta;
   b) ako ne zaštiti podatke koje mu proslijedi privredni subjekat, označivši ih kao povjerljive, a koji prema odredbama ovog zakona mogu biti proglašeni povjerljivim;
   c) ako se ne pridržava uslova i načina javne nabavke prema procijenjenim vrijednostima i dijeli vrijednost nabavke s namjerom izbjegavanja primjene propisanog postupka nabavke;
   d) ako primijeni pregovarački postupak bez objave obavještenja suprotno odredbama čl. 21., 22., 23., 24. i 28. ovog zakona;
   e) ako ne stavi na raspolaganje tendersku dokumentaciju svim privrednim subjektima koji su je tražili, u skladu s obavještenjem o javnoj nabavci, odnosno ne omogući uvid u dokumentaciju;
   f) ako ne poštuje rokove za prijem zahtjeva za učešće i ponuda;
   g) ako pri pripremi tehničke specifikacije ne poštuje vazeće tehničke standarde, propise ili norme;
   h) ako ne dostavi odluke za koje je ovim zakonom propisana obaveza dostavljanja ponuđačima u postupku javne nabavke;
   i) ako ne završi postupak javne nabavke zaključivanjem ugovora o javnoj nabavci ili odlukom o poništenju;
   j) ako zaključi ugovor o javnoj nabavci koji nije u skladu s odabranom ponudom i uslovima određenima u tenderskoj dokumentaciji;
   k) ako ne čuva dokumentaciju o javnoj nabavci, u skladu s propisima o arhiviranju dokumenata;
   l) ako ustupi postupak nabavke ili za provođenje nabavke ovlasti treće lice ili lice koje nije ugovorni organ u smislu ovog zakona da bi na taj način izbjegao njegovu primjenu;
   m) ako na zahtjev URŽ-a ne dostavi traženu dokumentaciju ili onemogući uvid u dokumentaciju;
   n) ako ne izvrši rješenje URŽ-a;
   o) ako predmet ugovora, konkursne uslove, tehničke specifikacije ili druge elemente javnog poziva prilagodi konkretnom ponuđaču, ili ako dodijeli ugovor ponuđaču koji je učestvovao u pripremi konkursne dokumentacije ili nekog njenog dijela, a nije u postupku dokazao da nije bio u povoljnijem položaju;
   p) ako ne dostavi izvještaj o dodijeljenom ugovoru;
   r) ako ne donese plan nabavki i ne objavi ga na veb-stranici ugovornog organa.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 do 3.000,00 KM kaznit će se odgovorno lice u ugovornom organu za prekršaj iz stava (2) ovog člana.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj ponuđač ako je dao netačne podatke u dokumentima kojima dokazuje ličnu, poslovnu, finansijsku, tehničku i profesionalnu sposobnost.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 200,00 do 2.000,00 KM kaznit će se i odgovorno lice ponuđača za prekršaj iz stava (4) ovog člana;

(6) Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka URŽ podnosi nadležnom sudu prema sjedištu ugovornog organa.

(7) URŽ, rješavajući u postupku po žalbi, a na osnovu stanja u spisu, može podnijeti krivičnu prijavu.

Odjeljak B. Supsidijarna primjena

Član 117.

(Supsidijarna primjena pravila upravnog postupka)

Na postupak pred URŽ-om koji nije uređen odredbama ovog zakona primijenit će se odredbe Zakona o upravnom postupku.

Član 118.

(Odnos prema ostalim propisima)

Na odgovornost ugovornih strana za ispunjavanje obaveza iz ugovora o javnoj nabavci primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona o obligacionim odnosima.

Odjeljak C. Naknada troškova postupka

Član 119.

(Pravo na naknadu troškova u postupku javne nabavke)

(1) Ako ugovorni organ povrijedi odredbe ovog zakona ili podzakonskih akata, privredni subjekat ima pravo od ugovornog organa zahtijevati naknadu troškova za pripremu ponude i troškova učešća u postupku javne nabavke.

(2) Pravo iz odredbe stava (1) ovog člana ne postoji ako je, nakon donošenja odluke o izboru ili nakon odluke o poništenju postupka javne nabavke, URŽ utvrdio da kandidat/ponuđač čija ponuda nije razmatrana, ni uz poštivanje odredbi ovog zakona i podzakonskih akata, ne bi imao realne izglede za izbor njegove ponude, ili čija je žalba odbijena.

Član 120.

(Nadležnost u postupku naknade troškova)

(1) Za rješavanje zahtjeva za naknadu troškova u postupku javne nabavke iz člana 119. stava (1) ovog zakona nadležan je URŽ.

(2) Zahtjev za naknadu troškova dopušten je samo ako je URŽ utvrdio da:
   a) zbog postupanja suprotno odredbama ovog zakona ili podzakonskih akata, odluka nije donesena prema navodima iz obavještenja o nabavci za ponudu s najnižom cijenom ili za ekonomski najpovoljniju ponudu; ili
   b) je izbor postupka javne nabavke bez objave obavještenja bio suprotan ovom zakonu; ili
   c) je odluka o poništenju postupka javne nabavke bila suprotna odredbama ovog zakona ili podzakonskih akata; ili
   d) je odluka o izboru, koja je u korist jednog privrednog subjekta donesena bez učešća drugih subjekata u postupku, na osnovu odredbi ovog zakona ili podzakonskih akata bila nedopustiva; ili
   e) ugovorni organ, nakon znatnog prekoračenja roka za donošenje odluke i suprotno zahtjevu ponuđača da se nastavi postupak javne nabavke, postupak nije nastavio, niti ga je okončao odlukom o izboru najpovoljnijeg ponuđača, odnosno odlukom o poništenju.

Član 121.

(Naknada štete)

Svaki od učesnika postupka javne nabavke koji je pretrpio štetu zbog povrede ovog zakona ima mogućnost pokrenuti postupak za ostvarivanje prava na naknadu štete zbog izmakle dobiti pred nadležnim sudom, prema općim propisima o naknadi štete.

DIO ČETVRTI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 122.

(Prijelazne odredbe)

(1) Postupci javne nabavke pokrenuti do početka primjene ovog zakona u kojima nisu zaključeni ugovori o javnoj

nabavci bit će okončani prema odredbama Zakona o javnim nabavkama koji je na snazi u vrijeme pokretanja postupka javne nabavke.

(2) Ako se protiv odluke ugovornog organa koja je donesena u skladu sa stavom (1) ovog člana vodi postupak po žalbi, odluka URŽ-a je konačna i izvršna. Protiv odluke URŽ-a može se u roku od 30 dana pokrenuti upravni spor kod Suda BiH.

(3) Postupci za naknadu štete pokrenuti prije početka primjene ovog zakona bit će okončani prema odredbama Zakona o javnim nabavkama koji je na snazi u vrijeme pokretanja postupka javne nabavke.

(4) U slučaju da se različitim propisima u Bosni i Hercegovini uređuju ista pitanja kao ovim zakonom, primjena ovog zakona imat će prednost u odnosu na ostale propise.

(5) Ako ovim zakonom nisu posebno definirani rokovi za podzakonske akte koje donosi Vijeće ministara BiH i Agencija, oni će biti doneseni u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona.

(6) Direktor Agencije čiji je mandat u toku ostaje na mjestu direktora do isteka mandata od pet godina, računajući od dana kada je imenovan. Članovi Odbora Agencije čiji je mandat u toku ostaju na mjestu člana Odbora Agencije do isteka mandata od pet godina, računajući od dana kada su imenovani.

(7) Članovi URŽ-a koji su imenovani i čiji je mandat u toku ostaju na mjestu člana URŽ-a do isteka mandata od pet godina, računajući od dana kada su imenovani. Ako je protekao rok od pet godina od imenovanja, članovi URŽ-a dužni su da obavljaju poslove iz nadležnosti URŽ-a do izbora novih članova. PSBiH će raspisati konkurs najkasnije u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(8) Do uspostavljanja i početka rada filijala sve žalbe rješava sjedište URŽ-a u Sarajevu. Vijeće ministara BiH dužno je osigurati finansijska sredstva i uslove za početak rada filijala najkasnije u roku od tri mjeseca od dana primjene ovog zakona.

Član 123.

(Elektronske nabavke, elektronske aukcije i dinamički sistem kupovine)

(1) Način objavljivanja obavještenja u postupcima javnih nabavki propisan je Uputstvom o načinu objavljivanja obavještenja u postupcima javnih nabavki.

(2) Elektronske nabavke, elektronska aukcija i dinamički sistem kupovine, način, rokovi i početak primjene bit će definirani podzakonskim aktom koji donosi Vijeće ministara BiH, najkasnije u roku od jedne godine od početka primjene ovog zakona.

Član 124.

(Prestanak važenja)

(1) Danom početka primjene ovog zakona prestaje da važi Zakon o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 49/04, 19/05, 52/05, 8/06, 24/06, 70/06, 12/09, 60/10 i 87/13).

(2) Danom početka primjene ovog zakona prestaju da važe podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona iz stava (1) ovog člana, i to:

a) Uputstvo o primjeni Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 3/05 i 24/09);

b) Uputstvo o načinu vođenja zapisnika o otvaranju ponuda ("Službeni glasnik BiH", br. 17/05 i 27/08);

c) Lista ugovornih organa, po kategorijama, koji su obavezni primjenjivati Zakon o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 3/05 i 86/06);

d) Pravilnik o postupku direktnog sporazuma ("Službeni glasnik BiH", br. 53/06 i 20/09);

e) Uputstvo o primjeni i korištenju modela standardne tenderske dokumentacije za postupke javne nabavke za robe, usluge i radove ("Službeni glasnik BiH", broj 56/07).

Član 125.

(Završne odredbe)

(1) Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjivat će se istekom šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Ovaj zakon objavit će se i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Broj 01,02-02-1-59/13
29. aprila 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH Dr. **Milorad Živković**, s. r.	Predsjedavajući Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH Dr. **Dragan Čović**, s. r.

ANEKS I.
LISTA RADOVA NA KOJE SE PRIMJENJUJE ZAKON O JAVNIM NABAVKAMA

Ovi radovi uključuju izgradnju novih objekata, rekonstrukciju postojećih objekata kao i uobičajene popravke i redovno održavanje:

Grupa	Klasa	Predmet	Opis radova
1		Priprema gradilišta	
	11	Rušenje zgrada, odvoz zemlje, demontaža objekata	Ova klasa uključuje: - rušenje zgrada i drugih građevina; - raščišćavanje gradilišta; - izmještanje i prebacivanje zemlje: a) kopanje zemlje, b) punjenje zemljom, c) poravnanje i gradiranje gradilišta, d) kopanje rovova, kanala, e) razbijanje i uklanjanje stijena, f) rušenje eksplozivima itd. - priprema gradilišta za miniranje: a) uklanjanje viška tereta, naslaga minerala b) ostali radovi na razvoju i pripremi lokacije za izvođenje. - drenažu gradilišta; - drenaža poljoprivrednog i šumskog zemljišta.
	12	Bušenje i burgijanje	Ova klasa uključuje: - probno bušenje, probno burgijanje, uzimanje uzoraka jezgre u svrhu gradnje, te u geofizičke, geološke ili slične svrhe. Ova klasa isključuje: - bušenje izvora sirove nafte ili plina za proizvodnju (vidjeti klasu 25); - bušenje izvorišta vode (vidjeti klasu 25); - potapanje jama i okna; - kopanje okomitih rovova; - iskorištavanje naftnih i plinskih polja, geofizičko, geološko i seizmičko mjerenje.
2		Izgradnja cijele građevine ili njenih dijelova, građevinarstvo	
	21	Izgradnja zgrada i građevinski radovi	Ova klasa uključuje: - gradnju svih tipova zgrada; - gradnju građevina u građevinarstvu i to: a) mostova, nadvožnjaka, podvožnjaka, b) vijadukte, c) tunele i metroe, d) dugačke cjevovode, e) komunikacijske i elektrovodove, f) gradske cjevovode, g) gradske kumunikacijske i elektrovodove; - pomoćne gradske radove; - montažu i podizanje montažnih građevina na gradilištu; Ova klasa isključuje: - uslužne aktivnosti vezane za vađenje nafte i plina; - građevinske radove, osim zgrada, za stadione, bazene, sportske dvorane, teniske terene, golf terene i druge sportske objekte (vidjeti klasu 23); - instalacije u zgradama (vidjeti grupu 3); - završavanje zgrada (vidjeti grupu 4); - arhitektonske i inženjerske usluge za građenje; - vođenje građevinskog projekta.
	22	Podizanje krovnih pokrova i okvira	Ova klasa uključuje: - podizanje krovova; - pokrivanje krovova; - hidroizolaciju.
	23	Gradnja autoputeva, cesta, aerodroma i sportskih objekata	Ova klasa uključuje: - gradnju autoputeva, cesta, svih puteva za vozila i pješake, ulica; - gradnju željeznica; - gradnju aerodromskih pista; - građevinske radove, izuzev zgrada, za stadione, bazene, sportske dvorane, teniske terene, golf terene i druge sportske objekte; - bojenje oznaka na autoputevima, cestama, ulicama, na površini i na parking prostorima. Ova klasa isključuje prethodne zemljane radove.
	24	Gradnja vodoprivrednih objekata	Ova klasa uključuje gradnju: - vodenih puteva; - luka i riječnih radova; - marina; - gatova; - brana i nasipa; - bagerovanje; - radove ispod površine.
	25	Drugi građevinski radovi koji uključuju posebne zanatske radove	Ova klasa uključuje specifične građevinske poslove koji su zajednički za različite vrste objekata, a koje zahtijevaju posebne vještine ili opremu: - izgradnju temelja, uključujući i odvoz zemlje; - bušenje i gradnju vodenih izvorišta, potapanje jama i okna; - podizanje gotovih čeličnih elemenata; - savijanje čelika;

			- polaganje cigle i kamena ili drugih materijala; - podizanje i skidanje skela i radnih platformi, uključujući najam skela i radnih platformi; - podizanje dimnjaka i industrijskih peći; Ova klasa isključuje najam skele bez podizanja i demontaže (skidanja).
3		Građevinske instalacije	
	31	Instaliranje električnih instalacija i priključaka (sklopova)	Ova klasa uključuje instalacije u zgradama ili drugim građevinskim objektima i projektima: - električnih žica i sklopova; - telekomunikacijskih sistema; - električnih grijnih sistema; - rezidencijalnih antena; - protupožarnih sistema i alarma; - alarmnih protuprovalnih sistema; - liftova i eskalatora; - gromobrana i sl.
	32	Aktivnosti izolacionih radova	Ova klasa uključuje: - toplotne instalacije; - zvučne ili vibracione izolacije u zgradama i drugim građevinskim projektima. Ova klasa isključuje hidroizolaciju (vidjeti klasu 22.).
	33	Vodovodne instalacije	Ova klasa uključuje instalacije u zgradama ili drugim građevinskim projektima: - vodovodne instalacije i sanitarnu opremu; - plinske instalacije i priključke; - opremu za grijanje, ventilaciju, hlađenje ili klimu; - sisteme za prskanje. Ova klasa isključuje instalaciju električnih sistema za grijanje (vidjeti klasu 31.)
	34	Druge instalacije u zgradama	Ova klasa uključuje: - instalaciju rasvjete i signalnih sistema na cestama, željeznicama, aerodromima i lukama; - instalaciju u zgradama ili drugim građevinskim projektima ostalih instalacija, kablova i vodova.
4		Završni građevinski radovi	
	41	Gipsani radovi	Ova klasa uključuje: - postavljanje u zgradama ili drugim građevinskim projektima unutrašnjeg ili vanjskog gipsa ili štukature, malterisanje uključujući slične materijale.
	42	Vrata i prozore (stolariju)	Ova klasa uključuje: - montažu gotovih vrata, prozora, te okvira za vrata i prozore, ugradbene kuhinje, stepenice, opremu za prodavnice i prodajne objekte, kao i slične elemente od drveta ili drugih materijala; - unutrašnje završne radove (npr. stropove, oblaganje površina lamperijom, montažu pokretnih pregrada i dr.). Ova klasa isključuje postavljanje parketa i drugih drvenih podloga (vidjeti klasu 43.).
	43	Podne i zidne obloge	Ova klasa uključuje: - postavljanje, polaganje, vješanje ili uklapanje u zgradama ili drugim građevinskim projektima; - zidova ili podnih ploča od keramike ili rezanog kamena; - parketa ili drugih drvenih podnih podloga; - tepiha ili linoleumskih podnih obloga, uključujući i gumene i plastične obloge; - teraco, mramorne, granitne ili škriljčane podne ili zidne obloge; - tapete.
	44	Bojenje i ustakljivanje	Ova klasa uključuje: - unutrašnje ili vanjsko bojenje zgrada; - bojenje građevina; - montaža stakla, ogledala i drugih staklenih površina; Ova klasa isključuje montažu prozora (vidjeti klasu 42.).
	45	Ostali radovi za dovršetak gradnje	Ova klasa uključuje: - instalaciju privatnih bazena; - instalaciju parnih praonica; - razbijanje pijeska i slične aktivnosti za gradnju eksterijera; - druge radove završavanja gradnje i završne radove. Ova klasa isključuje čišćenje zgrada i drugih građevina.
5		Najam opreme	
	50	Najam opreme za gradnju ili rušenje s radnikom koji upravlja opremom	Ova klasa isključuje najam mašina i opreme za gradnju ili rušenje bez radnika koji upravljaju opremom.

ANEKS II.

Ova lista usluga odnosi se na kategorije usluga koje su vezane za postupke javnih nabavki, i to:

DIO A - koji za predmet javne nabavke ima usluge koje se dodjeljuju u skladu s postupcima javnih nabavki, izuzev ugovora iz člana 7. ovog zakona, definiranim u Poglavlju I. i Poglavlju IV. ovog zakona.

Kategorija	Predmet javne nabavke
1	Usluge održavanja i popravki
2	Usluge prijevoza kopnom putnika i robe, uključujući usluge blindiranih vozila, i usluge dostave, osim usluga prijevoza pošte
3	Usluge aviotransporta putnika i tereta, osim prijevoza pošte
4	Usluge prijevoza pošte kopnom i zrakom, osim usluga željezničkog transporta
5	Telekomunikacijske usluge
6	Finansijske usluge i to: a) usluge osiguranja, b) bankarske i investicijske usluge. Finansijske usluge koje su isključene su: - izdavanje, prodaja, kupovina ili transfer vrijednosnih papira i obveznica kao i drugih finansijskih instrumenata; - usluge Centralne banke.
7	Kompjuterske i uz njih vezane usluge
8	Istraživačke i razvojne usluge, osim usluga gdje je dobrobit od njihovog korištenja pri obavljanju svojih aktivnosti koristi ugovorni organ ili sektorski ugovorni organ, uz uslov da naknadu za osiguranje tih usluga u cjelini plaća ugovorni organ ili sektorski ugovorni organ.
9	Računovodstvene usluge, revizorske i knjigovodstvene usluge
10	Usluge istraživanja tržišta i ispitivanja javnog mijenja

11	Usluge konsaltinga u menadžmentu i uz njih vezane usluge, osim usluga arbitraže i mirenja
12	Arhitektonske usluge: a) inženjerske usluge i integralne inženjerske usluge, b) usluge prostornog planiranja i uređenja pejzaža, c) slične naučne i tehničke konsultantske usluge, d) usluge tehničkog ispitivanja i analiza.
13	Reklamne usluge i usluge marketinga
14	Usluge čišćenja zgrada i upravljanje imovinom
15	Usluge izdavaštva i štampanja na bazi tarife ili ugovora
16	Usluge odlaganja otpada, kanalizacione usluge i druge sanitarne usluge.

DIO B - koji za predmet javne nabavke ima usluge koje se dodjeljuju u skladu s članom 8. ovog zakona:

Kategorija	Predmet javne nabavke
1	Hotelske i ugostiteljske usluge
2	Usluge željezničkog transporta
3	Usluge vodenog transporta
4	Pomoćne transportne usluge i usluge podrške
5	Pravne usluge
6	Usluge zapošljavanja i osiguranja osoblja, osim ugovora o radu i rješenja o imenovanju
7	Usluge istrage i osiguranja, osim usluga oklopnih vozila
8	Obrazovne usluge i usluge stručnog usavršavanja
9	Zdravstvene i socijalne usluge
10	Rekreacione usluge, kulturne i sportske usluge
11	Ostale usluge

DIO C - koji za predmet ugovora ima usluge koje su izuzete od primjene postupaka definiranih ovim zakonom.

Kategorija	Predmet javne nabavke
1	Ugovori o radu i rješenja o imenovanju
2	Ugovori o finansijskim uslugama koji za predmet imaju: a) izdavanje, prodaja, kupovina ili transfer vrijednosnih papira i obveznica kao i drugih finansijskih instrumenata; b) usluge Centralne banke.
3	Ugovori o arbitraži i pomirenju
4	Ugovori o pribavljanju, razvoju, produkciji ili kooprodukciji programa za radio i TV emitiranje
5	Ugovori o pružanju usluga istraživanja i razvoja, osim onih od kojih korist ima isključivo ugovorni organ ili sektorski ugovorni organ za svoju upotrebu pri obavljanju svojih aktivnosti i za koje naknadu u cjelini plaća ugovorni organ ili sektorski ugovorni organ.

Na temelju članka IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 64. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 13. ožujka 2014. godine, i na 37. sjednici Doma naroda, održanoj 29. travnja 2014. godine, donijela je

ZAKON
O JAVNIM NABAVAMA

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Članak 1.
(Predmet Zakona)

(1) Ovim Zakonom uređuje se sustav javnih nabava u Bosni i Hercegovini, utvrđuju pravila za postupke javnih nabava, i to tako što se određuju prava, dužnosti, odgovornosti i pravna zaštita sudionika postupka javne nabave, te nadležnosti Agencije za javne nabave Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija) i Ureda za razmatranje žalbi Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: URŽ).

(2) Postupak javne nabave odnosi se na postupke nabave roba, usluga ili radova koje provodi ugovorno tijelo ili sektorsko ugovorno tijelo iz čl. 4. i 5. ovoga Zakona, sukladno odredbama ovoga Zakona i podzakonskih akata.

Članak 2.
(Definicije pojmova)

(1) Pojedini pojmovi koji se koriste u ovome Zakonu imaju sljedeća značenja:

a) **ugovor o javnoj nabavi** je ugovor s financijskim interesom koji se zaključuje u pisanom obliku između jednog ili više dobavljača i jednog ili više ugovornih tijela i ima za cilj nabavu roba, usluga ili izvođenja radova u značenju ovoga Zakona, i to:

1) **ugovor o javnoj nabavi roba** je ugovor o javnoj nabavi čiji je predmet kupnja, najam i zakup robe ili *leasing* s ili bez opcije kupnje robe, kao i ugovor koji kao usputno pitanje uključuje i ugradnju i/ili postavljanje i/ili montažu uz robu;

2) **ugovor o javnoj nabavi usluga** je ugovor o javnoj nabavi čiji je predmet nabava usluga iz Aneksa II. dijelova A. i B. koji su sastavni dio ovoga Zakona. Usluge koje su izuzete iz ovoga Zakona navedene su u Aneksu II. Dijelu C., koji je sastavni dio ovoga Zakona. Ugovorom o javnoj nabavi usluga smatra se:
- ugovor o javnoj nabavi čiji su predmet i robe i usluge je ugovor o javnoj nabavi usluga ako vrijednost predmetnih usluga premašuje vrijednost roba obuhvaćenih tim ugovorom ili
- ugovor o javnoj nabavi čiji su predmet usluge i radovi je ugovor o javnoj nabavi usluga ako uključuje i radove u smislu Aneksa I., koji je sastavni dio ovoga Zakona, a koji su sporedni u odnosu na glavni predmet ugovora;

3) **ugovor o javnoj nabavi radova** je ugovor čiji je predmet projektiranje i izvođenje radova ili izvođenje radova koji se odnose na jednu ili više djelatnosti utvrđenih u Aneksu I., koji je sastavni dio ovoga Zakona, ili radova ili izvođenje radova bilo kojim sredstvima koja odgovaraju zahtjevima što ih je navelo ugovorno tijelo ili sektorsko ugovorno tijelo. Pojam "radovi" podrazumijeva rezultat gradnje ili građevinskih radova uzet u cjelini, a koji je sam po sebi dovoljan za ispunjenje neke ekonomske ili tehničke funkcije;

b) **ugovorno tijelo** u smislu ovoga Zakona je:

1) ugovorno tijelo iz članka 4. ovoga Zakona koje provodi postupak javne nabave roba, usluga i/ili radova,

2) sektorsko ugovorno tijelo iz članka 5. ovoga Zakona koje obavlja djelatnost iz područja vodoopskrbe ili energetike ili prometa ili poštanskih usluga i koje provodi postupak javne nabave roba, usluga i/ili radova;

c) **gospodarski subjekt** je pravna ili fizička osoba ili skupina takvih osoba koja na tržištu nudi robe, usluge i/ili radove, a registrirana je za obavljanje predmetne djelatnosti, te može biti sudionik u postupku javne nabave kao:
- **1)** **ponuditelj** koji je dostavio ponudu;
- **2)** **kandidat** koji je dostavio zahtjev za sudjelovanje u ograničenom, pregovaračkom postupku ili natjecateljskom dijalogu,
- **3)** **skupina kandidata/ponuditelja** (dva ili više kandidata/ponuditelja) koji su dostavili zajednički zahtjev za sudjelovanje ili zajedničku ponudu,
- **4)** **dobavljač** kojemu je nakon postupka javne nabave dodijeljen ugovor o javnoj nabavi;

d) **tenderska dokumentacija** jest dokumentacija koja sadrži minimum jasnih i odgovarajućih informacija u odnosu na izabrani postupak dodjele ugovora, a objavljuje je ili kandidatima/ponuditeljima predočava ugovorno tijelo; ova dokumentacija uključuje obavijest o nabavi, poziv za dostavu zahtjeva za sudjelovanje/ponuda (početnih i konačnih), tehničke specifikacije, kriterije za kvalifikaciju i izbor najpovoljnije ponude, nacrt ili osnovne elemente ugovora i druge mjerodavne dokumente i objašnjenja;

e) **otvoreni postupak** je postupak u kojemu svaki zainteresirani ponuditelj može dostaviti ponudu;

f) **zahtjev za sudjelovanje** je pisani dokument koji gospodarski subjekt podnosi u prvoj fazi ograničenog postupka, pregovaračkog postupka ili natjecateljskog dijaloga;

g) **pretkvalifikacija** je faza postupka u kojoj ugovorno tijelo, na temelju kvalifikacijskih kriterija određenih u tenderskoj dokumentaciji, odabire kvalificirane kandidate koje će pozvati da dostave ponude u ograničenom postupku, pregovaračkom postupku ili natjecateljskom dijalogu;

h) **ograničeni postupak** je postupak u kojemu gospodarski subjekt može zahtijevati sudjelovanje i u kojemu ugovorno tijelo nakon obavljene kvalifikacije poziva sve kvalificirane kandidate da podnesu ponude;

i) **pregovarački postupak** je postupak u kojemu ugovorno tijelo pregovara o uvjetima ugovora s jednim ili više pozvanih ponuditelja. Ovaj se postupak može provoditi s ili bez prethodne objave obavijesti o nabavi, isključivo prema uvjetima utvrđenim u ovom Zakonu;

j) **natjecateljski dijalog** je postupak u kojemu svaki zainteresirani gospodarski subjekt može zatražiti sudjelovanje u postupku, pri čemu ugovorno tijelo vodi dijalog sa sudionicima pozvanima u taj postupak s ciljem razvijanja jednog ili više odgovarajućih rješenja koja mogu udovoljiti njegovim zahtjevima i na temelju kojih su izabrani ponuditelji pozvani da podnesu ponude;

k) **natječaj za izradu idejnog rješenja** je postupak koji ugovornom tijelu omogućuje da iz područja prostornog uređenja, urbanizma, arhitekture i gradnje ili obrade podataka osigura plan ili rješenje koje odabire natječajno povjerenstvo u postupku javnog nadmetanja s ili bez dodjele nagrada;

l) **ponuda** je dokument koji podnosi ponuditelj, pri čemu nudi isporuku robe, pružanje usluge ili izvođenje radova, pod uvjetima koje određuje ugovorno tijelo u tenderskoj dokumentaciji. Ponuda može biti:
- 1) prihvatljiva - ako ispunjava sve uvjete koji se traže tenderskom dokumentacijom,
- 2) neprihvatljiva - ako ne ispunjava uvjete koji se traže tenderskom dokumentacijom;

m) **alternativna ponuda** je ponuda u kojoj se nude drukčije značajke predmeta ugovora u odnosu na one koje su navedene u tenderskoj dokumentaciji, pri čemu ta ponuda mora ispuniti minimalne uvjete što ih je postavilo ugovorno tijelo;

n) **okvirni sporazum** je sporazum između jednog ili više ugovornih tijela i više dobavljača, zaključen u pisanom obliku, kojim se utvđuju uvjeti pod kojima se mogu dodijeliti ugovori tijekom određenog vremena, sukladno predviđenoj cijeni i, kad je moguće, predviđenim količinama;

o) **ekskluzivno ili isključivo pravo** je pravo na obavljanje djelatnosti iz članka 5. ovoga Zakona koje nadležno tijelo u Bosni i Hercegovini posebnim zakonom, drugim propisom, ili odgovarajućim ugovorom dodijeli jednom ili više pravnih subjekata, što znatno utječe na mogućnost drugih subjekata da obavljaju te djelatnosti. Nositelj tog ekskluzivnog ili isključivog prava dužan je pri nabavi roba, usluga ili radova nužnih za obavljanje tih djelatnosti, koje su dodjeljene kao ekskluzivno ili isključivo pravo, primjenjivati odredbe ovoga Zakona;

p) **Jedinstveni rječnik javne nabave** (***Common Procurement Vocabulary***) je referentna nomenklatura koja se primjenjuje u postupku javne nabave, a istodobno osigurava usklađenost s ostalim postojećim nomenklaturama;

r) **elektroničko sredstvo** odnosi se na korištenje elektroničke opreme za obradu i arhiviranje podataka koji se šalju, prenose i primaju žičanom ili radiovezom, optičkim ili drugim elektromagnetskim sredstvima;

s) **pisani ili u pisanom obliku** podrazumijeva svaki izraz koji se sastoji od riječi ili brojeva koji se mogu pročitati, umnožiti i naknadno priopćiti, a također i informacije koje se prenose i arhiviraju uz pomoć elektroničkih sredstava, pod uvjetom da je sadržaj osiguran i da se potpis može identificirati;

t) **lot (grupa)** je dio predmeta nabave nastao kao rezultat dijeljenja predmeta nabave u posebne, srodne cjeline, koje se kao takve označuju u tenderskoj dokumentaciji.

Članak 3.
(Opća načela)

(1) Ugovorno tijelo dužno je postupati transparentno, u postupku javne nabave ponašati se prema kandidatima/ponuditeljima jednako i nediskriminirajuće na način da osigura pravičnu i aktivnu konkurenciju, u cilju najučinkovitijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetom nabave i njegovom svrhom.

(2) Opća načela obvezno se primjenjuju i poštuju i u postupku pravne zaštite.

Članak 4.
(Ugovorno tijelo)

(1) Ugovorno tijelo u smislu ovoga Zakona je:
   a) svaka institucija vlasti u Bosni i Hercegovini, entitetima, Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, na razini kantona, grada ili općine (u daljnjem tekstu: institucija vlasti na državnoj, entitetskoj ili lokalnoj razini);
   b) pravna osoba koja je osnovana za određenu svrhu u cilju zadovoljavanja potreba od općeg interesa, a koja nema industrijski ili komercijalni karakter i ispunjava najmanje jedan od sljedećih uvjeta:
      1) financirana je, najvećim dijelom, iz javnih sredstava ili
      2) nadzor nad upravljanjem provodi ugovorno tijelo utvrđeno u toč. a) i b) ovoga stavka ili
      3) više od polovine članova skupštine, upravnog ili nadzornog odbora čine imenovani ili izabrani predstavnici ugovornih tijela iz toč. a) i b) ovoga stavka;
   c) udruga koju je formirala jedna ili više institucija vlasti ili pravnih osoba koje su utvrđene u toč. a) i b) ovoga stavka.
(2) Ugovorna tijela mogu donijeti odluku da zajednički provode postupak javne nabave ili osnovati središnje nabavno tijelo. Pravila provedbe zajedničke nabave i osnivanja središnjeg nabavnog tijela podzakonskim aktom propisuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće ministara BiH).
(3) Agencija donosi pravilnik koji sadrži popis ugovornih tijela po kategorijama koja su obvezna primjenjivati ovaj Zakon. Sva ugovorna tijela uvrštena u definiciju iz ovoga članka dužna su primjenjivati ovaj Zakon i u slučaju kada nisu navedena na popisu ugovornih tijela.

Članak 5.
(Sektorsko ugovorno tijelo)

(1) Sektorsko ugovorno tijelo je obveznik primjene ovoga Zakona ako obavlja djelatnosti iz područja vodoopskrbe, energetike, prometa i poštanskih usluga, i to:
   a) ugovorno tijelo iz članka 4. ovoga Zakona kada nabavlja robe, usluge ili radove za potrebe obavljanja djelatnosti navedenih u čl. 78. - 83. ovoga Zakona;
   b) gospodarsko društvo u kojemu ugovorno tijelo ili više ugovornih tijela ima ili može imati neposredan ili posredan prevladavajući utjecaj na temelju vlasništva, financijskog udjela ili na temelju propisa koji vrijede za društvo i koje obavlja jednu ili više djelatnosti navedenih u čl. 78. - 83. ovoga Zakona kada nabavlja robu, usluge ili radove za potrebe obavljanja tih djelatnosti. Prevladavajući utjecaj u smislu ove točke postoji u slučaju kada ugovorno tijelo izravno ili neizravno:
      1) ima natpolovičnu većinu osnovnog kapitala tog gospodarskog društva ili
      2) ima natpolovičnu većinu glasova koji su povezani s ulozima u tom gospodarskom društvu ili
      3) može imenovati više od polovine članova uprave, upravnog ili nadzornog odbora tog gospodarskog društva.
(2) Gospodarsko društvo koje na temelju posebnog ili isključivog prava obavlja jednu ili više djelatnosti navedenih u čl. 78. – 83. ovoga Zakona i kada nabavlja robu, usluge ili radove za potrebe obavljanja tih djelatnosti, a nije ugovorno tijelo u smislu ovoga Zakona ili gospodarsko društvo u smislu stavka (1) točke b) ovoga članka, obveznik je primjene ovoga Zakona.
(3) U slučaju da neku od djelatnosti utvrđenih u ovom članku obavlja više gospodarskih društava koja nisu obuhvaćena st. (1) i (2) ovoga članka, Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na zahtjev Agencije, a po zahtjevu dotičnog ugovornog tijela, ocjenit će je li relevantno tržište za danu djelatnost otvoreno za konkurenciju. U slučaju da je odlukom Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine to relevantno tržište proglašeno otvorenim za konkurenciju, gospodarsko društvo koje obavlja konkretnu djelatnost nije obvezno primjenjivati ovaj Zakon za obavljanje te djelatnosti.

Članak 6.
(Ugovori koji su predmetom ovoga Zakona)

Ugovorno tijelo dužno je dodjeljivati ugovore o javnoj nabavi roba, usluga i radova primjenjujući postupke utvrđene ovim Zakonom i podzakonskim aktima.

Članak 7.
(Subvencionirani ugovori)

(1) Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se i za ugovore koje ugovorno tijelo izravno subvencionira s više od 50%:
   a) ako ti ugovori uključuju radove u smislu Aneksa I. ovoga Zakona;
   b) ako ti ugovori uključuju radove na bolnicama, objektima namijenjenim za sport, rekreaciju i odmor, školskim i sveučilišnim zgradama i zgradama koje se koriste u administrativne svrhe.
(2) Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se i za ugovore koje ugovorno tijelo izravno subvencionira s više od 50% u slučaju pružanja usluga koje su vezane uz radove u smislu stavka (1) ovog članka.
(3) Ugovorno tijelo koje daje takve subvencije dužno je osigurati poštivanje odredaba ovoga Zakona u slučajevima kada subvencionirani ugovor dodjeljuje neka druga fizička ili pravna osoba, odnosno dužno je i samo poštivati odredbe ovoga Zakona u slučajevima kada dodjeljuje subvencionirani ugovor za ili u ime tih fizičkih ili pravnih osoba.

Članak 8.
(Ugovori na čiju se dodjelu primjenjuje poseban režim)

(1) Na dodjelu ugovora koji za predmet javne nabave ima usluge iz Aneksa II. Dijela B., koji je sastavni dio ovoga Zakona, primjenjuju se odredbe ovoga Zakona, i to: odredbe koje se odnose na opća načela, pripremu tehničke specifikacije, razdoblje na koje se zaključuje ugovor, pravnu zaštitu, objavu obavijesti o dodjeli ugovora i dobrovoljnu *ex ante* obavijest o transparentnosti.
(2) Postupak dodjele ugovora iz stavka (1) ovoga članka uredit će se pravilnikom, koji donosi Vijeće ministara BiH.
(3) Postupci, uvjeti, zahtjevi, definicije pojmova, izuzeća i ostala bitna pitanja u vezi s dodjelom ugovora iz područja obrane i sigurnosti uredit će se pravilnikom, koji donosi Vijeće ministara BiH na prijedlog Agencije.
(4) Ugovori iz područja obrane i sigurnosti iz stavka (3) ovoga članka odnose se na nabavu:
   a) vojne opreme, uključujući bilo koji njen dio, sastav i/ili sklop;
   b) sigurnosno osjetljive opreme, uključujući bilo koji njen dio, sastav i/ili sklop;
   c) radova, roba i usluga izravno povezanih s opremom iz toč. a) i b) ovoga stavka za bilo koji i za sve elemente njenog trajanja;
   d) radova i usluga za izričito vojne namjene;

e) sigurnosno osjetljivih radova i sigurnosno osjetljivih usluga.

(5) Ugovori koje dodjeljuju diplomatsko-konzularna predstavništva i misije Bosne i Hercegovine, a čija je vrijednost manja od vrijednosnih razreda iz članka 14. st. (2) i (3) ovoga Zakona, uredit će se posebnim pravilnikom koji će donijeti Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine i uz prethodnu suglasnost Agencije.

Članak 9.

(Rezervirani ugovori)

(1) Ugovorno tijelo može u planu nabava odrediti postupke javne nabave rezervirane samo za kandidate odnosno ponuditelje koji zapošljavaju, u odnosu na ukupan broj zaposlenika, više od 50% osoba s invaliditetom, a koji ne mogu obavljati poslove u normalnim uvjetima.

(2) U obavijesti o javnoj nabavi ugovorno tijelo mora naznačiti da je postupak javne nabave rezerviran isključivo za gospodarske subjekte iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 10.

(Izuzeća od primjene odredaba ovoga Zakona)

(1) Od primjene ovoga Zakona izuzimaju se:
   a) ugovor o javnoj nabavi koji je zakonima u Bosni i Hercegovini proglašen državnom tajnom;
   b) ugovor o javnoj nabavi čija provedba zahtijeva posebne mjere sigurnosti sukladno zakonima u Bosni i Hercegovini;
   c) ugovor koji se dodjeljuje sukladno međunarodnom sporazumu prema kojemu se primjenjuje posebna procedura međunarodnih, kreditnih ili donatorskih aranžmana ili ugovor o javnoj nabavi koji je zaključen sukladno posebnim pravilima utvrđenim međunarodnim ugovorom između Bosne i Hercegovine i jedne ili više zemalja za projekte koje će ugovorne stranke zajednički izvoditi ili koristiti, ili na temelju međunarodnih sporazuma o stacioniranju postrojbi koje zaključi Bosna i Hercegovina;
   d) ugovor o javnoj nabavi prirodnih i zakonskih monopola, a koji mogu uključiti nabavu vode, električne energije, plina, toplinske energije i drugih usluga do otvaranja relevantnog tržišta za konkurenciju;
   e) ugovor o kupnji ili zakupu postojećih zgrada, druge nepokretne imovine, zemljišta ili prava koja iz njih proizlaze bilo kojim financijskim sredstvima, uz obvezu ugovornog tijela da osigura transparentnost te procedure, s tim što nabava financijskih usluga za kupnju ili zakup postojećih zgrada, druge nepokretne imovine, zemljišta ili prava koja iz njih proizlaze istodobno, prije ili nakon ugovora o kupnji ili zakupu, u bilo kojem obliku, podliježe provedbi jednog od postupaka utvrđenih ovim Zakonom;
   f) ugovor koji za predmet ima usluge iz Aneksa II. Dijela C. ovoga Zakona.

(2) Koncesijski ugovori dodjeljuju se sukladno zakonima o koncesijama u Bosni i Hercegovini.

(3) Ugovori o javno-privatnom partnerstvu dodjeljuju se sukladno zakonskim propisima o javno-privatnom partnerstvu.

Članak 11.

(Povjerljivost)

(1) Povjerljivim podatcima ne mogu se smatrati:
   a) ukupne i pojedinačne cijene iskazane u ponudi;
   b) predmet nabave odnosno ponuđena roba, usluga ili rad, o kojem ovisi poredba s tehničkom specifikacijom i ocjena je li određeni ponuditelj ponudio robu, usluge ili rad sukladno s tehničkom specifikacijom;
   c) potvrde, uvjerenja o kojima ovisi kvalifikacija vezana uz osobno stanje kandidata/ ponuditelja.

(2) Ako kandidat/ponuditelj označi povjerljivim podatke koji, prema odredbama stavka (1) ovoga članka, ne mogu biti proglašeni povjerljivim podatcima, oni se neće smatrati povjerljivima.

(3) Nakon javnog otvaranja ponuda ni jedna informacija vezana uz ispitivanje, pojašnjenje ili ocjenu ponuda ne smije se otkrivati nijednom sudioniku postupka ili trećoj osobi prije nego što se odluka o rezultatu postupka ne priopći sudionicima postupka.

(4) Sudionici u postupku javne nabave ni na koji način ne smiju neovlašteno prisvajati, koristiti za vlastite potrebe niti proslijediti trećim osobama podatke, rješenja ili dokumentaciju (informacije, planove, crteže, nacrte, modele, uzorke, računalne programe i dr.) koji su im stavljeni na raspolaganje ili do kojih su došli na bilo koji način tijekom postupka javne nabave.

(5) Nakon zaprimanja odluke o izboru najpovoljnijeg ponuditelja ili odluke o poništenju postupka nabave, a najkasnije do isteka roka za žalbu, ugovorno tijelo će po primitku zahtjeva ponuditelja, a najkasnije u roku od dva dana od dana zaprimanja zahtjeva, omogućiti uvid u svaku ponudu, uključujući dokumente podnesene sukladno članku 45. stavku (2) ovoga Zakona, kao i pojašnjenja izvornika dokumenata sukladno članku 68. stavku (3) ovoga Zakona, s iznimkom informacija koje je ponuditelj označio kao povjerljive sukladno ovome članku.

Članak 12.

(Uporaba jezika)

(1) Ugovorno tijelo dužno je pripremiti tendersku dokumentaciju u vezi s postupcima javne nabave na jednom od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini.

(2) Ugovorno tijelo može dodatno pripremiti tendersku dokumentaciju i na engleskom ili drugom stranom jeziku, s tim što je dužno sačuvati cjelovitost sadržaja informacija iz tenderske dokumentacije pripremljene na jednom od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini.

(3) Ponuditelj podnosi ponudu na jednom od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini. Tiskana literatura, brošure, katalozi ili slično prilažu se bez prijevoda, osim ako ugovorno tijelo tenderskom dokumentacijom ne zahtjeva prijevod i tih dijelova.

Članak 13.

(Povjerenstvo za nabave)

(1) Za provedbu otvorenog postupka, ograničenog postupka, pregovaračkog postupka s objavom obavijesti i bez objave obavijesti, natječaja za izradu idejnog rješenja, natjecateljskog dijaloga i konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda ugovorno tijelo obvezno je imenovati povjerenstvo za nabave.

(2) Uspostava i rad povjerenstva za nabave uredit će se podzakonkim aktom koji donosi Vijeće ministara BiH.

DIO DRUGI - TIJEK POSTUPKA JAVNE NABAVE

POGLAVLJE I. POČETAK, VRSTE I IZBOR POSTUPKA JAVNE NABAVE

Odjeljak A. Početak postupka javne nabave

Članak 14.

(Vrijednosni razredi)

(1) Za nabave čija je vrijednost manja od 50.000,00 KM u slučaju roba i usluga ili 80.000,00 KM u slučaju radova, ugovorno tijelo može primijeniti jedan od postupaka

utvrđenih ovim Zakonom, izuzev izravnog sporazuma, uz obvezu ispunjenja propisanih uvjeta za svaki postupak.

(2) Obvezna je primjena otvorenog ili ograničenog postupka, ili pregovaračkog postupka s objavom obavijesti ili bez objave obavijesti, ili natječaja za izradu idejnog rješenja, ili natjecateljskog dijaloga u slučaju kada je vrijednost nabave za robe i usluge jednaka ili veća od:
   a) 250.000,00 KM za ugovorna tijela iz članka 4. stavka (1) toč. a) i c) ovoga Zakona;
   b) 400.000,00 KM za ugovorna tijela iz članka 4. stavka (1) točke b) ovoga Zakona;
   c) 800.000,00 KM za sektorska ugovorna tijela iz članka 5. ovoga Zakona.

(3) Kada je u slučaju radova vrijednost nabave jednaka ili veća od 9.000.000,00 KM, ugovorno tijelo dužno je provesti otvoreni ili ograničeni postupak, ili pregovarački postupak s objavom obavijesti ili bez objave obavijesti, ili natječaj za izradu idejnog rješenja, ili natjecateljski dijalog.

(4) Kada je vrijednost nabave roba, usluga i radova jednaka ili veća od vrijednosti iz stavka (1) ovoga članka, a manja od vrijednosti iz st. (2) i (3) ovog članka, ugovorno tijelo obvezno je primijeniti otvoreni ili ograničeni postupak, ili pregovarački postupak s objavom obavijesti ili bez objave obavijesti, ili natječaj za izradu idejnog rješenja, ili natjecateljski dijalog.

(5) Kada je vrijednost javne nabave jednaka ili veća od vrijednosnih razreda iz st. (2) i (3) ovoga članka, ugovorno tijelo dužno je dodatno oglasiti i sažetak obavijesti na engleskom jeziku na portalu Agencije i URŽ-a (u daljnjem tekstu: portal javnih nabava).

(6) Inicijativu za izmjenu i dopunu ovoga Zakona po žurnom postupku, u pogledu promjene iznosa vrijednosnih razreda, pokreće Agencija uz prethodnu suglasnost Odbora Agencije u slučajevima znatnih promjena, i to:
   a) inflacijske stope i/ili
   b) ekonomskih uvjeta u BiH i/ili
   c) zakonodavstva u EU o javnim nabavama.

Članak 15.

(Procijenjena vrijednost javne nabave)

(1) Ugovorno tijelo temelji računanje procijenjene vrijednosti ugovora o javnoj nabavi na ukupnome iznosu koji će platiti, bez poreza na dodanu vrijednost (PDV).

(2) Određivanje procijenjene vrijednosti javne nabave obavlja se na sljedeći način:
   a) procijenjena vrijednost nabave roba, usluga ili radova jednaka je novčanom iznosu koje ugovorno tijelo plaća, bez obračunatog poreza na dodanu vrijednost. Ova vrijednost, u slučaju ugovora o radovima, uključuje i objekte potrebne za provedbu takvog ugovora, a koje je ugovorno tijelo dužno osigurati ili ustupiti izvođaču radova;
   b) procijenjenu vrijednost roba, usluga ili radova čini njihova procijenjena tržišna vrijednost u vrijeme objave obavijesti o javnoj nabavi ili u slučajevima kada takva obavijest nije potrebna, a u trenutku kada ugovorno tijelo započinje postupak javne nabave;
   c) u određivanje procijenjene vrijednosti javne nabave roba, usluga ili radova ugovorno tijelo dužno je uključiti sve elemente cijene koju plaća za nabavu te robe, usluge ili radova;
   d) ako je javna nabava roba, usluga ili radova podijeljena u nekoliko lotova, procijenjenu vrijednost čini zbroj svih takvih lotova i ona se koristi za određivanje vrijednosnog razreda te nabave;
   e) pri određivanju procijenjene vrijednosti okvirnog sporazuma ugovorno tijelo uzet će u obzir maksimalnu procijenjenu vrijednost, bez obračunatog poreza na dodanu vrijednost, svih predviđenih ugovora za cijelo razdoblje trajanja okvirnog sporazuma.

(3) U slučaju ugovora o *leasingu*, najmu, zakupu ili unajmljivanju na otplatu raznih roba, vrijednost koju treba uzeti kao osnovu za izračun procijenjene vrijednosti nabave je:
   a) u slučaju ugovora o javnoj nabavi na određeni rok, ako je rok kraći od 12 mjeseci ili je 12 mjeseci - ukupna procijenjena vrijednost za ugovor, ili ako je rok ugovora dulji od 12 mjeseci - ukupna vrijednost, uključujući procijenjenu preostalu vrijednost;
   b) u slučaju ugovora o javnoj nabavi bez određenih rokova ili u kojima se rokovi ne mogu utvrditi - mjesečna vrijednost pomnožena s 48.

(4) U slučaju ugovora o javnoj nabavi roba ili usluga koji su po prirodi redoviti ili koji se namjeravaju obnoviti unutar danog vremena, kalkulacija procijenjene vrijednosti ugovora bit će izračunata na osnovi sljedećeg:
   a) ili ukupne stvarne vrijednosti uzastopnih ugovora iste vrste koji su dodijeljeni tijekom prethodnih 12 mjeseci ili, ako je moguće, tijekom financijske godine kako bi se uzele u obzir izmjene u iznosu ili vrijednosti koje bi se mogle pojaviti tijekom 12 mjeseci nakon zaključivanja temeljnog ugovora;
   b) ili ukupne procijenjene vrijednosti uzastopnih ugovora dodijeljenih tijekom 12 mjeseci koji su uslijedili nakon prve isporuke, ili tijekom financijske godine ako je to dulje od 12 mjeseci.

(5) U slučaju ugovora o javnoj nabavi usluga, vrijednost koju treba uzeti kao osnovu za izračun procijenjene vrijednosti ugovora će, ako je potrebno, biti procijenjena kako slijedi:
   a) za sljedeće vrste usluga:
      1) usluge osiguranja: plaćanje premija i drugi oblici plaćanja,
      2) bankarstvo i druge financijske usluge: naknade, provizije, kamate i drugi oblici plaćanja,
      3) ugovori o izradi idejnog rješenja: isplata naknada, provizija i drugi oblici plaćanja;
   b) za ugovore o uslugama, pri čemu nije naznačena ukupna cijena:
      1) u slučaju ugovora s određenim rokom, ako je rok jednak ili kraći od 48 mjeseci: ukupna vrijednost za njihov puni rok,
      2) u slučaju ugovora bez određenog roka ili s rokom duljim od 48 mjeseci: mjesečna vrijednost pomnožena s 48.

(6) Ugovorno tijelo ne smije dijeliti predmet nabave s namjerom izbjegavanja primjene odgovarajućeg postupka utvđenog ovim Zakonom.

(7) Ako predloženi ugovor sadrži alternativnu ponudu, osnova za utvrđivanje procijenjene vrijednosti ugovora je maksimalni mogući ukupni iznos javne nabave.

Članak 16.

(Podjela predmeta nabave na lotove)

(1) Ako ugovorno tijelo podijeli predmet nabave na lotove, onda svi lotovi moraju biti naznačeni u tenderskoj dokumentaciji na način kojim se ponuditeljima može omogućiti da dostave ponude za jedan lot ili više lotova ili za sve lotove.

(2) U tenderskoj dokumentaciji ugovorno tijelo jasno i precizno određuje uvjete i način dostave ponuda za lotove.

(3) Ugovor o javnoj nabavi zaključuje se posebno za svaki lot. Ako je jedan ponuditelj najuspješniji za dva ili više lotova, može se zaključiti jedan ugovor.

Članak 17.

(Uvjeti za početak postupka javne nabave)

(1) Ugovorno tijelo može započeti postupak javne nabave ako je nabava predviđena planom nabava ili kada ugovorno tijelo donese posebnu odluku o pokretanju postupka javne nabave.

(2) Ugovorno tijelo mora objaviti plan nabava čija je vrijednost veća od vrijednosti utvrđenih u članku 14. stavku (1) ovoga Zakona na svojoj internetskoj stranici, i to najkasnije u roku od 60 dana od dana usvajanja proračuna odnosno financijskog plana.

(3) Ako se ugovor dodjeljuje na razdoblje dulje od jedne godine, obveze koje dospijevaju u slijedećim godinama moraju biti ugovorene u iznosima predviđenim propisima kojima se uređuje izvršenje proračuna ili financijskog plana za svaku godinu posebno.

Članak 18.

(Odluka o pokretanju postupka javne nabave)

(1) Ugovorno tijelo pokreće postupak javne nabave donošenjem odluke ili rješenja u pisanom obliku koje obvezno sadrži:
   a) zakonsku osnovu za provedbu postupka javne nabave;
   b) predmet javne nabave;
   c) procijenjenu vrijednost javne nabave;
   d) podatke o izvoru – načinu financiranja;
   e) vrstu postupka javne nabave.

(2) U slučaju izuzeća od primjene iz članka 10. ovoga Zakona ili dodjele ugovora o nabavi usluga iz Aneksa II. Dijela B., ugovorno tijelo dužno je donijeti odluku koja, uz zakonsku osnovu za izuzeće od primjene ovoga Zakona, sadrži osnovne elemente iz stavka (1) toč. b), c) i d) ovoga članka.

Odjeljak B. Postupci nabave

Članak 19.

(Postupci javne nabave)

(1) Ugovorno tijelo iz članka 4. ovoga Zakona primjenjuje otvoreni ili ograničeni postupak za dodjelu ugovora o javnoj nabavi kao temeljne i redovite postupke. Pregovarački postupak s objavom obavijesti ili bez objave obavijesti, kao i natjecateljski dijalog, mogu se primijeniti kao iznimka samo ako su za to ispunjeni uvjeti utvrđeni ovim Zakonom.

(2) Sektorsko ugovorno tijelo iz članka 5. ovoga Zakona primjenjuje otvoreni ili ograničeni ili pregovarački postupak s objavom obavijesti na ravnopravnoj osnovi. Pregovarački postupak bez objave obavijesti, kao i natjecateljski dijalog mogu se primijeniti kao iznimka samo ako su za to ispunjeni uvjeti utvrđeni ovim Zakonom.

(3) Ugovorno tijelo može dodijeliti ugovor nakon provođenja natječaja za izradu idejnog rješenja za poslove prostornog planiranja, arhitekture, građenja, obrade podataka, izrade plana ili dizajna.

Članak 20.

(Uvjeti za primjenu pregovaračkog postupka s objavom obavijesti)

(1) Ugovor o javnoj nabavi roba, usluga ili radova može se dodijeliti u pregovaračkom postupku s objavom obavijesti:
   a) ako u otvorenom ili ograničenom postupku ili u postupku natjecateljskog dijaloga dobije sve ponude koje ne ispunjavaju uvjete kvalifikacije, a osnovni uvjeti za dodjelu ugovora nisu se bitno promjenili, ugovorno tijelo nije obvezno ponovno objaviti obavijest o nabavi, pod uvjetom da pozove sve ponuditelje odnosno kandidate da otklone nedostatke u svojim ponudama te svoje ponude učine prihvatljivim;
   b) u iznimnim slučajevima, kada zbog prirode roba, usluga ili radova ili zbog rizika povezanih s izvršavanjem predmeta nabave nije moguće prethodno odrediti ukupnu cijenu.

(2) Ugovor o javnoj nabavi usluga može se zaključiti u pregovaračkom postupku s objavom obavijesti ako su predmet nabave intelektualne usluge, kao što je usluga projektiranja, i usluge iz Aneksa II. Dijela A. kategorije 6 ovoga Zakona čiji se opis predmeta nabave ne može odrediti s dovoljnom preciznošću, pa ugovor nije moguće zaključiti izborom najpovoljnije ponude u otvorenom ili ograničenom postupku nabave.

(3) Ugovor o javnoj nabavi radova može se zaključiti u pregovaračkom postupku s objavom obavijesti ako su predmetom nabave radovi koji se izvode isključivo u istraživačke, testne ili razvojne svrhe, a ne s ciljem stjecanja dobiti ili povrata troškova istraživanja i razvoja.

Članak 21.

(Uvjeti za primjenu pregovaračkog postupka bez objave obavijesti)

Ugovorno tijelo iznimno može dodjeljivati ugovor o nabavi putem pregovaračkog postupka bez objave obavijesti o nabavi u sljedećim slučajevima:
   a) kada nije dostavljena nijedna ponuda ili nijedna prihvatljiva ponuda u otvorenom ili ograničenom postupku i kada uvjeti ugovora nisu bitno promijenjeni u odnosu na uvjete iz prethodnog postupka;
   b) kada nije dostavljen nijedan zahtjev za sudjelovanje u ograničenom postupku ili nijedan kvalificirani kandidat nije zatražio sudjelovanje u ograničenom postupku i kada uvjeti ugovora nisu bitno promijenjeni u odnosu na uvjete iz prethodnog postupka;
   c) kada se, zbog suštinskih, dokazivih tehničkih ili umjetničkih razloga ili iz razloga koji se odnose na zaštitu ekskluzivnih prava, ugovor može dodijeliti samo određenom dobavljaču;
   d) kada se iznimno, zbog dokazivih razloga krajnje hitnosti prouzrokovane događajima nepredvidivim za ugovorno tijelo, ne mogu ispoštovati ovim Zakonom utvrđeni minimalni rokovi za otvoreni, ograničeni ili pregovarački postupak s objavom obavijesti. Okolnosti kojima se opravdava iznimna hitnost postupka ni u kojem se slučaju ne smiju dovesti u vezu s ugovornim tijelom.

Članak 22.

(Posebni uvjeti za primjenu pregovaračkog postupka bez objave obavijesti za nabavu roba)

Ugovor o javnoj nabavi roba može se zaključiti u pregovaračkom postupku bez objave obavijesti u sljedećim slučajevima:
   a) kada je roba koja se nabavlja proizvedena isključivo za svrhe: istraživanja, eksperimenata, proučavanja ili razvoja; ova odredba ne odnosi se na serijsku proizvodnju s ciljem ostvarivanja zarade ili nadoknade troškova istraživanja i razvoja;
   b) za dodatne isporuke od dobavljača iz temeljnog ugovora koje su namijenjene ili za djelomičnu zamjenu redovnih isporuka ili ugradnje ili za proširenje postojećih isporuka ili ugradnje, ako bi promjena dobavljača obvezala ugovorno tijelo da nabavi robu koja ima drukčije tehničke osobine, što bi rezultiralo neskladom i nesrazmjerom i dovelo do značajnih tehničkih poteškoća u funkcioniranju i

održavanju, pod uvjetom da vrijeme trajanja temeljnog ugovora, kao i ugovora koji se ponavljaju, ne smije biti dulje od jedne godine i ne može premašiti 10% od vrijednosti temeljnog ugovora;

c) za robe koje se prodaju i kupuju na burzovnom tržištu;

d) za robe pod iznimno povoljnim uvjetima kada se nabavljaju ili od gospodarskog subjekta koji je u postupku likvidacije svojih poslovnih aktivnosti ili od stečajnog vjerovnika ili stečajnog upravitelja u postupku stečaja, ili od vjerovnika na temelju poslovnog aranžmana ili u sličnim postupcima.

Članak 23.

(Posebni uvjeti za primjenu pregovaračkog postupka bez objave obavijesti za nabavu usluga)

Ugovor o javnoj nabavi usluga može se zaključiti u pregovaračkom postupku bez objave obavijesti u sljedećim slučajevima:

a) u slučaju ugovora o javnoj nabavi usluga kada postupak dodjele ugovora slijedi nakon postupka natječaja za izradu idejnog rješenja, provedenog sukladno odredbama čl. 33. i 34. ovoga Zakona, a ugovor se dodjeljuje pobjedniku odnosno jednom od pobjednika natječaja, a u slučaju više pobjednika, svi pobjednici natječaja pozivaju se na sudjelovanje u pregovorima;

b) u slučaju ugovora o javnoj nabavi usluga za dodatne usluge koje nisu uključene u prvotno razmatrani projekt ili u prvotno zaključeni ugovor, ali koji uslijed nepredviđenih okolnosti postanu nužne za obavljanje ili izvođenje u njima opisanih usluga, i kada se takve dodatne usluge ne mogu, tehnički ili ekonomski, odvojiti od temeljnog ugovora bez većih nepogodnosti za ugovorno tijelo. Takav ugovor može se zaključiti s dobavljačem kojemu je dodijeljen temeljni ugovor, a ukupna vrijednost ugovora dodijeljenih za dodatne usluge ne može premašiti 30% od vrijednosti temeljnog ugovora;

c) za nove usluge koje su ponavljanje sličnih usluga povjerenih dobavljaču kojemu je ugovorno tijelo dodijelilo raniji ugovor, uz uvjet da su takve usluge sukladne osnovnom projektu za koji je bio dodijeljen temeljni ugovor, nakon provođenja otvorenog ili ograničenog postupka. Ugovorno tijelo dužno je ukazati na mogućnost provedbe ovoga postupka pri provedbi otvorenog ili ograničenog postupka za osnovni projekt, a ukupne procijenjene troškove kasnijih usluga ugovorno tijelo uzima u razmatranje prilikom procjenjivanja vrijednosti javne nabave. Ovaj postupak može se primjeniti samo u razdoblju od tri godine od dana zaključivanja temeljnog ugovora.

Članak 24.

(Posebni uvjeti za primjenu pregovaračkog postupka bez objave obavijesti za nabavu radova)

Ugovor o javnoj nabavi radova može se zaključiti u pregovaračkom postupku bez objave obavijesti u sljedećim slučajevima:

a) u slučaju ugovora o javnoj nabavi radova za dodatne radove koji nisu uključeni u prvotno razmatrani projekt ili u prvotno zaključeni ugovor, ali koji, uslijed nepredviđenih okolnosti, postanu nužni za obavljanje ili izvođenje u njima opisanih radova i kada se takvi dodatni radovi ne mogu, tehnički ili ekonomski, odvojiti od temeljnog ugovora bez većih nepogodnosti za ugovorno tijelo. Takav ugovor može se zaključiti s dobavljačem kojemu je dodijeljen temeljni ugovor, a ukupna vrijednost ugovora dodijeljenih za dodatne radove ne može premašiti 20% od vrijednosti temeljnog ugovora;

b) za nove radove koji su ponavljanje sličnih radova povjerenih dobavljaču kojemu je ugovorno tijelo dodijelilo raniji ugovor, uz uvjet da su takvi radovi sukladni s osnovnim projektom za koji je bio dodijeljen temeljni ugovor nakon provođenja otvorenog ili ograničenog postupka. Ugovorno tijelo dužno je ukazati na mogućnost provedbe ovog postupka pri provedbi otvorenog ili ograničenog postupka za temeljni ugovor, a ukupne procijenjene troškove novih radova ugovorno tijelo uzima u razmatranje prilikom procjenjivanja vrijednosti javne nabave. Ovaj postupak može se primijeniti samo u razdoblju od tri godine od dana zaključivanja temeljnog ugovora.

Odjeljak C. Vrste postupaka

Članak 25.

(Otvoreni postupak)

U provedbi otvorenog postupka ugovorno tijelo dužno je:

a) pripremiti tendersku dokumentaciju;

b) objaviti obavijest o javnoj nabavi;

c) staviti na raspolaganje gospodarskim subjektima tendersku dokumentaciju;

d) provesti javno otvaranje pravovremeno primljenih ponuda;

e) provjeriti kvalifikacije ponuditelja prema uvjetima sudjelovanja u tenderskoj dokumentaciji i ocijeniti ponude prema kriterijima za dodjelu ugovora;

f) obavijestiti ponuditelje o rezultatu postupka javne nabave;

g) ponuditi ugovor najuspješnijem ponuditelju;

h) objaviti obavijest i dostaviti izvješće Agenciji sukladno članku 75. ovoga Zakona.

Članak 26.

(Ograničeni postupak)

(1) U provedbi ograničenog postupka ugovorno tijelo dužno je pripremiti tendersku dokumentaciju. Tenderska dokumentacija priprema se i dostavlja u dva dijela, i to:

a) u fazi pretkvalifikacije i

b) u fazi poziva za dostavu ponuda, koja obvezno sadrži i kriterije za dodjelu ugovora.

(2) Ograničeni postupak provodi se na sljedeći način:

a) objavljuje se obavijest o nabavi, kojom ugovorno tijelo poziva sve zainteresirane kandidate da zatraže dokumentaciju za fazu pretkvalifikacije;

b) kandidatima se ustupi ili učini dostupnom dokumentacija za fazu pretkvalifikacije;

c) obavlja se provjera kvalifikacija kandidata;

d) obavještavaju se kandidati koji se nisu kvalificirali;

e) istodobno se dostavlja tenderska dokumentacija s pozivom za dostavu ponuda svim kvalificiranim kandidatima;

f) provodi se javno otvaranje pravovremeno primljenih ponuda;

g) ocjenjuju se ponude prema kriterijima za dodjelu ugovora utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji;

h) obavještavaju se ponuditelji o rezultatu postupka javne nabave;

i) ponudi se ugovor najuspješnijem ponuditelju;

j) objavljuje se obavijest i dostavlja izvješće Agenciji sukladno članku 75. ovoga Zakona.

Članak 27.

(Pregovarački postupak s objavom obavijesti o nabavi)

U provedbi pregovaračkog postupka s objavom obavijesti o nabavi ugovorno tijelo dužno je:

a) objaviti obavijest o nabavi;
b) kandidatima ustupiti pretkvalifikacijsku dokumentaciju;
c) obaviti provjeru kvalifikacija kandidata i obavijestiti sudionike u postupku o rezultatima kvalifikacija;
d) istodobno uputiti poziv izabranim kandidatima da sudjeluju u pregovorima o tehničkim, ekonomskim, pravnim i drugim aspektima ugovora;
e) pregovarati sa svakim kandidatom/ponuditeljem posebno. Svim kandidatima/ponuditeljima postaviti iste zahtjeve i dati im iste informacije. Ugovorno tijelo dužno je voditi zapisnike o postupku pregovora sa svakim ponuditeljem, a koji će potpisati obje stranke nakon okončanja pregovora. Nijedna informacija koja se dobije od kandidata/ponuditelja niti informacije o rješenjima koja su predložili kandidati/ponuditelji ne mogu se otkriti trećim osobama bez prethodne suglasnosti tog kandidata/ponuditelja;
f) na temelju rezultata obavljenih pregovora dostaviti tendersku dokumentaciju za konačnu ponudu i pozivati ponuditelje da podnesu svoje konačne ponude;
g) provesti javno otvaranje pravovremeno primljenih ponuda;
h) provesti izbor najuspješnijeg ponuditelja sukladno kriterijima za dodjelu ugovora utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji;
i) objaviti obavijest i dostaviti izvješće Agenciji sukladno članku 75. ovoga Zakona.

Članak 28.

(Pregovarački postupak bez objave obavijesti o nabavi)

(1) Ako je na temelju uvjeta za izbor pregovaračkog postupka bez objave obavijesti o nabavi propisanim u čl. 21. – 24. ovoga Zakona moguće, postupak se vodi s jednim ponuditeljem uz poštivanje načela ovoga Zakona, izuzev u slučajevima iz članka 21. stavka (1) toč. a) i b) ovoga Zakona kada se postupak može voditi s više ponuditelja.
(2) U pregovaračkom postupku bez objave obavijesti o nabavi moraju se unaprijed utvrditi uvjeti za kvalifikaciju. Nakon provjere kvalificiranosti kandidata, u daljnjem tijeku postupka mogu sudjelovati samo kvalificirani kandidati. O rezultatu kvalificiranosti kandidata sastavlja se zapisnik, u koji se unose sve bitne činjenice, a on se dostavlja onim kandidatima koji se nisu kvalificirali.
(3) Za slučajeve iz članka 21. stavka (1) točke d) i članka 22. stavka (1) točke d) ovoga Zakona ugovorno tijelo nije obvezno tražiti dokumentaciju koja se odnosi na provjeru osobne sposobnosti kandidata iz članka 45. stavka (1) toč. b), c) i d) ovoga Zakona.
(4) Ugovorno tijelo objavljuje na svojoj internetskoj stranici informacije o pregovaračkom postupku bez objave obavijesti o nabavi koji namjerava provoditi na način što će tendersku dokumentaciju učiniti dostupnom svim zainteresiranim kandidatima/ponuditeljima.
(5) Kvalificirani kandidati pozivaju se da dostave početne ponude. Dostavljanje početnih ponuda je osnova za pregovore. Ugovorno tijelo dužno je voditi zapisnike o postupku pregovora sa svakim ponuditeljem, a koji će potpisati obje stranke nakon okončanja pregovora. Konačnu ponudu mogu dostaviti samo jedan ili više pozvanih ponuditelja. Ugovorno tijelo odabire ponude prema kriterijima za dodjelu ugovora utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji.
(6) U slučaju da je pozvano dva ili više ponuditelja da dostave konačne ponude, ugovorno tijelo dužno je provesti javno otvaranje konačnih ponuda.
(7) Ugovorno tijelo može, nakon izbora ponude, objaviti dobrovoljnu *ex ante* obavijest o transparentnosti u kojoj obrazlaže ispunjenost uvjeta utvrđenih ovim Zakonom koji opravdavaju primjenu pregovaračkog postupka bez objave obavijesti i izražava svoju namjeru o zaključenju ugovora s najuspješnijim ponuditeljem. Ako objavi dobrovoljnu *ex ante* obavijest o transparentnosti, ugovorno tijelo ne može potpisati ugovor o javnoj nabavi u roku 15 dana od dana objave obavijesti.
(8) Nakon okončanja postupka ugovorno tijelo dužno je:
a) zaključiti ugovor s najuspješnijim ponuditeljem ili poništiti postupak javne nabave;
b) objaviti obavijest o rezultatu postupka;
c) dostaviti izvješće Agenciji sukladno članku 75. ovoga Zakona, a po zahtjevu Agencije i detaljno obrazloženje.

Članak 29.

(Natjecateljski dijalog)

(1) Ugovorno tijelo obvezno je u pozivu za dostavu ponuda putem natjecateljskog dijaloga i/ili u opisnoj dokumentaciji navesti svoje potrebe i zahtjeve u vezi s predmetnom nabavom.
(2) Kandidatima koji su na temelju objave pravovremeno dostavili zahtjeve za sudjelovanje i koji su sukladno ovome Zakonu dokazali svoju sposobnost, dostavlja se poziv na sudjelovanje kao ponuditelju u postupku natjecateljskog dijaloga.
(3) O ocjeni sposobnosti kandidata sastavlja se zapisnik, u koji se unose sve okolnosti bitne za ocjenu zahtjeva za sudjelovanje. Zapisnik mora biti sastavljen tako da kandidatu omogućuje uvid u onaj dio zapisnika koji se odnosi na njegov zahtjev za sudjelovanje.
(4) Kandidatima koji neće biti pozvani na sudjelovanje u natjecateljskom dijalogu ugovorno tijelo obvezno je dostaviti odluku o nedopuštenosti sudjelovanja najkasnije sedam dana od dana donošenja. Odluka o nedopuštenosti sudjelovanja mora sadržavati razloge za nedopuštenost sudjelovanja.
(5) Ugovorno tijelo obvezno je izabranim kandidatima istodobno poslati pisani poziv za sudjelovanje u natjecateljskom dijalogu. Pozivu se mora priložiti opisna dokumentacija i moguća dodatna dokumentacija, ili poziv treba sadržavati obavijest da se opisna dokumentacija stavlja na raspolaganje elektroničkim putem.
(6) Poziv za sudjelovanje u natjecateljskom dijalogu mora sadržavati podatke o:
a) objavi na temelju koje se upućuje poziv za sudjelovanje u dostavi ponuda odnosno u natjecateljskom dijalogu;
b) dodatnim dokumentima koje treba predati;
c) rangiranju ili redoslijedu značaja kriterija za dodjelu ugovora – od najvažnijeg prema manje važnom, ako nisu sadržani u objavi;
d) datumu i mjestu početka faze dijaloga, te o jeziku ili jezicima koji se koriste.
(7) Ugovorno tijelo vodi dijalog s kandidatima s ciljem pronalaženja jednog ili više rješenja koja udovoljavaju potrebama i zahtjevima ugovornog tijela. U dijalogu s kandidatima ugovorno tijelo može raspraviti sve aspekte ugovora o javnoj nabavi.

(8) Ugovorno tijelo ne smije dostavljati podatke na diskriminirajući način kojim bi se u postupku dijaloga moglo pogodovati određenim kandidatima.
(9) Tijekom dijaloga ugovorno tijelo raspravlja sa svakim kandidatom samo o njegovom rješenju ili rješenjima koja je dostavio. O rješenju ili rješenjima drugih kandidata smije se raspravljati samo ako je ispunjen uvjet iz stavka (10) ovoga članka.
(10) Ugovorno tijelo smije, samo uz suglasnost kandidata, njegova rješenja ili dijelove rješenja ili povjerljive informacije proslijediti drugim kandidatima.
(11) Ako ugovorno tijelo koristi mogućnost odvijanja postupka natjecateljskog dijaloga u više faza koje slijede jedna za drugom, tada se broj rješenja o kojima se raspravlja u pojedinoj fazi može smanjiti na temelju kriterija za dodjelu ugovora, a koji su navedeni u objavi ili u opisnoj dokumentaciji. Ugovorno tijelo predvidjet će tu mogućnost u objavi ili u opisnoj dokumentaciji. Ugovorno tijelo obvezno je odluku kojom se ne uvažava neko rješenje u fazi dijaloga, uz navođenje razloga, dostaviti kandidatu preporučenom poštom ili elektroničkim putem, uz obvezu da je takav način dostave dokaziv, najkasnije u roku sedam dana od dana završetka navedene faze.
(12) Ugovorno tijelo može nastaviti dijalog sve dok ne pronađe rješenje ili rješenja najprimjerenija za ispunjavanje njegovih potreba i zahtjeva. Na kraju faze dijaloga mora postojati još toliko rješenja da je osigurano tržišno natjecanje.
(13) Odluku o zaključenju faze dijaloga, uz navođenje temeljnih odrednica odabranog rješenja ili odabranih rješenja, ugovorno tijelo obvezno je bez odgode dostaviti svim kandidatima u dijalogu preporučenom poštom ili elektroničkim putem, uz obvezu da je takav način dostave dokaziv.
(14) Nakon završetka dijaloga pozivom na predaju konačne ponude, ugovorno tijelo obvezno je pozvati preostalog kandidata ili kandidate da na osnovi temeljnih odrednica odabranog rješenja ili odabranih rješenja u fazi dijaloga dostave svoju konačnu ponudu. U tom pozivu ugovorno tijelo obvezno je navesti krajnji rok za primanje ponuda, adresu na koju se ponude moraju poslati i jezik ili jezike na kojima ponude moraju biti sastavljene.
(15) Ponuda mora sadržavati sve potrebne elemente sukladno potrebama i zahtjevima predmeta nabave ugovornog tijela.
(16) Na zahtjev ugovornog tijela ponuditelj može svoju ponudu objasniti, precizirati i nadopuniti ako se time ne mijenjaju osnovni elementi ponude, ali ne na način koji bi mogao biti suprotan načelima tržišnog natjecanja ili koji bi mogao imati diskriminirajući učinak.
(17) Ugovorno tijelo obvezno je prema kriterijima za dodjelu ugovora, koji su određeni u pozivu za sudjelovanje ili opisnoj dokumentaciji i koji su tijekom poziva za sudjelovanje u natjecateljskom dijalogu nadopunjeni ili prilagođeni, odabrati ekonomski najpovoljniju ponudu.

Članak 30.
(Uvjeti za primjenu natjecateljskog dijaloga)

(1) Izbor natjecateljskog dijaloga dopušten je ako je riječ o naročito složenom predmetu nabave i ako nije moguće zaključiti ugovor putem otvorenog ili ograničenog postupka javne nabave.
(2) Predmet nabave se, u smislu odredbe stavka (1) ovoga članka, smatra naročito složenim ako ugovorno tijelo objektivno nije u mogućnosti navesti:
   a) tehničke specifikacije (tehničke opise predmeta nabave) kojima može zadovoljiti svoje potrebe i zahtjeve i/ili
   b) pravne i/ili financijske uvjete ugovora.
(3) Prilikom zaključivanju ugovora na temelju natjecateljskog dijaloga, odluka o izboru donosi se isključivo prema kriteriju ekonomski najpovoljnije ponude.

Članak 31.
(Sudionici u natjecateljskom dijalogu)

(1) Ugovorno tijelo mora navesti u objavi broj kandidata kojima će se dostaviti poziv za sudjelovanje u natjecateljskom dijalogu, a određuje se sukladno predmetu nabave i ne smije biti manji od tri. Pravila moraju biti objektivna i nediskriminirajuća i moraju se objaviti.
(2) Ako ugovorno tijelo utvrdi da je broj sposobnih kandidata veći od objavljenog broja kandidata kojima će biti upućen poziv za sudjelovanje u natjecateljskom dijalogu, može ih sve pozvati ili između sposobnih kandidata odabrati najbolje kandidate u skladu s brojem i pravilima navedenima u objavi. Razlozi za izbor navode se u zapisniku.
(3) Ugovorno tijelo može nastaviti postupak pozivanjem jednog ili više sposobnih kandidata ako utvrdi da je broj sposobnih kandidata manji od objavljenog broja kandidata kojima će biti upućen poziv za sudjelovanje u natjecateljskom dijalogu, a ako nema niti jednog sposobnog kandidata, ugovorno tijelo mora poništiti postupak.

Članak 32.
(Okvirni sporazum)

(1) Okvirni sporazum može se zaključiti nakon provođenja otvorenog, ograničenog, pregovaračkog postupka s objavom obavijesti i konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda. Iznimno, okvirni sporazum može se zaključiti i nakon pregovaračkog postupka bez objave obavijesti nakon poništenja otvorenog ili ograničenog postupka zbog toga što nije zaprimljena nijedna ili nijedna prihvatljiva ponuda. Jedan ili više ponuditelja s kojima će biti zaključen okvirni sporazum biraju se sukladno kriterijima za dodjelu utvrđenim u članku 64. ovoga Zakona.
(2) Nakon što se zaključi okvirni sporazum, njegove odredbe ne mogu se mijenjati.
(3) Trajanje okvirnog sporazuma ne može biti dulje od četiri godine, osim, ako postoje opravdani razlozi, posebice u vezi s predmetom nabave iz okvirnog sporazuma.
(4) Okvirni sporazum zaključuje se s više ponuditelja za isti predmet nabave i broj ponuditelja s kojima se zaključuje okvirni sporazum ne može biti manji od tri, pod uvjetom da postoji dovoljan broj ponuditelja. Okvirni sporazum može se zaključiti i s dva ponuditelja u slučaju ponavljanja postupka zbog nedovoljnog broja primljenih ponuda.
(5) Ugovori koji se zaključuju s ponuditeljima s kojima je zaključen okvirni sporazum mogu se dodijeliti:
   a) primjenom uvjeta utvrđenih u okvirnom sporazumu bez ponovnog zahtjeva za dostavu ponude, pri čemu se ugovor dodjeljuje najpovoljnijem ponuditelju, osim u slučaju kada najpovoljniji ponuditelj nije u mogućnosti isporučiti robu ili usluge ili izvesti radove, ugovor se može dodijeliti sljedećem najpovoljnijem ponuditelju s kojim je zaključen okvirni sporazum ili
   b) ako nisu utvrđeni svi uvjeti u okvirnom sporazumu i kada se ponuditelji pozivaju da ponovno dostave ponude na temelju istih ili preciznije definiranih uvjeta unutar uvjeta iz okvirnog sporazuma, postupak se provodi sukladno sljedećem:
      1) za svaki se ugovor ugovorno tijelo u pisanom obliku obraća svim ponuditeljima s kojim ima zaključen okvirni sporazum,

2) ugovorno tijelo određuje rok za podnošenje ponuda, uzimajući u obzir složenost predmeta nabave i vrijeme potrebno za dostavu ponuda,
3) ponude se podnose u pisanom obliku, a njihov sadržaj ostaje tajan sve do isteka roka predviđenog za dostavu ponuda,
4) ugovorno tijelo javno otvara ponude i dostavlja zapisnik s otvaranja ponuda svim ponuditeljima koji su dostavili ponude,
5) ugovorno tijelo dodjeljuje ugovor ponuditelju koji je dostavio najpovoljniju ponudu sukladno uvjetima iz okvirnog sporazuma, odnosno sukladno precizno utvrđenim uvjetima unutar uvjeta iz okvirnog sporazuma.

(6) Ugovorno tijelo može predvidjeti zaključivanje okvirnog sporazuma u postupku konkuretskog zahtjeva za dostavu ponuda.

Odjeljak D. Natječaj za izradu idejnog rješenja

Članak 33.
(Provedba natječaja za izradu idejnog rješenja)

(1) Natječaj za izradu idejnog rješenja (u daljnjem tekstu: natječaj) provodi se kako bi ugovorno tijelo izabralo sudionika ili sudionike koji su ponudili najbolje rješenje odnosno idejno rješenje s ciljem:
a) dodjele ugovora o javnoj nabavi usluga pobjedniku natječaja ili jednom od pobjednika natječaja za izradu idejnog rješenja ili
b) dodjele nagrade pobjedniku ili pobjednicima natječaja za izradu idejnog rješenja.

(2) U slučaju iz stavka (1) točke a) ovoga članka, ugovorno tijelo nakon uspješne provedbe natječaja provodi pregovarački postupak bez objave obavijesti, sukladno članku 23. stavku (1) točki a) ovoga Zakona, tako što poziva pobjednika ili sve pobjednike natječaja na pregovore o uvjetima ugovora.

(3) Ugovorno tijelo u odluci o pokretanju postupka i u obavijesti o nabavi utvrđuje cilj natječaja za izradu idejnog rješenja.

(4) Natječaj se provodi na temelju natječajne dokumentacije koja obvezno sadrži podatke o:
a) predmetu natječaja/opisu projekta;
b) krijeterijima za ocjenjivanje prema redoslijedu njihovog značaja;
c) rokovima;
d) broju pobjednika natječaja (jedan ili više);
e) pravu primjene i korištenja natječajnih radova;
f) novčanim nagradama, ako se dodjeljuju;
g) vraćanju dokumentacije;
h) načinu rada natječajnog povjerenstva.

(5) Na natječaj za izradu idejnog rješenja mogu se prijaviti sve zainteresirane i pravne i fizičke osobe u smislu članka 2. stavka (3) ovoga Zakona, kao i fizičke osobe koje nisu registrirane kao gospodarski subjekti.

(6) Ugovorno tijelo može se odlučiti za provedbu pretkvalifikacijskog izbora kandidata, koje će pozvati da dostave svoja idejna rješenja. U tom slučaju, ugovorno tijelo određuje nediskriminatorne kvalifikacijske uvjete kojima se osigurava stvarna konkurencija, te ih navodi u tenderskoj dokumentaciji.

Članak 34.
(Natječajno povjerenstvo)

(1) Natječajno povjerenstvo provodi postupak i donosi odluku o izboru jednog ili više najpovoljnijih rješenja sukladno odgovarajućoj ovlasti koju je ugovorno tijelo dužno pravovremeno osigurati.

(2) Ugovorno tijelo imenuje članove natječajnog povjerenstva. U njegov sastav ulaze isključivo fizičke osobe priznate stručne reputacije. U sastav povjerenstva za natječaj ne mogu se birati članovi čiji privatni interes utječe ili može utjecati na nepristranost njihova rada u povjerenstvu. Ako se od sudionika u natječaju zahtijeva određena profesionalna kvalifikacija, onda većina članova natječajnog povjerenstva mora imati istu ili jednako vrijednu kvalifikaciju.

(3) Sadržaj prispjelih natječajnih radova ne smije se otvarati prije isteka roka za njihovu dostavu, uz obvezno osiguranje anonimnosti, i to sve do donošenja odluke.

(4) Natječajno povjerenstvo potpuno je neovisno pri izboru jednog ili više pobjednika između natječajnih radova, koji se predaju anonimno. Natječajno povjerenstvo može saznati imena sudionika u natječaju isključivo nakon donošenja odluke o izboru.

(5) Pravovremeno prispjeli radovi ocjenjuju se i rangiraju sukladno kriterijima za ocjenjivanje utvrđenim u natječajnoj dokumentaciji. Ti kriteriji ne moraju obvezno podrazumijevati najnižu cijenu ili ekonomski najpovoljnije ponuđeno rješenje.

(6) Natječajno povjerenstvo obvezno je voditi zapisnike o radu na svojim sastancima, koje potpisuju svi nazočni članovi i koji su sastavni dio njegovog konačnog izvješća o postupku.

(7) Natječajno povjerenstvo donosi odluku o izboru jednog ili više najpovoljnijih rješenja u izvješću o postupku, koje također potpisuju svi njegovi članovi i koju povjerenstvo po okončanju postupka dostavlja ugovornom tijelu na daljnje postupanje.

Odjeljak E. Obavijest o nabavi i rokovi u postupku javne nabave

Članak 35.
(Obavijest o nabavi)

(1) Ugovorno tijelo objavljuje obavijest o nabavi za otvoreni postupak, ograničeni postupak, pregovarački postupak s objavom obavijesti, natječaj za izradu idejnog rješenja, natjecateljski dijalog i konkurentski zahtjev za dostavu ponuda.

(2) Obavijest o nabavi svim zainteresiranim gospodarskim subjektima treba pružiti dovoljno informacija koje će im omogućiti da ocijene imaju li interes za sudjelovanje u postupku javne nabave i dostave zahtjev za sudjelovanje odnosno ponudu.

(3) Obavijest o nabavi sadrži kraće informacije sukladne bitnim elementima iz tenderske dokumentacije.

(4) Sažetak koji se objavljuje na engleskom jeziku sadrži samo minimum podataka iz obavijesti o nabavi iz stavka (3) ovoga članka.

Članak 36.
(Objava obavijesti)

(1) Sve obavijesti o nabavi, o dodjeli ugovora, o poništenju postupka javne nabave, dobrovoljna *ex ante* obavijest o transparentnosti i prethodna informacijska obavijest, kao i sažetak obavijesti o nabavi na engleskom jeziku, ugovorno tijelo objavljuje na portalu javnih nabava. Sažetak svih obavijesti objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

(2) Obavijesti iz stavka (1) ovoga članka pripremaju se i šalju na objavu elektronički, u obliku, na način i u rokovima utvrđenim podzakonskim aktom, koji donosi Agencija.

(3) Obavijesti iz stavka (1) ovoga članka ugovorno tijelo može dodatno objaviti i u drugim publikacijama ili na drugoj internetskoj stranici, pod uvjetom da te obavijesti ne smiju biti objavljene prije dana njihove objave na portalu javnih

nabava. Takve dodatno objavljene obavijesti ne smiju sadržavati druge informacije, osim onih objavljenih na portalu javnih nabava.

(4) U slučaju postupka javne nabave čija je vrijednost određena u članku 14. stavku (5) ovoga Zakona, sažetak obavijesti o nabavi na engleskom jeziku obvezno se objavljuje na portalu javnih nabava.

(5) Ugovorno tijelo može koristiti dodatnu objavu iz stavka (4) ovoga članka i u slučaju kada je vrijednost javne nabave manja od iznosa iz članka 14. stavak (5) ovoga Zakona.

Članak 37.
(Prethodna informacijska obavijest)

(1) Ugovorno tijelo može u prethodnoj informacijskoj obavijesti objaviti:
   a) pri nabavi roba - ukupnu procijenjenu vrijednost ugovora ili okvirnih sporazuma po grupama proizvoda koje ugovorno tijelo namjerava dodijeliti u sljedećih 12 mjeseci. Ugovorno tijelo utvrđuje grupe proizvoda sukladno oznakama iz Jedinstvenog rječnika javne nabave;
   b) pri nabavi usluga - ukupnu procijenjenu vrijednost ugovora ili okvirnih sporazuma u svakoj od kategorija iz Aneksa II. Dijela A. koje ugovorno tijelo namjerava dodijeliti u sljedećih 12 mjeseci;
   c) pri nabavi radova - bitna obilježja ugovora ili okvirnih sporazuma koje ugovorno tijelo namjerava dodijeliti.

(2) Obavijest iz stavka (1) toč. a) i b) ovoga članka objavljuje se na početku kalendarske godine.

(3) Obavijest navedena u stavku (1) točki c) ovoga članka objavljuje se odmah nakon donošenja odluke kojom se odobravaju planirani ugovori o radovima ili okvirni sporazumi koje ugovorno tijelo namjerava dodijeliti.

Članak 38.
(Korištenje Jedinstvenog rječnika javne nabave – JRJN)

(1) Ugovorno tijelo obvezno je u obavijesti o nabavi i tenderskoj dokumentaciji, u dijelu opisa predmeta nabave, pozvati se na oznake i nazive iz Jedinstvenog rječnika javne nabave (u daljnjem tekstu: JRJN).

(2) Vijeće ministara BiH posebnom odlukom propisuje JRJN i uvjete njegove primjene, na prijedlog Agencije.

Odjeljak F. Rokovi

Članak 39.
(Način određivanja rokova)

(1) Ugovorno tijelo dužno je odrediti rokove za primanje zahtjeva za sudjelovanje i ponuda, uzimajući u obzir složenost predmeta nabave i vrijeme potrebno za pripremu zahtjeva za sudjelovanje i ponuda, koji ne mogu biti kraći od rokova utvrđenih ovim Zakonom.

(2) Rok za primanje ponuda u otvorenom postupku odnosno zahtjeva za sudjelovanje u ograničenom postupku, pregovaračkom postupku s objavom obavijesti i natjecateljskom dijalogu računa se od dana slanja na objavu obavijesti o nabavi na portalu javnih nabava. Rok za primanje ponuda u ograničenom i pregovaračkom postupku s i bez objave obavijesti računa se od dana upućivanja poziva za dostavu ponuda kvalificiranim kandidatima.

(3) U slučaju ispravka ili izmjene obavijesti o nabavi odnosno tenderske dokumentacije, rok za primanje ponuda odnosno zahtjeva za sudjelovanje računa se od dana slanja na objavu ispravka na portalu javnih nabava, odnosno upućivanja ispravka tenderske dokumentacije svim ponuditeljima koji su do tog dana preuzeli tendersku dokumentaciju.

Članak 40.
(Redoviti rokovi za podnošenje zahtjeva za sudjelovanje i ponuda)

(1) Ugovorno tijelo dužno je u otvorenom postupku za vrijednosni razred iz članka 14. st. (2) i (3) ovoga Zakona utvrditi minimalni rok za primanje ponuda od 45 dana od dana slanja na objavu obavijesti o nabavi na portalu javnih nabava.

(2) U slučaju ograničenog postupka, pregovaračkog postupka s objavom obavijesti o nabavi i natjecateljskog dijaloga za vrijednosne razrede iz članka 14. st. (2) i (3) ovoga Zakona, ugovorno tijelo je dužno utvrditi:
   a) minimalni rok za primanje zahtjeva za sudjelovanje ne kraći od 30 dana od dana slanja na objavu obavijesti na portalu javnih nabava i
   b) u slučaju ograničenog postupka, minimalni rok za primanje ponuda ne kraći od 35 dana od dana upućivanja poziva kvalificiranim kandidatima za dostavu ponuda.

(3) U otvorenom postupku nabave za vrijednosni razred iz članka 14. stavka (4) ovoga Zakona, rok za primanje ponuda ne može biti kraći od 20 dana od dana slanja na objavu obavijesti o nabavi na portalu javnih nabava.

(4) U ograničenom postupku, pregovaračkom postupku s objavom obavijesti i natjecateljskom dijalogu za vrijednosni razred iz članka 14. stavak (4) ovoga Zakona, rok za primanje zahtjeva za sudjelovanje ne može biti kraći od 15 dana od dana slanja na objavu obavijesti o nabavi na portal javnih nabava, a rok za primanje ponuda u ograničenom postupku ne može biti kraći od 15 dana od dana upućivanja zahtjeva za dostavu ponuda.

Članak 41.
(Skraćeni rokovi za podnošenje ponuda)

(1) Ako je ugovorno tijelo objavilo prethodnu informacijsku obavijest, može utvrditi**:**
   a) rok za primanje ponuda iz članka 40. stavka (1) i stavka (2) točke b) ovoga Zakona koji nije kraći od 25 dana od dana slanja na objavu obavijesti o nabavi na portalu javnih nabava u otvorenom postupku, odnosno upućivanja poziva kvalificiranim kandidatima za dostavu ponuda u ograničenom postupku i
   b) rok za primanje ponuda iz članka 40. st. (3) i (4) ovoga Zakona koji nije kraći od 13 dana od dana slanja na objavu obavijesti o nabavi na portalu javnih nabava u otvorenom postupku, odnosno upućivanja poziva kvalificiranim kandidatima za dostavu ponuda u ograničenom postupku.

(2) Ugovorno tijelo smije koristiti skraćene rokove iz stavka (1) ovoga članka pod uvjetom:
   a) da su u prethodnoj informacijskoj obavijesti bile sadržane sve informacije koje trebaju biti sadržane u obavijesti o nabavi, ako su te informacije bile poznate u trenutku objave prethodne informacijske obavijesti i
   b) da je prethodna informacijska obavijest poslana na objavu najkraće 52 dana, ali najdulje 12 mjeseci prije dana slanja obavijesti o nabavi portalu javnih nabava.

(3) Rokovi za primanje ponuda iz članka 40. stavka (1) i stavka (2) točke b) i st. (3) i (4) ovoga Zakona mogu se skratiti za pet dana ako ugovorno tijelo omogući neograničen i izravan pristup tenderskoj dokumentaciji i drugim dodatnim dokumentima putem elektroničkog sredstva, ne zahtijevajući naknadu, i to od dana objave obavijesti na portalu javnih nabava. U obavijesti o nabavi ugovorno tijelo mora navesti internetsku adresu na kojoj je dostupna ova dokumentacija.

Članak 42.
(Ostali rokovi)

Ostale rokove u pregovaračkom postupku s i bez objave obavijesti, natjecateljskom dijalogu i u natječaju za izradu idejnog rješenja određuje ugovorno tijelo tako da kandidati/ponuditelji na koje se ti rokovi odnose imaju dovoljno vremena za poduzimanje odgovarajućih radnji i pripremu ponuda, ovisno o složenosti predmeta nabave.

Članak 43.
(Računanje rokova)

Na rokove koji nisu posebno određeni ovim Zakonom primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku.

POGLAVLJE II. PROVEDBA POSTUPKA JAVNE NABAVE

Odjeljak A. Kvalifikacija kandidata i ponuditelja

Članak 44.
(Provjera kvalifikacija kandidata ili ponuditelja)

(1) Ugovorno tijelo provjerava i ocjenjuje je li kandidat/ponuditelj pouzdan i sposoban provesti ugovor sukladno uvjetima utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji.
(2) Ugovorno tijelo određuje u tenderskoj dokumentaciji uvjete za kvalifikaciju tako što utvrdi minimum zahtjeva za kvalifikaciju kandidata/ponuditelja u pogledu njihove osobne sposobnosti, ekonomskog i financijskog stanja, te njihove tehničke i/ili profesionalne sposobnosti.
(3) Minimum kvalifikacijskih uvjeta koje ugovorno tijelo odredi za kandidate/ ponuditelje, kao i dokumenti koji su im potrebni za dokazivanje toga, obvezno trebaju biti razmjerni predmetu javne nabave i sukladni s njim. Postavljeni uvjeti ne smiju biti ograničavajući za konkurenciju i moraju biti jasni i precizni.
(4) Ugovorno tijelo zahtijeva od kandidata/ponuditelja samo one dokaze koji su nužni da bi se utvrdilo ispunjava li kandidat/ponuditelj kvalifikacijske uvjete koje je postavilo ugovorno tijelo.
(5) Ugovornom tijelu nije dozvoljeno odbiti zahtjev za sudjelovanje ili ponudu isključivo na temelju toga što su podneseni ili od pravne ili od fizičke osobe iz članka 2. stavka (1) točke c) ovoga Zakona ili skupine kandidata/ponuditelja.
(6) Samo onim kandidatima/ponuditeljima čije kvalifikacije ispunjavaju uvjete utvrđene u tenderskoj dokumentaciji dopušteno je nastaviti postupak javne nabave.

Članak 45.
(Osobna sposobnost)

(1) Ugovorno tijelo, osim u slučajevima iz članka 21. stavka (1) točke d) i članka 22. stavka (1) točke d) ovoga Zakona, dužno je odbaciti zahtjev za sudjelovanje ili ponudu ako kandidat/ponuditelj:
   a) u kaznenom postupku je osuđen pravomoćnom presudom za kaznena djela organiziranog kriminala, korupciju, prijevaru ili pranje novca, sukladno važećim propisima u Bosni i Hercegovini ili zemlji u kojoj je registriran;
   b) pod stečajem je ili je predmetom stečajnog postupka, osim u slučaju postojanja važeće odluke o potvrdi stečajnog plana ili je predmetom likvidacijskog postupka, odnosno u postupku je obustavljanja poslovne djelatnosti, sukladno važećim propisima u Bosni i Hercegovini ili zemlji u kojoj je registriran;
   c) nije ispunio obveze u vezi s plaćanjem mirovinskog i invalidskog osiguranja i zdravstvenog osiguranja, sukladno važećim propisima u Bosni i Hercegovini ili propisima zemlje u kojoj je registriran;
   d) nije ispunio obveze u vezi s plaćanjem izravnih i neizravnih poreza, sukladno važećim propisima u Bosni i Hercegovini ili zemlji u kojoj je registriran.
(2) Kandidat/ponuditelj kojemu bude dodijeljen ugovor obvezan je dostaviti sljedeće dokumente kojima će potvrditi da se slučajevi navedeni u stavku (1) ovoga članka ne odnose na njega:
   a) uvjerenje nadležnog suda kojim dokazuje da u kaznenom postupku nije izrečena pravomoćna presuda kojom je osuđen za kazneno djelo sudjelovanja u kriminalnoj organizaciji, za korupciju, prijevaru ili pranje novca;
   b) uvjerenje nadležnog suda ili tijela uprave kod kojeg je registriran kandidat/ponuditelj kojim se potvrđuje da nije pod stečajem niti je predmetom stečajnog postupka, da nije predmet likvidacijskog postupka, odnosno da nije u postupku obustavljanja poslovne djelatnosti;
   c) uvjerenja nadležnih institucija kojima se potvrđuje da je kandidat/ponuditelj izmirio dospjele obveze, a koje se odnose na doprinose za mirovinsko i invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje;
   d) uvjerenja od nadležnih institucija da je kandidat/ponuditelj izmirio dospjele obveze u vezi s plaćanjem izravnih i neizravnih poreza.
(3) Kao dokaz za ispunjavanje uvjeta iz stavka (2) toč. c) i d) ovoga članka prihvaća se i sporazum ponuditelja s nadležnim poreznim institucijama o reprogramiranom, odnosno odgođenom plaćanju obveza ponuditelja po osnovi poreza i doprinosa i neizravnih poreza, uz potvrdu poreznih tijela da ponuditelj izmiruje svoje reprogramirane obveze po predviđenoj dinamici.
(4) Kandidat/ponuditelj u svrhu dokaza o ispunjavanju uvjeta iz stavka (1) ovoga članka dužan je dostaviti izjavu ovjerenu kod nadležnog tijela, u obliku i na način koji podzakonskim aktom propisuje Agencija.
(5) Zahtjev za sudjelovanje ili ponuda odbija se ako je kandidat/ponuditelj bio kriv za težak profesionalni propust počinjen u razdoblju od tri godine prije početka postupka, koji ugovorno tijelo može dokazati na bilo koji način, naročito značajni i/ili nedostatci koji se ponavljaju u provođenju bitnih zahtjeva ugovora koji su doveli do njegovog prijevremenog raskida, nastanka štete ili drugih sličnih posljedica zbog namjere ili nemara gospodarskog subjekta određene težine.
(6) Ako ugovorno tijelo ima sumnje o postojanju okolnosti koje su navedene u st. (1) i (4) ovoga članka, može se obratiti nadležnim tijelima u cilju pribavljanja potrebnih informacija u predmetnom postupku.
(7) Ugovorno tijelo dužno je u tenderskoj dokumentaciji odrediti dokumente koje zahtijeva od kandidata/ponuditelja koje on, kao fizička osoba registrirana za obavljanje predmetne djelatnosti, dostavlja uz ponudu, a koji su dokazi o ispunjavanju uvjeta iz ovoga članka.
(8) Za kandidate/ponuditelje čije je sjedište izvan Bosne i Hercegovine ne traži se posebna nadovjera dokumenata koji se zahtjevaju u stavku (2) ovoga članka.
(9) U postupku natječaja za izradu idejnog rješenja, od fizičkih osoba traži se samo uvjerenje nadležnog suda kojim se dokazuje da u kaznenom postupku nije izrečena pravomoćna presuda kojom je osuđen za kazneno djelo sudjelovanja u kriminalnoj organizaciji, za korupciju, prijevaru ili pranje novca.

Članak 46.

(Sposobnost obavljanja profesionalne djelatnosti)

(1) Ugovorno tijelo može zahtijevati u tenderskoj dokumentaciji od kandidata/ ponuditelja da dokažu svoju registraciju u odgovarajućim profesionalnim ili drugim registrima zemlje u kojoj su registrirani ili da osiguraju posebnu izjavu ili potvrdu nadležnog tijela kojom se dokazuje njihovo pravo na obavljanje profesionalne djelatnosti koja je u vezi s predmetom nabave.

(2) Dokumenti iz stavka (1) ovoga članka priznaju se na teritoriju Bosne i Hercegovine, bez obzira na to koja razina vlasti ih je izdala.

Članak 47.

(Ekonomska i financijska sposobnost)

(1) Ugovorno tijelo može utvrditi u tenderskoj dokumentaciji minimalne uvjete u pogledu ekonomske i financijske sposobnosti kandidata/ponuditelja, kao i dokaze koji se zahtijevaju, a koji mogu biti:
   a) odgovarajući dokument koji izdaje banka ili druga financijska institucija, a kojim se dokazuje ekonomsko-financijska sposobnost u pogledu činjenica koje se mogu dokazati iz dokumenata koje izdaje banka ili druga financijska institucija sukladno pozitivnim propisima;
   b) jamstvo za pokriće osiguranja od odgovornosti za realizaciju predmetnog ugovora iz područja njegove registrirane djelatnosti;
   c) poslovne bilance ili izvode iz poslovnih bilanca za razdoblje ne dulje od posljednje tri financijske godine ili od dana registracije, odnosno početka poslovanja u predmetnom segmentu, ako je ponuditelj odnosno kandidat registriran, odnosno počeo raditi prije manje od tri godine, ukoliko je objava poslovne bilance zakonska obveza u zemlji u kojoj je kandidat/ponuditelj registriran; u slučaju kada ne postoji zakonska obveza u zemlji u kojoj je kandidat/ponuditelj registriran, dužan je dostaviti izjavu ovjerenu od nadležnog tijela;
   d) izjavu o ukupnom prometu kandidata/ponuditelja i, kada je to primjereno, o prometu u segmentu poslovanja koji je predmetom ugovora za razdoblje ne dulje od posljednje tri financijske godine ili od dana registracije, odnosno početka poslovanja, ako je kandidat/ponuditelj registriran, odnosno počeo raditi prije manje od tri godine; izjava koja se prilaže ovjerava se kod nadležnog tijela.

(2) Ako ugovorno tijelo zahtijeva jedan ili više dokumenata iz stavka (1) ovoga članka, dužno je u tenderskoj dokumentaciji jasno i precizno odrediti dokaze koje je kandidat/ponuditelj dužan dostaviti u svrhu dokazivanja ekonomske i financijske sposobnosti.

(3) Kandidat/ponuditelj može, kad je to odgovarajuće i za određeni ugovor, u ponudi naznačiti da raspolaže kapacitetima drugih subjekata, bez obzira na pravnu prirodu odnosa koji s njima ima. U tom slučaju, mora dokazati ugovornom tijelu da će imati na raspolaganju potrebne resurse. Pod jednakim uvjetima, skupina kandidata/ponuditelja može se osloniti na kapacitete sudionika skupine ili drugih gospodarskih subjekata.

(4) Dokumenti navedeni u stavku (1) ovoga članka dostavljaju se kao obične preslike zajedno s izjavom, koju ovjerava kandidat/ponuditelj, u obliku i na način koji podzakonskim aktom propisuje Agencija.

Članak 48.

(Opći uvjeti za tehničku i profesionalnu sposobnost)

(1) Ugovorno tijelo može, ovisno o vrsti, količini ili opsegu ili namjeni predmeta nabave, zahtijevati dokaze koji se odnose na tehničku i profesionalnu sposobnost.

(2) Ako ugovorno tijelo zahtijeva dokaz o uredno provedenim ugovorima, taj se dokaz podnosi u obliku popisa provedenih ugovora uz potvrdu koju daje druga ugovorna stranka o njihovoj realizaciji. U slučaju da takvu potvrdu iz objektivnih razloga ne može dobiti od ugovorne stranke koja nije ugovorno tijelo, vrijedi izjava gospodarskog subjekta o uredno provedenim ugovorima uz predočavanje dokaza o učinjenim pokušajima da se takve potvrde osiguraju.

(3) Potvrda o uredno provedenim ugovorima mora sadržavati sljedeće podatke:
   a) naziv i sjedište ugovornih stranaka ili gospodarskih subjekata;
   b) predmet ugovora;
   c) vrijednost ugovora;
   d) vrijeme i mjesto provedbe ugovora;
   e) navode o uredno provedenim ugovorima.

(4) Kandidat/ponuditelj može, kad je to odgovarajuće i za određeni ugovor, u ponudi naznačiti da raspolaže kapacitetima drugih subjekata, bez obzira na pravnu prirodu odnosa koji s njima ima. U tom slučaju, mora dokazati ugovornom tijelu da će imati na raspolaganju potrebne resurse. Pod jednakim uvjetima, skupina ponuditelja može se osloniti na kapacitete sudionika skupine ili drugih gospodarskih subjekata.

(5) Ugovorno tijelo može tražiti od kandidata/ponuditelja da u pisanom obliku pojasne dostavljene referencije.

(6) Ako se u tenderskoj dokumentaciji zahtijeva osiguranje certifikata koje izdaju neovisna tijela, a kojima se potvrđuje da kandidat/ponuditelj ispunjava određene standarde osiguranja kvalitete, ugovorno tijelo dužno je pozvati se na sustave osiguranja kvalitete koji se temelje na odgovarajućim europskim serijama standarda što su ih potvrdila tijela koja su sukladna s europskim serijama standarda koje se tiču izdavanja certifikata. Ugovorno tijelo dužno je prihvatiti i druge dokaze o istovrijednim mjerama osiguranja kvalitete od kandidata/ponuditelja koji nemaju pristupa takvim certifikatima.

(7) Ako ugovorno tijelo zahtijeva jedan ili više dokumenata kojima kandidat/ponuditelj dokazuje tehničku i profesionalnu sposobnost, dužno je u tenderskoj dokumentaciji jasno i precizno utvrditi te zahtjeve.

Članak 49.

(Tehnička i profesionalna sposobnost u postupku nabave roba)

U postupku javne nabave roba ugovorno tijelo može zahtijevati jedan ili više dokaza o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti kandidata/ponuditelja, i to:
   a) popis provedenih ugovora sukladno članku 48. stavku (2) ovoga Zakona, a koji su u vezi s predmetnom nabavom, za razdoblje ne dulje od tri godine ili od dana registracije, odnosno početka poslovanja, ako je kandidat/ponuditelj registriran, odnosno počeo raditi prije manje od tri godine;
   b) opis tehničke opremljenosti i osposobljenosti kandidata/ponuditelja, mjere za osiguranje kvalitete i njegovu opremljenost i osposobljenost za ispitivanja i istraživanja;
   c) navode o angažiranom tehničkom osoblju i tehničkim tijelima za poslove postavljanja i instalacije robe koja se nabavlja, a za koje se ne može zahtijevati da su zaposleni kod kandidata/ponuditelja;

d) uzorke, opise i/ili fotografije roba koje su predmetom isporuke, a čiju je vjerodostojnost kandidat/ponuditelj obvezan potvrditi ako to zahtijeva ugovorno tijelo;
e) uvjerenje koje izdaje nadležna institucija ili agencija za kontrolu kvalitete, a kojim se potvrđuje da na odgovarajući način točno označena roba odgovara određenim specifikacijama ili normama;
f) potvrdu kandidata/ponuditelja o prihvaćanju postupka kontrole robe složenije vrste ili robe koja iznimno treba služiti nekoj posebnoj svrsi, koju provodi ugovorno tijelo ili u njegovo ime nadležno tijelo zemlje sjedišta gospodarskog subjekta, a koja se odnosi na proizvodne kapacitete gospodarskog subjekta i, ako je potrebno, na način izrade studija i istraživanja, te mjere za kontrolu kvalitete koje primjenjuje gospodarski subjekt.

Članak 50.

(Tehnička i profesionalna sposobnost u postupku nabave usluga)

U postupku javne nabave usluga ugovorno tijelo može zahtijevati jedan ili više dokaza o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti kandidata/ponuditelja, i to:

a) popis provedenih ugovora sukladno članku 48. stavku (2) ovoga Zakona, a koji su u vezi s predmetnom nabavom, za razdoblje ne dulje od tri godine ili od dana registracije, odnosno početka poslovanja, ako je kandidat/ponuditelj registriran, odnosno počeo raditi prije manje od tri godine;
b) obrazovne i profesionalne kvalifikacije pružatelja usluga i/ili kvalifikacije njegovog rukovodećeg osoblja, a naročito kvalifikacije osobâ koje su odgovorne za obavljanje konkretnih usluga;
c) izjavu o angažiranom tehničkom osoblju ili tehničkim tijelima, a za koje se ne može zahtijevati da su zaposleni kod kandidata/ponuditelja;
d) izjavu pružatelja usluga o prosječnom godišnjem broju zaposlenika i o broju rukovodećeg osoblja u posljednje tri godine;
e) izjavu o tehničkoj opremljenosti i osposobljenosti te mjerama kojima raspolaže pružatelj usluga za obavljanje konkretnih usluga i osiguranje kvalitete;
f) potvrdu kandidata/ponuditelja o prihvaćanju postupka kontrole usluga složenije vrste ili usluge koja iznimno treba služiti nekoj posebnoj svrsi, koju provodi ugovorno tijelo ili u njegovo ime nadležno tijelo zemlje sjedišta gospodarskog subjekta, a koja se odnosi na proizvodne kapacitete gospodarskog subjekta i, ako je potrebno, na način izrade studija i istraživanja, te mjere za kontrolu kvalitete koje primjenjuje gospodarski subjekt;
g) izjavu kandidata/ponuditelja da prihvaća poduzimanje mjera za upravljanje zaštitom okoliša i mjera energetske učinkovitosti koje će gospodarski subjekt primjenjivati prilikom obavljanja usluga.

Članak 51.

(Tehnička i profesionalna sposobnost u postupku nabave radova)

U postupku javne nabave radova ugovorno tijelo može zahtijevati jedan ili više dokaza o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti kandidata/ponuditelja, i to:

a) popis provedenih ugovora sukladno članku 48. stavku (2) ovoga Zakona, a koji su u vezi s predmetnom nabavom, za razdoblje ne dulje od pet godina ili od dana registracije, odnosno početka poslovanja, ako je kandidat/ponuditelj registriran, odnosno počeo raditi prije manje od pet godina;
b) obrazovne i profesionalne kvalifikacije izvođača radova i/ili kvalifikacije njegovog rukovodećeg osoblja, a naročito kvalifikacije osobâ koje su odgovorne za izvođenje konkretnih radova;
c) izjavu o angažiranom tehničkom osoblju ili tehničkim tijelima, naročito onom osoblju koje je angažirano na poslovima nadzora i kontrole kvalitete, a za koje se ne može zahtijevati da su zaposleni kod kandidata/ponuditelja;
d) izjavu izvođača radova o prosječnom godišnjem broju zaposlenika i broju rukovodećeg osoblja u posljednje tri godine;
e) potvrdu o građevinskim strojevima i tehničkoj opremi kojom izvođač raspolaže u svrhu provođenja ugovora;
f) izjavu kandidata/ponuditelja da prihvaća poduzimanje mjera za upravljanje zaštitom okoliša i mjera energetske učinkovitosti koje će gospodarski subjekt primjenjivati prilikom izvođenja radova.

Članak 52.

(Diskvalifikacija na temelju sukoba interesa ili korupcije)

(1) Sukladno važećim propisima u Bosni i Hercegovini, ugovorno tijelo dužno je odbiti zahtjev za sudjelovanje u postupku javne nabave ili ponudu ako je kandidat/ponuditelj sadašnjem ili bivšem zaposleniku ugovornog tijela dao ili je spreman dati mito, u obliku novčanih sredstava ili u bilo kojem nenovčanom obliku, s ciljem ostvarivanja utjecaja na radnju, odluku ili tijek postupka javne nabave. Ugovorno tijelo u pisanom obliku informira ponuditelja i Agenciju o odbijanju takvog zahtjeva ili ponude i o razlozima odbijanja.
(2) Svaki kandidat/ponuditelj dužan je uz ponudu dostaviti i posebnu pisanu izjavu da nije nudio mito niti sudjelovao u bilo kakvim radnjama koje imaju za cilj korupciju u predmetnoj javnoj nabavi.
(3) U slučaju da zahtjev ili ponuda koju ugovorno tijelo primi tijekom postupka javne nabave prouzroči ili može prouzročiti sukob interesa sukladno važećim propisima o sukobu interesa u Bosni i Hercegovini, ugovorno tijelo dužno je postupiti sukladno propisima u Bosni i Hercegovini.
(4) Ugovorno tijelo ne smije zaključivati ugovore o javnoj nabavi s gospodarskim subjektom ako rukovoditelj ugovornog tijela ili član upravnog ili nadzornog odbora tog ugovornog tijela istodobno:
   a) obavlja upravljačke poslove u tom gospodaskom subjektu ili
   b) je vlasnik poslovnog udjela, dionica odnosno drugih prava na temelju kojih sudjeluje u upravljanju odnosno u kapitalu tog gospodarskog subjekta s više od 20%.
(5) Ako je određeni gospodarski subjekt izravno ili neizravno sudjelovao u tehničkim konzultacijama za vrijeme pripreme postupka javne nabave, ugovorno tijelo mora poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osiguralo da konkurencija ne bude narušena sudjelovanjem tog gospodarskog subjekta kao kandidata/ponuditelja u postupku javne nabave u odnosu na ostale kandidate/ponuditelje. Takve mjere uključuju davanje svih informacija ostalim kandidatima/ponuditeljima koje su priopćene za vrijeme tehničkih konzultacija ili su nastale kao rezultat tehničkih konzultacija i određivanje primjerenih rokova za primanje zahtjeva za sudjelovanje i ponuda. Ugovorno tijelo navodi mjere koje su poduzete u Zapisniku o ocjeni ponuda iz članka 65. ovoga Zakona.
(6) Gospodarski subjekt iz stavka (5) ovoga članka ne može sudjelovati u tom postupku javne nabave kao

kandidat/ponuditelj samo ako ne postoji drugi način osiguranja poštivanja načela jednakog tretmana.

(7) Prije odbacivanja zahtjeva za sudjelovanje odnosno njegove ponude, kandidat/ponuditelj mora imati priliku dokazati da njegovo sudjelovanje u tehničkim konzultacijama ne ograničava konkurenciju.

Odjeljak B. Tenderska dokumentacija

Članak 53.
(Nužne informacije)

(1) Ugovorno tijelo dužno je pripremiti tendersku dokumentaciju sukladno odredbama ovoga Zakona i podzakonskim aktima. Ugovorno tijelo u tenderskoj dokumentaciji daje potpune informacije o uvjetima ugovora i postupku dodjele ugovora, a koji su kandidatima/ponuditeljima dovoljni za pripremu zahtjeva za sudjelovanje odnosno ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi.

(2) Obavijest o nabavi pripremljena sukladno članku 35. ovoga Zakona čini sastavni dio tenderske dokumentacije.

(3) Tenderska dokumentacija sadrži minimalno sljedeće informacije:
   a) naziv i adresu ugovornog tijela, te osobu za kontaktiranje od koje kandidati/ponuditelji mogu tražiti informacije ili pojašnjenje;
   b) izabrani postupak dodjele ugovora i podatak o tome predviđa li se zaključivanje okvirnog sporazuma;
   c) opis roba, usluga ili radova te navođenje oznake i naziva iz JRJN-a;
   d) količinske specifikacije za robe ili opis posla ili zadatka za usluge i radove te tehničke specifikacije;
   e) mjesto isporuke robe ili obavljanja usluge ili izvođenja radova;
   f) naznaku mogućnosti za podnošenje ponuda po lotovima;
   g) rokove za isporuke roba, obavljanje usluga, izvođenje radova;
   h) navođenje mogućnosti za podnošenje alternativnih ponuda i minimalne zahtjeve koji moraju biti ispunjeni u slučaju alternativnih ponuda;
   i) minimalne uvjete za kvalifikaciju kandidata odnosno ponuditelja, kao i dokaze na temelju kojih se obavlja ocjena;
   j) kriterij za dodjelu ugovora utvrđen kao "ekonomski najpovoljnija ponuda" s potkriterijima ili "najniža cijena";
   k) razdoblje važenja ponuda;
   l) jamstvo za ozbiljnost ponude, jamstvo za dobro obavljanje posla i svako drugo traženo osiguranje za privremena plaćanja;
   m) mjesto, datum i vrijeme primanja zahtjeva za sudjelovanje odnosno ponuda;
   n) mjesto, datum i vrijeme otvaranja ponuda;
   o) informaciju o kalkulaciji cijene, ako je primjenjivo;
   p) zahtjev u pogledu uporabe jezika;
   r) nacrt ugovora ili osnovne elemente ugovora.

(4) Tenderska dokumentacija priprema se sukladno modelima standardne tenderske
dokumentacije, koje propisuje Agencija.

(5) Prilikom pripreme tenderske dokumentacije, ugovorno tijelo dužno je poštivati načela jednakog tretmana i nediskriminacije kandidata/ponuditelja. Ugovorno tijelo ne smije koristiti savjete bilo koje osobe koja može imati bilo kakav izravni ili neizravni interes za rezultat postupka dodjele ugovora, ako je vjerovatno da to može utjecati na stvarnu konkurenciju za predmetni ugovor.

(6) Ugovorno tijelo može izraditi izmjene i dopunite tenderske dokumentacije pod uvjetom da se one dostave zainteresiranim kandidatima/ponuditeljima istoga dana, a najkasnije pet dana prije isteka utvrđenog roka za primanje zahtjeva za sudjelovanje ili ponuda. U slučaju da takve izmjene podrazumijevaju suštinsku promjenu predmeta nabave, ugovorno tijelo produljit će rok za primanje zahtjeva za sudjelovanje ili ponuda ovisno o složenosti predmeta nabave. Rok za produljenje ne može biti kraći od sedam dana.

Članak 54.
(Tehničke specifikacije)

(1) Tehničke specifikacije moraju omogućiti svim kandidatima/ponuditeljima jednak i nediskriminirajući pristup nadmetanju. Tehničke specifikacije će uključivati, kad god je to moguće, kriterij pristupačnosti za osobe s invaliditetom ili kriterij dizajna za sve korisnike.

(2) Tehničke specifikacije, uz poštivanje obveznih bosanskohercegovačkih tehničkih pravila, određuju se:
   a) pozivanjem na tehničke specifikacije i, uz uvažavanje sljedećeg redoslijeda, na bosanskohercegovačke standarde kojima se preuzimaju europski standardi, europska tehnička odobrenja, zajedničke tehničke specifikacije, međunarodni standardi, drugi tehnički referentni sustavi koje su utemeljila europska tijela za standardizaciju ili, ako oni ne postoje, na bosansko-hercegovačke standarde, bosanskohercegovačka tehnička odobrenja ili bosanskohercegovačke tehničke specifikacije koje se odnose na projektiranje, izračun i izvođenje radova te upotrebu proizvoda, pri čemu se svaka uputa mora označiti riječima "ili ekvivalent" ili
   b) u obliku izvedbenih ili funkcionalnih zahtjeva koji mogu uključivati ekološke elemente i elemente energetske učinkovitosti ili
   c) u obliku izvedbenih ili funkcionalnih zahtjeva iz stavka (2) točke b) ovoga članka, uz poziv na tehničke specifikacije iz stavka (2) točke a) ovoga članka kao sredstvo za pretpostavku usklađenosti s izvedbenim ili funkcionalnim zahtjevima ili
   d) pozivanjem na tehničke specifikacije iz stavka (2) točke a) ovoga članka u pogledu određenih obilježja i pozivanjem na izvedbene ili funkcionalne zahtjeve iz stavka (2) točke b) ovoga članka u pogledu drugih obilježja.

(3) Ako se tehničke specifikacije odrede sukladno stavku (2) točki a) ovoga članka, ugovorno tijelo ne smije odbiti ponudu uz obrazloženje da ponuđena roba i usluge ne odgovaraju specifikacijama koje je ono navelo ako ponuditelj odgovarajućim sredstvima (tehnički dosje, izvješće ovlaštenog tijela o provedenom testiranju i drugi slični dokumenti izdani od nadležnih institucija) u svojoj ponudi dokaže da rješenja koja je on u ponudi predložio u jednakoj mjeri odgovaraju tehničkim specifikacijama na koje se poziva.

(4) Ako se tehničke specifikacije odrede u obliku izvedbenih ili funkcionalnih zahtjeva sukladno stavku (2) točki b) ovoga članka, ugovorno tijelo ne smije odbiti ponudu koja odgovara bosanskohercegovačkom standardu kojim se preuzima europski standard ili europskom tehničkom odobrenju, zajedničkoj tehničkoj specifikaciji, međunarodnom standardu ili tehničkom sustavu standarda koji je izradilo europsko tijelo za standardizaciju ako se te specifikacije odnose na izvedbene ili funkcionalne zahtjeve koje ugovorno tijelo zahtijeva. Ponuditelj mora u svojoj ponudi odgovarajućim sredstvima dokazati da ponuđena roba, usluge ili radovi koji odgovaraju standardu,

odgovaraju izvedbenim ili funkcionalnim zahtjevima ugovornog tijela.

(5) Ovlašteno tijelo za ocjenjivanje usklađenosti u smislu ovoga članka je neovisni laboratorij, tijelo koji će potvrditi usklađenosti, nadzorno ili drugo tijelo koje sudjeluje u postupku ocjenjivanja usklađenosti, koje je tijelo državne uprave ovlastilo za provođenje postupaka ocjenjivanja usklađenosti prema odgovarajućim standardima kojima se preuzimaju europski standardi. Ugovorno tijelo prihvatit će certifikate koje su izdala ovlaštena tijela u drugim zemljama, ako su izdani sukladno međunarodnim ugovorima koje je zaključila Bosna i Hercegovina.

(6) Odgovarajućim sredstvom, u smislu ovoga članka, smatraju se tehnički dosjei koje izrađuje proizvođač ili izvješće o ispitivanju koje sastavlja ovlašteno tijelo za ocjenjivanje usklađenosti.

(7) Ako su ekološki zahtjevi za predmet nabave određeni u obliku izvedbenih zahtjeva ili funkcionalnih zahtjeva sukladno stavku (2) točki b) ovoga članka, ugovorno tijelo može se pozivati, u svrhu opisa predmeta nabave, na tehničke specifikacije ili njihove dijelove određene europskim, bosanskohercegovačkim, multinacionalnim ili drugim ekološkim oznakama kvalitete:
   a) ako su specifikacije prikladne za definiciju obilježja robe ili usluga koje su predmetom ugovora o javnoj nabavi;
   b) ako se zahtjevi postavljeni za ekološku oznaku kvalitete temelje na informacijama sa znanstvenom podlogom;
   c) ako su ekološke oznake kvalitete izrađene i donesene u postupku u kojemu mogu sudjelovati svi zainteresirani kao što su potrošači, proizvođači, trgovci i organizacije za zaštitu okoliša te
   d) ako je ekološka oznaka kvalitete dostupna i stoji na raspolaganju svim zainteresiranima.

(8) Ugovorno tijelo može navesti u tenderskoj dokumentaciji pretpostavku da roba i usluge označene određenom ekološkom oznakom kvalitete odgovaraju tehničkim specifikacijama utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji.

(9) Osim ako nije opravdano predmetom nabave, u tehničkoj specifikaciji ne smije se uputiti na određenog proizvođača, na podrijetlo ili na poseban postupak, na marke, patente, tipove ili određeno podrijetlo ako bi se time pogodovalo ili isključili određeni gospodarski subjekti ili određeni proizvodi. Takve napomene iznimno su dopuštene ako se predmet nabave ne može dovoljno precizno i razumljivo opisati, ali se bez iznimke moraju označiti dodatkom "ili ekvivalent". Nepoznavanje predmeta nabave ne oslobađa ugovorno tijelo obveze definiranja predmeta nabave na stvarno konkurentskoj osnovi.

(10) Ako se iznimno objavi poziv za određeni proizvod s dodatkom "ili ekvivalent", ponuditelj mora na za to predviđenim praznim mjestima, prema odgovarajućim stavkama, navesti podatke o proizvodu i tipu odgovarajućeg proizvoda koji nudi te, ako se to traži, i ostale podatke koji se odnose na taj proizvod. Kriteriji mjerodavni za ocjenjivanje ekvivalentnosti navode se u opisu predmeta nabave. Dokaz o ekvivalentnosti, u smislu ispunjenja zahtjeva vezanih uz predmet nabave, dužan je osigurati ponuditelj sukladno zahtjevima utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji. Proizvodi koji su u tenderskoj dokumentaciji navedeni kao primjeri smatraju se ponuđenima ako ponuditelj ne navede nikakve druge proizvode na predviđenom mjestu.

(11) Ugovorno tijelo može utvrditi posebne uvjete vezane uz izvršenje ugovora, pod uvjetom da su oni sukladni s mjerodavnim propisima u Bosni i Hercegovini i da su navedeni u objavi ili u tehničkim specifikacijama. Uvjeti kojima se uređuje provođenje ugovora mogu se posebno ticati socijalnih i ekoloških pitanja.

Članak 55.

(Preuzimanje tenderske dokumentacije)

(1) Ugovorno tijelo, osim u slučaju iz točke d) ovoga stavka, mora učiniti dostupnom tendersku dokumentaciju kandidatima/ponuditeljima na način za koji se opredijeli kandidat/ponuditelj, i to:
   a) osobno preuzimanje u prostorijama ugovornog tijela;
   b) na pisani zahtjev kandidata/ponuditelja;
   c) zajedno s pozivom za dostavu ponuda;
   d) objavom tenderske dokumentacije na portalu javnih nabava, na što će ukazati u obavijesti o nabavi sukladno podzakonskom aktu koji donosi Agencija.

(2) Kada kandidat/ponuditelj uputi zahtjev za dostavu tenderske dokumentacije, ugovorno tijelo otprema tendersku dokumentaciju odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana zaprimanja zahtjeva. Ako je ugovorno tijelo odredilo skraćene rokove za dostavu ponuda odnosno zahtjeva za sudjelovanje sukladno ovome Zakonu, krajnji rok za otpremu tenderske dokumentacije je dva dana.

(3) Ugovorno tijelo ne može učiniti dostupnom tendersku dokumentaciju nijednom kandidatu/ponuditelju prije objave obavijesti o nabavi.

(4) Ugovorno tijelo za sve kandidate/ponuditelje može odrediti jednaku novčanu naknadu koja se plaća za tendersku dokumentaciju. U tom slučaju novčana naknada uključuje samo stvarne troškove za papir, ispis, umnožavanje, za nosač podataka, kao i naknadu mogućih poštanskih troškova. Ukoliko je određena novčana naknada za tendersku dokumentaciju, tada je kandidat/ponuditelj dužan uz zahtjev za sudjelovanje, odnosno ponudu dostaviti i dokaz o uplati tenderske dokumentacije, osim u slučajevima iz stavka (1) toč. c) i d) ovoga članka.

(5) Svi zainteresirani kandidati/ponuditelji imaju pravo uvida u tendersku dokumentaciju prije otkupa, osim u slučaju iz stavka (1) točke d) ovoga članka. Ugovorno tijelo dužno je, na pisani zahtjev gospodarskog subjekta, omogućiti uvid u tendersku dokumentaciju na način za koji se opredijeli kandidat/ponuditelj, i to:
   a) u prostorijama ugovornog tijela ili
   b) dostavljanjem poštom preporučeno s povratnicom zainteresiranom kandidatu/ponuditelju ili
   c) dostavljanjem elektroničkom poštom u zaštićenom nepromjenjivom obliku zainteresiranom kandidatu/ ponuditelju.

Članak 56.

(Pojašnjenja tenderske dokumentacije)

(1) Zainteresirani kandidati/ponuditelji mogu tražiti od ugovornog tijela, u pisano obliku, pojašnjenja tenderske dokumentacije pravovremeno, ali najkasnije deset dana prije isteka roka za podnošenje zahtjeva za sudjelovanje ili ponuda.

(2) Ugovorno tijelo dužno je odgovoriti u pisanom obliku, a odgovor s pojašnjenjem dostaviti svim kandidatima/ ponuditeljima koji su otkupili tendersku dokumentaciju ili za koje ima saznanja da su je preuzeli na jedan od načina iz članka 55. ovoga Zakona u roku od tri dana, a najkasnije pet dana prije isteka roka za podnošenje zahtjeva za sudjelovanje ili ponuda.

(3) Ako odgovor ugovornog tijela dovodi do izmjena tenderske dokumentacije i te izmjene od kandidata/ponuditelja zahtijevaju da znatno izmijene i/ili prilagode njihove

ponude, ugovorno tijelo dužno je produljiti rok za podnošenje zahtjeva za sudjelovanje ili ponuda najmanje za sedam dana.

(4) Ako se nakon osiguranja tenderske dokumentacije pokaže da se ponude mogu pripremiti samo nakon posjeta mjestu obavljanja usluga ili radova ili nakon pregleda dokumenata na temelju kojih je pripremljena tenderska dokumentacija, rokovi za primanje ponuda produljuju se za najmanje sedam dana, kako bi se omogućilo da se svi ponuditelji upoznaju sa svim informacijama koje su nužne za pripremu ponuda.

(5) U slučaju da je tenderska dokumentacija objavljena na portalu javnih nabava, pojašnjenja tenderske dokumentacije iz ovoga članka utvrdit će se podzakonskim aktom iz članka 55. stavka (1) točke d) ovoga Zakona.

Odjeljak C. Ponuda

Članak 57.
(Priprema ponude)

(1) U postupku javne nabave kandidat/ponuditelj pridržava se zahtjeva i uvjeta iz tenderske dokumentacije.

(2) Ponuditelj može prije isteka roka za dostavu ponuda izmijeniti, dopuniti ili odustati od svoje ponude. Ako zbog izmjene ili dopune dođe do promjene ukupne cijene ponude, nova cijena mora se obvezno navesti. Izmjena ili dopuna ponude dostavlja se na isti način kao i ponuda, i to u roku koji je naznačen u obavijesti o nabavi i tenderskoj dokumentaciji. U slučaju povlačenja ponude prije isteka roka za dostavu ponuda, ponuditelj može u pisanom obliku zahtijevati povrat svoje neotvorene ponude.

(3) Svaki ponuditelj može podnijeti samo jednu ponudu.

Članak 58.
(Sadržaj ponude)

(1) Svaka ponuda obvezno sadrži sljedeće elemente:
   a) ime i sjedište ponuditelja, a za skupinu ponuditelja podatke o svakom članu skupine ponuditelja, kao i jasno određenje člana skupine koji je ovlašteni predstavnik skupine ponuditelja za sudjelovanje u postupku javne nabave, za komunikaciju i za zaključivanje ugovora;
   b) dokaz o jamstvu, ako se traži;
   c) cijena sa svim elementima koji je čine, kao i potrebnim objašnjenjima, na način kako je određeno u tenderskoj dokumentaciji;
   d) dokaze o osobnoj, poslovnoj, financijskoj, tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti, osim u fazi dostave ponuda u ograničenom, pregovaračkom postupku s ili bez objave obavijesti i natjecateljskom dijalogu, prema zahtjevima iz tenderske dokumentacije;
   e) navode da se radi o alternativnoj ponudi, ako je ona dopuštena;
   f) datum ponude;
   g) potpis podnositelja ponude ili ovlaštene osobe na temelju punomoći koja u tom slučaju mora biti priložena u izvorniku ili ovjerenom prijepisu;
   h) ponuda mora biti ovjerena pečatom podnositelja ponude ako, prema zakonu zemlje u kojoj je sjedište podnositelja ponude, podnositelj ponude ima pečat ili dokaz da, prema zakonu zemlje u kojoj je sjedište podnositelja ponude, podnositelj ponude nema pečat;
   i) popis dokumentacije koja je priložena uz ponudu.

(2) Ponuda mora biti čvrsto uvezana i sve stranice ponude obrojčene (izuzev dokaza o jamstvu iz stavka (1) točke b) ovoga članka, te tiskane literature, brošura, kataloga i sl.).

Članak 59.
(Alternativna ponuda)

(1) Alternativna ponuda je ponuda kojom ponuditelj daje alternativni prijedlog za predmet javne nabave. Ugovorno tijelo obvezno je u tenderskoj dokumentaciji naznačiti odobrava li alternativnu ponudu. Alternativna ponuda dopuštena je samo onda kada je kriterij za dodjelu ugovora ekonomski najpovoljnija ponuda. Ako tenderska dokumentacija ne sadrži odredbu kojom se dopušta dostava alternativnih ponuda, onda one nisu dopuštene i kao takve se odbacuju.

(2) Ugovorno tijelo dužno je u tenderskoj dokumentaciji navesti minimum zahtjeva koje alternativna ponuda obvezno treba ispunjavati, kao i ostale zahtjeve za njeno podnošenje. Ugovorno tijelo uzima u razmatranje samo one alternativne ponude koje ispunjavaju minimum postavljenih zahtjeva i osiguravaju realizaciju odgovarajućeg predmeta nabave.

(3) Ponuditelj je dužan dostaviti dokaz da alternativna ponuda u svim elementima ispunjava minimum postavljenih zahtjeva iz tenderske dokumentacije.

(4) Ugovorno tijelo koje daje mogućnost podnošenja alternativnih ponuda ne može odbiti alternativnu ponudu samo na temelju činjenice da bi ona vodila k promjeni vrste i karaktera ugovora.

Članak 60.
(Razdoblje važenja ponude)

(1) Razdoblje važenja ponude određuje ugovorno tijelo u tenderskoj dokumentaciji. Razdoblje važenja ne može biti kraće od roka navedenog u tenderskoj dokumentaciji, ali ugovorno tijelo ne može utvrditi rok kraći od 30 dana. Ako ponuditelj ne navede u ponudi razdoblje njenog važenja, smatra se da ponuda važi za razdoblje naznačeno u tenderskoj dokumentaciji.

(2) Tijekom razdoblja važenja ponude ugovorno tijelo može zahtijevati od ponuditelja, u pisanom obliku, da produži razdoblje važenja do određenoga roka. Svaki ponuditelj ima pravo odbiti takav zahtjev i u tom slučaju ne gubi pravo na povrat jamstva za ozbiljnost ponude.

(3) Ako ponuditelj ne odgovori na pisani zahtjev ugovornog tijela u pogledu produženja razdoblja važenja ponude ili ne pristane produžiti rok važenja ponude ili ne osigura produženje jamstva za ozbiljnost ponude, smatra se da je ponuditelj odbio zahtjev ugovornog tijela i njegova se ponuda ne razmatra u daljnjem tijeku postupka.

(4) Ponuditelj koji pristane produžiti razdoblje važenja ponude i o tome u pisanom obliku obavijesti ugovorno tijelo, produžava razdoblje važenja ponude i dužan je osigurati produženje jamstva za ozbiljnost ponude. Ponuda se ne može mijenjati tijekom razdoblja produženja važenja ponude.

Članak 61.
(Jamstvo uz ponudu)

(1) Vrste jamstava su:
   a) jamstvo za ozbiljnost ponude je jamstvo za slučaj da ponuditelj odustane od svoje ponude u razdoblju važenja ponude;
   b) jamstvo za urednu provedbu ugovora je jamstvo za slučaj da ponuditelj kojemu je dodijeljen ugovor ne ispunjava svoje obveze iz ugovora ili ih neuredno ispunjava.

(2) Ugovorno tijelo može zahtijevati da se ponuda jamči odgovarajućim jamstvom za ozbiljnost ponude. Jamstvo za ozbiljnost ponude ne može se zahtijevati ako je vrijednost nabave niža od 100.000,00 KM.

(3) U slučaju kada je vrijednost nabave jednaka ili viša od vrijednosti iz stavka (2) ovoga članka, jamstvo za ozbiljnost ponude neće premašiti 1,5% procijenjene vrijednosti ugovora. Skupina ponuditelja dostavlja jamstvo koje odgovara traženome iznosu, bez obzira na to dostavlja li je jedan član, više ili svi članovi skupine ponuditelja.
(4) Ugovorno tijelo može zahtijevati jamčenje provedbe ugovora odgovarajućim jamstvom za provedbu ugovora. Jamtvo za provedbu ne može se zahtijevati u iznosu višem od 10% od vrijednosti ugovora. Skupina ponuditelja dostavlja jamstvo koje odgovara traženome iznosu, bez obzira na to dostavlja li je jedan član, više ili svi članovi skupine ponuditelja.
(5) Ugovorno tijelo ne može odbaciti jamstvo za ozbiljnost ponude ili jamstvo za urednu provedbu ugovora na temelju činjenice da jamstvo nije izdano u Bosni i Hercegovini, pod uvjetom da jamstvo za ozbiljnost ponude i jamstvo za urednu provedbu ugovora, ispunjavaju uvjete postavljene u tenderskoj dokumentaciji.
(6) Oblici jamstva za ozbiljnost ponude i provedbu ugovora bit će utvrđeni podzakonskim aktom koji donosi Agencija.

Članak 62.
(Skupina kandidata/ponuditelja)

(1) Ugovorno tijelo precizira u tenderskoj dokumentaciji dokumente koje dostavlja skupina kandidata/ponuditelja odnosno svaki član skupine.
(2) Ugovorno tijelo ne može zahtijevati da skupina kandidata/ponuditelja osnuje novu pravnu osobu kako bi dostavila zahtjev ili ponudu, ali može poslije izbora zahtijevati od skupine ponuditelja određeni pravni oblik u mjeri u kojoj je to potrebno za zadovoljavajuću provedbu ugovora. Skupina kandidata/ponuditelja dužna je dostaviti podatke koje ugovorno tijelo zahtijeva u tenderskoj dokumentaciji.
(3) Kandidat/ponuditelj koji je samostalno podnio zahtjev za sudjelovanje odnosno ponudu ne može biti član skupine kandidata/ponuditelja u istom postupku javne nabave. Član skupine kandidata/ponuditelja ne može biti član druge skupine kandidata/ponuditelja u istom postupku javne nabave.
(4) Skupina kandidata/ponuditelja solidarno odgovara za sve obveze.

POGLAVLJE III. POSTUPANJE UGOVORNOG TIJELA

Odjeljak A. Evaluacija ponuda

Članak 63.
(Otvaranje ponuda)

(1) Ponude se otvaraju na javnom otvaranju ponuda, neposredno nakon isteka roka za primanje ponuda. Ponude zaprimljene nakon isteka roka određenog za primanje ponuda vraćaju se neotvorene ponuditeljima.
(2) Ponude se otvaraju na sjednici povjerenstva za nabave na dan i u vrijeme koji su navedeni u tenderskoj dokumentaciji. Svi ponuditelji koji su na vrijeme dostavili ponude ili njihovi ovlašteni predstavnici, kao i sve druge zainteresirane osobe, imaju pravo biti nazočni postupku otvaranja ponuda. Izmjena krajnjeg roka za primanje ponuda utjecat će na promjenu datuma otvaranja ponuda.
(3) Kuverte otvara predsjedatelj povjerenstva za nabave na otvorenoj sjednici ili drugi član povjerenstva, bez obzira na to jesu li nazočni sastanku ponuditelji ili njihovi ovlašteni predstavnici.
(4) Prilikom otvaranja ponuda nazočnim ponuditeljima priopćava se:
   a) naziv ponuditelja;
   b) ukupna cijena navedena u ponudi;
   c) popust naveden u ponudi, koji mora biti posebno iskazan; ako popust nije posebno iskazan, smatra se da nije ni ponuđen;
   d) potkriteriji koji se vrednuju unutar kriterija ekonomski najpovoljnije ponude.
(5) Rezultati postupka javnog otvaranja ponuda unose se u zapisnik, koji obvezno sadrži sve elemente iz stavka (4) ovoga članka. Oblik zapisnika podzakonskim aktom propisuje Agencija.
(6) Preslika zapisnika o otvaranju ponuda dostavlja se svim ponuditeljima odmah ili najkasnije u roku od tri dana od dana otvaranja ponuda.
(7) Postupak provjere kvalifikacije kandidata odnosno ponuditelja i ocjena ponuda provode se na zatvorenim sjednicama povjerenstva za nabave.

Članak 64.
(Kriteriji za dodjelu ugovora)

(1) Ugovorno tijelo dodjeljuje ugovor na temelju jednog od sljedećih kriterija:
   a) ekonomski najpovoljnija ponuda ili
   b) najniža cijena.
(2) Ugovorno tijelo dužno je kriterij ekonomski najpovoljnije ponude razraditi u tenderskoj dokumentaciji, na način da utvrdi i detaljno razradi potkriterije za ocjenu sukladno s prirodom i svrhom konkretnog predmeta nabave. Potkriteriji mogu biti: kvaliteta predmeta nabave, cijena, tehnička sposobnost predmeta nabave, funkcionalne i ekološke osobine, operativni troškovi, ekonomičnost, postprodajni servis i tehnička pomoć, rok isporuke ili rok za izvršenje i sl., uz obvezu da se u tenderskoj dokumentaciji utvrdi precizna metodologija vrednovanja svakog potkriterija.
(3) Uvjeti za kvalifikaciju kandidata odnosno ponuditelja iz čl. 45. - 51. ovoga Zakona ne mogu biti potkriteriji za ocjenu ponuda.

Članak 65.
(Ocjena ponuda)

(1) Ugovorno tijelo ocjenjuje ponude koje su podnijeli kvalificirani ponuditelji, primjenjujući kriterij za dodjelu ugovora utvrđen u tenderskoj dokumentaciji.
(2) Nakon ocjene ponuda ugovorno tijelo dužno je sastaviti zapisnik o ocjeni ponuda, koji sadrži najmanje sljedeće podatke:
   a) naziv ugovornog tijela;
   b) predmet javne nabave;
   c) naziv ponuditelja čije su ponude odbijene i razloge njihovog odbijanja;
   d) dodijeljene bodove po potkriterijima za ocjenu ponuda, ako je kriterij ekonomski najpovoljnija ponuda, prema metodologiji utvrđenoj u tenderskoj dokumentaciji;
   e) rang-listu ocijenjenih ponuda, počevši od najuspješnije k najmanje uspješnoj;
   f) naziv ponuditelja čija je ponuda ocjenjena najpovoljnijom;
   g) vrijednost ugovora ili okvirnog sporazuma.
(3) U otvorenom i ograničenom postupku nisu dozvoljeni pregovori između ugovornog tijela i ponuditelja.

Članak 66.
(Neprirodno niska ponuđena cijena)

(1) Ako ugovorno tijelo ocijeni da je ponuđena cijena neprirodno niska, u pisanom obliku će od ponuditelja zahtijevati da obrazloži ponuđenu cijenu. Ako ponuditelj ugovornom tijelu ne ponudi osnovano obrazloženje koje

može, među ostalim, sadržavati i usporedbu s cijenama na tržištu, ugovorno tijelo će odbaciti ponudu.

(2) Ponuditelj je dužan u pisanom obliku dostaviti detaljne informacije o bitnim sastavnim elementima ponude, uključujući elemente cijene, odnosno razloge za ponuđenu cijenu. Ugovorno tijelo uzima u razmatranje objašnjenja koja se na primjeren način mogu odnositi na:
   a) ekonomičnost proizvodnog procesa, pruženih usluga ili građevinske metode;
   b) izabrana tehnička rješenja i/ili izuzetno pogodne uvjete koje ponuditelj ima za dostavu roba ili usluga ili za izvođenje radova;
   c) izvornost roba, usluga ili radova koje je ponuditelj ponudio;
   d) usklađenost s važećim odredbama koje se odnose na zaštitu na radu i uvjete rada na mjestu isporuke roba, obavljanja usluga ili izvođenja radova;
   e) mogućnost da ponuditelj prima državnu potporu.

(3) Ako ugovorno tijelo utvrdi da je ponuda neprirodno niska zato što ponuditelj prima državnu potporu, ponuda može biti odbačena samo ukoliko ponuditelj nije u mogućnosti dokazati, u razumnom vremenu koje odredi ugovorno tijelo, da je državna potpora dodijeljena sukladno važećem zakonu.

Članak 67.

(Preferencijalni tretman domaćeg)

Primjena preferencijalnog tretmana domaćeg utvrđuje se posebnim podzakonskim aktom koji donosi Vijeće ministara BiH u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 68.

(Razlozi za odbacivanje zahtjeva za sudjelovanje ili ponude)

(1) Ugovorno tijelo odbacuje zahtjev za sudjelovanje ili ponudu ako kandidat/ponuditelj nije dostavio tražene dokaze ili je dostavio nepotpune dokaze ili je lažno predstavio informacije koje su dokaz ispunjenja uvjeta iz čl. 45. – 51. ovoga Zakona.

(2) Zahtjev za sudjelovanje odnosno ponuda kandidata/ ponuditelja ili skupine kandidata/ponuditelja koji su izravno ili neizravno sudjelovali u pripremi postupka javne nabave bit će odbačena u slučaju iz članka 52. stavka (7) ovoga Zakona.

(3) Ugovorno tijelo može pozvati kandidate/ponuditelje da u roku od tri dana pojasne dokumente koje su dostavili sukladno čl. 45. - 51. ovoga Zakona ili da dostave izvornike dokumenata radi poredbe s preslikom koja je dostavljena uz ponudu, a u cilju otklanjanja formalnog nedostatka dokumenata.

(4) Ugovorno tijelo dužno je odbaciti zahtjev za sudjelovanje ili ponudu i u sljedećim slučajevima kad:
   a) ponuditelj u svojoj ponudi ne navede cijenu nego samo navede da će ponuditi cijenu koja je za određeni postotak ili vrijednost niža od ponude s najnižom cijenom, ili ponudu u kojoj cijena nije iskazana u ukupnome iznosu sukladno zahtjevima iz tenderske dokumentacije;
   b) se uz ponudu zahtijeva jamstvo za ozbiljnost ponude, a ono nije dostavljeno uz ponudu;
   c) nije otklonjen nedostatak iz stavka (3) ovoga članka;
   d) se ponuda odnosi na više lotova nego što je ugovorno tijelo dopustilo u tenderskoj dokumentaciji i obavijesti o nabavi;
   e) je u ponudi dana alternativna ponuda, a ona nije dopuštena;
   f) u ponudi pisanim objašnjenjem ponuditelja nije otklonjen nedostatak ili nejasnoća;
   g) za ponudu ponuditelj nije pisanim putem prihvatio ispravak računske pogreške;
   i) ponuda nije potpuna i ne ispunjava zahtjeve iz tenderske dokumentacije,
   j) i u drugim opravdanim slučajevima.

Odjeljak B. Ishod postupka javne nabave

Članak 69.

(Prestanak postupka javne nabave)

(1) Postupak javne nabave može se okončati:
   a) zaključenjem ugovora o javnoj nabavi ili okvirnog sporazuma ili
   b) poništenjem postupka javne nabave.

(2) Ugovorno tijelo obvezano je poništiti postupak javne nabave u slučajevima kad:
   a) nije dostavljena nijedna ponuda u određenom krajnjem roku;
   b) nije dostavljen nijedan zahtjev za sudjelovanje u ograničenom postupku, u pregovaračkom postupku s ili bez objavljivanja obavijesti ili u natjecateljskom dijalogu;
   c) nije dostavljen broj ponuda određen u članku 32. stavku (4) ovoga Zakona, ako je bilo predviđeno zaključenje okvirnog sporazuma;
   d) nijedna od primljenih ponuda nije prihvatljiva;
   e) su cijene svih prihvatljivih ponuda znatno više od osiguranih sredstava za predmetnu nabavu.

(3) Ugovorno tijelo može otkazati postupak javne nabave samo zbog dokazivih razloga koji su izvan nadzora ugovornog tijela i koji se nisu mogli predvidjeti u vrijeme pokretanja postupka javne nabave.

Članak 70.

(Odluka o izboru i odluka o poništenju)

(1) Ugovorno tijelo donosi odluku o izboru najpovoljnijeg ponuditelja ili odluku o poništenju postupka nabave u roku koji je određen u tenderskoj dokumentaciji kao rok važenja ponude, a najkasnije u roku od sedam dana od dana isteka važenja ponude, odnosno u produženom razdoblju roka važenja ponuda sukladno članku 60. stavku (2) ovoga Zakona.

(2) Odluke iz ovoga članka dostavljaju se kandidatima/ ponuditeljima u roku od tri dana, a najkasnije u roku od sedam dana od dana donošenja odluke, i to: elektroničkim sredstvom ili poštom ili neposredno.

(3) Odluka o izboru sadrži: podatke o ugovornom tijelu, broj i datum donošenja odluke, podatke o javnom oglašavanju, vrstu postupka nabave, broj zaprimljenih ponuda, naziv i podatke o izabranom ponuditelju, detaljno obrazloženje razloga za izbor, pouku o pravnom lijeku, potpis ovlaštene osobe i pečat ugovornog tijela.

(4) Odluka o poništenju postupka nabave sadrži: podatke o ugovornom tijelu, broj i datum donošenja odluke, podatke o javnom oglašavanju, vrstu postupka nabave, zakonsku osnovu za poništenje postupka nabave, detaljno obrazloženje poništenja, pouku o pravnom lijeku, potpis ovlaštene osobe i pečat ugovornog tijela.

(5) Ugovorno tijelo donosi odluku o rezultatu pretkvalifikacije kandidata u postupku koji se sastoji od dvije ili više faza nakon okončanja faze pretkvalifikacije. Ova odluka sadrži: podatke o ugovornom tijelu, broj i datum donošenja odluke, podatke o javnom oglašavanju, vrstu postupka nabave, broj zaprimljenih zahtjeva za sudjelovanje, naziv i podatke o kvalificiranim kandidatima, podatke i obrazloženje o nekvalificiranim kandidatima, pouku o pravnom lijeku, potpis ovlaštene osobe i pečat ugovornog tijela.

(6) Odluke iz st. (3) i (4) ovoga članka ugovorno tijelo objavljuje na svojoj internetskoj stranici, ako ima, i to istodobno s upućivanjem odluka ponuditeljima koji su sudjelovali u postupku javne nabave.

Članak 71.

(Obavještavanje kandidata i ponuditelja o rezultatima)

(1) Ugovorno tijelo dužno je istodobno, a najkasnije u roku od sedam dana od dana donošenja odluke, u pisanom obliku obavijestiti kandidate/ponuditelje koji su pravovremeno podnijeli zahtjeve ili ponude o donesenim odlukama u pogledu pretkvalifikacije, ocjene ponuda ili poništenja postupka.

(2) Ugovorno tijelo dužno je uz obavijest o rezultatima postupka dostaviti i odgovarajuću odluku iz članka 70. ovoga Zakona i zapisnik o ocjeni ponuda iz članka 65. stavka (2) ovoga Zakona.

Članak 72.

(Ugovori)

(1) Ugovorno tijelo dostavlja na potpis izabranom ponuditelju prijedlog ugovora, i to nakon isteka roka od 15 dana računajući od dana kada su svi ponuditelji obaviješteni o izboru najpovoljnije ponude. Izabrani ponuditelj prihvaća prijedlog ugovora i zaključuje ugovor.

(2) Ugovor o javnoj nabavi zaključuje se sukladno zakonima o obveznim odnosima u Bosni i Hercegovini. Ugovori koji se dodjeljuju u otvorenom postupku, ograničenom postupku, pregovaračkom postupku s objavom ili bez objave obavijesti, natječaju za izradu idejnog rješenja ili natjecateljskom dijalogu, osim ugovora iz članka 21. stavka (1) točke d) ovoga Zakona, ne mogu se zaključiti u razdoblju od 15 dana od dana kada su ponuditelji obaviješteni o ishodu postupka nabave.

(3) Ugovorno tijelo dostavlja prijedlog ugovora onome ponuditelju čija je ponuda na rang-listi odmah iza ponude najuspješnijeg ponuditelja u slučaju da najuspješniji ponuditelj:
   a) propusti dostaviti izvornike ili ovjerene preslike dokumentacije iz čl. 45. i 47. ovoga Zakona, ne starije od tri mjeseca od dana dostave ponude ili zahtjeva za sudjelovanje, u roku koji odredi ugovorno tijelo ili
   b) propusti dostaviti dokumentaciju koja je bila uvjet za potpisivanje ugovora, a koju je bio dužan pribaviti sukladno propisima u Bosni i Hercegovini ili
   c) u pisanom obliku odbije dodjelu ugovora ili
   d) propusti dostaviti jamstvo za provedbu ugovora sukladno s uvjetima iz tenderske dokumentacije i u roku koji mu je odredilo ugovorno tijelo ili
   e) propusti potpisati ugovor o nabavi u roku koji mu je odredilo ugovorno tijelo ili
   f) odbije zaključiti ugovor pod uvjetima navedenim u tenderskoj dokumentaciji i ponudi koju je dostavio.

(4) Ako izabrani ponuditelj ne dostavi jamstvo za provedbu ugovora u ostavljenom roku nakon zaključivanja ugovora, zaključeni ugovor smatra se apsolutno ništavim.

(5) Prilikom dodjele ugovora o nabavi, cijena navedena u najpovoljnijoj ponudi, kao i uvjeti utvrđeni u tenderskoj dokumentaciji, ne mogu se mijenjati. Iznimno, ako se u tenderskoj dokumentaciji predviđa odredba o promjenjivosti cijena s objektivno utvrđenim pravilima o promjenjivosti cijene, takva se odredba unosi u ugovor o javnoj nabavi.

(6) Ugovorno tijelo u ugovoru obvezno postavlja uvjet da ponuditelj kojemu je dodijeljen ugovor o javnoj nabavi nema pravo zapošljavati, u svrhu provedbe ugovora o javnoj nabavi, fizičke ili pravne osobe koje su sudjelovale u pripremi tenderske dokumentacije ili su bile u svojstvu člana ili stručne osobe koju je angažiralo povjerenstvo za nabave najmanje šest mjeseci po zaključenju ugovora, odnosno od početka realizacije ugovora.

Članak 73.

(Podugovaranje)

(1) Ugovorno tijelo ne može zabraniti podugovaranje, ali može tražiti od kandidata/ponuditelja da se izjasni namjerava li dio ugovora podugovaranjem prenijeti na treće strane.

(2) Ako se kandidat/ponuditelj izjasni da namjerava dio ugovora podugovaranjem prenijeti na treće strane, ugovorno tijelo dužno je u ugovor o javnoj nabavi unijeti tu odredbu kao osnovu za zaključivanje podugovora između izabranog ponuditelja i podugovarača.

(3) Ponuditelj kojemu je dodijeljen ugovor neće sklapati podugovor ni o jednom bitnom dijelu ugovora bez prethodnog pisanog odobrenja ugovornog tijela. Elementi ugovora koji se podugovaraju i identitet podugovarača obvezno se priopćavaju ugovornom tijelu pravovremeno, prije sklapanja podugovora. Ugovorno tijelo može provjeriti kvalifikacije podugovarača sukladno članku 44. ovoga Zakona i obavijestiti dobavljača o svojoj odluci najkasnije u roku od 15 dana od dana primanja obavijesti o podugovaraču. U slučaju odbijanja podugovarača, ugovorno tijelo dužno je navesti objektivne razloge odbijanja.

(4) Nakon što ugovorno tijelo odobri podugovaranje sukladno stavku (3) ovoga članka, dobavljač kojemu je dodijeljen ugovor dužan je prije početka realizacije podugovora dostaviti ugovornom tijelu podugovor zaključen s podugovaračem kao osnovu za neposredno plaćanje podugovaraču i koji, kao obvezne elemente, mora sadržavati sljedeće:
   a) robe, usluge ili radove koje će isporučiti, pružiti ili izvesti podugovarač;
   b) predmet, količinu, vrijednost, mjesto i rok isporuke robe, pružanja usluga ili izvođenja radova;
   c) podatke o podugovaraču, i to: naziv podugovarača, sjedište, JIB/IDB, broj transakcijskog računa i naziv banke kod koje se vodi.

(5) Dobavljač kojemu je dodijeljen ugovor snosi punu odgovornost za realizaciju ugovora.

Odjeljak C. Obveze ugovornog tijela nakon završetka postupka

Članak 74.

(Obavijest o dodjeli ugovora)

(1) Ugovorno tijelo dužno je za otvoreni postupak, ograničeni postupak, pregovarački postupak s objavom ili bez objave obavijesti, natječaj za izradu idejnog rješenja ili natjecateljski dijalog objaviti obavijest o dodjeli ugovora na temelju rezultata postupka dodjele ugovora najkasnije u roku od 30 dana od dana zaključivanja ugovora ili okvirnog sporazuma.

(2) U slučaju dodjele ugovora iz članka 8. ovoga Zakona i zaključivanja okvirnih sporazuma, ugovorno tijelo objavljuje obavijest o dodjeli svih ugovora tijekom jedne godine, i to najkasnije 30 dana od isteka kalendarske godine.

(3) Obavijest o dodjeli ugovora iz st. (1) i (2) ovoga članka sadrži informacije koje podzakonskim aktom utvrđuje Agencija.

Članak 75.

(Izvješće o postupku javne nabave)

(1) Ugovorno tijelo obvezano je dostavljati Agenciji izvješća za otvoreni postupak, ograničeni postupak, pregovarački

postupak s objavom ili bez objave obavijesti, natječaj za izradu idejnog rješenja, natjecateljski dijalog, konkurentski zahtjev za dostavu ponuda i izravni sporazum, kao i u slučaju dodjele ugovora iz čl. 8. i 10. ovoga Zakona, u obliku, na način i u rokovima koje podzakonskim aktom utvrđuje Agencija.

(2) Nakon što ugovorno tijelo dostavi izvješće Agenciji, dužno je na svojoj internetskoj stranici, ako je ima, objaviti osnovne elemente ugovora za sve postupke javne nabave, kao i sve izmjene ugovora do kojih dođe tijekom realizacije ugovora, na način i u obliku koji će podzakonskim aktom propisati Vijeće ministara BiH.

Članak 76.
(Arhiviranje)

Zaključeni ugovori o nabavi, zahtjevi, ponude, tenderska dokumentacija i dokumenti koji se odnose na ispitivanje i ocjenjivanje zahtjeva i ponuda, kao i drugi dokumenti vezani uz nabavu, čuvaju se sukladno zakonima Bosne i Hercegovine koji se odnose na arhiviranje.

POGLAVLJE IV. POSEBNE ODREDBE ZA SEKTORSKA UGOVORNA TIJELA KOJA OBAVLJAJU DJELATNOST IZ PODRUČJA VODOOPSKRBE, ENERGETIKE, PROMETA I POŠTANSKIH USLUGA

Odjeljak A. Opće odredbe

Članak 77.
(Područje primjene)

(1) Ovo poglavlje Zakona sadrži posebne odredbe koje primjenjuje sektorsko ugovorno tijelo koje obavlja djelatnosti iz područja vodoopskrbe, energetike, transporta i poštanskih usluga te sektorsko ugovorno tijelo kada zaključuje ugovore za potrebe djelatnosti iz navedenih područja.

(2) Ovo poglavlje Zakona ne primjenjuje se na ugovore što ih sektorsko ugovorno tijelo zaključi u svrhe koje ne uključuju obavljanje njihovih djelatnosti opisanih u čl. 78. – 84. ovoga Zakona ili radi obavljanja takvih djelatnosti u drugoj zemlji u uvjetima koji ne uključuju fizičku upotrebu mreže ili zemljopisnog područja u Bosni i Hercegovini.

Članak 78.
(Vodoopskrba)

(1) Djelatnosti iz područja vodoopskrbe u smislu ovoga Zakona su:
   a) stavljanje na raspolaganje (pružanje) ili upravljanje nepokretnim (fiksnim) mrežama za javnu opskrbu u vezi s proizvodnjom, prijevozom (transportom) ili distribucijom pitke vode,
   b) opskrba (napajanje) tih mreža pitkom vodom.

(2) Sektorsko ugovorno tijelo primjenjuje odredbe ovoga Zakona za javne nabave ili natječaje za projekte koje provodi odnosno organizira za obavljanje djelatnosti iz stavka (1) ovoga članka i koji je:
   a) povezan s projektima vodogradnje te s projektima navodnjavanja ili odvodnjavanja (isušivanja), pod uvjetom da količina vode koja će se koristiti za opskrbu pitkom vodom iznosi više od 20% od ukupne količine vode stavljene na raspolaganje takvim projektima ili instalacijama za navodnjavanje ili odvodnjavanje (isušivanje) ili
   b) povezan s odvodnjom ili pročišćavanjem otpadnih voda.

(3) Sektorsko ugovorno tijelo obvezano je primijeniti odredbe ovoga Zakona kada obavlja djelatnosti koje se odnose na opskrbu (napajanje) mreža pitkom vodom u svrhu javne opskrbe od subjekta koje nije ugovorno tijelo i ne smatra se djelatnošću u smislu stavka (1) ovoga članka ako:
   a) taj subjekt proizvodi pitku vodu jer mu je ona potrebna za obavljanje neke djelatnosti koja nije djelatnost iz čl. 78. - 84. ovoga Zakona te
   b) napajanje (opskrbu) javne mreže ovisi samo o vlastitoj potrošnji tog subjekta i ne iznosi više od 30% od ukupne proizvodnje pitke vode, u odnosu na prosjek u prethodne tri godine, uključujući i tekuću godinu.

Članak 79.
(Plin, toplinska i električna energija)

(1) Djelatnosti iz područja plina i toplinske energije na koje se primjenjuju odredbe ovoga Zakona su:
   a) stavljanje na raspolaganje (pružanje) ili upravljanje nepokretnim (fiksnim) mrežama za javnu uslugu u vezi s proizvodnjom, prijenosom i distribucijom plina i toplinske energije;
   b) opskrba (napajanje) te mreže plinom ili toplinskom energijom.

(2) Ukoliko opskrbu (napajanje) mreža plinom ili toplinskom energijom u svrhu javne usluge obavlja subjekt koji nije ugovorno tijelo, onda se ne smatra djelatnošću u smislu stavka (1) ovoga članka:
   a) ako subjekt proizvodi plin ili toplinsku energiju tako što to nastaje kao neizbježna posljedica obavljanja djelatnosti koja ne pripada djelatnostima iz stavka (1) ili stavka (3) ovoga članka ili iz čl. 78. – 84. ovoga Zakona i
   b) ako je opskrba javne mreže posljedica gospodarskog iskorištavanja napajanja i ako u odnosu na prosjek u posljednje tri godine, uključujući i tekuću godinu, ne čini više od 20% prihoda subjekta.

(3) Sektorsko ugovorno tijelo obvezno je primijeniti odredbe ovoga Zakona kada obavlja djelatnosti iz područja električne energije, i to kada:
   a) stavlja na raspolaganje (pružanje) ili upravlja nepokretnim (fiksnim) mrežama za javnu uslugu u vezi s proizvodnjom, prijenosom i distribucijom električne energije;
   b) opskrbljuje (napaja) tu mrežu električnom energijom.

(4) Ukoliko opskrbu (napajanje) mreža električnom energijom u svrhu javne usluge obavlja subjekt koji nije ugovorno tijelo, onda se ne smatra djelatnošću u smislu odredbe stavka (3) ovoga članka:
   a) ako subjekt proizvodi električnu energiju zbog toga što je njena potrošnja potrebna u svrhu obavljanja neke djelatnosti koja nije djelatnost iz stavka (1) ili stavka (3) ovoga članka ili iz čl. 78. - 84. ovoga Zakona i
   b) ako opskrba (napajanje) javne mreže ovisi samo o vlastitoj potrošnji tog subjekta i ne iznosi više od 30% ukupne proizvodnje energije, u odnosu na prosjek u prethodne tri godine, uključujući i tekuću godinu.

Članak 80.
(Istraživanje i vađenje nafte, plina, ugljena i ostalih krutih goriva)

Sektorsko ugovorno tijelo obvezno je primjenjivati odredbe ovoga Zakona kada obavlja djelatnosti istraživanja i vađenja nafte, plina, ugljena i ostalih krutih goriva, i to kada se obavljanje te djelatnosti odnosi na iskorištavanje zemljopisnog područja u svrhu istraživanja ili vađenja nafte, plina, ugljena ili drugih krutih goriva.

Članak 81.
(Transportne usluge)

(1) Djelatnosti iz područja transporta u smislu ovoga Zakona su:
   a) kada se stavlja na raspolaganje (pružanje) ili upravljanje mrežom za usluge javnog prometa

željeznicom, automatiziranim sustavima, tramvajem, autobusom, trolejbusom ili žičarama;

b) mreža iz područja transporta postoji ako se usluge u prometu obavljaju sukladno s uvjetima, primjerice, za linije, transportne kapacitete, redove vožnje i slično, a koje je utvrdilo nadležno tijelo.

(2) Pružanje javnih usluga autobusnog prijevoza nije djelatnost u smislu odredaba ovoga članka ako i drugi subjekti mogu pružati te usluge općenito ili na određenom zemljopisnom području pod istim uvjetom kao i sektorsko ugovorno tijelo.

Članak 82.

(Zračne, pomorske i riječne luke)

Sektorsko ugovorno tijelo koje obavlja djelatnosti zračnih, pomorskih i riječnih luka i koje se odnose na iskorištavanje zemljopisnog područja u svrhu stavljanja na raspolaganje zračnih luka, pomorskih luka, riječnih luka ili drugih prometnih terminala prijevoznicima u zračnom, pomorskom ili riječnom prijevozu obveznik je primjene ovoga Zakona.

Članak 83.

(Poštanske usluge)

(1) Poštanske ili druge usluge koje ne uključuju poštanske usluge su djelatnosti koje se obavljaju pod uvjetima određenim ovim člankom.

(2) Poštanske usluge u smislu stavka (1) ovoga članka su usluge primanja, prijenosa i uručenja poštanskih pošiljaka. Te usluge obuhvaćaju:

a) rezervirane poštanske usluge, a to su poštanske usluge koje sukladno zakonima o pošti obavlja jedino javni operater;

b) poštanske usluge koje se obavljaju na slobodnom tržištu sukladno odredbama zakona o pošti.

(3) Poštanska pošiljka je pismovna pošiljka, poštanska i brzojavna uputnica i paket koji sadrži robu s ili bez komercijalne vrijednosti, bez obzira na težinu, adresirana na određenog primatelja kojemu treba uručiti pošiljku. Poštanska pošiljka, u smislu stavka (2) ovoga članka, odnosi se i na knjige, kataloge i tisak.

(4) Druge usluge koje ne uključuju poštanske usluge jesu usluge koje se obavljaju na sljedećim područjima, pod uvjetom da te usluge obavlja subjekt koji obavlja poštanske usluge u smislu stavka (2) ovoga članka i pod uvjetom da te usluge nisu izravno izložene tržišnom natjecanju, a to su:

a) usluge upravljanja poštanskom službom (usluge i prije i poslije otpreme, kao što su usluge upravljanja urudžbenim uredom);

b) usluge dodane vrijednosti u vezi s elektroničkim sredstvima i koje se u cijelosti pružaju putem elektroničkih sredstava (uključujući sigurno slanje šifriranih dokumenata elektroničkim sredstvima, usluge vođenja adresa i slanje preporučene elektroničke pošte);

c) usluge koje se odnose na pošiljke drukčije od onih pošiljaka naznačenih u stavku (3) ovoga članka (npr. neadresirane pošiljke, reklamne pošiljke, promidžbene pošiljke i sl.);

d) financijske usluge prema definiciji iz Aneksa II. Dijela A. Kategorije 6. ovoga Zakona;

e) filatelističke usluge;

f) logističke usluge koje su kombinacija fizičke dostave i/ili skladištenja i drugih nepoštanskih djelatnosti.

Članak 84.

(Nabava koja se odnosi na više djelatnosti)

(1) Na predmet nabave koji se odnosi na obavljanje više djelatnosti iz ovoga poglavlja primjenjuju se odredbe ovoga dijela Zakona za onu djelatnost koja je glavni dio predmeta nabave.

(2) Ako se na dio predmeta nabave planiranog za obavljanje jedne od djelatnosti primjenjuju odredbe ovoga poglavlja Zakona, a na drugi dio predmeta nabave se ne primjenjuju odredbe niti ovoga poglavlja niti poglavlja II. i III. ovoga Zakona, te ako nije moguće objektivno utvrditi za koju je djelatnost namijenjen pretežiti dio predmeta nabave, onda se postupak javne nabave provodi sukladno odredbama ovoga dijela Zakona.

(3) Ako dio predmeta nabave planiran za obavljanje jedne od djelatnosti podliježe odredbama ovoga poglavlja Zakona, a drugi dio predmeta nabave podliježe odredbama poglavlja II. i III. ovoga Zakona, te ako nije moguće objektivno utvrditi za koju je djelatnost namijenjen pretežiti dio predmeta nabave, onda se postupak javne nabave provodi sukladno odredbama poglavlja II. i III. ovoga Zakona.

Odjeljak B. Posebne odredbe

Članak 85.

(Sustav kvalifikacije)

(1) Sektorsko ugovorno tijelo može uspostaviti i voditi sustav kvalifikacije kandidata/ponuditelja. Sektorsko ugovorno tijelo koje uspostavi ili vodi sustav kvalifikacije obvezan je u objavi navesti svrhu sustava kvalifikacije i način na koji se mogu zatražiti pravila kvalifikacije, te osigurati da gospodarski subjekt u svakom trenutku može zahtijevati kvalifikaciju. Ako sustav kvalifikacije traje dulje od tri godine, uspostava sustava kvalifikacije objavljuje se svake godine. Pri kraćem trajanju sustava kvalifikacije dovoljna je objava na početku postupka.

(2) Sustav kvalifikacije, sukladno stavku (1) ovoga članka, može obuhvaćati različite stupnjeve, a vodi se na temelju objektivnih kvalifikacijskih kriterija i kvalifikacijskih pravila koje postavlja sektorsko ugovorno tijelo. Kvalifikacijski kriteriji i pravila mogu se po potrebi ažurirati.

(3) Kvalifikacijski kriteriji i pravila, sukladno stavku (2) ovoga članka, mogu obuhvaćati uvjete financijske i ekonomske i/ili tehničke i profesionalne sposobnosti. Sektorsko ugovorno tijelo obvezno je predvidjeti kriterije i pravila kvalifikacije, kao i razloge isključenja.

(4) Ako kvalifikacijski kriteriji i pravila sadrže uvjete financijske i ekonomske i/ili tehničke i profesionalne sposobnosti, gospodarski subjekt se, u svrhu dokaza zahtijevane sposobnosti, može u datom slučaju osloniti na resurse drugih gospodarskih subjekata, neovisno o pravnom odnosu između njega i tog gospodarskog subjekta. U tom slučaju on mora dokazati da doista raspolaže tim resursima za sve vrijeme trajanja sustava kvalifikacije.

(5) Pod istim pretpostavkama kao i u stavku (4) ovoga članka, i skupine ponuditelja mogu se osloniti na resurse svojih članova ili drugih gospodarskih subjekata.

(6) Kvalifikacijski kriteriji i pravila, sukladno odredbi stavka (2) ovoga članka, stavljaju se na raspolaganje zainteresiranim gospodarskim subjektima na njihov zahtjev. Sektorsko ugovorno tijelo obavještava svakog zainteresiranog gospodarskog subjekta o izmjeni i dopuni kvalifikacijskih kriterija i pravila. Ako sektorsko ugovorno tijelo smatra da sustav kvalifikacije drugih sektorskih ugovornih tijela odgovara zahtjevima i uvjetima ponuditelja, odnosno kandidata koji su kvalificirani, učinit će dostupnima nazive tih drugih sektorskih ugovornih tijela kvalificiranim kandidatima.

(7) Sektorsko ugovorno tijelo dužno je podnositelje zahtjeva u primjerenom roku obavijestiti o odluci koju je donijelo o

kvalifikaciji podnositelja zahtjeva. Ako se odluka ne može donijeti u roku od četiri mjeseca nakon zaprimanja zahtjeva za kvalifikaciju, sektorsko ugovorno tijelo dužno je obavijestiti podnositelja zahtjeva najkasnije dva mjeseca nakon zaprimanja zahtjeva za kvalifikaciju o razlozima produljenja obrade i navesti kada će se donijeti odluka o prihvaćanju ili odbijanju njegova zahtjeva. Podnositelj zahtjeva obavještava se o odluci o zahtjevu za kvalifikaciju najkasnije u roku šest mjeseci nakon zaprimanja zahtjeva za kvalifikaciju.

(8) Podnositelja zahtjeva obavještava se bez odgode o negativnim odlukama o kvalifikaciji, uz navođenje razloga, a najkasnije 15 dana nakon donošenja odluke. Razlozi se moraju temeljiti na kvalifikacijskim kriterijima koje je uspostavilo sektorsko ugovorno tijelo sukladno stavku (3) ovoga članka.

(9) Uspješni podnositelji zahtjeva uvrštavaju se u popis, pri čemu je moguća daljnja podjela prema predmetu nabave za koji su pojedini podnositelji zahtjeva kvalificirani.

(10) Sektorsko ugovorno tijelo može osporiti gospodarskom subjektu priznanje kvalifikacije samo iz razloga koji se temelje na kriterijima što ih je utvrdilo sektorsko ugovorno tijelo sukladno stavku (3) ovoga članka. Sektorsko ugovorno tijelo osporava priznatu kvalifikaciju gospodarskom subjektu, o čemu ga obavještava u pisanom obliku, uz navođenje razloga, i to u roku ne kraćem od 15 dana od dana osporavanja kvalifikacije.

(11) Ako se poziv na nadmetanje objavljuje putem uspostave sustava kvalifikacije, ponuditelji odnosno kandidati odabiru se u ograničenom postupku javne nabave ili u pregovaračkom postupku javne nabave između gospodarskih subjekata koji su se kvalificirali unutar sustava kvalifikacije.

(12) Uspostava sustava kvalifikacije objavljuje se sukladno članku 36. ovoga Zakona, u obliku koji će podzakonskim aktom utvrditi Vijeće ministara BiH.

Članak 86.

(Izuzeća za sektorska ugovorna tijela)

(1) Sektorsko ugovorno tijelo, uz izuzeća iz članka 10. ovoga Zakona, izuzeto je od primjene ovoga Zakona i kada dodjeljuje:
   a) ugovor o nabavi roba ili usluga za daljnju prodaju ili davanje u zakup trećim osobama, pod uvjetom da sektorskom ugovornom tijelu ne pripada posebno ili isključivo pravo na prodaju ili davanje u zakup predmeta takvih ugovora, te da i drugi subjekti mogu slobodno prodavati ili davati u najam pod jednakim uvjetima kao i sektorsko ugovorno tijelo ili sektorska ugovorna tijela;
   b) ugovor koji zaključi sektorsko ugovorno tijelo u svrhe koje ne uključuju obavljanje djelatnosti utvrđenih čl. 78. – 84. ovoga Zakona.

(2) Sektorsko ugovorno tijelo koje obavlja djelatnosti utvrđene zakonom izuzeto je od primjene odredaba ovoga Zakona za ugovore koje dodjeljuje povezanom poduzeću, poslovnom partnerstvu ili sektorskom ugovornom tijelu koje je sastavni dio poslovnog partnerstva. Uvjeti i način dodjele ovih ugovora bit će određeni naputkom koji donosi Vijeće ministara BiH u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona.

POGLAVLJE V. OSTALI POSTUPCI JAVNE NABAVE

Odjeljak A. Dodjela ugovora male vrijednosti

Članak 87.

(Vrste postupka za dodjelu ugovora male vrijednosti)

(1) Postupci javne nabave za dodjelu ugovora male vrijednosti su:
   a) konkurentski zahtjev za dostavu ponuda i
   b) izravni sporazum.

(2) Ugovorno tijelo provodi postupak konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda u slučaju kada je procijenjena vrijednost nabave robe ili usluge manja od iznosa od 50.000,00 KM, odnosno kada je procijenjena vrijednost nabave radova manja od iznosa od 80.000,00 KM.

(3) Ugovorno tijelo provodi postupak izravnog sporazuma za nabavu roba, usluga ili radova čija je procijenjena vrijednost jednaka ili manja od iznosa od 6.000,00 KM.

(4) Ugovorno tijelo može za vrijednosti nabave iz st. (2) i (3) ovoga članka provesti jedan od postupaka iz čl. 25. – 35. ovoga Zakona.

Članak 88.

(Konkurentski zahtjev za dostavu ponuda)

(1) Konkurentski zahtjev za dostavu ponuda je postupak u kojemu ugovorno tijelo upućuje zahtjev za dostavu ponuda za nabavu roba, usluga ili radova određenome broju ponuditelja, pri čemu taj broj ne može biti manji od tri i obvezno objavljuje dodatnu obavijest o nabavi na portalu javnih nabava.

(2) Prilikom pripreme ove vrste postupka, ugovorno tijelo dužno je donijeti odluku o pokretanju postupka i koristiti model konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda, koji propisuje Agencija.

(3) Zahtjev za dostavu ponuda obuhvaća primjerene i dovoljne informacije na temelju kojih ponuditelji mogu pripremiti svoje ponude na stvarno konkurentnoj osnovi. Ugovorno tijelo dužno je u zahtjevu navesti: precizan rok i mjesto primanja ponuda, minimum dokumenata kojima se dokazuje kvalificiranost ponuditelja (ukoliko ih zahtijeva) i sl.

(4) Ugovorno tijelo dužno je predvidjeti javno otvaranje ponuda.

Članak 89.

(Dodjela ugovora u postupku konkurentskog zahtjeva)

(1) Dodjela ugovora u postupku konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda temelji se na kriteriju najniže cijene ili kriteriju ekonomski najpovoljnije ponude, sukladno odredbama članka 64. ovoga Zakona.

(2) Svaki ponuditelj može ponuditi samo jednu cijenu, i to ukupnu cijenu, koju ne može mijenjati nakon isteka roka za dostavu ponuda. Ugovorno tijelo ne može pregovarati o ponudi, kao ni o cijeni.

(3) Kada ugovorno tijelo primi jednu prihvatljivu ponudu, dodjeljuje ugovor tome ponuditelju, i to najkasnije u roku od deset dana od dana okončanja postupka javne nabave.

Članak 90.

(Izravni sporazum)

Izravni postupak je postupak u kojemu ugovorno tijelo nakon ispitivanja tržišta traži pisani prijedlog cijene ili ponudu od jednog ili više ponuditelja i pregovara ili prihvaća tu cijenu, kao uvjet za konačni sporazum. Ugovorno tijelo dužno je donijeti interni pravilnik o postupku izravnog sporazuma, koji treba biti usuglašen s modelom pravilnika o postupku izravnog sporazuma, koji propisuje Agencija.

POGLAVLJE VI. INSTITUCIJE ZA PRAĆENJE PRIMJENE ZAKONA

Članak 91.
(Institucije)

Agencija i URŽ su institucije nadležne za praćenje primjene ovoga Zakona i podzakonskih akata.

Članak 92.
(Agencija za javne nabave Bosne i Hercegovine)

(1) Agencija je samostalna upravna organizacija sa statusom pravne osobe. Agencija ima sjedište u Sarajevu i posjeduje pečat sukladno Zakonu o pečatu institucija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon o pečatu institucija BiH).
(2) Agencija ima dvije podružnice sa sjedištima u Banjoj Luci i Mostaru. Podružnice nemaju status pravnih osoba. Podružnice imaju pečate istovjetne pečatu Agencije, koji dodatno sadrže naziv i sjedište podružnice.
(3) Uloga Agencije je osigurati pravilnu provedbu ovoga Zakona. Za ostvarivanje uloge Agencije utvrđuju se sljedeće nadležnosti:
   a) priprema i izrada nacrta zakona, nacrta izmjena i dopuna zakona i pratećih podzakonskih akata, u svrhu osiguranja njihove djelotvornosti i svrhovitosti;
   b) unaprjeđenje informiranosti ugovornih tijela i ponuditelja o propisima o javnim nabavama i njihovim ciljevima, postupcima i metodama;
   c) objavljivanje priručnika i naputaka, kao i izrada i ažuriranje standardnih obrazaca i modela sukladno odredbama ovoga Zakona;
   d) pružanje tehničke pomoći i savjetodavnih mišljenja ugovornim tijelima i ponudieljima u vezi s pravilnom primjenom ovoga Zakona i podzakonskih akata;
   e) uspostava sustava praćenja postupaka koje provode ugovorna tijela za nabavu roba, usluga i radova, u cilju edukacije i otklanjanja uočenih nepravilnosti u pojedinačnim postupcima javnih nabava;
   f) prikupljanje podataka, analiza i objava informacija u vezi s postupcima javnih nabava i dodijeljenim ugovorima o javnim nabavama;
   g) razvijanje i uspostava elektroničkih informacijskih sustava u području javnih nabava u Bosni i Hercegovini;
   h) pokretanje, podržavanje i stvaranje pretpostavki za razvoj prakse elektroničkih nabava i komunikacija u području javnih nabava;
   i) organiziranje i održavanje obuka za ovlaštene predavače i službenike za javne nabave, objavljivanje informacija u vezi s obukama, te priprema priručnika i drugih pratećih materijala za profesionalni razvoj u području javnih nabava sukladno podzakonskom aktu koji donosi Vijeće ministara BiH;
   j) praćenje rada ovlaštenih predavača i vođenje evidencije o akreditiranim predavačima iz područja javnih nabava i službenicima za javne nabave;
   k) izrada godišnjih izvješća za Vijeće ministara BiH.
(4) Agencija ima ravnatelja i Odbor Agencije.
(5) Ravnatelj Agencije ima status tajnika s posebnim zadatkom. Izbor i imenovanje ravnatelja Agencije, s mogućnošću jednog ponovnog imenovanja, kao i razrješenje s dužnosti u nadležnosti je Vijeća ministara BiH, sukladno odredbama Zakona o državnoj službi u institucijama BiH.
(6) Ravnatelj Agencije predstavlja i zastupa Agenciju, rukovodi radom Agencije, organizira i osigurava zakonito i učinkovito obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije, donosi podzakonske i druge akta kojima se osigurava zakonito i učinkovito obavljanje poslova i odgovoran je za rad Agencije.
(7) Odbor Agencije nadležan je za razmatranje pitanja u vezi s funkcioniranjem i unaprjeđenjem sustava javnih nabava, te daje prethodnu suglasnost na akte kojim se uređuje sustav javnih nabava, a koje donosi Vijeće ministara BiH ili ravnatelj Agencije.
(8) Odbor Agencije ima pet članova. Članovi Odbora Agencije su predstavnici: Ministarstva financija i trezora BiH, ministarstava financija entiteta, Direkcije za europske integracije i predstavnik Vlade Brčko Distrikta BiH. Promatrači u Odboru Agencije su predstavnici: Vanjskotrgovinske komore BiH, udruga poslodavaca BiH i entiteta, te nevladinog sektora, ravnatelj Agencije i predsjedatelj URŽ-a. Vijeće ministara BiH imenuje članove Odbora Agencije, i to na mandat od pet godina. Odbor Agencije donosi svoj poslovnik u roku od 30 dana od dana objave odluke o imenovanju u "Službenom glasniku BiH".
(9) Članovi Odbora Agencije, većinom glasova, između sebe biraju predsjedatelja i zamjenika predsjedatelja na razdoblje od dvije godine. Odbor Agencije održava sjednice najmanje dva puta godišnje. Za rad članova Odbora Agencije isplaćuje se naknada sukladno odluci Vijeća ministara BiH.
(10) Odbor Agencije na sjednicama vodi zapisnike, te priprema informacije i inicijative koje putem Agencije upućuje Vijeću ministara BiH na usvajanje.
(11) Sva ugovorna tijela u Bosni i Hercegovini dužna su surađivati s Agencijom i Odborom Agencije kada oni obavljaju svoje aktivnosti koje proizlaze iz okvira nadležnosti utvrđenih ovim Zakonom i podzakonskim aktima.

Članak 93.
(Ured za razmatranje žalbi Bosne i Hercegovine)

(1) URŽ je samostalna neovisna institucija sa statusom pravne osobe, sa sjedištem u Sarajevu. URŽ posjeduje pečat sukladno Zakonu o pečatu institucija BiH.
(2) URŽ ima sedam članova, od kojih po dva iz reda naroda u BiH, jedan iz reda ostalih, pri čemu su dva člana iz reda naroda u BiH iz Republike Srpske, četiri iz reda naroda iz Federacije Bosne i Hercegovine, a jedan iz reda ostalih alternativno se bira iz jednog ili drugog entiteta.
(3) Tri člana URŽ-a, između kojih se bira predsjedatelj, moraju imati sveučilišno obrazovanje pravnog smjera i položen pravosudni ispit. Ostala tri člana URŽ-a su stručnjaci s visokom stručnom spremom iz područja izvođenja radova, javnih nabava, transporta ili strateškog poslovnog upravljanja.
(4) URŽ će imati dvije podružnice, sa sjedištima u Banjoj Luci i Mostaru. Podružnice neće imati status pravnih osoba. Podružnice će imati pečate istovjetne pečatu URŽ-a koji će, kao jedinu dopuštenu razliku, sadržavati naziv i lokaciju podružnice.
(5) Podružnice u Banjoj Luci i Mostaru imaju po pet članova, od kojih su tri člana priznati stručnjaci upravnog prava i/ili upravnog postupka, a dva člana su stručnjaci iz područja izvođenja radova, javnih nabava, transporta i strateškog poslovnog upravljanja i biraju se putem javnog natječaja.
(6) URŽ sa sjedištem u Sarajevu nadležan je za donošenje odluka povodom žalbi za vrijednosti nabave iznad 800.000,00 KM, kao i za sve nabave institucija Bosne i Hercegovine i institucija Brčko Distrikta BiH i drugih ugovornih tijela Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta BiH.
(7) Podružnice URŽ-a u Banjoj Luci i Mostaru nadležne su za donošenje odluka povodom žalbi za vrijednosti nabave do

800.000,00 KM. Nadležnost podružnice određuje se prema entitetskom sjedištu ugovornog tijela.

(8) URŽ rješava povodom žalbi u postupcima javne nabave.

(9) Članovi URŽ-a su u obavljanju svoje funkcije neovisni, jednaki i vezani isključivo za Ustav BiH i zakone u Bosni i Hercegovini.

(10) Članove URŽ-a imenuje Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: PSBiH). PSBiH donosi odluku o pokretanju i provođenju procedure izbora i imenovanja, imenovanju *ad hoc* povjerenstva za izbor i imenovanje članova URŽ-a. *Ad hoc* povjerenstvo sastavlja listu uspješnijih kandidata i dostavlja je PSBiH, koja imenuje na dužnost i razrješuje dužnosti članove URŽ-a.

(11) Mandat članova URŽ-a je pet godina, s mogućnošću jednog ponovnog imenovanja. U slučaju prijevremenog razrješenja jednog od članova URŽ-a, novi član URŽ-a imenuje se na ostatak mandata.

(12) Ako PSBiH pravovremeno ne imenuje članove URŽ-a, članovima URŽ-a produljuje se mandat do imenovanja novih članova, ne dulje od osam mjeseci.

(13) Funkcija članova URŽ-a nespojiva je s bilo kojom drugom izravnom ili neizravnom, stalnom ili povremenom dužnošću, s iznimkom akademskih, znanstvenih ili publicističkih aktivnosti.

(14) PSBiH može prijevremeno razriješiti dužnosti člana URŽ-a samo u slučajevima kada član URŽ-a:
   a) podnese ostavku PSBiH;
   b) je pravomoćno osuđen za kazneno djelo na kaznu zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci;
   c) trajno izgubi radnu sposobnost za obavljanje svoje funkcije.

(15) URŽ ima Pravilnik o unutarnjoj organizaciji, koji se usvaja na općoj sjednici URŽ-a i za koji glasuje natpolovična većina svih članova URŽ-a.

(16) URŽ ima Poslovnik o radu URŽ-a, koji usvaja na općoj sjednici URŽ-a i za koji glasuje natpolovična većina svih članova URŽ-a.

(17) Članovi URŽ-a i svi zaposlenici URŽ-a dužni su u svome radu čuvati tajnost podataka sukladno zakonu.

(18) URŽ podnosi godišnje izvješće o radu PSBiH, koje usvoji natpolovična većina svih članova URŽ-a.

DIO TREĆI – PRAVNA ZAŠTITA

POGLAVLJE I. POSTUPAK PRAVNE ZAŠTITE

Odjeljak A. Opće odredbe

Članak 94.
(Stranke u postupku)

(1) Stranke u postupku pravne zaštite su: žalitelj, ugovorno tijelo i odabrani ponuditelj, a svojstvo stranke mogu imati i drugi gospodarski subjekti koji imaju pravni interes u predmetnom postupku javne nabave.

(2) URŽ obavještava odabranog ponuditelja o vođenju postupka povodom žalbe, po službenoj dužnosti, dok se ostale osobe sa svojstvom stranke mogu prijaviti za sudjelovanje u postupku povodom žalbe.

(3) Svaka stranka ima pravo izjasniti se o zahtjevima i navodima druge strane i predložiti dokaze. URŽ svakoj stranci u postupku dostavlja podneske koje zaprimi u predmetu, o kojima se raspravlja o glavnoj stvari ili predlažu nove činjenice i dokazi.

(4) Svaka stranka ovlaštena je razgledati spis predmeta, osim onoga dijela ponude i dokumentacije koji je sukladno zakonom utvrđen tajnim ili povjerljivim.

(5) Ugovorno tijelo dužno je u postupku povodom žalbe, na zahtjev URŽ-a, dostaviti dokumentaciju u roku koji odredi URŽ.

Članak 95.
(Dostavljanje pismena u inozemstvo)

Stranci koja sudjeluje u postupku povodom žalbe pred URŽ-om, a čije je sjedište, prebivalište ili boravište izvan Bosne i Hercegovine, URŽ može poštom dostaviti pismeno.

Članak 96.
(Jezik postupka)

Postupak pravne zaštite vodi se na jednom od jezika koji su u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini te latiničnim ili ćiriličnim pismom.

Članak 97.
(Aktivna legitimacija)

Žalbu može podnijeti svaki gospodarski subjekt koji ima ili je imao interes za dodjelu ugovora o javnoj nabavi i koji učini vjerojatnim da je bila ili je u konkretnom postupku javne nabave mogla biti prouzrokovana šteta zbog postupanja ugovornog tijela, a koje se u žalbi navodi kao povreda ovoga Zakona i podzakonskih akata od strane ugovornog tijela u postupku javne nabave.

Članak 98.
(Zabrana zaključenja ugovora)

(1) Ugovorno tijelo ne može potpisati ugovor o javnoj nabavi u roku od 15 dana od dana kada su ponuditelji obaviješteni o izboru najpovoljnijeg ponuditelja.

(2) Zabrana potpisivanja ugovora iz stavka (1) ovoga članka ne primjenjuje se:
   a) ako je samo jedan ponuditelj sudjelovao u otvorenom postupku, pregovaračkom postupku bez objave obavijesti i u postupku dodjele ugovora o nabavi usluga iz Aneksa II. Dijela B. i njegova je ponuda izabrana;
   b) ako je samo jedan ponuditelj sudjelovao u drugoj fazi ograničenog postupka, pregovaračkog postupka s objavom obavijesti i natjecateljskog dijaloga i njegova je ponuda izabrana;
   c) u slučaju dodjele ugovora unutar okvirnog sporazuma ili dinamičkog sustava kupnje.

(3) Zabrana potpisivanja ugovora iz stavka (2) točke a) ovoga članka ne primjenjuje se u slučaju kada ugovorno tijelo objavi dobrovoljno *ex ante* obavijest o transparentnosti u pregovaračkom postupku bez objave obavijesti i u postupku dodjele ugovora o nabavi usluga iz Aneksa II. Dijelu B.

(4) Uložena žalba ne sprječava potpisivanje ugovora o javnoj nabavi za lotove na koje nije uložena žalba.

(5) U slučaju da na odluku o dodjeli ugovora u postupku nabave male vrijednosti nije uložena žalba, ugovorno tijelo dužno je zaključiti ugovor u roku od deset dana od dana obavještavanja sudionika u postupku o izboru najpovoljnijeg ponuditelja.

Odjeljak B. Ulaganje žalbe

Članak 99.
(Način ulaganja žalbe)

(1) Žalba se ulaže ugovornom tijelu u pisanom obliku izravno, elektroničkim putem, ako je elektroničko sredstvo određeno za način komunikacije u tenderskoj dokumentaciji, ili preporučenom poštanskom pošiljkom.

(2) Žalba se podnosi u dovoljnome broju primjeraka, a koji ne može biti manji od tri, kako bi mogla biti uručena kvalificiranom kandidatu ili izabranom ponuditelju, kao i drugim strankama u postupku.

(3) Datum zaprimanja žalbe izravno u ugovornom tijelu, odnosno datum zaprimanja žalbe elektroničkim putem uz osiguranje dokaza o upućivanju odnosno zaprimanju žalbe,

ili datum predaje na poštu preporučene poštanske pošiljke smatra se danom uručivanja žalbe.

(4) U slučaju izravne predaje žalbe, ugovorno tijelo dužno je izdati žalitelju potvrdu o vremenu zaprimanja žalbe.

(5) Ako ugovorno tijelo odbije izdati potvrdu o vremenu zaprimanja, smatrat će se da je žalba podnesena u roku, osim ako ugovorno tijelo ne dokaže suprotno.

Članak 100.

(Postupak ugovornog tijela povodom žalbe)

(1) Ugovorno tijelo dužno je u roku od pet dana od zaprimanja žalbe utvrditi pravovremenost, dopuštenost i je li žalba uložena od ovlaštene osobe.

(2) Ako ugovorno tijelo utvrdi da je žalba nepravovremena, nedopuštena ili uložena od neovlaštene osobe, odbacit će je zaključkom. Protiv ovoga zaključka žalitelj ima mogućnost podnijeti žalbu URŽ-u, i to u roku od 10 dana od dana zaprimanja zaključka.

(3) Ako je žalba pravovremena, dopuštena i uložena od ovlaštene osobe, ugovorno tijelo, razmatrajući žalbu, može utvrditi da je ona djelomično ili u cijelosti osnovana i svojim rješenjem ispraviti radnju, poduzeti činjenje ili može postojeću odluku ili rješenje staviti izvan snage i zamijeniti je drugom odlukom ili rješenjem, ili poništiti postupak javne nabave, te o tome obavijestiti sudionike u postupku javne nabave na način određen ovim Zakonom u roku od pet dana od dana zaprimanja žalbe.

(4) Protiv rješenja ugovornog tijela iz stavka (3) ovoga članka može se uložiti žalba URŽ-u, putem ugovornog tijela, u roku od pet dana od dana zaprimanja rješenja.

(5) Ako ugovorno tijelo postupajući povodom žalbe utvrdi da je žalba pravovremena, dopuštena i uložena od ovlaštene osobe, ali je neosnovana, dužan je u roku od pet dana od dana zaprimanja žalbe proslijediti je URŽ-u, sa svojim izjašnjenjem o navodima žalbe, kao i potpunom dokumentacijom vezanom uz postupak protiv kojeg je uložena žalba.

Članak 101.

(Rokovi za ulaganje žalbe ugovornom tijelu)

(1) Žalba se može uložiti:
   a) najkasnije sedam dana prije isteka roka za podnošenje zahtjeva za sudjelovanje ili ponuda u odnosu na podatke iz obavijesti;
   b) najkasnije 10 dana od dana preuzimanja tenderske dokumentacije;
   c) najkasnije 10 dana nakon zaprimanja zapisnika o otvaranju ponuda u odnosu na radnje, postupanje, nečinjenja ili propuštanja u postupku otvaranja ponuda;
   d) najkasnije 10 dana nakon zaprimanja odluke kojom se odlučuje o pojedinačnom pravu iz javne nabave u odnosu na postupak pregleda i ocjene sposobnosti, te postupak pregleda, ocjene i izbora najpovoljnijeg ponuditelja;
   e) najkasnije 10 dana nakon isteka roka za donošenje odluke o pojedinačnim pravima iz javne nabave iz točke d) ovoga stavka.

(2) Žalba se ulaže najkasnije 30 dana nakon saznanja da je ugovor zaključen bez provođenja postupka javne nabave u suprotnosti s ovim Zakonom, a najkasnije u roku od jedne godine od dana zaključenja ugovora u tom postupku.

(3) U slučaju dodjele ugovora unutar okvirnog sporazuma iz članka 32. stavka (5) ovoga Zakona ili unutar dinamičkog sustava kupnje iz članka 123. ovoga Zakona, žalba se ulaže najkasnije 30 dana ako ugovorno tijelo obavijesti ponuditelje da je zaključen ugovor na temelju okvirnog sporazuma ili dinamičkog sustava kupnje u odnosu na postupak dodjele ugovora unutar okvirnog sporazuma ili dinamičkog sustava kupnje.

(4) U slučaju pregovaračkog postupka bez objave obavijesti i postupka dodjele ugovora o nabavi usluga iz Aneksa II. Dijela B., žalba se izjavljuje najkasnije:
   a) 10 dana od dana objave dobrovoljne *ex ante* obavijesti o transparentnosti, ako je ova obavijest objavljena;
   b) 30 dana od dana objave obavijesti o dodjeli ugovora, ako dobrovoljna *ex ante* obavijest o transparentnosti nije objavljena.

(5) U postupcima nabave male vrijednosti iz članka 88. stavka (1) točke a) ovoga Zakona, žalba se ulaže u roku od pet dana od dana zaprimanja odluke o izboru najpovoljnijeg ponuditelja.

(6) Žalitelj koji je propustio uložiti žalbu prema odredbama st. od (1) do (5) ovoga članka, gubi pravo tražiti ispitivanje zakonitosti po istoj osnovi u kasnijoj fazi postupka.

Odjeljak C. Pravna zaštita pred URŽ-om

Članak 102.

(Dokazivanje u postupku povodom žalbe)

(1) Stranke u postupku dužne su iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve ili odluke, postupke, radnje ili nečinjenja, te predložiti dokaze kojima se utvrđuju te činjenice.

(2) U postupku pravne zaštite ugovorno tijelo dužno je dokazati postojanje činjenica i okolnosti na osnovi kojih je donijelo odluku o pravima, poduzelo radnje ili propuštanje te provelo postupke, koji su predmetom postupka po žalbi.

(3) U postupku pravne zaštite žalitelj je dužan dokazati ili barem učiniti vjerojatnim postojanje činjenica i razloga koji se tiču pravnog interesa za podnošenje žalbe, povreda postupka ili povreda primjene materijalnog prava koje su istaknute u žalbi, za koje zna ili bi trebao znati.

Članak 103.

(Bitne povrede zakona)

(1) U postupcima javne nabave apsolutno bitne povrede zakona su one povrede o kojima URŽ vodi računa po službenoj dužnosti i koje mogu dovesti do poništenja postupka u potpunosti ili djelomično, i to:
   a) neusklađenost tenderske dokumentacije s ovim Zakonom ili podzakonskim aktima, koja je dovela do nemogućnosti utvrđivanja osnovanosti žalbenih navoda ili koja je dovela do narušavanja temeljnih načela ovoga Zakona, odnosno nezakonite dodjele ugovora;
   b) provođenje postupka javne nabave bez donošenja odluke o početku postupka javne nabave, sa sadržajem određenim člankom 18. ovoga Zakona;
   c) objavljivanje obavijesti o postupku javne nabave koje nisu sukladne ovome Zakonu ili podzakonskim aktima i tenderskoj dokumentaciji;
   d) povrede postupka prilikom otvaranja ponuda, odnosno propuštanje roka za ocjenu zahtjeva za sudjelovanje.

(2) Relativno bitne povrede zakona su povrede koje mogu dovesti do poništenja postupka javne nabave ako se uspostavi izravna veza između povrede i ishoda postupka.

Članak 104.

(Ovlasti URŽ-a)

(1) URŽ u postupku pravne zaštite postupa u granicama zahtjeva iz žalbe, a po službenoj dužnosti u odnosu na povrede opisane u članku 103. stavku (1) ovoga Zakona.

(2) URŽ nije dužan kontrolirati činjenično i pravno stanje koje je bilo predmetom prethodne žalbe u istom postupku javne nabave.

Odjeljak D. Žalba

Članak 105.
(Sadržaj žalbe)

Žalba sadrži:

a) ime ili naziv žalitelja, prebivalište ili sjedište žalitelja, ime zastupnika ili punomoćnika žalitelja ako ga ima;
b) naziv ugovornog tijela protiv kojega se podnosi žalba;
c) broj i datum postupka javne nabave i podatke o objavljivanju obavijesti o javnoj nabavi, ako je obavijest objavljena;
d) broj i datum odluke o izboru ponude, poništenju postupka ili druge odluke ugovornog tijela;
e) druge podatke o radnji, propuštanju radnje ili postupcima ugovornog tijela koji su predmetom postupka ili o predmetu nabave;
f) pis činjeničnog stanja;
g) oopis povreda ovoga Zakona i podzakonskih akata i obrazloženje;
h) prijedlog dokaza;
i) dokaz o plaćenoj administrativnoj pristojbi na žalbu u iznosu propisanom člankom 108. ovoga Zakona;
j) potpis žalitelja ili potpis ovlaštene osobe odnosno punomoćnika (ako ga žalitelj ima) i pečat (ako ga žalitelj ima).

Članak 106.
(Postupak s neurednom žalbom)

(1) Ako dostavljena žalba ne sadrži podatke iz članka 105. stavka (1) toč. a), b), c), d) e), h) i j) ovoga Zakona, URŽ poziva žalitelja da upotpuni žalbu i određuje rok koji ne može biti dulji od tri dana od dana zaprimanja zahtjeva za dopunu.
(2) Ako žalitelj ne postupi prema zahtjevu URŽ-a sukladno stavku (1) ovoga članka, žalba će se odbaciti kao neuredna, osim ako bi se iz njenog sadržaja moglo postupati i ako žalba ima postavljen žalbeni zahtjev i dokaz o plaćenoj administrativnoj pristojbi na žalbu.

Članak 107.
(Ulaganje žalbe URŽ-u)

Žalitelj ulaže žalbu URŽ-u putem ugovornog tijela u rokovima i na način propisan ovim Zakonom.

Članak 108.
(Naknada na žalbu)

(1) Žalitelj je obvezan platiti naknadu za pokretanje žalbenog postupka u iznosu od:
a) 500,00 KM za procijenjenu vrijednost nabave do 50.000,00 KM;
b) 800,00 KM za procijenjenu vrijednost nabave od 50.001,00 KM do 80.000,00 KM;
c) 2.000,00 KM za procijenjenu vrijednost nabave od 80.001,00 KM do 250.000,00 KM;
d) 3.500,00 KM za procijenjenu vrijednost nabave od 250.001,00 KM do 400.000,00 KM;
e) 5.000,00 KM za procijenjenu vrijednost nabave od 400.001,00 KM do 800.000,00 KM;
f) 7.500,00 KM za procijenjenu vrijednost nabave od 800.001,00 KM do 9.000.000,00 KM;
g) 10.000,00 KM kada je vrijednost nabave jednaka ili veća od 9.000.000,00 KM.
(2) Žalitelj uplaćuje odgovarajući iznos naknade iz stavka (1) ovoga članka na temelju podataka o procijenjenoj vrijednosti nabave iz tenderske dokumentacije.
(3) Prije razmatranja žalbi URŽ je dužan utvrditi je li žalitelj uplatio naknadu sukladno st. (1) i (2) ovoga članka.
(4) Ako procijenjena vrijednost nabave nije poznata u trenutku ulaganja žalbe URŽ-u ili nije objavljena, naknada za pokretanje žalbenog postupka plaća se u iznosu od 2.000,00 KM. URŽ će pozvati žalitelja na plaćanje razlike naknade u određenom roku ako se tijekom žalbenog postupka utvrdi da je naknada plaćena u nedovoljnom iznosu.
(5) Kada se žalba ulaže na odluku o izboru ili poništenju, a ne odnosi se na nabavu u cjelini nego na jedan ili više lotova nabave, naknada iznosi trećinu iznosa iz stavka (1) ovoga članka.
(6) Naknada se uplaćuje u korist proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine i ona je nepovratna u slučaju neosnovane žalbe.
(7) Ministarstvo financija i trezora BiH donijeti će instrukciju o načinu uplate, kontrole i povrata naknada propisanih ovim člankom.

Članak 109.
(Postupanje URŽ-a povodom žalbe)

(1) URŽ nakon zaprimanja žalbe utvrđuje pravovremenost, dopuštenost i je li žalba uložena od ovlaštene osobe.
(2) Kada URŽ utvrdi da je žalba pravovremena, dopuštena i uložena od ovlaštene osobe, nastavit će razmatrati žalbene navode.

Članak 110.
(Suspenzivno djelovanje žalbe)

Uložena žalba odgađa nastavak postupka javne nabave, zaključenje i/ili provođenje ugovora o javnoj nabavi ili okvirnog sporazuma do donošenja odluke URŽ-a.

Odjeljak E. Odlučivanje povodom žalbe

Članak 111.
(Odluke povodom žalbe)

(1) U postupku pravne zaštite URŽ može:
a) obustaviti postupak povodom žalbe zbog odustanka od žalbe;
b) odbaciti žalbu zaključkom zbog nenadležnosti, nedopuštenosti, neurednosti, nepravovremenosti i zbog toga što je uložena od osobe koja nema aktivnu legitimaciju;
c) odbiti žalbu zbog neosnovanosti;
d) poništiti odluku, postupak ili radnju u dijelu u kojemu je povrijeđen zakon ili podzakonski akti;
e) odlučiti o zahtjevu ugovornog tijela za nastavak postupka javne nabave;
f) poništiti ugovor o javnoj nabavi ili okvirni sporazum u okolnostima iz stavka (2) ovoga članka.
(2) URŽ će poništiti ugovor o javnoj nabavi ili okvirni sporazum ako je ugovorno tijelo:
a) primjenilo pregovarački postupak bez objave obavijesti ili postupak dodjele ugovora o nabavi usluga iz Aneksa II. Dijela B. u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona;
b) propustilo objaviti obavijest o nabavi na portalu javnih nabavi ako se to zahtijeva ovim Zakonom;
c) zaključilo ugovor ili okvirni sporazum u suprotnosti s člankom 98. ovoga Zakona ako to sprječava URŽ da razmotri žalbu prije zaključenja ugovora ili okvirnog sporazuma;
d) zaključilo ugovor ili okvirni sporazum bez primjene postupka javne nabave, osim u slučajevima kada je to ovim Zakonom dopušteno.
(3) Ugovor o javnoj nabavi ili okvirni sporazum neće biti predmetom poništenja ako je, u slučajevima iz stavka (2) toč. a), b) i d) ovoga članka, ugovorno tijelo imalo opravdane razloge smatrati da postupa sukladno ovome Zakonu, ako je dobrovoljno objavilo *ex ante* obavijest o transparentnosti i ugovor ili okvirni sporazum nije

zaključen prije isteka razdoblja od 15 dana nakon objavljivanja te obavijesti.

(4) U opravdanim slučajevima navedenim u stavku (5) ovoga članka, URŽ može ostaviti na snazi ugovor ili okvirni sporazum koji je predmetom poništenja, u opsegu u kojemu je ugovor ili okvirni sporazum već proveden. U tom slučaju URŽ će ugovornom tijelu odrediti novčanu kaznu u iznosu naznačenom u stavku (8) ovoga članka.

(5) URŽ neće poništiti ugovor ili okvirni sporazum ako, nakon što je razmotrio sve bitne okolnosti, utvrdi da prevladavajući razlozi u vezi s općim interesom zahtijevaju da ugovor treba ostati na snazi.

(6) Opći interes u smislu stavka (5) ovoga članka ne odnosi se na ekonomski interes u izravnoj vezi s ugovorom ili okvirnim sporazumom, što posebno obuhvaća troškove koji mogu nastati zbog zakašnjenja u provedbi ugovora ili okvirnog sporazuma, troškove koji proizlaze iz provođenja novog postupka javne nabave, troškove koji mogu nastati zbog promjene gospodarskog subjekta koji provodi ugovor ili okvirni sporazum i troškove pravnih obveza koje su rezultat poništenja ugovora ili okvirnog sporazuma. Ekonomski interes za ostanak ugovora na snazi može se smatrati važnim općim interesom samo kada bi poništenje ugovora ili okvirnog sporazuma dovelo do nesrazmjernih posljedica.

(7) Poništenje ugovora ili okvirnog sporazuma ima učinak od trenutka zaključenja ugovora.

(8) Novčane kazne iz stavka (4) ovoga članka nameću se ugovornom tijelu u iznosu do 5% vrijednosti ugovora, uzimajući u obzir vrstu i opseg povrede, kao i okolnosti pod kojima je počinjena povreda.

(9) Kazna određena prema odredbama ovoga članka uplaćuje se u korist proračuna državne, entitetske ili lokalne razine u kojoj ugovorno tijelo ima sjedište.

(10) URŽ rješenjem odlučuje o glavnoj stvari, a u ostalim slučajevima zaključkom.

(11) URŽ je dužan donijeti zaključak ili rješenje povodom žalbe u roku od 15 dana od dana kompletiranja žalbe ugovornog tijela, ali ne kasnije od 30 dana nakon zaprimanja žalbe od ugovornog tijela.

(12) U iznimno složenim slučajevima, predsjedatelj URŽ-a može zaključkom produljiti rok iz stavka (3) ovoga članka, ali ne dulje od 30 dana. Ovaj zaključak dostavlja se svim strankama u postupku.

(13) Rješenje ili zaključak URŽ-a iz ovoga članka je konačno i izvršno.

Članak 112.
(Spajanje postupaka)

(1) Ako postoji više žalbi koje se odnose na isti postupak javne nabave, predsjedatelj URŽ-a može donijeti zaključak o spajanju postupaka bez utvrđivanja postojanja bilo kakvih drugih uvjeta za spajanje postupaka. U tom slučaju donosi se jedno rješenje povodom žalbi u tom postupku javne nabave. Rokovi se računaju od dana zaprimanja posljednje žalbe.

(2) Protiv zaključka URŽ-a iz stavka (1) ovoga članka nije dopušten pravni lijek sukladno ovome Zakonu.

Članak 113.
(Odlučivanje URŽ-a)

(1) URŽ u postupcima povodom žalbe odlučuje u vijećima sastavljenim od predsjedatelja vijeća i dva člana vijeća.

(2) U složenim slučajevima i slučajevima međunarodnih vrijednosnih razreda, predsjedatelj vijeća predlaže rješavanje slučaja na plenarnoj sjednici.

(3) Zasjeda se u plenumu u slučajevima kada se donosi novi stav u odnosu na ranije zauzete stavove.

(4) U slučajevima iz st. (2) i (3) ovoga članka predsjedatelj vijeća donosi poseban zaključak.

(5) Članovi URŽ-a ne mogu se suzdržati od glasovanja.

(6) Rješenje odnosno zaključak iz članka 112. stavka (2) ovoga Zakona potpisuje predsjedatelj vijeća i akt se ovjerava pečatom URŽ-a.

(7) Sastav vijeća za odlučivanje povodom žalbe posebnim rješenjem utvrđuje predsjedatelj URŽ-a. Predsjedatelj URŽ-a može predsjedati vijećem za odlučivanje povodom žalbe.

(8) Zaključci i rješenja URŽ-a, kao i presude Suda Bosne i Hercegovine po njima, javno se objavljuju na portalu javnih nabava.

Članak 114.
(Izuzeće zbog sukoba interesa)

(1) Član URŽ-a ili druga osoba koja je uključena u postupanje u određenom predmetu ne može donositi odluku o njemu ili biti uključena u postupak odlučivanja ako je s ponuditeljem ili ugovornim tijelom, pravnim predstavnikom ili osobom koju su ovlastili ponuditelj, ugovorno tijelo ili njihovi pravni predstavnici, članovi uprave ili odgovorni predstavnici: u poslovnoj vezi, u izravnoj ili neizravnoj (uključujući rodbinsku vezu, zaključno s četvrtim stupnjem) rodbinskoj vezi, u bračnoj (čak i ako je došlo do prekida braka) ili izvanbračnoj zajednici ili u tazbinskoj vezi, zaključno s trećim stupnjem.

(2) Član URŽ-a odnosno druga osoba koja je bila u radnom odnosu odnosno zaposlena kod ponuditelja ili ugovornog tijela, a od prestanka radnog odnosa nisu protekle dvije godine sukladno stavku (1) ovoga članka, ne može donositi odluke o određenom predmetu niti biti uključena u postupak rješavanja istog predmeta URŽ-a.

(3) U slučaju postojanja razloga iz st. (1) i (2) ovoga članka, kao i drugih razloga za izuzeće, član URŽ-a mora bez odgode obavijestiti predsjedatelja URŽ-a, koji je dužan donijeti odluku o izuzeću člana URŽ-a. Protiv ove odluke nije dopuštena žalba sukladno ovome Zakonu. Odredbe ovoga stavka primjenjuju se i na drugu osobu koja je uključena u rješavanje određenog predmeta ako, prema odredbama ovoga članka, ne može biti uključena u postupak njgovog rješavanja.

(4) U slučaju da kod predsjedatelja URŽ-a postoje razlozi iz st. (1) i (2) ovoga članka, predsjedatelj URŽ-a dužan je bez odgode o tome obavijestiti ostale članove URŽ-a, koji donose odluku o izuzeću.

(5) Protiv odluke iz st. (3) i (4) ovoga članka nije dopušteno posebno uložiti pravni lijek sukladno ovome Zakonu.

POGLAVLJE II. PRAVNA ZAŠTITA PROTIV ODLUKA URŽ-a

Odjeljak A. Sudska zaštita

Članak 115.
(Upravni spor)

(1) Protiv odluke URŽ-a, ugovorna tijela i sudionici u postupku mogu pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud BiH) u roku od 30 dana od dana zaprimanja odluke.

(2) Upravni spor povodom tužbe koju podnesu stranke u postupku javne nabave vodi se po žurnom postupku.

(3) Ugovorno tijelo ili sudionik u postupku može podnijeti i zahtjev za odgodu konačnog rješenja ili zaključka URŽ-a zajedno s tužbom kojom se pokreće upravni spor u roku iz stavka (1) ovoga članka.

(4) Cijeneći javni interes i štetu koju bi odgoda konačne odluke URŽ-a mogle izazvati, o zahtjevu iz stavka (3) ovoga

članka rješava Sud BiH posebnim rješenjem, kojim odgađa izvršenje konačne odluke URŽ-a na određeno vrijeme ili do donošenja odluke suda povodom tužbe u upravnom sporu.

Članak 116.
(Prekršajne odredbe)

(1) URŽ podnosi prekršajnu prijavu kod nadležnog suda za prekršaje kada utvrdi da je bilo povreda postupka javne nabave koje predstavljaju prekršaj u smislu odredaba ovoga Zakona. U slučajevima kada nije bilo postupka povodom žalbe, Agencija podnosi prekršajnu prijavu nadležnom sudu za prekršaje kada utvrdi povrede ovoga Zakona koje su u njenoj nadležnosti.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj ugovorno tijelo:
   a) ako nabavi robu, radove ili usluge bez provođenja postupaka javne nabave propisanih ovim Zakonom, osim u slučajevima kada je to zakonom dopušteno;
   b) ako ne zaštiti podatke koje mu proslijedi gospodarski subjekt, označivši ih kao povjerljive, a koji prema odredbama ovoga Zakona mogu biti proglašeni povjerljivima;
   c) ako se ne pridržava uvjeta i načina javne nabave prema procijenjenim vrijednostima i dijeli vrijednost nabave s namjerom izbjegavanja primjene propisanog postupka nabave;
   d) ako primijeni pregovarački postupak bez objave obavijesti suprotno odredbama čl. 21., 22., 23., 24. i 28. ovoga Zakona;
   e) ako ne stavi na raspolaganje tendersku dokumentaciju svim gospodarskim subjektima koji su je tražili, sukladno obavijesti o javnoj nabavi, odnosno ne omogući uvid u nju;
   f) ako ne poštuje rokove za primanje zahtjeva za sudjelovanje i ponuda;
   g) ako pri pripremi tehničke specifikacije ne poštuje važeće tehničke standarde, propise ili norme;
   h) ako ne dostavi odluke za koje je ovim Zakonom propisana obveza dostavljanja ponuditeljima u postupku javne nabave;
   i) ako ne dovrši postupak javne nabave zaključivanjem ugovora o javnoj nabavi ili odlukom o poništenju;
   j) ako zaključi ugovor o javnoj nabavi koji nije sukladan s odabranom ponudom i uvjetima određenima u tenderskoj dokumentaciji;
   k) ako ne čuva dokumentaciju o javnoj nabavi, sukladno s propisima o arhiviranju dokumenata;
   l) ako ustupi postupak nabave ili za provedbu nabave ovlasti treću osobu ili osobu koja nije ugovorno tijelo u smislu ovoga Zakona da bi na taj način izbjegao njegovu primjenu;
   m) ako na zahtjev URŽ-a ne dostavi traženu dokumentaciju ili onemogući uvid u dokumentaciju;
   n) ako ne izvrši rješenje URŽ-a;
   o) ako predmet ugovora, natječajne uvjete, tehničke specifikacije ili druge elemente javnog poziva prilagodi konkretnom ponuditelju ili ako dodijeli ugovor ponuditelju koji je sudjelovao u pripremi natječajne dokumentacije ili nekog njenog dijela, a nije u postupku dokazao da nije bio u povoljnijem položaju;
   p) ako ne dostavi izvješće o dodijeljenom ugovoru;
   r) ako ne donese plan nabava i ne objavi ga na internetskoj stranici ugovornog tijela.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 do 3.000,00 KM kaznit će se odgovorna osoba u ugovornom tijelu za prekršaj iz stavka (2) ovoga članka.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj ponuditelj ako je dao netočne podatke u dokumentima kojima dokazuje osobnu, poslovnu, financijsku, tehničku i profesionalnu sposobnost.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 200,00 do 2.000,00 KM kaznit će se i odgovorna osoba ponuditelja za prekršaj iz stavka (4) ovoga članka.

(6) URŽ podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka nadležnom sudu prema sjedištu ugovornog tijela.

(7) URŽ, rješavajući u postupku povodom žalbe, a na osnovi stanja u spisu, može podnijeti kaznenu prijavu.

Odjeljak B. Supsidijarna primjena

Članak 117.
(Supsidijarna primjena pravila upravnog postupka)

Na postupak pred URŽ-om koji nije uređen odredbama ovoga Zakona primijenit će se odredbe Zakona o upravnom postupku.

Članak 118.
(Odnos prema ostalim propisima)

Na odgovornost ugovornih stranaka za ispunjenje obveza iz ugovora o javnoj nabavi primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona o obveznim odnosima.

Odjeljak C. Naknada troškova postupka

Članak 119.
(Pravo na naknadu troškova u postupku javne nabave)

(1) Ako ugovorno tijelo povrijedi odredbe ovoga Zakona ili podzakonskih akata, gospodarski subjekt ima pravo zahtijevati od ugovornog tijela naknadu troškova za pripremu ponude i troškova sudjelovanja u postupku javne nabave.

(2) Pravo iz odredbe stavka (1) ovoga članka ne postoji ako je, nakon donošenja odluke o izboru ili nakon odluke o poništenju postupka javne nabave, URŽ utvrdio da kandidat/ponuditelj čija ponuda nije razmatrana, ni uz poštivanje odredaba ovoga Zakona i podzakonskih akata, ne bi imao stvarne izglede za izbor njegove ponude ili čija je žalba odbijena.

Članak 120.
(Nadležnost u postupku naknade troškova)

(1) Za rješavanje zahtjeva za naknadu troškova u postupku javne nabave iz članka 119. stavka (1) ovoga Zakona nadležan je URŽ.

(2) Zahtjev za naknadu troškova dopušten je samo ako je URŽ utvrdio da:
   a) zbog postupanja suprotno odredbama ovoga Zakona ili podzakonskih akata, odluka nije donesena prema navodima iz obavijesti o nabavi za ponudu s najnižom cijenom ili za ekonomski najpovoljniju ponudu ili
   b) je izbor postupka javne nabave bez objave obavijesti bio suprotan ovome Zakonu ili
   c) je odluka o poništenju postupka javne nabave bila suprotna odredbama ovoga Zakona ili podzakonskih akata ili
   d) je odluka o izboru, koja je donesena u korist jednog gospodarskog subjekta bez sudjelovanja drugih subjekata u postupku, na temelju odredaba ovoga Zakona ili podzakonskih akata bila nedopustiva; ili
   e) ugovorno tijelo, nakon znatnog prekoračivanja roka za donošenje odluke i suprotno zahtjevu ponuditelja za nastavak postupka javne nabave, postupak nije nastavio niti ga je okončao odlukom o izboru najpovoljnijeg ponuditelja, odnosno odlukom o poništenju.

Članak 121.
(Naknada štete)

Svaki od sudionika u postupku javne nabave koji je pretrpio štetu zbog povrede ovoga Zakona ima mogućnost pokrenuti postupak za ostvarivanje prava na naknadu štete zbog izmakle dobiti pred nadležnim sudom, prema općim propisima o naknadi štete.

DIO ČETVRTI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 122.
(Prijelazne odredbe)

(1) Postupci javne nabave pokrenuti do početka primjene ovoga Zakona u kojima nisu zaključeni ugovori o javnoj nabavi bit će okončani prema odredbama Zakona o javnim nabavama koji je na snazi u vrijeme pokretanja postupka javne nabave.
(2) Ako se protiv odluke ugovornog tijela koja je donesena sukladno stavku (1) ovoga članka vodi postupak povodom žalbe, odluka URŽ-a je konačna i izvršna. Protiv odluke URŽ-a može se pokrenuti upravni spor kod Suda BiH u roku od 30 dana.
(3) Postupci za naknadu štete pokrenuti prije početka primjene ovoga Zakona bit će okončani prema odredbama Zakona o javnim nabavama koji je na snazi u vrijeme pokretanja postupka javne nabave.
(4) U slučaju da su različitim propisima u Bosni i Hercegovini uređena ista pitanja kao ovim Zakonom, primjena ovoga Zakona imat će prednost u odnosu na ostale propise.
(5) Ako ovim Zakonom nisu posebno određeni rokovi za podzakonske akte koje donose Vijeće ministara BiH i Agencija, oni će biti doneseni u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona.
(6) Ravnatelj Agencije čiji je mandat u tijeku ostaje na mjestu ravnatelja do isteka mandata od pet godina, računajući od dana imenovanja. Članovi Odbora Agencije čiji je mandat u tijeku ostaju na mjestu člana Odbora Agencije do isteka mandata od pet godina, računajući od dana imenovanja.
(7) Članovi URŽ-a koji su imenovani i čiji je mandat u tijeku ostaju na mjestu člana URŽ-a do isteka mandata od pet godina, računajući od dana imenovanja. Ako je protekao rok od pet godina od imenovanja, članovi URŽ-a dužni su obavljati poslove iz nadležnosti URŽ-a do izbora novih članova. PSBiH će raspisati natječaj najkasnije u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
(8) Do uspostave i početka rada podružnica, sve žalbe rješava sjedište URŽ-a u Sarajevu. Vijeće ministara BiH dužno je osigurati financijska sredstva i uvjete za početak rada podružnica najkasnije u roku od tri mjeseca od dana primjene ovoga Zakona.

Članak 123.
(Elektroničke nabave, elektroničke aukcije i dinamički sustav kupnje)

(1) Način objavljivanja obavijesti u postupcima javnih nabavi propisan je Naputkom o načinu objavljivanja obavijesti u postupcima javnih nabava.
(2) Elektroničke nabave, elektronička aukcija i dinamički sustav kupnje, način, rokovi i početak primjene bit će utvrđeni podzakonskim aktom, koji donosi Vijeće ministara BiH najkasnije u roku od jedne godine od početka primjene ovoga Zakona.

Članak 124.
(Prestanak važenja)

(1) Danom početka primjene ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o javnim nabavama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 49/04, 19/05, 52/05, 8/06, 24/06, 70/06, 12/09, 60/10 i 87/13).
(2) Danom početka primjene ovoga Zakona prestaju važiti podzakonski akti doneseni na temelju Zakona iz stavka (1) ovoga članka, i to:
   a) Naputak o primjeni Zakona o javnim nabavama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 3/05 i 24/09);
   b) Naputak o načinu vođenja zapisnika o otvaranju ponuda ("Službeni glasnik BiH", br. 17/05 i 27/08);
   c) Lista ugovornih tijela, po kategorijama, koja su obvezna primjenjivati Zakon o javnim nabavama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 3/05 i 86/06);
   d) Pravilnik o postupku izravnog sporazuma ("Službeni glasnik BiH", br. 53/06 i 20/09);
   e) Naputak o primjeni i korištenju modela standardne tenderske dokumentacije za postupke javne nabave za robe, usluge i radove ("Službeni glasnik BiH", broj 56/07).

Članak 125.
(Završne odredbe)

(1) Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a primjenjivat će se protekom šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
(2) Ovaj Zakon objavljuje se i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Broj 01,02-02-1-59/13
29. travnja 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH Dr. **Milorad Živković**, v. r.	Predsjedatelj Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH Dr. **Dragan Čović**, v. r.

ANEKS I.
POPIS RADOVA NA KOJE SE PRIMJENJUJE ZAKON O JAVNIM NABAVAMA

Ovi radovi uključuju izgradnju novih objekata, rekonstrukciju postojećih objekata, kao i uobičajene popravke i redovito održavanje:

Grupa	Klasa	Predmet	Opis radova
1		Priprema gradilišta	
	11	Rušenje zgrada, odvoz zemlje, demontaža objekata	Ova klasa uključuje: - rušenje zgrada i drugih građevina; - raščišćavanje gradilišta; - izmještanje i prebacivanje zemlje: a) kopanje zemlje, b) punjenje zemljom, c) poravnanje i gradiranje gradilišta, d) kopanje rovova, kanala, e) razbijanje i uklanjanje stijena, f) rušenje eksplozivima itd. - priprema gradilišta za miniranje: a) uklanjanje viška tereta, naslaga minerala b) ostali radovi na razvoju i pripremi lokacije za izvođenje. - drenažu gradilišta; - drenaža poljoprivrednog i šumskog zemljišta.
	12	Bušenje i burgijanje	Ova klasa uključuje: - probno bušenje, probno burgijanje, uzimanje uzoraka jezgre u svrhu gradnje, te u geofizičke, geološke ili slične svrhe. Ova klasa isključuje: - bušenje izvora sirove nafte ili plina za proizvodnju (vidjeti klasu 25); - bušenje izvorišta vode (vidjeti klasu 25); - potapanje jama i okna; - kopanje okomitih rovova; - iskorištavanje naftnih i plinskih polja, geofizičko, geološko i seizmičko mjerenje.
2		Izgradnja cijele građevine ili njenih dijelova, građevinarstvo	
	21	Izgradnja zgrada i građevinski radovi	Ova klasa uključuje: - gradnju svih tipova zgrada; - gradnju građevina u građevinarstvu i to: a) mostova, nadvožnjaka, podvožnjaka, b) vijadukte, c) tunele i metroe, d) dugačke cjevovode, e) komunikacijske i elektrovodove, d) gradske cjevovode, e) gradske komunikacijske i elektrovodove; - pomoćne gradske radove; - montažu i podizanje montažnih građevina na gradilištu; Ova klasa isključuje: - uslužne aktivnosti vezane za vađenje nafte i plina; - građevinske radove, osim zgrada, za stadione, bazene, sportske dvorane, teniske terene, terene za golf i druge sportske objekte (vidjeti klasu 23); - instalacije u zgradama (vidjeti grupu 3); - završavanje zgrada (vidjeti grupu 4); - arhitektonske i inženjerske usluge za građenje; - vođenje građevinskog projekta.
	22	Podizanje krovnih pokrova i okvira	Ova klasa uključuje: - podizanje krovova; - pokrivanje krovova; - hidroizolaciju.
	23	Gradnja autoputeva, cesta, aerodroma i sportskih objekata	Ova klasa uključuje: - gradnju autoputeva, cesta, svih puteva za vozila i pješake, ulica; - gradnju željeznica; - gradnju aerodromskih pista; - građevinske radove, izuzev zgrada, za stadione, bazene, sportske dvorane, teniske terene, terene za golf i druge sportske objekte; - bojenje oznaka na autocestama, cestama, ulicama, na površini i na parkirališnim prostorima. Ova klasa isključuje prethodne zemljane radove.
	24	Gradnja vodoprivrednih objekata	Ova klasa uključuje gradnju: - vodenih puteva; - luka i riječnih radova; - marina; - gatova; - brana i nasipa; - bagerovanje; - radove ispod površine.
	25	Drugi građevinski radovi koji uključuju posebne zanatske radove	Ova klasa uključuje specifične građevinske poslove koji su zajednički za različite vrste objekata, a koje zahtjevaju posebne vještine ili opremu: - izgradnju temelja, uključujući i odvoz zemlje; - bušenje i gradnju vodenih izvorišta, potapanje jama i okna;

			- podizanje gotovih čeličnih elemenata; - savijanje čelika; - polaganje cigle i kamena ili drugih materijala; - podizanje i skidanje skela i radnih platformi, uključujući najam skela i radnih platformi; - podizanje dimnjaka i industrijskih peći; Ova klasa isključuje najam skele bez podizanja i demontaže (skidanja).
3		Građevinske instalacije	
	31	Instaliranje električnih instalacija i priključaka (sklopova)	Ova klasa uključuje instalacije u zgradama ili drugim građevinskim objektima i projektima: - električnih žica i sklopova; - telekomunikacijskih sustava; - električnih grijnih sustava; - rezidencijalnih antena; - protupožarnih sustava i alarma; - alarmnih protuprovalnih sustava; - dizala i eskalatora; - gromobrana i sl.
	32	Aktivnosti izolacijskih radova	Ova klasa uključuje: - toplinske instalacije; - zvučne ili vibracijske izolacije u zgradama i drugim građevinskim projektima. Ova klasa isključuje hidroizolaciju (vidjeti klasu 22.).
	33	Vodovodne instalacije	Ova klasa uključuje instalacije u zgradama ili drugim građevinskim projektima: - vodovodne instalacije i sanitarnu opremu; - plinske instalacije i priključke; - opremu za grijanje, ventilaciju, hlađenje ili klimu; - sustave za prskanje. Ova klasa isključuje instalaciju električnih sustava za grijanje (vidjeti klasu 31.)
	34	Druge instalacije u zgradama	Ova klasa uključuje: - instalaciju rasvjete i signalnih sustava na cestama, željeznicama, aerodromima i lukama; - instalaciju u zgradama ili drugim građevinskim projektima ostalih instalacija, kablova i vodova.
4		Završni građevinski radovi	
	41	Gipsani radovi	Ova klasa uključuje: - postavljanje u zgradama ili drugim građevinskim projektima unutarnjeg ili vanjskog gipsa ili štukature, žbukanje uključujući slične materijale.
	42	Vrata i prozore (stolariju)	Ova klasa uključuje: - montažu gotovih vrata, prozora, te okvira za vrata i prozore, ugradbene kuhinje, stube, opremu za prodavaonice i prodajne objekte, kao i slične elemente od drva ili drugih materijala; - unutarnje završne radove (npr. stropove, oblaganje površina lamperijom, montažu pokretnih pregrada i dr.). Ova klasa isključuje postavljanje parketa i drugih drvenih podloga (vidjeti klasu 43.).
	43	Podne i zidne obloge	Ova klasa uključuje: - postavljanje, polaganje, vješanje ili uklapanje u zgradama ili drugim građevinskim projektima; - zidova ili podnih ploča od keramike ili rezanog kamena; - parketa ili drugih drvenih podnih podloga; - tepiha ili linoleumskih podnih obloga, uključujući i gumene i plastične obloge; - teraco, mramorne, granitne ili škriljčane podne ili zidne obloge; - tapete.
	44	Bojenje i ustakljivanje	Ova klasa uključuje: - unutarnje ili vanjsko bojenje zgrada; - bojenje građevina; - montaža stakla, ogledala i drugih staklenih površina; Ova klasa isključuje montažu prozora (vidjeti klasu 42.).
	45	Ostali radovi za dovršetak gradnje	Ova klasa uključuje: - instalaciju privatnih bazena; - instalaciju parnih praonica; - razbijanje pijeska i slični radovi za gradnju eksterijera; - druge radove završavanja gradnje i završne radove. Ova klasa isključuje čišćenje zgrada i drugih građevina.
5		Najam opreme	
	50	Najam opreme za gradnju ili rušenje s radnikom/cima koji upravlja opremom	Ova klasa isključuje najam strojeva i opreme za gradnju ili rušenje bez radnika koji upravljaju opremom.

ANEKS II.

Ovaj popis usluga odnosi se na kategorije usluga koje su vezane uz postupke javnih nabava, i to:

DIO A. - koji za predmet javne nabave ima usluge koje se dodjeljuju sukladno postupcima javnih nabava, osim ugovora iz članka 7. ovoga Zakona, definiranim u Poglavlju I. i Poglavlju IV. ovoga Zakona.

Kategorija	Predmet javne nabave
1	Usluge održavanja i popravaka
2	Usluge prijevoza kopnom putnika i roba, uključujući usluge oklopnih vozila, i usluge dostave, osim usluga prijevoza pošte
3	Usluge aviotransporta putnika i tereta, osim prijevoza pošte
4	Usluge prijevoza pošte kopnom i zrakom, osim usluga željezničkog transporta
5	Telekomunikacijske usluge
6	Financijske usluge, i to: a) usluge osiguranja, b) bankarske i investicijske usluge. Financijske usluge koje su isključene su: - izdavanje, prodaja, kupovina ili transfer vrijednosnih papira i obveznica, kao i drugih financijskih instrumenata; - usluge Centralne banke.
7	Računalne i uz njih vezane usluge
8	Istraživačke i razvojne usluge, osim usluga u kojima dobrobit od njihovog korištenja pri obavljanju svojih aktivnosti koristi ugovorno tijelo ili sektorsko ugovorno tijelo, uz uvjet da naknadu za osiguranje tih usluga u cjelini plaća ugovorno tijelo ili sektorsko ugovorno tijelo.

9	Računovodstvene usluge, revizorske i knjigovodstvene usluge
10	Usluge istraživanja tržišta i ispitivanja javnog mnijenja
11	Usluge konzaltinga u menadžmentu i uz njih vezane usluge, osim usluga arbitraže i mirenja
12	Arhitektonske usluge: a) inženjerske usluge i integralne inžženjerske usluge, b) usluge prostornog planiranja i uređenja krajolika, c) slične znanstvene i tehničke konzultantske usluge, d) usluge tehničkog ispitivanja i analiza.
13	Reklamne usluge i marketinške usluge
14	Usluge čišćenja zgrada i upravljanje imovinom
15	Usluge izdavaštva i tiskanja na osnovi tarife ili ugovora
16	Usluge odlaganja otpada, kanalizacijske usluge i druge sanitarne usluge.

DIO B. - koji za predmet javne nabave ima usluge koje se dodjeljuju sukladno članku 8. ovoga Zakona:

Kategorija	Predmet javne nabave
1	Hotelske i ugostiteljske usluge
2	Usluge željezničkog transporta
3	Usluge vodenog transporta
4	Pomoćne transportne usluge i usluge podrške
5	Pravne usluge
6	Usluge zapošljavanja i osiguranja osoblja, osim ugovora o radu i rješenja o imenovanju
7	Usluge istrage i osiguranja, osim usluga oklopnih vozila
8	Obrazovne usluge i usluge stručnog usavršavanja
9	Zdravstvene i socijalne usluge
10	Rekreacijske usluge, kulturne i sportske usluge
11	Ostale usluge

DIO C. - koji za predmet ugovora ima usluge koje su izuzete od primjene postupaka utvrđenih ovim Zakonom.

Kategorija	Predmet javne nabave
1	Ugovori o radu i rješenja o imenovanju
2	Ugovori o financijskim uslugama koji za predmet imaju: a) izdavanje, prodaja, kupovina ili transfer vrijednosnih papira i obveznica, kao i drugih finansijskih instrumenata; b) usluge Centralne banke.
3	Ugovori o arbitraži i pomirenju
4	Ugovori o pribavljanju, razvoju, produkciji ili kooprodukciji programa za radijsko i TV emitiranje
5	Ugovori o pružanju usluga istraživanja i razvoja, osim onih od kojih korist imaju isključivo ugovorna tijela ili sektorska ugovorna tijela za svoju upotrebu pri obavljanju svojih aktivnosti i za koje naknadu u cjelini plaća ugovorno tijelo ili sektorsko ugovorno tijelo.

На основу члана IV 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на 64. сједници Представничког дома, одржаној 13. марта 2014. године, и на 37. сједници Дома народа, одржаној 29. априла 2014. године, донијела је

ЗАКОН
О ЈАВНИМ НАБАВКАМА

ДИО ПРВИ – ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет закона)

(1) Овим законом уређује се систем јавних набавки у Босни и Херцеговини, утврђују правила за поступке јавних набавки, и то на начин да се дефинишу права, дужности, одговорности и правна заштита учесника у поступку јавне набавке, те надлежности Агенције за јавне набавке Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција) и Канцеларије за разматрање жалби Босне и Херцеговине (у даљем тексту: КРЖ).

(2) Поступак јавне набавке односи се на поступке набавке робе, услуга или радова које спроводи уговорни орган или секторски уговорни орган из чл. 4. и 5. овог закона, у складу с одредбама овог закона и подзаконских аката.

Члан 2.

(Дефиниције појмова)

(1) Поједини појмови који се користе у овом закону имају сљедећа значења:

а) уговор о јавној набавци је уговор са финансијским интересом који се закључује у писаној форми између једног или више добављача и једног или више уговорних органа с циљем набавке робе, услуга или извођења радова у оквиру значења овог закона, и то:

1) уговор о јавној набавци робе је уговор о јавној набавци чији су предмет куповина, најам и закуп робе или лизинг са или без опције куповине робе, као и уговор који као успутну ствар укључује и уградњу и/или постављање и/или монтажу уз робу;

2) уговор о јавној набавци услуга је уговор о јавној набавци чији је предмет набавка услуга из Анекса II Дио А и Б који су саставни дио овог закона. Услуге које су изузете од овог закона наведене су у Анексу II Дио Ц, који је саставни дио овог закона. Уговором о јавној набавци услуга сматра се:
- уговор о јавној набавци, чији су предмет и роба и услуге, јесте уговор о јавној набавци услуга ако вриједност предметних услуга прелази вриједност робе обухваћене тим уговором или
- уговор о јавној набавци, чији су предмет услуге и радови, јесте уговор о јавној набавци услуга ако укључује и радове у смислу Анекса I који је саставни дио овог закона, а који су споредни у односу на главни предмет уговора;

3) уговор о јавној набавци радова је уговор чији је предмет пројектовање и извођење радова или извођење радова који се односе на једну или више дјелатности утврђених у Анексу I, који је саставни дио овог закона или радова или извођење радова, било којим

средствима, који одговарају захтјевима које је навео уговорни орган или секторски уговорни орган. Појам "радови" подразумијева резултат градње или грађевинских радова узет у цјелини, а који је сам по себи довољан за испуњење неке економске или техничке функције;

б) **уговорни орган** у смислу овог закона је:
- **1)** уговорни орган из члана 4. овог закона који спроводи поступак јавне набавке робе, услуга и/или радова;
- **2)** секторски уговорни орган из члана 5. овог закона који обавља дјелатност у области водоснабдијевања или енергетике или промета или поштанских услуга, и који спроводи поступак јавне набавке робе, услуга и/или радова;

ц) **привредни субјекат** је правно или физичко лице или група таквих лица, који на тржишту нуде робу, услуге и/или радове, а регистровани су за обављање предметне дјелатности, те могу учествовати у поступку јавне набавке као:
- **1)** **понуђач** који је доставио понуду;
- **2)** **кандидат** који је доставио захтјев за учешће у ограниченом, преговарачком поступку или такмичарском дијалогу;
- **3)** **група кандидата/понуђача** (два или више кандидата/понуђача) који су доставили заједнички захтјев за учешће или заједничку понуду;
- **4)** **добављач** којем је након поступка јавне набавке додијељен уговор о јавној набавци;

д) **тендерска документација** је документација која садржи минимум јасних и одговарајућих информација у односу на изабрани поступак додјеле уговора, а објављује је или кандидатима/понуђачима представља уговорни орган; ова документација укључује обавјештење о набавци, позив за достављање захтјева за учешће/понуда (почетних и коначних), техничке спецификације, критеријуме за квалификацију и избор најповољније понуде, нацрт или основне елементе уговора и друге релевантне документе и објашњења;

е) **отворени поступак** је поступак у којем сваки заинтересовани понуђач може доставити понуду;

ф) **захтјев за учешће** је писани документ који привредни субјекат подноси у првој фази у ограниченом поступку, преговарачком поступку или такмичарском дијалогу;

г) **претквалификација** је фаза поступка у којој уговорни орган, на основу квалификационих критеријума дефинисаних у тендерској документацији, врши избор квалификованих кандидата који ће бити позвани да доставе понуде у ограниченом поступку, преговарачком поступку или такмичарском дијалогу;

х) **ограничени поступак** је поступак у којем привредни субјекат може захтијевати учешће и у којем уговорни орган након обављене квалификације позива све квалификоване кандидате да поднесу понуде;

и) **преговарачки поступак** је поступак у којем уговорни орган преговара о условима уговора с једним или више позваних понуђача. Овај поступак се може спроводити са или без претходног објављивања обавјештења о набавци, искључиво према условима утврђеним у овом закону;

ј) **такмичарски дијалог** је поступак у којем сваки заинтересовани привредни субјекат може затражити да учествује у поступку, при чему уговорни орган са учесницима позваним у тај поступак води дијалог с циљем развијања једног или више одговарајућих рјешења која могу испунити његове захтјеве, и на основу којих су изабрани понуђачи позвани да поднесу понуде;

к) **конкурс за израду идејног рјешења** је поступак који уговорном органу омогућава да обезбиједи, у областима просторног уређења, урбанизма, архитектуре и грађења или обраде података план или рјешење које изабира конкурсна комисија у поступку јавног надметања са или без додјеле награда;

л) **понуда** је документ који подноси понуђач, при чему нуди испоруку робе, пружање услуге или извођење радова, под условима које одређује уговорни орган у тендерској документацији. Понуда може бити:
- 1) прихватљива - ако испуњава све услове који се траже тендерском документацијом,
- 2) неприхватљива - ако не испуњава услове који се траже тендерском документацијом;

м) **алтернативна понуда** је понуда у којој се нуде другачије карактеристике предмета уговора у односу на оне које су наведене у тендерској документацији, при чему та понуда мора испуњавати минималне услове које је поставио уговорни орган;

н) **оквирни споразум** је споразум између једног или више уговорних органа и више добављача, закључен у писаној форми, којим се дефинишу услови под којим се могу додијелити уговори током одређеног временског периода, у складу са предвиђеном цијеном и, гдје је могуће, предвиђеним количинама;

о) **ексклузивно или искључиво право** је право на обављање дјелатности из члана 5. овог закона, које надлежни орган у Босни и Херцеговини посебним законом, другим прописом или одговарајућим уговором додијели једном или више правних субјеката, што значајно утиче на могућност других субјеката да обављају те дјелатности. Носилац тог ексклузивног или искључивог права дужан је да при набавци робе, услуга или радова неопходних за обављање тих дјелатности, које су додијељене као ексклузивно или искључиво право, примјењује одредбе овог закона;

п) **Јединствени рјечник јавне набавке** (**Common Procurement Vocabulary)** јесте референтна номенклатура која се примјењује у поступку јавне набавке, а истовремено обезбјеђује усклађеност са осталим постојећим номенклатурама;

р) **електронско средство** односи се на коришћење електронске опреме за обраду и архивирање података који се шаљу, преносе и примају жичаном или радио-везом, оптичким или другим електромагнетским средствима;

с) **писани или у писаној форми** подразумијева сваки израз који се састоји од ријечи или бројева који се могу прочитати, умножити и накнадно саопштити, а такође и информације које се

преносе и архивирају помоћу електронских средстава, под условом да је садржај осигуран и да се потпис може идентификовати;

т) лот (група) јесте дио предмета набавке, настао као резултат дијељења предмета набавке у посебне, сродне цјелине, које се као такве означавају у тендерској документацији.

Члан 3.

(Општи принципи)

(1) Уговорни орган дужан је да поступа транспарентно, да се у поступку јавне набавке према кандидатима/понуђачима понаша једнако и недискриминирајуће, на начин да обезбиједи праведну и активну конкурен-цију, с циљем најефикаснијег коришћења јавних средстава, у вези са предметом набавке и његовом сврхом.

(2) Општи принципи обавезно се примјењују и поштују и у поступку правне заштите.

Члан 4.

(Уговорни орган)

(1) Уговорни орган у смислу овог закона је:
   а) свака институција власти у Босни и Херцеговини, ентитетима, Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине, на нивоу кантона, града или општине (у даљем тексту: институција власти на државном, ентитетском или локалном нивоу);
   б) правно лице које је основано за одређену сврху с циљем задовољавања потреба од општег интереса, а које нема индустријски или комерцијални карактер, и испуњава најмање један од сљедећих услова:
      1) финансиран је, највећим дијелом, из јавних средстава, или
      2) надзор над управљањем врши уговорни орган дефинисан у тач. а) и б) овог става, или
      3) више од половине чланова скупштине, управног или надзорног одбора чине именовани или изабрани представници уговорних органа из тач. а) и б) овог става;
   ц) асоцијација коју су формирали једна или више институција власти или правних лица дефинисани у тач. а) и б) овог става.

(2) Уговорни органи могу донијети одлуку да заједнички спроводе поступак јавне набавке или основати централни набавни орган. Правила спровођења заједничке набавке и оснивања централног набавног органа прописује подзаконским актом Савјет министара Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Савјет министара БиХ).

(3) Агенција доноси правилник који садржи листу уговорних органа по категоријама који су обавезни да примјењују овај закон. Сви уговорни органи који су уврштени у дефиницију из овог члана дужни су да примјењују овај закон и у случају када нису наведени у листи уговорних органа.

Члан 5.

(Секторски уговорни орган)

(1) Секторски уговорни орган је обвезник примјене овог закона ако обавља дјелатности у области водоснабдијевања, енергетике, промета и поштанских услуга, и то:
   а) уговорни орган из члана 4. овог закона када набавља робу, услуге или радове за потребе обављања дјелатности наведених у чл. 78-83. овог закона;
   б) привредно друштво у којем уговорни орган или више уговорних органа има или може имати непосредан или посредан превладавајући утицај на основу власништва, финансијског учешћа или на основу прописа који вриједе за друштво и које обавља једну или више дјелатности наведених у чл. 78-83. овог закона, када набавља робу, услуге или радове за потребе обављања тих дјелатности. Преовладавајући утицај у смислу ове тачке постоји у случају када уговорни орган директно или индиректно:
      1) има натполовичну већину основног капитала тог привредног друштва; или
      2) има натполовичну већину гласова који су повезани са улозима у том привредном друштву; или
      3) може именовати више од половине чланова управе, управног или надзорног одбора тог привредног друштва.

(2) Привредно друштво које на основу посебног или искључивог права обавља једну или више дјелатности наведених у чл. 78-83. овог закона и када набавља робу, услуге или радове за потребе обављања тих дјелатности, а није уговорни орган у смислу овог закона или привредно друштво у смислу става (1) тачка б) овог члана, обавезан је да примјењује овај закон.

(3) У случају да неку од дјелатности дефинисаних у овом члану обавља више привредних друштава која нису обухваћена ст. (1) и (2) овог члана, Конкуренцијски савјет Босне и Херцеговине, на захтјев Агенције, а по захтјеву односног уговорног органа, оцијениће да ли је релевантно тржиште за дату дјелатност отворено за конкуренцију. У случају да је одлуком Конкуренцијског савјета Босне и Херцеговине то релевантно тржиште проглашено отвореним за конкуренцију, привредно друштво које обавља конкретну дјелатност није обавезно да примјењује овај закон за обављање те дјелатности.

Члан 6.

(Уговори који су предмет овог закона)

Уговорни орган дужан је да додјељује уговоре о јавној набавци робе, услуга и радова примјењујући поступке дефинисане овим законом и подзаконским актима.

Члан 7.

(Субвенционисани уговори)

(1) Одредбе овог закона примјењују се и за уговоре које уговорни орган директно субвенционише са више од 50%:
   а) ако ти уговори укључују радове у смислу Анекса I овог закона;
   б) ако ти уговори укључују радове на болницама, објектима намијењеним за спорт, рекреацију и одмор, школским и универзитетским зградама и зградама које се користе у административне сврхе.

(2) Одредбе овог закона примјењују се и за уговоре које уговорни орган директно субвенционише са више од 50% за уговоре за пружање услуга које су везане за радове у смислу става (1) овог члана.

(3) Уговорни орган који даје такве субвенције дужан је да обезбиједи поштовање одредаба овог закона у случајевима када субвенционисани уговор додјељује неко друго физичко или правно лице, односно дужан је да и сам поштује одредбе овог закона у случајевима када додјељује субвенционисани уговор за или у име тих физичких или правних лица.

Član 8.

(Ugovori na čiju dodjelu se primjenjuje posebni režim)

(1) Na dodjelu ugovora koji za predmet javne nabavke ima usluge iz Anekса II Dio B, koji je sastavni dio ovog zakona, primjenjuju se odredbe ovog zakona, i to: odredbe koje se odnose na opšte principe, pripremu tehničke specifikacije, period na koji se zaključuje ugovor, pravnu zaštitu, objavljivanje obavještenja o dodjeli ugovora i dobrovoljno *ex ante* obavještenje o transparentnosti.

(2) Postupak dodjele ugovora iz stava (1) ovog člana uredit će se pravilnikom, koji donosi Savjet ministara BiH.

(3) Postupci, uslovi, zahtjevi, definicije pojmova, izuzeci i ostala bitna pitanja u vezi s dodjelom ugovora u oblasti odbrane i bezbjednosti uredit će se pravilnikom, koji donosi Savjet ministara BiH na predlog Agencije.

(4) Ugovori u oblasti odbrane i bezbjednosti iz stava (3) ovog člana odnose se na nabavku:
   a) vojne opreme, uključujući bilo koji njen dio, sastav i/ili sklop;
   b) bezbjednosno osjetljive opreme, uključujući bilo koji njen dio, sastav i/ili sklop;
   c) radova, robe i usluga direktno povezanih s opremom iz tač. a) i b) ovog stava za bilo koji i za sve elemente njenog trajanja;
   d) radova i usluga za izričito vojne namjene;
   e) bezbjednosno osjetljivih radova i bezbjednosno osjetljivih usluga.

(5) Ugovori koji dodjeljuju diplomatsko-konzularna predstavništva i misije Bosne i Hercegovine, a čija je vrijednost manja od vrijednosnih razreda iz člana 14. st. (2) i (3) ovog zakona, uredit će se posebnim pravilnikom koji će donijeti Savjet ministara BiH, na predlog Ministarstva inostranih poslova Bosne i Hercegovine i uz pretходnu saglasnost Agencije.

Član 9.

(Rezervisani ugovori)

(1) Ugovorni organ može u planu nabavki definisati postupke javne nabavke rezervisane samo za kandidate, odnosno ponuđače koji zapošljavaju, u odnosu na ukupan broj zaposlenih, više od 50% osoba sa invaliditetom, a koji ne mogu obavljati poslove u normalnim uslovima.

(2) U obavještenju o javnoj nabavci ugovorni organ mora naznačiti da je postupak javne nabavke rezervisan isključivo za privredne subjekte iz stava (1) ovog člana.

Član 10.

(Izuzeci od primjene odredaba ovog zakona)

(1) Od primjene ovog zakona izuzimaju se:
   a) ugovor o javnoj nabavci koji je zakonima u Bosni i Hercegovini proglašen državnom tajnom;
   b) ugovor o javnoj nabavci čije izvršenje zahtijeva posebne mjere bezbjednosti u skladu sa zakonima u Bosni i Hercegovini;
   c) ugovor koji se dodjeljuje u skladu sa međunarodnim sporazumom prema kojem se primjenjuje posebna procedura međunarodnih, kreditnih ili donatorskih aranžmana ili ugovor o javnoj nabavci koji je zaključen u skladu sa posebnim pravilima definisanim međunarodnim ugovorom između Bosne i Hercegovine i jedne ili više država za projekte koje će ugovorne strane zajednički izvodit ili koristiti, ili na osnovu međunarodnih sporazuma o stacioniranju trupa koje zaključi Bosna i Hercegovina;
   d) ugovor o javnoj nabavci prirodnih i zakonskih monopola, a koji mogu uključiti nabavku vode, električne energije, gasa, toplotne energije i drugih usluga, do otvaranja relevantnog tržišta za konkurenciju;
   e) ugovor o kupovini ili zakupu postojećih zgrada, druge nepokretne imovine, zemljišta ili prava koja iz njih proističu, bilo kojim finansijskim sredstvima, uz obavezu ugovornog organa da obezbijedi transparentnost te procedure, s tim što nabavka finansijskih usluga za kupovinu ili zakup postojećih zgrada, druge nepokretne imovine, zemljišta ili prava koja iz njih proističu, istovremeno, prije ili nakon ugovora o kupovini ili zakupu, u bilo kojem obliku, podliježe sprovođenju jednog od postupaka definisanih ovim zakonom;
   f) ugovor koji za predmet ima usluge iz Anekса II Dio C ovog zakona.

(2) Koncesioni ugovori dodjeljuju se u skladu sa zakonima o koncesijama u Bosni i Hercegovini.

(3) Ugovori o javno-privatnom partnerstvu dodjeljuju se u skladu sa zakonskim propisima o javno-privatnom partnerstvu.

Član 11.

(Povjerljivost)

(1) Povjerljivim podacima ne mogu se smatrati:
   a) ukupne i pojedinačne cijene iskazane u ponudi;
   b) predmet nabavke, odnosno ponuđena roba, usluga ili rad, od koje zavisi poređenje sa tehničkom specifikacijom i ocjena da li je određeni ponuđač ponudio robu, usluge ili rad u skladu sa tehničkom specifikacijom;
   c) potvrde, uvjerenja od kojih zavisi kvalifikacija vezana za ličnu situaciju kandidata/ponuđača.

(2) Ako kandidat/ponuđač, kao povjerljive, označi podatke koji prema odredbama stava (1) ovog člana ne mogu biti proglašeni povjerljivim podacima, oni se neće smatrati povjerljivim.

(3) Nakon javnog otvaranja ponuda nijedna informacija vezana za ispitivanje, pojašnjenje ili ocjenu ponuda ne smije se otkrivati nijednom učesniku u postupka ili trećem licu prije nego što se odluka o rezultatu postupka ne saopšti učesnicima postupka.

(4) Učesnici u postupku javne nabavke ni na koji način ne smiju neovlašćeno prisvajati, koristiti za svoje potrebe niti proslijediti trećim licima podatke, rješenja ili dokumentaciju (informacije, planove, crtеže, nacrte, modele, uzorke, kompjutерske programe i dr.) koji su im stavljeni na raspolaganje ili do kojih su došli na bilo koji način u toku postupka javne nabavke.

(5) Nakon prijema odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača ili odluke o poništenju postupka nabavke, a najkasnije do isteka roka za žalbu, ugovorni organ će po prijemu zahtjeva ponuđača, a najkasnije u roku od dva dana od dana prijema zahtjeva, omogućiti uvid u svaku ponudu, uključujući dokumente podnesene u skladu sa članom 45. stav (2) ovog zakona, kao i pojašnjenja orginalnih dokumenata u skladu sa članom 68. stav (3) ovog zakona, s izuzetkom informacija

понуђача означених као повјерљиве у складу с овим чланом.

Члан 12.

(Употреба језика)

(1) Уговорни орган дужан је да припреми тендерску документацију у вези са поступцима јавне набавке на једном од језика у службеној употреби у Босни и Херцеговини.

(2) Уговорни орган може додатно припремити тендерску документацију и на енглеском или другом страном језику, с тим да је дужан да сачува цјеловитост садржаја информација из тендерске документације припремљене на једном од језика у службеној употреби у Босни и Херцеговини.

(3) Понуђач подноси понуду на једном од језика у службеној употреби у Босни и Херцеговини. Штампана литература, брошуре, каталози или слично прилажу се без превода, осим ако уговорни орган тендерском документацијом не захтијева да се и ти дијелови преведу.

Члан 13.

(Комисија за набавке)

(1) За спровођење отвореног поступка, ограниченог поступка, преговарачког поступка са објавом и без објаве обавјештења, конкурса за израду идејног рјешења, такмичарског дијалога и конкурентског захтјева за достављање понуда уговорни орган је обавезан да именује комисију за набавке.

(2) Успостављање и рад комисије за набавке регулише се подзаконским актом који доноси Савјет министара БиХ.

ДИО ДРУГИ - ТОК ПОСТУПКА ЈАВНЕ НАБАВКЕ

ГЛАВА I - ПОЧЕТАК, ВРСТЕ И ИЗБОР ПОСТУПКА ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Одјељак А. Почетак поступка јавне набавке

Члан 14.

(Вриједносни разреди)

(1) За набавке вриједности мање од 50.000,00 КМ у случају робе и услуга, или 80.000,00 КМ у случају радова, уговорни орган може примијенити један од поступака утврђених овим законом, осим директног споразума, уз обавезу испуњења услова прописаних за сваки поступак.

(2) Примјена отвореног или ограниченог поступка, или преговарачког поступка са објавом или без објаве обавјештења, или конкурса за израду идејног рјешења, или такмичарског дијалога обавезна је у случају када је вриједност набавке за робе и услуге једнака или већа од:
   а) 250.000,00 КМ за уговорне органе из члана 4. став (1) тач. а) и ц) овог закона;
   б) 400.000,00 КМ за уговорне органе из члана 4. став (1) тачка б) овог закона;
   ц) 800.000,00 КМ за секторске уговорне органе из члана 5. овог закона.

(3) Када је вриједност набавке, у случају радова, једнака или већа од 9.000.000,00 КМ, уговорни орган дужан је да спроведе отворени или ограничени поступак, или преговарачки поступак са објавом или без објаве обавјештења, или конкурс за израду идејног рјешења, или такмичарски дијалог.

(4) Када је вриједност набавке робе, услуга и радова једнака или већа од вриједности из става (1) овог члана, а мања од вриједности из ст. (2) и (3) овог члана, уговорни орган је обавезан да примијени отворени или ограничени поступак, или преговарачки поступак са објавом или без објаве обавјештења, или конкурс за израду идејног рјешења, или такмичарски дијалог.

(5) Када је вриједност јавне набавке једнака или већа од вриједносних разреда из ст. (2) и (3) овог члана, уговорни орган дужан је да додатно огласи и сажетак обавјештења на енглеском језику на порталу Агенције и КРЖ-а (у даљем тексту: портал јавних набавки).

(6) Иницијативу за измјену и допуну овог закона по хитном поступку, у погледу промјене износа вриједносних разреда, покреће Агенција, уз претходну сагласност Одбора Агенције у случајевима значајних промјена, и то:
   а) стопе инфлације; и/или
   б) економских услова у БиХ; и/или
   ц) законодавства у ЕУ о јавним набавкама.

Члан 15.

(Процијењена вриједност јавне набавке)

(1) Уговорни орган заснива рачунање процијењене вриједности уговора о јавној набавци на укупном износу који ће платити, без пореза на додату вриједност (ПДВ).

(2) Одређивање процијењене вриједности јавне набавке врши се на сљедећи начин:
   а) процијењена вриједност набавке робе, услуга или радова једнака је новчаном износу који уговорни орган плаћа, без обрачунатог пореза на додату вриједност. Ова вриједност, у случају уговора о радовима, укључује и објекте потребне за извршење таквог уговора, а које је уговорни орган дужан да обезбиједи или уступи извођачу радова;
   б) процијењену вриједност робе, услуга или радова чини њихова процијењена тржишна вриједност у вријеме објављивања обавјештења о јавној набавци, или, у случајевима када такво обавјештење није потребно, у тренутку када уговорни орган започиње поступак јавне набавке;
   ц) у одређивању процијењене вриједности јавне набавке робе, услуга или радова, уговорни орган је дужан да укључи све елементе цијене коју плаћа за набавку те робе, услуге или радова;
   д) ако је јавна набавка робе, услуга или радова подијељена у неколико лотова, процијењена вриједност представља збир свих таквих лотова и користи се за одређивање вриједносног разреда те набавке;
   е) у одређивању процијењене вриједности оквирног споразума, уговорни орган ће узети у обзир максималну процијењену вриједност, без обрачунатог пореза на додатну вриједност, свих предвиђених уговора за цијели период трајања оквирног споразума.

(3) У случају уговора о лизингу, најму, закупу или унајмљивању на отплату разне робе, вриједност која треба да се узме као основа за израчунавање процијењене вриједности набавке је:
   а) у случају уговора о јавној набавци на одређени рок, ако је рок краћи од 12 мјесеци, или је 12 мјесеци - укупна процијењена вриједност за уговор, или, ако је рок уговора дужи од 12 мјесеци - укупна вриједност, укључујући процијењену преосталу вриједност;
   б) у случају уговора о јавној набавци без одређених рокова или код којих се рокови не могу дефинисати - мјесечна вриједност помножена са 48.

(4) У случају уговора о јавној набавци робе или услуга који су по природи редовни или који се намјеравају обновити у оквиру датог времена, калкулација процијењене вриједности уговора биће израчуната на основу сљедећег:
   а) или укупна стварна вриједност узастопних уговора исте врсте који су додијељени током претходних 12 мјесеци или, уколико је могуће, током финансијске године како би се узеле у обзир измјене у износу или вриједности које би се могле појавити током 12 мјесеци након закључивања основног уговора;
   б) или укупна процијењена вриједност узастопних уговора додијељених током 12 мјесеци који су услиједили након прве испоруке, или током финансијске године, ако је то дуже од 12 мјесеци.

(5) У случају уговора о јавној набавци услуга, вриједност која треба да се узме као основа за израчунавање процијењене вриједности уговора ће, ако је потребно, бити процијењена како слиједи:
   а) за сљедеће врсте услуга:
      1) услуге осигурања: плаћање премија и друге форме плаћања;
      2) банкарство и друге финансијске услуге: накнаде, провизије, камате и друге форме плаћања;
      3) уговори за израду идејног рјешења: исплата накнада, провизија и друге форме плаћања;
   б) за уговоре о услугама при чему није назначена укупна цијена:
      1) у случају уговора са одређеним роком, ако је рок једнак или мањи од 48 мјесеци: укупна вриједност за њихов пуни рок;
      2) у случају уговора без одређеног рока или са роком већим од 48 мјесеци, мјесечна вриједност помножена са 48.

(6) Уговорном органу није дозвољено дијељење предмета набавке с намјером избјегавања примјене одговарајућег поступка дефинисаног овим законом.

(7) Ако предложени уговор садржи алтернативну понуду, основа за утврђивање процијењене вриједности уговора је максимални могући укупни износ јавне набавке.

Члан 16.

(Подјела предмета набавке на лотове)

(1) Ако уговорни орган подијели предмет набавке на лотове, онда сви лотови морају бити назначени у тендерској документацији тако да се понуђачима може омогућити да доставе понуде за један лот или више лотова или све лотове.

(2) Уговорни орган у тендерској документацији јасно и прецизно дефинише услове и начин достављања понуда за лотове.

(3) Уговор о јавној набавци закључује се посебно за сваки лот. Ако је један понуђач најуспјешнији за два или више лотова, може се закључити један уговор.

Члан 17.

(Услови за почетак поступка јавне набавке)

(1) Уговорни орган може започети поступак јавне набавке ако је набавка предвиђена у плану набавки или када уговорни орган донесе посебну одлуку о покретању поступка јавне набавке.

(2) Уговорни орган мора објавити план набавки чија је вриједност већа од вриједности утврђених у члану 14. став (1) овог закона на својој веб-страници, и то најкасније у року од 60 дана од дана усвајања буџета односно финансијског плана.

(3) Ако се уговор додјељује на период дужи од једне године, обавезе које доспијевају у наредним годинама морају бити уговорене у износима предвиђеним прописима којима се уређује извршење буџета или финансијског плана за сваку годину посебно.

Члан 18.

(Одлука о покретању поступка јавне набавке)

(1) Уговорни орган покреће поступак јавне набавке доношењем одлуке или рјешења у писаној форми које обавезно садржи:
   а) законски основ за спровођење поступка јавне набавке;
   б) предмет јавне набавке;
   ц) процијењену вриједност јавне набавке;
   д) податке о извору – начину финансирања;
   е) врсту поступка јавне набавке.

(2) У случају изузећа од примјене из члана 10. овог закона или за додјелу уговора о набавци услуга из Анекса II Дио Б, уговорни орган дужан је да донесе одлуку која, осим законског основа за изузеће од примјене овог закона, садржи основне елементе из става (1) тач. б), ц) и д) овог члана.

Одјељак Б. Поступци набавке

Члан 19.

(Поступци јавне набавке)

(1) Уговорни орган из члана 4. овог закона за додјелу уговора о јавној набавци примјењује отворени или ограничени поступак, као основне и редовне поступке. Преговарачки поступак са објавом или без објаве обавјештења, као и такмичарски дијалог могу се примијенити као изузетак, само ако су за то испуњени услови утврђени овим законом.

(2) Секторски уговорни орган из члана 5. овог закона примјењује отворени или ограничени или преговарачки поступак са објавом обавјештења на равноправној основи. Преговарачки поступак без објаве обавјештења, као и такмичарски дијалог могу се примијенити као изузетак, само ако су за то испуњени услови утврђени овим законом.

(3) Уговорни орган може додијелити уговор након спроведеног конкурса за израду идејног рјешења, за послове просторног планирања, архитектуре, грађења, обраде података, израде плана или дизајна.

Члан 20.

(Услови за примјену преговарачког поступка са објавом обавјештења)

(1) Уговор о јавној набавци робе, услуга или радова може се додијелити у преговарачком поступку са објавом обавјештења:
   а) ако у отвореном или ограниченом поступку или у поступку такмичарског дијалога добије све понуде које не испуњавају услове квалификације, а основни услови за додјелу уговора се нису битно промијенили, уговорни орган није обавезан да поново објави обавјештење о набавци, под условом да позове све понуђаче, односно кандидате да отклоне недостатке у својим понудама, те своје понуде учине прихватљивим;
   б) у изузетним случајевима, када због природе робе, услуга или радова или због ризика повезаних с извршавањем предмета набавке није могуће претходно одређивање укупне цијене.

(2) Уговор о јавној набавци услуга може се закључити у преговарачком поступку с објавом обавјештења ако су предмет набавке интелектуалне услуге, као што је услуга пројектовања, и услуге из Анекса II Дио А категорије 6 овог закона чији се опис предмета набавке не може одредити са довољном прецизношћу, па уговор није могуће закључити избором најповољније понуде у отвореном или ограниченом поступку набавке.

(3) Уговор о јавној набавци радова може се закључити у преговарачком поступку с објавом обавјештења ако су предмет набавке радови који се изводе искључиво у истраживачке, тестне или развојне сврхе, а не с циљем стицања добити или поврата трошкова истраживања и развоја.

Члан 21.

(Услови за примјену преговарачког поступка без објаве обавјештења)

Уговорни орган изузетно може уговор о набавци додјељивати путем преговарачког поступка без објаве обавјештења о набавци, у сљедећим случајевима:

а) када ниједна понуда или ниједна прихватљива понуда није достављена у отвореном или ограниченом поступку и када услови за уговор нису битно промијењени у односу на услове из претходног поступка;

б) када ниједан захтјев за учешће у ограниченом поступку није достављен или ниједан квалификовани кандидат није затражио учешће у ограниченом поступку, и када услови за уговор нису битно промијењени у односу на услове из претходног поступка;

ц) када се због суштинских, доказивих техничких или умјетничких разлога, или због разлога који се односе на заштиту ексклузивних права, уговор може додијелити само одређеном добављачу;

д) када изузетно, због доказивих разлога крајње хитности, проузроковане догађајима непредвидивим за уговорни орган, не могу испоштовати овим законом утврђени минимални рокови за отворени, ограничени или преговарачки поступак са објављивањем обавјештења. Околности којима се оправдава изузетна хитност поступка ни у ком случају не смију се довести у везу са уговорним органом.

Члан 22.

(Посебни услови за примјену преговарачког поступка без објаве обавјештења за набавку робе)

Уговор о јавној набавци робе може се закључити у преговарачком поступку без објаве обавјештења у сљедећим случајевима:

а) када је роба која се набавља произведена искључиво за сврхе: истраживања, експерименти-сања, проучавања или развоја, ова одредба не односи се на серијску производњу, с циљем остварења зараде или надокнаде трошкова истраживања и развоја;

б) за додатне испоруке од добављача из основног уговора, које су намијењене или као дјелимична замјена редовних испорука или уградње или као проширење постојећих испорука или уградње, уколико би промјена добављача обавезала уговорни орган да набави робу која има другачије техничке карактеристике, што би резултирало нескладом и несразмјером и изазвало значајне техничке тешкоће у функционисању и одржавању, под условом да вријеме трајања основног уговора као и уговора који се понављају не смије бити дуже од једне године и не може прећи 10% од вриједности основног уговора;

ц) за робу која се продаје и купује на берзовном тржишту;

д) за робу под изузетно повољним условима када се набавља или од привредног субјекта који је у поступку ликвидације својих пословних активности или од стечајног повјериоца или стечајног управника у поступку стечаја, или од повјериоца по основу пословног аранжмана или у сличним поступцима.

Члан 23.

(Посебни услови за примјену преговарачког поступка без објаве обавјештења за набавку услуга)

Уговор о јавној набавци услуга може се закључити у преговарачком поступку без објаве обавјештења у сљедећим случајевима:

а) у случају уговора о јавној набавци услуга, када поступак додјеле уговора слиједи након поступка конкурса за израду идејног рјешења, спроведеног у складу са одредбама чл. 33. и 34. овог закона, а уговор се додјељује побједнику, односно једном од побједника конкурса; у случају више побједника, сви побједници конкурса позивају се на учешће у преговорима;

б) у случају уговора о јавној набавци услуга за додатне услуге које нису укључене у првобитно разматрани пројекат или у првобитно закључени уговор али који усљед непредвиђених околности постану неопходне за извршење или извођење у њима описаних услуга, и када се такве додатне услуге не могу, технички или економски, одвојити од основног уговора без већих непогодности за уговорни орган. Такав уговор може се закључити са добављачем којем је додијељен основни уговор, а укупна вриједност уговора додијељених за додатне услуге не може прећи 30% од вриједности основног уговора;

ц) за нове услуге које представљају понављање сличних услуга повјерених добављачу којем је уговорни орган додијелио ранији уговор, уз услов да су такве услуге у складу са основним пројектом за који је био додијељен основни уговор, након спроведеног отвореног или ограниченог поступка. Уговорни орган је дужан да укаже на могућност спровођења овог поступка приликом спровођења отвореног или ограниченог поступка за основни пројекат, а укупне процијењене трошкове каснијих услуга уговорни орган узима у разматрање приликом процјењивања вриједности јавне набавке. Овај поступак може се примијенити само у периоду од три године од дана закључивања основног уговора.

Члан 24.

(Посебни услови за примјену преговарачког поступка без објаве обавјештења за набавку радова)

Уговор о јавној набавци радова може се закључити у преговарачком поступку без објаве обавјештења у сљедећим случајевима:

а) у случају уговора о јавној набавци радова за додатне радове који нису укључени у првобитно разматрани пројекат или у првобитно закључени

уговор али који, усљед непредвиђених околности, постану неопходни за извршење или извођење у њима описаних радова, и када се такви додатни радови не могу, технички или економски, одвојити од основног уговора без већих непогодности за уговорни орган. Такав уговор може се закључити са добављачем којем је додијељен основни уговор, а укупна вриједност уговора додијељених за додатне радове не може прећи 20% од вриједности основног уговора;

б) за нове радове који представљају понављање сличних радова повјерених добављачу којем је уговорни орган додијелио ранији уговор, уз услов да су такви радови у складу са основним пројектом за који је био додијељен основни уговор, након спроведеног отвореног или ограниченог поступка. Уговорни орган дужан је да укаже на могућност спровођења овог поступка приликом спровођења отвореног или ограниченог поступка за основни уговор, а укупне процијењене трошкове нових радова уговорни орган узима у разматрање приликом процјењивања вриједности јавне набавке. Овај поступак може се примијенити само у периоду од три године од дана закључивања основног уговора.

Одјељак Ц. Врсте поступака

Члан 25.

(Отворени поступак)

У спровођењу отвореног поступка уговорни орган дужан је да:

а) припреми тендерску документацију;
б) објави обавјештење о јавној набавци;
ц) привредним субјектима стави на располагање тендерску документацију;
д) обави јавно отварање благовремено примљених понуда;
е) обави провјеру квалификација понуђача према условима учешћа у тендерској документацији и оцијени понуде према критеријумима за додјелу уговора;
ф) обавијести понуђаче о исходу поступка јавне набавке;
г) понуди уговор најуспјешнијем понуђачу;
х) објави обавјештење и достави извјештај Агенцији у складу са чланом 75. овог закона.

Члан 26.

(Ограничени поступак)

(1) У спровођењу ограниченог поступка уговорни орган дужан је да припреми тендерску документацију. Тендерска документација се припрема и доставља у два дијела, и то:
   а) у фази претквалификације; и
   б) у фази позива за достављање понуда која обавезно садржи и критеријуме за додјелу уговора.

(2) Ограничени поступак спроводи се на сљедећи начин:
   а) објављује се обавјештење о набавци, којим уговорни орган позива све заинтересоване кандидате да затраже документацију за фазу претквалификације;
   б) кандидатима се уступи или учини доступном документација за фазу претквалификације;
   ц) изврши се провјера квалификација кандидата;
   д) обавијесте се кандидати који се нису квалификовали;
   е) достави се тендерска документација са позивом за достављање понуда свим квалификованим кандидатима истовремено;
   ф) обави се јавно отварање благовремено примљених понуда;
   г) оцијене се понуде према критеријумима за додјелу уговора утврђеним у тендерској документацији;
   х) обавијесте се понуђачи о исходу поступка јавне набавке;
   и) понуди се уговор најуспјешнијем понуђачу;
   ј) објави се обавјештење и достави извјештај Агенцији у складу са чланом 75. овог закона.

Члан 27.

(Преговарачки поступак са објавом обавјештења о набавци)

У спровођењу преговарачког поступка са објавом обавјештења о набавци уговорни орган дужан је да:

а) објави обавјештење о набавци;
б) кандидатима уступи претквалификациону документацију;
ц) изврши провјеру квалификација кандидата и о резултатима квалификација обавијести учеснике у поступку;
д) истовремено упути позив изабраним кандидатима да учествују у преговорима о техничким, економским, правним и другим аспектима уговора;
е) преговара са сваким кандидатом/понуђачем посебно. Свим кандидатима/понуђачима треба да постави исте захтјеве и да им исте информације. Уговорни орган дужан је да води записнике о поступку преговора са сваким понуђачем које ће потписати обје стране након окончаних преговора. Ниједна информација која се добије од кандидата/понуђача, нити информације о рјешењима која су предложили кандидати/понуђачи не могу се открити трећим лицима без претходне сагласности тог кандидата/понуђача;
ф) на основу резултата обављених преговора достави тендерску документацију за коначну понуду и позива понуђаче да поднесу своје коначне понуде;
г) обави јавно отварање благовремено примљених понуда;
х) изабере најуспјешнијег понуђача у складу са критеријумима за додјелу уговора утврђеним у тендерској документацији;
и) објави обавјештење и достави извјештај Агенцији у складу са чланом 75. овог закона.

Члан 28.

(Преговарачки поступак без објаве обавјештења о набавци)

(1) Ако је на основу услова за избор преговарачког поступка без објаве обавјештења о набавци прописаним у чл. 21-24. овог закона могуће, поступак се води са једним понуђачем, уз поштовање принципа овог закона, изузев у случајевима из члана 21. став (1) тач. а) и б) овог закона, када се поступак може водити са више понуђача.

(2) У преговарачком поступку без објаве обавјештења о набавци услови за квалификацију морају се унапријед утврдити. Након провјере квалификованости кандидата, у даљем току поступка могу учествовати само квалификовани кандидати. О исходу квалификованости кандидата саставља се записник у који се уносе све битне чињенице и који се доставља оним кандидатима који се нису квалификовали.

(3) За случајеве из члана 21. став (1) тачка д) и члана 22. став (1) тачка д) овог закона уговорни орган није обавезан да тражи документацију која се односи на провјеру личне способности кандидата из члана 45. став (1) тач. б), ц) и д) овог закона.

(4) Уговорни орган објављује на својој веб-страници информације о преговарачком поступку без објављивања обавјештења о набавци који намјерава да спроводи, на начин да тендерску документацију учини доступном за све заинтересоване кандидате/понуђаче.

(5) Квалификовани кандидати се позивају да доставе почетне понуде. Достављање почетних понуда је основ за преговарање. Уговорни орган дужан је да води записнике о поступку преговора са сваким понуђачем које ће потписати обје стране након окончаних преговора. Коначну понуду могу доставити само један или више позваних понуђача. Уговорни орган бира понуду према критеријумима за додјелу уговора утврђеним у тендерској документацији.

(6) У случају да су позвани два или више понуђача да доставе коначне понуде, уговорни орган дужан је да обави јавно отварање коначних понуда.

(7) Уговорни орган може након избора понуде објавити добровољно *ex ante* обавјештење о транспарентности у којем образлаже испуњење услова утврђених овим законом који оправдавају примјену преговарачког поступка без објављивања обавјештења и изражава своју намјеру о закључењу уговора с најуспјешнијим понуђачем. Ако објави добровољно *ex ante* обавјештење о транспарентности, уговорни орган не може потписати уговор о јавној набавци у року од 15 дана од дана објављивања обавјештења.

(8) Након окончаног поступка уговорни орган дужан је да:
   а) закључи уговор са најуспјешнијим понуђачем или поништи поступак јавне набавке;
   б) објави обавјештење о исходу поступка;
   ц) достави извјештај Агенцији у складу са чланом 75. овог закона, а на захтјев Агенције и детаљно образложење.

Члан 29.
(Такмичарски дијалог)

(1) Уговорни орган обавезан је да у позиву за достављање понуда путем такмичарског дијалога и/или у описној документацији наведе своје потребе и захтјеве у вези са предметном набавком.

(2) Кандидатима који су на основу објаве благовремено доставили захтјеве за учешће и који су у складу са овим законом доказали своју способност доставља се позив за учешће као понуђачу у поступку такмичарског дијалога.

(3) О оцјени способности кандидата саставља се записник, у који се уносе све околности битне за оцјену захтјева за учешће. Записник мора бити састављен тако да кандидату омогућава увид у онај дио записника који се односи на његов захтјев за учешће.

(4) Уговорни орган обавезан је да кандидатима који неће бити позвани да учествују у такмичарском дијалогу одлуку о недопустивости учешћа достави најкасније седам дана од дана њеног доношења. Одлука о недопустивости учешћа мора садржавати разлоге за недопустивост учешћа.

(5) Уговорни орган обавезан је да изабраним кандидатима истовремено пошаље писани позив за учешће у такмичарском дијалогу. Позиву се мора приложити описна документација и могућа додатна документација, или позив мора садржавати обавјештење да се описна документација ставља на располагање електронским путем.

(6) Позив за учешће у такмичарском дијалогу мора садржавати податке о:
   а) објави на основу које се упућује позив за учешће у достављању понуда, односно у такмичарском дијалогу;
   б) додатним документима које треба предати;
   ц) рангирању или редослиједу значаја критеријума за додјелу уговора – од најважнијег према мање важном, ако нису садржани у објави;
   д) датуму и мјесту почетка фазе дијалога, те о језику или језицима који се користе.

(7) Уговорни орган води дијалог са кандидатима с циљем проналажења једног или више рјешења која задовољавају потребе и захтјеве уговорног органа. У дијалогу са кандидатима уговорни орган може расправити све аспекте уговора о јавној набавци.

(8) Уговорни орган не смије податке достављати на дискриминирајући начин којим би се у поступку дијалога могло погодовати одређеним кандидатима.

(9) Током дијалога уговорни орган расправља са сваким кандидатом само о његовом рјешењу или рјешењима која је доставио. О рјешењу или рјешењима других кандидата смије се расправљати само ако је испуњен услов из става (10) овог члана.

(10) Уговорни орган смије, само уз сагласност кандидата, његова рјешења или дијелове рјешења или повјерљиве информације прослиједити другим кандидатима.

(11) Ако уговорни орган користи могућност одвијања поступка такмичарског дијалога у више фаза које слиједе једна за другом, тада се број рјешења о којима се расправља у појединој фази може смањити на основу критеријума за додјелу уговора, а који су наведени у објави или у описној документацији. Уговорни орган ће у објави или у описној документацији предвидјети ту могућност. Уговорни орган обавезан је да одлуку којом се не уважава неко рјешење у фази дијалога, уз навођење разлога, достави кандидату препорученом поштом или електронским путем уз обавезу да је такав начин доставе доказив, најкасније у року седам дана од дана завршетка наведене фазе.

(12) Уговорни орган може наставити дијалог све док не пронађе рјешење или рјешења најпримјеренија за испуњавање његових потреба и захтјева. На крају фазе дијалога мора постојати још толико рјешења да је осигурано тржишно такмичење.

(13) Одлуку о закључењу фазе дијалога, с навођењем основних одредница одабраног рјешења или одабраних рјешења, уговорни орган обавезан је да без одгађања достави свим кандидатима у дијалогу, препорученом поштом или електронским путем, уз обавезу да је такав начин достављања доказив.

(14) Након завршетка дијалога, позивом на предају коначне понуде, уговорни орган обавезан је да позове преосталог кандидата или кандидате да на основу основних одредница одабраног рјешења или одабраних рјешења у фази дијалога доставе своју коначну понуду. У том позиву уговорни орган обавезан је да наведе крајњи рок за пријем понуда, адресу на коју се понуде морају послати и језик или језике на којима понуде морају бити састављене.

(15) Понуда мора садржавати све потребне елементе у складу са потребама и захтјевима предмета набавке уговорног органа.

(16) На захтјев уговорног органа, понуђач може своју понуду објаснити, прецизирати и надопунити ако се тиме не мијењају основни елементи понуде, али не на начин који би могао бити супротан принципима тржишног такмичења или који би могао имати дискриминирајући учинак.

(17) Уговорни орган обвезан је да према критеријумима за додјелу уговора, који су одређени у позиву за учешће или описној документацији и који су током позива за учешће у такмичарском дијалогу надопуњени или прилагођени, одабере економски најповољнију понуду.

Члан 30.

(Услови за примјену такмичарског дијалога)

(1) Избор такмичарског дијалога допуштен је ако је ријеч о нарочито сложеном предмету набавке и ако закључивање уговора није могуће путем отвореног или ограниченог поступка јавне набавке.

(2) Предмет набавке се у смислу одредбе става (1) овог члана сматра нарочито сложеним ако уговорни орган објективно није у могућности да наведе:
   а) техничке спецификације (техничке описе предмета набавке) којима може задовољити своје потребе и захтјеве; и/или
   б) правне и/или финансијске услове уговора.

(3) Приликом закључивања уговора на основу такмичарског дијалога, одлука о избору доноси се искључиво према критеријуму економски најповољније понуде.

Члан 31.

(Учесници у такмичарском дијалогу)

(1) Уговорни орган мора у објави навести број кандидата којима ће се доставити позив за учешће у такмичарском дијалогу, а што се одређује у складу са предметом набавке и не смије бити мањи од три. Правила морају бити објективна и недискриминирајућа и морају се објавити.

(2) Ако уговорни орган утврди да је број способних кандидата већи од објављеног броја кандидата којима ће бити упућен позив за учешће у такмичарском дијалогу, може их позвати све или између способних кандидата одабрати најбоље кандидате у складу са бројем и правилима наведенима у објави. Разлози за избор наводе се у записнику.

(3) Уговорни орган може наставити поступак позивањем једног или више способних кандидата ако утврди да је број способних кандидата мањи од објављеног броја кандидата којима ће бити упућен позив за учешће у такмичарском дијалогу, а ако нема ниједног способног кандидата, уговорни орган мора поништити поступак.

Члан 32.

(Оквирни споразум)

(1) Оквирни споразум се може закључити након спроведеног отвореног, ограниченог, преговарачког поступка са објавом обавјештења и конкурентског захтјева за достављање понуда. Изузетно, оквирни споразум се може закључити и након преговарачког поступка без објаве обавјештења након поништеног отвореног или ограниченог поступка због тога што није запримљена ниједна или ниједна прихватљива понуда. Један или више понуђача са којима ће бити закључен оквирни споразум бирају се у складу са критеријумима за додјелу, утврђеним у члану 64. овог закона.

(2) Након закључења оквирног споразума, његове одредбе не могу се мијењати.

(3) Трајање оквирног споразума не може бити дуже од четири године, осим ако постоје оправдани разлози посебно у вези са предметом набавке оквирног споразума.

(4) Оквирни споразум се закључује са више понуђача за исти предмет набавке, те број понуђача са којима се закључује оквирни споразум не може бити мањи од три, под условом да постоји довољан број понуђача. Оквирни споразум се може закључити и са два понуђача у случају понављања поступка због недовољног броја примљених понуда.

(5) Уговори који се закључују са понуђачима са којима је закључен оквирни споразум могу се додијелити:
   а) примјеном услова утврђених у оквирном споразуму без поновљеног захтјева за достављање понуде, гдје се уговор додјељује најповољнијем понуђачу, изузев у случају да најповољнији понуђач није у могућности да изврши испоруку робе или услуге, или изведе радове, уговор се може додијелити наредном најповољнијем понуђачу са којим је закључен оквирни споразум; или
   б) уколико сви услови нису утврђени у оквирном споразуму и када се понуђачи позивају да поново доставе понуде на основу истих или прецизније дефинисаних услова у оквиру услова из оквирног споразума, поступак се спроводи у складу са сљедећим:
      1) за сваки уговор уговорни орган се писмено обраћа свим понуђачима са којим има закључен оквирни споразум;
      2) уговорни орган одређује временски рок за подношење понуда, узимајући у обзир сложеност предмета набавке и вријеме потребно за достављање понуда;
      3) понуде се подносе у писаној форми а њихов садржај остаје тајан све до истека рока предвиђеног за достављање понуда;
      4) уговорни орган јавно отвара понуде и доставља записник са отварања понуда свим понуђачима који су доставили понуде;
      5) уговорни орган додјељује уговор понуђачу који је доставио најповољнију понуду, у складу са условима из оквирног споразума, односно у складу са прецизно дефинисаним условима, у оквиру услова из оквирног споразума.

(6) Уговорни орган може предвидјети закључивање оквирног споразума у поступку конкуретског захтјева за достављање понуда.

Одјељак Д. Конкурс за израду идејног рјешења

Члан 33.

(Спровођење конкурса за израду идејног рјешења)

(1) Конкурс за израду идејног рјешења (у даљем тексту: конкурс) спроводи се како би уговорни орган изабрао учесника или учеснике који су понудили најбоље рјешење односно идејно рјешење с циљем:
   а) додјеле уговора о јавној набавци услуга побједнику конкурса или једном од побједника конкурса за израду идејног рјешења; или
   б) додјеле награде побједнику или побједницима конкурса за израду идејног рјешења.

(2) У случају из става (1) тачке а) овог члана, уговорни орган, након успјешно спроведеног конкурса, спроводи преговарачки поступак без објаве обавјештења у складу са чланом 23. став (1) тачка а) овог закона, тако што

позива побједника или све побједнике конкурса на преговоре о условима уговора.

(3) Уговорни орган у одлуци о покретању поступка и у обавјештењу о набавци утврђује циљ конкурса за израду идејног рјешења.

(4) Конкурс се спроводи на основу конкурсне документације која обавезно садржи податке о:
   а) предмету конкурса/опису пројекта;
   б) критеријумима за оцјењивање према редослиједу њиховог значаја;
   ц) роковима;
   д) броју побједника конкурса (један или више);
   е) праву примјене и коришћења конкурсних радова;
   ф) новчаним наградама, ако се додјељују;
   г) враћању документације;
   х) начину рада конкурсне комисије.

(5) На конкурс за израду идејног рјешења могу се пријавити сва заинтересована и правна и физичка лица у смислу члана 2. став (3) овог закона, као и физичка лица која нису регистрована као привредни субјекти.

(6) Уговорни орган може се одлучити на спровођење претквалификационог избора кандидата, које ће позвати да доставе своја идејна рјешења. У том случају, уговорни орган одређује недискриминирајуће квалификационе услове којима се обезбјеђује стварна конкуренција, те их наводи у тендерској документацији.

Члан 34.

(Конкурсна комисија)

(1) Конкурсна комисија спроводи поступак и доноси одлуку о избору једног или више најповољнијих рјешења у складу са одговарајућим овлашћењем које је уговорни орган дужан да благовремено обезбиједи.

(2) Конкурсну комисију именује уговорни орган. У њен састав улазе искључиво физичка лица признате стручне репутације. У састав конкурсне комисије не могу се бирати чланови чији приватни интерес утиче или може утицати на непристрасност њиховог рада у комисији. Ако се од учесника конкурса захтијева одређена професионална квалификација, онда већина чланова конкурсне комисије мора имати исту или једнако вриједну квалификацију.

(3) Садржај приспјелих конкурсних радова не смије се отварати прије истека рока за њихову доставу, уз обавезно обезбјеђење анонимности и то све до доношења одлуке.

(4) Конкурсна комисија је потпуно независна при избору једног или више побједника између конкурсних радова, који се предају анонимно. Имена учесника у конкурсу конкурсна комисија може сазнати искључиво након доношења одлуке о избору.

(5) Благовремено приспјели радови се оцјењују и рангирају у складу са критеријумима за оцјењивање утврђеним у конкурсној документацији. Ови критеријуми не морају обавезно подразумијевати најнижу цијену или економски најповољније понуђено рјешење.

(6) Конкурсна комисија је обавезна да о раду на својим састанцима води записнике, које потписују сви присутни чланови и који су саставни дио њеног коначног извјештаја о поступку.

(7) Одлуку о избору једног или више најповољнијих рјешења конкурсна комисија доноси у извјештају о поступку који такође потписују сви њени чланови и коју комисија по окончању поступка доставља уговорном органу на даље поступање.

Одјељак Е. Обавјештење о набавци и рокови у поступку јавне набавке

Члан 35.

(Обавјештење о набавци)

(1) Уговорни орган објављује обавјештење о набавци за отворени поступак, ограничени поступак, преговарачки поступак са објавом обавјештења, конкурс за израду идејног рјешења, такмичарски дијалог и конкурентски захтјев за достављање понуда.

(2) Обавјештење о набавци свим заинтересованим привредним субјектима треба да пружи довољно информација које ће им омогућити да оцијене да ли имају интерес да учествују у поступку јавне набавке и доставе захтјев за учешће, односно понуду.

(3) Обавјештење о набавци садржи кратке информације у складу са битним елементима из тендерске документације.

(4) Сажетак који се објављује на енглеском језику садржи само минимум података из обавјештења о набавци из става (3) овог члана.

Члан 36.

(Објављивање обавјештења)

(1) Сва обавјештења о набавци, о додјели уговора, о поништењу поступка јавне набавке, добровољно *ex ante* обавјештење о транспарентности и претходно информационо обавјештење, као и сажетак обавјештења о набавци на енглеском језику, уговорни орган објављује на порталу јавних набавки. Сажетак свих обавјештења објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

(2) Обавјештења из става (1) овог члана припремају се и шаљу на објављивање електронски, у форми, на начин и у роковима дефинисаним подзаконским актом, који доноси Агенција.

(3) Обавјештења из става (1) овог члана уговорни орган може додатно објавити и у другим публикацијама или на другој веб-страници, под условом да се та обавјештења не смију објавити прије дана њиховог објављивања на порталу јавних набавки. Таква додатно објављена обавјештења не смију садржавати друге информације, осим оних објављених на порталу јавних набавки.

(4) У случају поступка јавне набавке чија је вриједност дефинисана у члану 14. став (5) овог закона, сажетак обавјештења о набавци на енглеском језику обавезно се објављује на порталу јавних набавки.

(5) Додатно објављивање из става (4) овог члана уговорни орган може користити и у случају када је вриједност јавне набавке мања од износа из члана 14. став (5) овог закона.

Члан 37.

(Претходно информационо обавјештење)

(1) Уговорни орган може у претходном информационом обавјештењу објавити:
   а) приликом набавке робе - укупну процијењену вриједност уговора или оквирних споразума по групама производа које уговорни орган намјерава да додијели у сљедећих 12 мјесеци. Групе производа уговорни орган утврђује у складу са ознакама из Јединственог рјечника јавне набавке;
   б) приликом набавке услуга – укупну процијењену вриједност уговора или оквирних споразума у свакој од категорија из Анекса II Дио А које уговорни орган намјерава да додијели у сљедећих 12 мјесеци;

ц) приликом набавке радова - битна обиљежја уговора или оквирних споразума које уговорни орган намјерава да додијели.

(2) Обавјештење из става (1) тач. а) и б) овог члана објављује се на почетку календарске године.

(3) Обавјештење наведено у ставу (1) тачки ц) овог члана објављује се одмах након доношења одлуке којом се одобравају планирани уговори о радовима или оквирни споразуми које уговорни орган намјерава да додијели.

Члан 38.

(Коришћење Јединственог рјечника јавне набавке – JPJH)

(1) Уговорни орган обавезан је да се у обавјештењу о набавци и тендерској документацији, приликом описа предмета набавке, позове на ознаке и називе из Јединственог рјечника јавне набавке (у даљем тексту: JPJH).

(2) JPJH и услове његове примјене, на предлог Агенције, прописује Савјет министара БиХ посебном одлуком.

Одјељак Ф. Рокови

Члан 39.

(Начин одређивања рокова)

(1) Уговорни орган дужан је да одреди временске рокове за пријем захтјева за учешће и понуда, узимајући у обзир сложеност предмета набавке и вријеме потребно за припрему захтјева за учешће и понуда, који не могу бити краћи од временских рокова утврђених овим законом.

(2) Рок за пријем понуда у отвореном поступку, односно захтјева за учешће у ограниченом поступку, преговарачком поступку са објавом обавјештења и такмичарском дијалогу рачуна се од дана слања на објаву обавјештења о набавци на порталу јавних набавки. Рок за пријем понуда у ограниченом и преговарачком поступку са објавом и без објаве обавјештења рачуна се од дана упућивања позива за доставу понуда квалификованим кандидатима.

(3) У случају исправке или измјене обавјештења о набавци, односно тендерске документације, рок за пријем понуда, односно захтјева за учешће рачуна се од дана слања на објаву исправке на порталу јавних набавки, односно упућивања исправке тендерске документације свим понуђачима који су до тог датума преузели тендерску документацију.

Члан 40.

(Редовни рокови за подношење захтјева за учешће и понуда)

(1) Уговорни орган дужан је да у отвореном поступку за вриједносни разред из члана 14. ст. (2) и (3) овог закона утврди минимални рок за пријем понуда од 45 дана од дана слања на објаву обавјештења о набавци на порталу јавних набавки.

(2) У случају ограниченог поступка, преговарачког поступка са објавом обавјештења о набавци и такмичарског дијалога за вриједносне разреде из члана 14. ст. (2) и (3) овог закона уговорни орган дужан је да утврди:

а) минимални временски рок за пријем захтјева за учешће не краћи од 30 дана од дана слања на објаву обавјештења на порталу јавних набавки; и

б) у случају ограниченог поступка, минимални временски рок за пријем понуда не краћи од 35 дана од дана упућивања позива квалификованим кандидатима за достављање понуда.

(3) У отвореном поступку набавке за вриједносни разред из члана 14. став (4) овог закона, рок за пријем понуда не може бити краћи од 20 дана од дана слања на објаву обавјештења о набавци на порталу јавних набавки.

(4) У ограниченом поступку, преговарачком поступку са објавом обавјештења и такмичарском дијалогу, за вриједносни разред из члана 14. став (4) овог закона, рок за пријем захтјева за учешће не може бити краћи од 15 дана од дана слања на објаву обавјештења о набавци на порталу јавних набавки, а рок за пријем понуда у ограниченом поступку не може бити краћи од 15 дана од дана упућивања захтјева за достављање понуда.

Члан 41.

(Скраћени рокови за подношење понуда)

(1) Ако је уговорни орган објавио претходно информационо обавјештење, може утврдити:

а) рок за пријем понуда из члана 40. став (1) и став (2) тачка б) овог закона који није краћи од 25 дана од дана слања на објаву обавјештења о набавци на порталу јавних набавки у отвореном поступку, односно упућивања позива квалификованим кандидатима за достављање понуда у ограниченом поступку; и

б) рок за пријем понуда из члана 40. ст. (3) и (4) овог закона који није краћи од 13 дана од дана слања на објаву обавјештења о набавци на порталу јавних набавки у отвореном поступку, односно упућивања позива квалификованим кандидатима за доставу понуда у ограниченом поступку.

(2) Уговорни орган смије користити скраћене рокове из става (1) овог члана под условом:

а) да су у претходном информационом обавјештењу биле садржане све информације које треба да буду садржане у обавјештењу о набавци, ако су те информације биле познате у тренутку објављивања претходног информационог обавјештења; и

б) да је претходно информационо обавјештење послано на објављивање најмање 52 дана, али највише 12 мјесеци прије дана слања обавјештења о набавци на порталу јавних набавки.

(3) Временски рокови за пријем понуда из члана 40. ст. (1), ст. (2) тачка б) и ст. (3) и (4) овог закона могу се скратити за пет дана ако уговорни орган омогући неограничен и директан приступ тендерској документацији и другим додатним документима путем електронског средства, не захтијевајући накнаду, и то од дана објаве обавјештења на порталу јавних набавки. У обавјештењу о набавци уговорни орган мора навести интернетску адресу на којој је доступна ова документација.

Члан 42.

(Остали рокови)

Остале рокове у преговарачком поступку са објавом и без објаве обавјештења, такмичарском дијалогу и у конкурсу за израду идејног рјешења дефинише уговорни орган на начин да кандидати/понуђачи на које се ти рокови односе имају довољно времена за предузимање одговарајућих радњи и припрему понуда, у зависности од сложености предмета набавке.

Члан 43.

(Рачунање рокова)

На рокове који нису посебно дефинисани овим законом примјењују се одредбе Закона о управном поступку.

ГЛАВА II - СПРОВОЂЕЊЕ ПОСТУПКА ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Одјељак А. Квалификација кандидата и понуђача

Члан 44.

(Провјера квалификација кандидата или понуђача)

(1) Уговорни орган провјерава и оцјењује да ли је кандидат/понуђач поуздан и способан да изврши уговор, у складу са условима утврђеним у тендерској документацији.

(2) Уговорни орган у тендерској документацији дефинише услове за квалификацију на начин да утврди минимум захтјева за квалификацију кандидата/понуђача у погледу њихове личне способности, економског и финансијског стања, те њихове техничке и/или професионалне способности.

(3) Минимум квалификационих услова које уговорни орган одреди за кандидате/ понуђаче, као и документи који су потребни за њихово доказивање обавезно треба да буду сразмјерни предмету јавне набавке и у складу с њим. Постављени услови не смију имати ограничавајући карактер на конкуренцију и морају бити јасни и прецизни.

(4) Уговорни орган од кандидата/понуђача захтијева само оне доказе који су неопходни да би се утврдило да ли кандидат/понуђач задовољава квалификационе услове које је поставио уговорни орган.

(5) Уговорном органу није дозвољено да одбије захтјев за учешће или понуду искључиво на основу тога што су поднесени или од правног или од физичког лица из члана 2. став (1) тачка ц) овог закона или групе кандидата/понуђача.

(6) Само оним кандидатима/понуђачима чије квалификације задовољавају услове утврђене у тендерској документацији дозвољено је да наставе поступак јавне набавке.

Члан 45.

(Лична способност)

(1) Уговорни орган, изузев у случајевима из члана 21. став (1) тачка д) и члана 22. став (1) тачка д) овог закона дужан је да одбаци захтјев за учешће или понуду ако кандидат/понуђач:
   а) је у кривичном поступку осуђен правоснажном пресудом за кривична дјела организованог криминала, корупцију, превару или прање новца, у складу са важећим прописима у Босни и Херцеговини или земљи у којој је регистрован;
   б) је под стечајем или је предмет стечајног поступка, осим у случају постојања важеће одлуке о потврди стечајног плана или је предмет поступка ликвидације, односно у поступку је обустављања пословне дјелатности, у складу са важећим прописима у Босни и Херцеговини или земљи у којој је регистрован;
   ц) није испунио обавезе у вези са плаћањем пензионог и инвалидског осигурања и здравственог осигурања, у складу са важећим прописима у Босни и Херцеговини или прописима земље у којој је регистрован;
   д) није испунио обавезе у вези са плаћањем директних и индиректних пореза, у складу са важећим прописима у Босни и Херцеговини или земљи у којој је регистрован.

(2) Кандидат/понуђач којем буде додијељен уговор обавезан је да достави сљедеће документе којима ће потврдити да се случајеви наведени у ставу (1) овог члана не односе на њега:
   а) увјерење надлежног суда којим доказује да у кривичном поступку није изречена правоснажна пресуда којом је осуђен за кривично дјело учешћа у криминалној организацији, за корупцију, превару или прање новца;
   б) увјерење надлежног суда или органа управе код којег је регистрован кандидат/понуђач којим се потврђује да није под стечајем нити је предмет стечајног поступка, да није предмет поступка ликвидације, односно да није у поступку обустављања пословне дјелатности;
   ц) увјерења надлежних институција којим се потврђује да је кандидат/понуђач измирио доспјеле обавезе, а које се односе на доприносе за пензијско и инвалидско осигурање и здравствено осигурање;
   д) увјерења од надлежних институција да је кандидат/понуђач измирио доспјеле обавезе у вези са плаћањем директних и индиректних пореза.

(3) Као доказ за испуњавање услова из става (2) тач. ц) и д) овог члана, прихвата се и споразум понуђача са надлежним пореским институцијама о репрограмираном, односно одложеном плаћању обавеза понуђача по основу пореза и доприноса и индиректних пореза, уз потврду пореских органа да понуђач у предвиђеној динамици измирује своје репрограмиране обавезе.

(4) Кандидат/понуђач, у сврху доказа о испуњавању услова из става (1) овог члана, дужан је да достави изјаву овјерену код надлежног органа, у форми и на начин који прописује Агенција подзаконским актом.

(5) Захтјев за учешће или понуда одбија се ако је кандидат/понуђач био крив за тежак професионални пропуст почињен током периода од три године прије почетка поступка који уговорни орган може доказати на било који начин, посебно, значајни и/или недостаци који се понављају у извршењу битних захтјева уговора који су довели до његовог пријевременог раскида, настанка штете или других сличних посљедица због намјере или немара привредног субјекта одређене тежине.

(6) Ако уговорни орган има сумње о постојању околности које су наведене у ст. (1) и (4) овог члана, може се обратити надлежним органима с циљем прибављања потребних информација у предметном поступку.

(7) Уговорни орган је дужан да у тендерској документацији дефинише документе које захтијева од кандидата/понуђача који, као физичко лице регистровано за обављање предметне дјелатности, доставља уз понуду, а који су докази о испуњавању услова из овог члана.

(8) За кандидате/понуђаче чије је сједиште изван Босне и Херцеговине не тражи се посебна надовјера докумената који се захтијевају у ставу (2) овог члана.

(9) У поступку тендера за израду идејног рјешења, од физичког лица се тражи само увјерење надлежног суда којим доказује да у кривичном поступку није изречена правоснажна пресуда којом је осуђено за кривично дјело учешћа у криминалној организацији, за корупцију, превару или прање новца.

Члан 46.

(Способност обављања професионалне дјелатности)

(1) Уговорни орган у тендерској документацији може од кандидата/понуђача захтијевати да докажу своју

регистрацију у одговарајућим професионалним или другим регистрима земље у којој су регистровани или да обезбиједе посебну изјаву или потврду надлежног органа којом се доказује њихово право да обављају професионалну дјелатност, која је у вези са предметом набавке.

(2) Документи из става (1) овог члана признају се на територији Босне и Херцеговине, без обзира на којем нивоу власти су издати.

Члан 47.

(Економска и финансијска способност)

(1) Уговорни орган у тендерској документацији може утврдити минималне услове у погледу економске и финансијске способности кандидата/понуђача, као и доказе који се захтијевају, а који могу бити:
   а) одговарајући документ који издаје банка или друга финансијска институција, а којим се доказује економско-финансијска способност у погледу чињеница које се могу доказати из докумената које издаје банка или друга финансијска институција у складу са позитивним прописима;
   б) гаранција за покриће осигурања од одговорности за реализацију предметног уговора из области његове регистроване дјелатности;
   ц) пословни биланси или изводи из пословних биланса, за период не дужи од посљедње три финансијске године, или од датума регистрације, односно почетка пословања у предметном сегменту, ако је понуђач односно кандидат регистрован, односно почео са радом прије мање од три године, уколико је објављивање пословног биланса законска обавеза у земљи у којој је кандидат/понуђач регистован; у случају када не постоји законска обавеза у земљи у којој је кандидат/понуђач регистрован, дужан је да достави изјаву овјерену од надлежног органа;
   д) изјава о укупном промету кандидата/понуђача и, када је то примјерено, о промету у сегменту пословања који је предмет уговора, за период не дужи од три посљедње финансијске године, или од датума регистрације, односно почетка пословања, ако је кандидат/понуђач регистрован, односно почео са радом прије мање од три године; изјава која се прилаже овјерава се код надлежног органа.

(2) Уговорни орган, уколико захтијева један или више докумената из става (1) овог члана, дужан је да у тендерској документацији јасно и прецизно дефинише доказе које је кандидат/понуђач дужан да достави у сврху доказивања економске и финансијске способности.

(3) Кандидат/понуђач може, гдје је то одговарајуће и за одређени уговор, у понуди назначити да располаже капацитетима других субјеката, без обзира на правну природу односа који има с њима. У том случају мора доказати уговорном органу да ће на располагању имати потребне ресурсе. Под истим условима, група кандидата/понуђача може се ослонити на капацитете учесника групе или других привредних субјеката.

(4) Документи наведени у ставу (1) овог члана достављају се као обичне копије заједно са изјавом коју овјерава кандидат/понуђач, у форми и на начин који прописује Агенција подзаконским актом.

Члан 48.

(Општи услови за техничку и професионалну способност)

(1) Уговорни орган може, зависно од врсте, количине или обима, или намјене предмета набавке, захтијевати доказе који се односе на техничку и професионалну способност.

(2) Ако уговорни орган захтијева доказ о уредно извршеним уговорима, тај доказ се подноси у форми списка извршених уговора уз потврду о њиховој реализацији коју даје друга уговорна страна. У случају да се таква потврда из објективних разлога не може добити од уговорне стране која није уговорни орган, важи изјава привредног субјекта о уредно извршеним уговорима, уз предочавање доказа о учињеним покушајима да се такве потврде обезбиједе.

(3) Потврда о уредно извршеним уговорима мора садржавати сљедеће податке:
   а) назив и сједиште уговорних страна или привредих субјеката;
   б) предмет уговора;
   ц) вриједност уговора;
   д) вријеме и мјесто извршења уговора;
   е) наводе о уредно извршеним уговорима.

(4) Кандидат/понуђач може, гдје је то одговарајуће и за одређени уговор, у понуди назначити да располаже капацитетима других субјеката, без обзира на правну природу односа који има с њима. У том случају мора доказати уговорном органу да ће на располагању имати потребне ресурсе. Под истим условима, група понуђача може се ослонити на капацитете учесника групе или других привредних субјеката.

(5) Уговорни орган може тражити од кандидата/понуђача да писмено појасне достављене референце.

(6) Ако се у тендерској документацији захтијева обезбјеђење цертификата које издају независна тијела, а којима се потврђује да кандидат/понуђач задовољава одређене стандарде обезбјеђења квалитета, уговорни орган дужан је да се позове на системе обезбјеђења квалитета који се заснивају на одговарајућим европским серијама стандарда које су потврдила тијела која су у складу с европским серијама стандарда које се тичу издавања цертификата. Уговорни орган дужан је да прихвати и друге доказе о еквивалентним мјерама обезбјеђења квалитета од кандидата/понуђача који немају приступа таквим цертификатима.

(7) Уговорни орган, ако захтијева један или више докумената којим кандидат/понуђач доказује техничку и професионалну способност, дужан је да у тендерској документацији јасно и прецизно дефинише те захтјеве.

Члан 49.

(Техничка и професионална способност у поступку набавке робе)

У поступку јавне набавке робе, уговорни орган може захтијевати један или више доказа о техничкој и професионалној способности кандидата/понуђача, и то:

   а) списак извршених уговора у складу са чланом 48. став (2) овог закона, а који су у вези са предметном набавком, за период не дужи од три године, или од датума регистрације, односно почетка пословања, ако је кандидат/понуђач регистрован, односно почео да ради прије мање од три године;
   б) опис техничке опремљености и оспособљености кандидата/понуђача, мјере за обезбјеђење квалитета и његову опремљеност и оспособљеност за испитивања и истраживања;

ц) наводе о ангажованом техничком особљу и техничким органима, за послове постављања и инсталације робе која се набавља, а за које се не може захтијевати да су запослени код кандидата/понуђача;
д) узорке, описе и/или фотографије робе која је предмет испоруке, а чију вјеродостојност је кандидат/понуђач обавезан да потврди ако то уговорни орган захтијева;
е) увјерење које издаје надлежна институција или агенција за контролу квалитета, а којим се потврђује да на одговарајући начин тачно означена роба одговара одређеним спецификацијама или нормама;
ф) потврду кандидата/понуђача о прихватању поступка контроле робе сложеније врсте или робе која изузетно треба да служи некој посебној сврси, коју спроводи уговорни орган или у његово име надлежни орган земље сједишта привредног субјекта, а која се односи на производне капацитете привредног субјекта и, ако је потребно, на начин израде студија и истраживања, те мјере за контролу квалитета које користи привредни субјект.

Члан 50.
(Техничка и професионална способност у поступку набавке услуга)

У поступку јавне набавке услуга, уговорни орган може захтијевати један или више доказа о техничкој и професионалној способности кандидата/понуђача, и то:
а) списак извршених уговора у складу са чланом 48. став (2) овог закона, а који су у вези са предметном набавком, за период не дужи од три године, или од датума регистрације, односно почетка пословања, ако је кандидат/понуђач регистрован, односно почео са радом прије мање од три године;
б) образовне и професионалне квалификације пружаоца услуга и/или квалификације његовог руководећег особља, и нарочито квалификације лица која су одговорна за пружање конкретних услуга;
ц) изјаву о ангажованом техничком особљу или техничким органима, а за које се не може захтијевати да су запослени код кандидата/понуђача;
д) изјаву пружаоца услуга о просјечном годишњем броју запослених и о броју руководећег особља у посљедње три године;
е) изјаву о техничкој опремљености и оспособљености и мјерама којима располаже пружалац услуга за извршење конкретних услуга и обезбјеђење квалитета;
ф) потврду кандидата/понуђача о прихватању поступка контроле услуга сложеније врсте или услуге која изузетно треба да служи некој посебној сврси, коју спроводи уговорни орган или у његово име надлежни орган земље сједишта привредног субјекта, а која се односи на производне капацитете привредног субјекта и, ако је потребно, на начин израде студија и истраживања, те мјере за контролу квалитете које користи привредни субјекат;
г) изјаву кандидата/понуђача да прихвата предузимање мјера за управљање заштитом животне средине и мјера енергетске ефикасности које ће привредни субјекат примјењивати приликом пружања услуга.

Члан 51.
(Техничка и професионална способност у поступку набавке радова)

У поступку јавне набавке радова, уговорни орган може захтијевати један или више доказа о техничкој и професионалној способности кандидата/понуђача, и то:
а) списак извршених уговора у складу са чланом 48. став (2) овог закона, а који су у вези са предметном набавком, за период не дужи од пет година, или од датума регистрације, односно почетка пословања, ако је кандидат/понуђач регистрован, односно почео да ради прије мање од пет година;
б) образовне и професионалне квалификације извођача радова и/или квалификације његовог руководећег особља, и нарочито квалификације лица која су одговорна за извођење конкретних радова;
ц) изјаву о ангажованом техничком особљу или техничким органима, нарочито оном особљу које је ангажовано за послове надзора и контроле квалитета, а за које се не може захтијевати да су запослени код кандидата/понуђача;
д) изјаву извођача радова о просјечном годишњем броју запослених и броју руководећег особља у посљедње три године;
е) потврду о грађевинским машинама и техничкој опреми којом извођач располаже у сврху извршења уговора;
ф) изјаву кандидата/понуђача да прихвата предузимање мјера за управљање заштитом животне средине и мјера енергетске ефикасности које ће привредни субјект примјењивати приликом извођења радова.

Члан 52.
(Дисквалификација по основу сукоба интереса или корупције)

(1) У складу са важећим прописима у Босни и Херцеговини, уговорни орган дужан је да одбије захтјев за учешће у поступку јавне набавке или понуду уколико је кандидат/понуђач садашњем или бившем запосленику уговорног органа дао или је спреман да да мито, у облику новчаних средстава или у било којем неновчаном облику, с циљем остваривања утицаја на радњу, одлуку или ток поступка јавне набавке. Уговорни орган у писаној форми информише понуђача и Агенцију о одбијању таквог захтјева или понуде и о разлозима одбијања.
(2) Сваки кандидат/понуђач дужан је да уз понуду достави и посебну писмену изјаву да није нудио мито нити учествовао у било каквим радњама чији је циљ корупција у предметној јавној набавци.
(3) У случају да захтјев или понуда коју уговорни орган прими у току поступка јавне набавке проузрокује или може да проузрокује сукоб интереса у складу са важећим прописима о сукобу интереса у Босни и Херцеговини, уговорни орган дужан је да поступи у складу са прописима у Босни и Херцеговини.
(4) Уговорни орган не смије закључивати уговоре о јавној набавци са привредним субјектом ако руководилац уговорног органа или члан управног или надзорног одбора тог уговорног органа истовремено:

а) обавља управљачке послове у том привредном субјекту; или
б) је власник пословног удјела, дионица односно других права на основу којих учествује у управљању односно у капиталу тог привредног субјекта са више од 20%.

(5) Ако је одређени привредни субјект директно или индиректно учествовао у техничким консултацијама у припреми поступка јавне набавке, уговорни орган мора предузети одговарајуће мјере како би обезбиједио да конкуренција не буде нарушена учествовањем тог привредног субјекта као кандидата/понуђача у поступку јавне набавке у односу на остале кандидате/понуђаче. Такве мјере укључују давање свих информација осталим кандидатима/понуђачима које су саопштене за вријеме техничких консултација или су настале као резултат техничких консултација и одређивање адекватних временских рокова за пријем захтјева за учешће и понуда. Мјере које су предузете уговорни орган наводи у записнику о оцјени понуда из члана 65. овог закона.

(6) Привредни субјекат из става (5) овог члана не може учествовати у том поступку јавне набавке као кандидат/понуђач само ако не постоји други начин да се обезбиједи поштовање принципа једнаког третмана.

(7) Прије одбацивања захтјева за учешће, односно његове понуде, кандидат/понуђач мора имати прилику да докаже да његово учествовање у техничким консултацијама не ограничава конкуренцију.

Одјељак Б. Тендерска документација

Члан 53.

(Неопходне информације)

(1) Уговорни орган дужан је да припреми тендерску документацију у складу са одредбама овог закона и подзаконским актима. У тендерској документацији уговорни орган даје потпуне информације о условима уговора и поступку додјеле уговора, а који су кандидатима/понуђачима довољни за припрему захтјева за учешће, односно понуда на стварно конкурентској основи.

(2) Обавјештење о набавци припремљено у складу са чланом 35. овог закона чини саставни дио тендерске документације.

(3) Тендерска документација садржи минимално сљедеће информације:
а) назив и адресу уговорног органа, те особу за контакт од које кандидати/понуђачи могу тражити информације или појашњење;
б) изабрани поступак додјеле уговора и податак о томе да ли се предвиђа закључивање оквирног споразума;
ц) опис робе, услуга или радова, те навођење ознаке и назива из ЈРЈН-а;
д) количинске спецификације за робу или опис посла или задатка за услуге и радове и техничке спецификације;
е) мјесто испоруке робе или извршења услуге или извођења радова;
ф) назнаку могућности за подношење понуда по лотовима;
г) рокове за испоруке робе; извршење услуга; извођење радова;
х) навођење могућности за подношење алтернативних понуда и минималних захтјева који морају бити испуњени у случају алтернативних понуда;
и) минималне услове за квалификацију кандидата, односно понуђача, као и доказе на основу којих се врши оцјена;
ј) критеријум за додјелу уговора утврђен као "економски најповољнија понуда" са поткритеријумима или "најнижа цијена";
к) период важења понуда;
л) гаранцију за озбиљност понуде, гаранцију за добро извршење посла и свако друго тражено обезбјеђење за привремена плаћања;
м) мјесто, датум и вријеме за пријем захтјева за учешће, односно понуда;
н) мјесто, датум и вријеме отварања понуда;
о) информацију о калкулацији цијене, ако је примјењиво;
п) захтјев у погледу употребе језика;
р) нацрт уговора или основне елементе уговора.

(4) Тендерска документација се припрема у складу са моделима стандардне тендерске документације, које прописује Агенција.

(5) Приликом припреме тендерске документације, уговорни орган дужан је да поштује принципе једнаког третмана и недискриминације кандидата/понуђача. Уговорни орган не смије да користи савјете било којег лица које може да има било какав директни или индиректни интерес за исход поступка додјеле уговора, ако је вјероватно да то може утицати на стварну конкуренцију за предметни уговор.

(6) Уговорни орган може направити измјене и допуне тендерске документације под условом да се оне доставе заинтересованим кандидатима/понуђачима истог дана, а најкасније пет дана прије истека утврђеног рока за пријем захтјева за учешће или понуда. У случају да такве измјене подразумијевају суштинску промјену предмета набавке, уговорни орган ће продужити рок за пријем захтјева за учешће или понуда у зависности од сложености предмета набавке. Рок за продужење не може бити краћи од седам дана.

Члан 54.

(Техничке спецификације)

(1) Техничке спецификације морају свим кандидатима/понуђачима омогућити једнак и недискриминирајући приступ надметању. Техничке спецификације ће укључивати, кад год је то могуће, критеријум приступачности за особе са инвалидитетом или критеријум дизајна за све кориснике.

(2) Техничке спецификације, уз поштовање обавезних босанскохерцеговачких техничких правила, одређују се:
а) позивањем на техничке спецификације и, уз уважавање сљедећег редослиједа, на босанскохерцеговачке стандарде којима се преузимају европски стандарди, европска техничка одобрења, заједничке техничке спецификације, међународни стандарди, друге техничке референтне системе које су успоставила европска тијела за стандардизацију или, ако они не постоје, на босанскохерцеговачке стандарде, босанскохерцеговачка техничка одобрења или босанскохерцеговачке техничке спецификације које се односе на пројектовање, израчун и извођење радова те употребу производа, при чему свака упута мора бити означена ријечима "или еквивалент"; или

б) у форми изведбених или функционалних захтјева који могу укључивати еколошке елементе и елементе енергетске ефикасности; или
ц) у форми изведбених или функционалних захтјева из става (2) тачка б) овог члана, уз позив на техничке спецификације из става (2) тачка а) овог члана као средство за претпоставку усклађености са изведбеним или функционалним захтјевима; или
д) позивањем на техничке спецификације из става (2) тачка а) овог члана у погледу одређених обиљежја и позивањем на изведбене или функционалне захтјеве из става (2) тачке б) овог члана у погледу других обиљежја.

(3) Ако се техничке спецификације одреде у складу са ставом (2) тачка а) овог члана, уговорни орган не смије одбити понуду с образложењем да понуђена роба и услуге не одговарају спецификацијама које је он навео, ако понуђач одговарајућим средствима (технички досије, извјештај о тестирању које је обавило овлашћено тијело и други слични документи издати од надлежних институција) у својој понуди докаже да рјешења која је он у понуди предложио у једнакој мјери одговарају техничким спецификацијама на које се позива.

(4) Ако се техничке спецификације одреде у форми изведбених или функционалних захтјева у складу са ставом (2) тачке б) овог члана, уговорни орган не смије одбити понуду која одговара босанскохерцеговачком стандарду којим се преузима европски стандард, или европском техничком одобрењу, заједничкој техничкој спецификацији, међународном стандарду или техничком систему стандарда који је израдило европско тијело за стандардизацију, ако се те спецификације односе на изведбене или функционалне захтјеве које уговорни орган захтијева. Понуђач мора у својој понуди одговарајућим средствима доказати да понуђена роба, услуге или радови који одговарају стандарду одговарају изведбеним или функционалним захтјевима уговорног органа.

(5) Овлашћено тијело за оцјењивање усклађености у смислу овог члана је независна лабораторија, тијело које ће потврдити усклађеност, надзорно или друго тијело које учествује у поступку оцјењивања усклађености, које је од органа државне управе овлашћено да спроводи поступке оцјењивања усклађености према одговарајућим стандардима којима се преузимају европски стандарди. Уговорни орган ће прихватити цертификате које су издала овлашћена тијела у другим државама, ако су издати у складу са међународним уговорима које је закључила Босна и Херцеговина.

(6) Одговарајућим средством, у смислу овог члана, сматрају се технички досијеи које израђује произвођач или извјештај о испитивању које саставља овлашћено тијело за оцјењивање усклађености.

(7) Ако су еколошки захтјеви за предмет набавке одређени у форми изведбених захтјева или функционалних захтјева у складу са ставом (2) тачка б) овог члана, уговорни орган може се у сврху описа предмета набавке позивати на техничке спецификације или њихове дијелове одређене европским, босанскохерцеговачким, мултинационалним или другим еколошким ознакама квалитета:

а) ако су спецификације прикладне за дефиницију обиљежја робе или услуга које су предмет уговора о јавној набавци;
б) ако се захтјеви постављени за еколошку ознаку квалитета заснивају на информацијама са научном подлогом;
ц) ако су еколошке ознаке квалитета израђене и донесене у оквиру поступка у којем могу учествовати сви заинтересовани као што су потрошачи, произвођачи, трговци и организације за заштиту животне средине; те
д) ако је еколошка ознака квалитета доступна и стоји на располагању свим заинтересованим.

(8) Уговорни орган може у тендерској документацији навести претпоставку да роба и услуге означене одређеном еколошком ознаком квалитета одговарају техничким спецификацијама утврђеним у тендерској документацији.

(9) Осим ако није оправдано предметом набавке, у техничкој спецификацији не смије се упутити на одређеног произвођача, на поријекло или на посебан поступак, на марке, патенте, типове или одређено поријекло, ако би се тиме погодовало или би се искључили одређени привредни субјекте или одређени производи. Такве напомене допуштене су само ако се предмет набавке не може довољно прецизно и разумљиво описати, али се без изузетка морају означити са додатком "или еквивалент". Непознавање предмета набавке не ослобађа уговорни орган обавезе за дефинисање предмета набавке на стварно конкурентској основи.

(10) Ако се изузетно објави позив за одређени производ са додатком "или еквивалент", понуђач мора на за то предвиђеним празним мјестима, према одговарајућим ставкама, навести податке о производу и типу одговарајућег производа који нуди те, ако се то тражи, и остале податке који се односе на тај производ. Критеријуми мјеродавни за оцјењивање еквивалентности наводе се у опису предмета набавке. Понуђач је дужан да обезбиједи доказ еквивалентности у смислу испуњења захтјева везано за предмет набавке у складу са захтјевима дефинисаним у тендерској документацији. Производи који су у тендерској документацији наведени као примјери сматрају се понуђенима ако понуђач не наведе никакве друге производе на предвиђеном мјесту.

(11) Уговорни орган може утврдити посебне услове у вези са извршењем уговора, под условом да су они у складу са релевантним прописима у Босни и Херцеговини и да су наведени у објави или у техничким спецификацијама. Услови којима се уређује извршење уговора могу се посебно тицати социјалних и еколошких питања.

Члан 55.

(Преузимање тендерске документације)

(1) Уговорни орган, изузев у случају из тачке д) овог става, кандидатима/понуђачима мора тендерску документацију учинити доступном, на начин за који се опредијели кандидат/понуђач, и то:
а) личним преузимањем у просторијама уговорног органа;
б) на писмени захтјев кандидата/понуђача;
ц) заједно са позивом за достављање понуда;
д) објављивањем тендерске документације на порталу јавних набавки, на шта ће указати у

обавјештењу о набавци, у складу са подзаконским актом који доноси Агенција.

(2) Када кандидат/понуђач упути захтјев за достављање тендерске документације, уговорни орган отпрема тендерску документацију одмах, а најкасније у року од три дана од дана пријема захтјева. Ако је уговорни орган одредио скраћене рокове за достављање понуда, односно захтјева за учешће, у складу са овим законом, крајњи рок за отпремање тендерске документације је два дана.

(3) Уговорни орган не може учинити доступном тендерску документацију ниједном кандидату/понуђачу прије објаве обавјештења о набавци.

(4) Уговорни орган за све кандидате/понуђаче може одредити једнаку новчану накнаду која се плаћа за тендерску документацију. У том случају новчана накнада укључује само стварне трошкове за папир, испис, умножавање, за носач података, као и накнаду могућих поштанских трошкова. Ако је одређена новчана накнада за тендерску документацију, тада је кандидат/понуђач дужан да уз захтјев за учешће, односно понуду достави и доказ о уплати тендерске документације, изузев у случајевима из става (1) тач. ц) и д) овог члана.

(5) Сви заинтересовани кандидати/понуђачи имају право увида у тендерску документацију прије откупа, осим у случају из става (1) тачка д) овог члана. Уговорни орган је дужан да, на писмени захтјев привредног субјекта, омогући увид у тендерску документацију на начин за који се опредијели кандидат/понуђач, и то:

а) у просторијама уговорног органа; или

б) достављањем поштом препоручено са повратницом заинтересованом кандидату/понуђачу; или

ц) достављањем електронском поштом у заштићеном непромјењивом облику заинтересованом кандидату/понуђачу.

Члан 56.

(Појашњења тендерске документације)

(1) Заинтересовани кандидати/понуђачи могу, у писаној форми, тражити од уговорног органа појашњења тендерске документације благовремено, али најкасније десет дана прије истека рока за подношење захтјева за учешће или понуда.

(2) Уговорни орган дужан је да одговори у писаној форми, а одговор са појашњењем доставља свим кандидатима/понуђачима који су откупили тендерску документацију, или за које има сазнања да су је преузели на један од начина из члана 55. овог закона, у року од три дана, а најкасније пет дана прије истека рока за подношење захтјева за учешће или понуда.

(3) Ако одговор уговорног органа доводи до измјена тендерске документације, и те измјене од кандидата/понуђача захтијевају да изврше знатне измјене и/или да прилагоде њихове понуде, уговорни орган дужан је да продужи рок за подношење захтјева за учешће или понуда најмање за седам дана.

(4) Ако се након обезбјеђења тендерске документације покаже да се понуде могу припремити само након посјете мјесту извођења услуга или радова, или након прегледа докумената на основу којих је припремљена тендерска документација, рокови за пријем понуда продужавају се за најмање седам дана, како би се омогућило да се сви понуђачи упознају са свим информацијама које су неопходне за припрему понуда.

(5) У случају да је тендерска документација објављена на порталу јавних набавки, појашњења тендерске документације из овог члана дефинисаће се подзаконским актом из члана 55. став (1) тачка д) овог закона.

Одјељак Ц. Понуда

Члан 57.

(Припрема понуде)

(1) У поступку јавне набавке кандидат/понуђач се придржава захтјева и услова из тендерске документације.

(2) Понуђач може прије истека рока за достављање понуда своју понуду измијенити, допунити је или од ње одустати. Уколико због измјене или допуне дође до промјене укупне цијене понуде, нова цијена се мора обавезно навести. Измјена или допуна понуде се доставља на исти начин као и понуда и то у року који је назначен у обавјештењу о набавци и тендерској документацији. У случају повлачења понуде, прије истека рока за достављање понуда, понуђач може писмено захтијевати поврат своје неотворене понуде.

(3) Сваки понуђач може поднијети само једну понуду.

Члан 58.

(Садржај понуде)

(1) Свака понуда обавезно садржи сљедеће елементе:

а) име и сједиште понуђача, а за групу понуђача податке о сваком члану групе понуђача, као и јасно одређење члана групе који је овлашћени представник групе понуђача за учешће у поступку јавне набавке, за комуникацију и за закључивање уговора;

б) доказ о гаранцији, ако се тражи;

ц) цијену са свим елементима који је чине, као и потребним објашњењима, на начин како је дефинисано у тендерској документацији;

д) доказе о личној, пословној, финансијској, техничкој и професионалној способности, осим у фази достављања понуда у ограниченом, преговарачком поступку са или без објаве обавјештења и такмичарском дијалогу, према захтјевима из тендерске документације;

е) наводе да се ради о алтернативној понуди, ако је она дозвољена;

ф) датум понуде;

г) потпис подносиоца понуде или овлашћеног лица на основу пуномоћи која у том случају мора бити приложена у оригиналу или овјереној копији;

х) понуда мора бити овјерена печатом подносиоца понуде, ако по закону државе у којој је сједиште подносиоца понуде подносилац понуде има печат или доказ да по закону државе у којој је сједиште подносиоца понуде подносилац понуде нема печат;

и) попис документације која је приложена уз понуду.

(2) Понуда мора бити чврсто увезана и све стране понуде нумерисане (изузев доказа о гаранцији из става (1) тачке б) овог члана, те штампане литературе, брошура, каталога и сл.).

Члан 59.

(Алтернативна понуда)

(1) Алтернативна понуда је понуда којом понуђач даје алтернативни предлог за предмет јавне набавке. Уговорни орган обавезан је да у тендерској документацији назначи да ли одобрава алтернативну понуду. Алтернативна понуда је дозвољена само онда када је критеријум за додјелу уговора економски најповољнија понуда. Ако тендерска документација не

садржи одредбу којом се дозвољава достављање алтернативних понуда, онда оне нису дозвољене, и као такве се одбацују.

(2) Уговорни орган дужан је да у тендерској документацији наведе минимум захтјева које алтернативна понуда обавезно треба да испуњава, као и остале захтјеве за њено подношење. Уговорни орган разматра само оне алтернативне понуде које испуњавају минимум постављених захтјева и обезбјеђују реализацију одговарајућег предмета набавке.

(3) Понуђач је дужан да достави доказ да алтернативна понуда у свим елементима задовољава минимум постављених захтјева из тендерске документације.

(4) Уговорни орган који даје могућност подношења алтернативних понуда не може да одбије алтернативну понуду само на основу чињенице да би она водила ка промјени врсте и карактера уговора.

Члан 60.

(Период важења понуде)

(1) Период важења понуде одређује уговорни орган у тендерској документацији. Период важења не може бити краћи од рока наведеног у тендерској документацији, али уговорни орган не може да утврди рок краћи од 30 дана. Ако понуђач у понуди не наведе период њеног важења, сматра се да понуда важи за период назначен у тендерској документацији.

(2) У периоду важења понуде, уговорни орган може захтијевати од понуђача да, у писаној форми, продужи период важења до одређеног рока. Сваки понуђач има право да одбије такав захтјев, и у том случају не губи право на поврат гаранције за озбиљност понуде.

(3) Ако понуђач не одговори на писмени захтјев уговорног органа у погледу продужења периода важења понуде или не пристане да продужи рок важења понуде или не обезбиједи продужење гаранције за озбиљност понуде, сматра се да је понуђач одбио захтјев уговорног органа, те се његова понуда не разматра у даљем току поступка.

(4) Понуђач који пристане да продужи период важења понуде, и о томе у писаној форми обавијести уговорни орган, продужава период важења понуде и дужан је да обезбиједи продужење гаранције за озбиљност понуде. У периоду продужења важења понуде, понуда се не може мијењати.

Члан 61.

(Гаранције уз понуду)

(1) Врсте гаранција су:
   а) гаранција за озбиљност понуде је гаранција у случају да понуђач одустане од своје понуде у року важења понуде;
   б) гаранција за уредно извршење уговора је гаранција у случају да понуђач којем је додијељен уговор не извршава своје обавезе из уговора или их неуредно извршава.

(2) Уговорни орган може захтијевати да се понуда гарантује одговарајућом гаранцијом за озбиљност понуде. Гаранција за озбиљност понуде не може се захтијевати уколико је вриједност набавке мања од 100.000,00 КМ.

(3) У случају када је вриједност набавке једнака или већа од вриједности из става (2) овог члана, гаранција за озбиљност понуде неће прећи 1,5% процијењене вриједности уговора. Група понуђача доставља гаранцију која одговара траженом износу, без обзира да ли је доставља један члан, више или сви чланови групе понуђача.

(4) Уговорни орган може захтијевати да се извршење уговора гарантује одговарајућом гаранцијом за извршење уговора. Гаранција за извршење не може се захтијевати у износу већем од 10% од вриједности уговора. Група понуђача доставља гаранцију која одговара траженом износу, без обзира да ли је доставља један члан, више или сви чланови групе понуђача.

(5) Уговорни орган не може одбацити гаранцију за озбиљност понуде или гаранцију за уредно извршење уговора на основу чињенице да гаранција није издата у Босни и Херцеговини, под условом да гаранција за озбиљност понуде и гаранција за уредно извршење уговора испуњавају услове постављене у тендерској документацији.

(6) Форме гаранције за озбиљност понуде и извршење уговора биће дефинисане подзаконским актом који доноси Агенција.

Члан 62.

(Група кандидата/понуђача)

(1) Уговорни орган у тендерској документацији прецизира документе које доставља група кандидата/понуђача, односно сваки члан групе.

(2) Уговорни орган не може захтијевати да група кандидата/понуђача оснује ново правно лице како би доставила захтјев или понуду, али може послије избора од групе понуђача захтијевати одређени правни облик у мјери у којој је то потребно за задовољавајуће извршење уговора. Група кандидата/понуђача дужна је да достави податке које уговорни орган захтијева у тендерској документацији.

(3) Кандидат/понуђач који је самостално поднио захтјев за учешће, односно понуду, не може бити члан групе кандидата/понуђача у истом поступку јавне набавке. Члан групе кандидата/понуђача не може бити члан друге групе кандидата/понуђача у истом поступку јавне набавке.

(4) Група кандидата/понуђача солидарно одговара за све обавезе.

ГЛАВА III - ПОСТУПАЊЕ УГОВОРНОГ ОРГАНА

Одјељак А. Евалуација понуда

Члан 63.

(Отварање понуда)

(1) Понуде се отварају на јавном отварању понуда, непосредно након истека рока за пријем понуда. Понуде примљене након истека рока одређеног за пријем понуда неотворене се враћају понуђачима.

(2) Понуде се отварају на сједници комисије за набавке на дан и вријеме који су наведени у тендерској документацији. Сви понуђачи који су на вријеме доставили понуде или њихови овлашћени представници, као и сва друга заинтересована лица имају право да присуствују поступку отварања понуда. Измјена крајњег рока за пријем понуда утицаће на промјену датума отварања понуда.

(3) Коверте отвара предсједавајући комисије за набавке на отвореној сједници, или други члан комисије, без обзира на то да ли састанку присуствују понуђачи или њихови овлашћени представници.

(4) Приликом отварања понуда присутним понуђачима се саопштава:
   а) назив понуђача;
   б) укупна цијена наведена у понуди;

ц) попуст наведен у понуди који мора бити посебно исказан; уколико попуст није посебно исказан, сматра се да није ни понуђен;
д) поткритеријуми који се вреднују у оквиру критеријума економски најповољније понуде.

(5) Резултати поступка јавног отварања понуда уносе се у записник, који обавезно садржи све елементе из става (4) овог члана. Форму записника прописује Агенција подзаконским актом.

(6) Копија записника о отварању понуда доставља се свим понуђачима одмах или најкасније у року од три дана од дана отварања понуда.

(7) Поступак провјере квалификације кандидата, односно понуђача и оцјена понуда спроводе се на затвореним сједницама комисије за набавке.

Члан 64.
(Критеријуми за додјелу уговора)

(1) Уговорни орган додјељује уговор на основу једног од сљедећих критеријума:
а) економски најповољнија понуда; или
б) најнижа цијена.

(2) Уговорни орган је дужан да критеријум економски најповољније понуде разради у тендерској документацији, на начин да дефинише и детаљно разради поткритеријуме за оцјену у складу са природом и сврхом конкретног предмета набавке. Поткритеријуми могу бити: квалитет предмета набавке, цијена, техничка способност предмета набавке, функционалне и еколошке карактеристике, оперативни трошкови, економичност, постпродајни сервис и техничка помоћ, рок испоруке или рок за извршење и сл., уз обавезу да се у тендерској документацији утврди прецизна методологија вредновања сваког поткритеријума.

(3) Услови за квалификацију кандидата, односно понуђача из чл. 45. до 51. овог закона не могу бити поткритеријуми за оцјену понуда.

Члан 65.
(Оцјена понуда)

(1) Уговорни орган оцјењује понуде које су поднијели квалификовани понуђачи, примјењујући критеријум за додјелу уговора утврђен у тендерској докумената-цији.

(2) Након оцјене понуда, уговорни орган дужан је да сачини записник о оцјени понуда који садржи најмање сљедеће податке:
а) назив уговорног органа;
б) предмет јавне набавке;
ц) назив понуђача чије су понуде одбијене и разлоге за њихово одбијање;
д) додјелу бодова по поткритеријумима за оцјену понуда, уколико је критеријум економски најповољнија понуда, према методологији утврђеној у тендерској документацији;
е) ранг-листу оцијењених понуда, почев од најуспјешније ка најмање успјешној;
ф) назив понуђача чија је понуда оцијењена најповољнијом;
г) вриједност уговора или оквирног споразума.

(3) У отвореном и ограниченом поступку, преговори између уговорног органа и понуђача нису дозвољени.

Члан 66.
(Неприродно ниска понуђена цијена)

(1) Уколико уговорни орган оцијени да је понуђена цијена неприродно ниска, писмено ће од понуђача захтијевати да образложи понуђену цијену. Ако понуђач уговорном органу не понуди основано образложење, које може између осталог садржавати и поређење са цијенама на тржишту, уговорни орган ће одбацити понуду.

(2) Понуђач је дужан да писмено достави детаљне информације о релевантним саставним елементима понуде, укључујући елементе цијене, односно разлоге понуђене цијене. Уговорни орган узима у разматрање објашњења која се на примјерен начин могу односити на:
а) економичност производног процеса, пружених услуга или грађевинске методе;
б) изабрана техничка рјешења и/или изузетно погодне услове које понуђач има за достављање робе или услуга или за извођење радова;
ц) оригиналност робе, услуга или радова које је понуђач понудио;
д) усклађеност са важећим одредбама које се односе на радну заштиту и услове рада на мјесту гдје се испоручује роба, пружа услуга или изводи рад;
е) могућност да понуђач прима државну помоћ.

(3) Ако уговорни орган утврди да је понуда неприродно ниска зато што понуђач прима државну помоћ, понуда може бити одбачена само ако понуђач није у могућности да докаже, у оквиру разумног временског рока који одреди уговорни орган, да је државна помоћ додијељена у складу са важећим законом.

Члан 67.
(Преференцијални третман домаћег)

Примјена преференцијалног третмана домаћег дефинише се посебним подзаконским актом који доноси Савјет министара БиХ у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 68.
(Разлози за одбацивање захтјева за учешће или понуде)

(1) Уговорни орган одбацује захтјев за учешће или понуду, ако кандидат/понуђач није доставио тражене доказе или је доставио непотпуне доказе или је лажно представио информације које су доказ испуњења услова из чл. од 45. до 51. овог закона.

(2) Захтјев за учешће, односно понуда кандидата/ понуђача или групе кандидата/понуђача који су директно или индиректно учествовали у припреми поступка јавне набавке биће одбачена у случају из члана 52. става (7) овог закона.

(3) Уговорни орган може позвати кандидате/понуђаче да у року од три дана појасне документе које су доставили у складу са чл. од 45. до 51. овог закона или да доставе оригиналне документе ради поређења са копијом, која је достављена уз понуду, а с циљем отклањања формалног недостатка докумената.

(4) Уговорни орган дужан је да одбаци захтјев за учешће или понуду у случајевима кад:
а) понуђач у својој понуди не наведе цијену, него само наведе да ће понудити цијену која је за одређени проценат или вриједност нижа од понуде са најнижом цијеном, или понуду у којој цијена није исказана у укупном износу, у складу са захтјевима из тендерске документације;
б) се уз понуду захтијева гаранција за озбиљност понуде, а она није достављена уз понуду;
ц) није отклоњен недостатак из става (3) овог члана;
д) се понуда односи на више лотова него што је уговорни орган дозволио тендерском документацијом и обавјештењем о набавци;

e) је у понуди дата алтернативна понуда, а она није допуштена;
ф) у понуди писаним објашњењем понуђача није отклоњен недостатак или нејасноћа;
г) за понуду понуђач није писаним путем прихватио исправку рачунске грешке;
и) понуда није потпуна и не испуњава захтјеве из тендерске документације,
ј) и у другим оправданим случајевима.

Одјељак Б. Исход поступка јавне набавке

Члан 69.
(Престанак поступка јавне набавке)

(1) Поступак јавне набавке може се окончати:
а) закључењем уговора о јавној набавци или оквирног споразума; или
б) поништењем поступка јавне набавке.
(2) Уговорни орган је обавезан да поништи поступак јавне набавке у сљедећим случајевима:
а) није достављена ниједна понуда у одређеном крајњем року;
б) није достављен ниједан захтјев за учешће у ограниченом поступку, у преговарачком поступку са објавом или без објаве обавјештења или у такмичарском дијалогу;
ц) није достављен број понуда одређен у члану 32. став (4) овог закона, уколико је било предвиђено закључење оквирног споразума;
д) ниједна од примљених понуда није прихватљива;
е) цијене свих прихватљивих понуда су знатно веће од обезбијеђених средстава за предметну набавку.
(3) Уговорно тијело може отказати поступак јавне набавке само због доказивих разлога који су ван контроле уговорног органа и који се нису могли предвидјети у вријеме покретања поступка јавне набавке.

Члан 70.
(Одлука о избору и одлука о поништењу)

(1) Уговорни орган доноси одлуку о избору најповољнијег понуђача или одлуку о поништењу поступка набавке у року који је одређен у тендерској документацији као рок важења понуде, а најкасније у року од седам дана од дана истека важења понуде, односно у продуженом периоду рока важења понуда у складу са чланом 60. став (2) овог закона.
(2) Одлуке из овог члана достављају се кандидатима/понуђачима у року од три дана, а најкасније у року од седам дана од дана доношења одлуке, и то: електронским средством, или поштом, или непосредно.
(3) Одлука о избору садржи: податке о уговорном органу, број и датум доношења одлуке, податке о јавном оглашавању, врсту поступка набавке, број запримљених понуда, назив и податке о изабраном понуђачу, детаљно образложење разлога за избор, поуку о правном лијеку, потпис овлашћеног лица и печат уговорног органа.
(4) Одлука о поништењу поступка набавке садржи: податке о уговорном органу, број и датум доношења одлуке, податке о јавном оглашавању, врсту поступка набавке, законски основ за поништење поступка набавке, детаљно образложење поништења, поуку о правном лијеку, потпис овлашћеног лица и печат уговорног органа.
(5) Одлуку о резултату претквалификације кандидата у поступку који се састоји од двије или више фаза уговорни орган доноси након окончања фазе претквалификације. Ова одлука садржи: податке о уговорном органу, број и датум доношења одлуке, податке о јавном оглашавању, врсту поступка набавке, број запримљених захтјева за учешће, назив и податке о квалификованим кандидатима, податке и образложење о неквалификованим кандидатима, поуку о правном лијеку, потпис овлашћеног лица и печат уговорног органа.
(6) Одлуке из ст. (3) и (4) овог члана уговорни орган објављује на својој веб-страници, ако је има, и то истовремено са њиховим упућивањем понуђачима који су учествовали у поступку јавне набавке.

Члан 71.
(Обавјештавање кандидата и понуђача о резултатима)

(1) Уговорни орган дужан је да истовремено, а најкасније у року од седам дана од дана доношења одлуке, писмено обавијести кандидате/понуђаче који су благовремено поднијели захтјеве или понуде о одлукама које су донесене у погледу претквалификације, оцјене понуда или поништења поступка.
(2) Уговорни орган дужан је да уз обавјештење о резултатима поступка достави и одговарајућу одлуку из члана 70. овог закона и записник о оцјени понуда из члана 65. став (2) овог закона.

Члан 72.
(Уговори)

(1) Уговорни орган доставља на потпис изабраном понуђачу предлог уговора, и то након истека рока од 15 дана, рачунајући од дана када су сви понуђачи обавијештени о избору најповољније понуде. Изабрани понуђач прихвата предлог уговора и закључује уговор.
(2) Уговор о јавној набавци закључује се у складу са законима о облигационим односима у Босни и Херцеговини. Уговори који се додјељују у отвореном поступку, ограниченом поступку, преговарачком поступку са објавом или без објаве обавјештења, конкурсу за израду идејног рјешења или такмичарском дијалогу, изузев уговора из члана 21. став (1) тачка д) овог закона, не могу се закључити у периоду од 15 дана од дана када су понуђачи обавијештени о исходу поступка набавке.
(3) Уговорни орган доставља предлог уговора оном понуђачу чија је понуда по ранг-листи одмах након понуде најуспјешнијег понуђача, у случају да најуспјешнији понуђач:
а) пропусти да достави оригинале или овјерене копије документације из чл. 45. и 47. овог закона, не старије од три мјесеца од дана достављања понуде или захтјева за учешће, у року који одреди уговорни орган; или
б) пропусти да достави документацију која је била услов за потписивање уговора, а коју је био дужан да прибави у складу са прописима у Босни и Херцеговини; или
ц) у писаној форми одбије додјелу уговора, или
д) пропусти да достави гаранцију за извршење уговора у складу са условима из тендерске документације и у року који му је одредио уговорни орган; или
е) пропусти да потпише уговор о набавци у року који му је одредио уговорни орган; или
ф) одбије да закључи уговор под условима наведеним у тендерској документацији и понуди коју је доставио.

(4) Ако изабрани понуђач не достави гаранцију за извршење уговора у остављеном року, након закључивања уговора, закључени уговор се сматра апсолутно ништавим.

(5) Приликом додјеле уговора о набавци, цијена наведена у најповољнијој понуди, као и услови утврђени у тендерској документацији, не могу се мијењати. Изузетно, ако се у тендерској документацији предвиђа одредба о промјењивости цијена са објективно утврђеним правилима о промјењивости цијене, таква одредба се уноси у уговор о јавној набавци.

(6) Уговорни орган у уговору обавезно поставља услов да понуђач којем је додијељен уговор о јавној набавци нема право да запошљава, у сврху извршења уговора о јавној набавци, физичка или правна лица која су учествовала у припреми тендерске документације или су била у својству члана или стручног лица које је ангажовала комисија за набавке, најмање шест мјесеци по закључењу уговора, односно од почетка реализације уговора.

Члан 73.
(Подуговарање)

(1) Уговорни орган не може забранити подуговарање, али може тражити од кандидата/понуђача да се изјасни да ли намјерава дио уговора подуговарањем пренијети на треће стране.

(2) Ако се кандидат/понуђач изјасни да намјерава да дио уговора подуговарањем пренесе на треће стране, уговорни орган је дужан да у уговор о јавној набавци унесе ту одредбу, као основ за закључивање подуговора између изабраног понуђача и подуговарача.

(3) Понуђач којем је додијељен уговор неће склапати подуговор ни о једном битном дијелу уговора без претходног писменог одобрења уговорног органа. Елементи уговора који се подуговарају и идентитет подуговарача обавезно се саопштавају уговорном органу благовремено, прије склапања подуговора. Уговорни орган може извршити провјеру квалификација подуговарача у складу са чланом 44. овог закона и обавијестити добављача о својој одлуци најкасније у року од 15 дана од дана пријема обавјештења о подуговарачу. У случају одбијања подуговарача, уговорни орган је дужан да наведе објективне разлоге одбијања.

(4) Након што уговорни орган одобри подуговарање у складу са ставом (3) овог члана, добављач којем је додијељен уговор дужан је да прије почетка реализације подуговора достави уговорном органу подуговор закључен са подуговарачем, као основ за непосредно плаћање подуговарачу, и који као обавезне елементе мора садржавати сљедеће:
   а) робу, услуге или радове које ће испоручити, пружити или извести подуговарач;
   б) предмет, количину, вриједност, мјесто и рок испоруке робе, пружања услуга или извођења радова;
   ц) податке о подуговарачу, и то: назив подуговарача, сједиште, ЈИБ/ИДБ, број трансакционог рачуна и назив банке код које се води.

(5) Добављач којем је додијељен уговор сноси пуну одговорност за реализацију уговора.

Одјељак Ц. Обавезе уговорног органа по завршеном поступку

Члан 74.
(Обавјештење о додјели уговора)

(1) Уговорни орган дужан је да за отворени поступак, ограничени поступак, преговарачки поступак са објавом или без објаве обавјештења, конкурс за израду идејног рјешења или такмичарски дијалог објави обавјештење о додјели уговора на основу резултата поступка додјеле уговора, најкасније у року од 30 дана од дана закључивања уговора или оквирног споразума.

(2) У случају додјеле уговора из члана 8. овог закона и закључених оквирних споразума, уговорни орган објављује обавјештење о додјели свих уговора у току једне године, и то најкасније 30 дана од истека календарске године.

(3) Обавјештење о додјели уговора из ст. (1) и (2) овог члана садржи информације које утврђује Агенција подзаконским актом.

Члан 75.
(Извјештај о поступку јавне набавке)

(1) Уговорни орган обавезан је да Агенцији доставља извјештаје за отворени поступак, ограничени поступак, преговарачки поступак са објавом или без објаве обавјештења, конкурс за израду идејног рјешења, такмичарски дијалог, конкурентски захтјев за достављање понуда и директни споразум, као и у случају додјеле уговора из чл. 8. и 10. овог закона, у форми, на начин и у роковима које утврђује Агенција подзаконским актом.

(2) Након што уговорни орган достави извјештај Агенцији, дужан је да на својој веб-страници, уколико је има, објави основне елементе уговора за све поступке јавне набавке, као и све измјене уговора до којих дође у току реализације уговора, на начин и у форми који ће прописати подзаконским актом Савјет министара БиХ.

Члан 76.
(Архивирање)

Закључени уговори о набавци, захтјеви, понуде, тендерска документација и документи који се односе на испитивање и оцјењивање захтјева и понуда, као и други документи везани за набавку чувају се у складу са законима Босне и Херцеговине који се односе на архивирање.

ГЛАВА IV - ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ ЗА СЕКТОРСКЕ УГОВОРНЕ ОРГАНЕ КОЈИ ОБАВЉАЈУ ДЈЕЛАТНОСТ У ОБЛАСТИ ВОДОСНАБДИЈЕВАЊА, ЕНЕРГЕТИКЕ, ПРОМЕТА И ПОШТАНСКИХ УСЛУГА

Одјељак А. Опште одредбе

Члан 77.
(Област примјене)

(1) Ова глава закона садржи посебне одредбе које примјењује секторски уговорни орган који обавља дјелатности у области водоснабдијевања, енергетике, транспорта и поштанских услуга те секторски уговорни орган када закључује уговоре за потребе дјелатности у наведеним областима.

(2) Ова глава закона не примјењује се на уговоре које секторски уговорни орган закључи у сврхе које не укључују обављање њихових дјелатности описаних у чл. 78-84. овог закона или ради обављања таквих дјелатности у другој земљи у условима који не укључују физичку употребу мреже или географског подручја унутар Босне и Херцеговине.

Члан 78.
(Водоснабдијевање)

(1) Дјелатности у области водоснабдијевања у смислу овог закона су:
   а) стављање на располагање (пружање) или управљање непокретним (фиксним) мрежама за јавно снабдијевање у вези с производњом, превозом (транспортом) или дистрибуцијом питке воде;
   б) снабдијевање (напајање) тих мрежа питком водом.

(2) Секторски уговорни орган примјењује одредбе овог закона за јавне набавке или конкурсе за пројекте које спроводи односно организује за обављање дјелатности из става (1) овог члана и који је:
   а) повезан са пројектима водоградње те са пројектима наводњавања или одводњавања (исушивања) под условом да количина воде која ће се користити за снабдијевање питком водом износи више од 20% од укупне количине воде стављене на располагање таквим пројектима, или инсталацијама за наводњавање или одводњавање (исушивање); или
   б) повезан с одвођењем или пречишћавањем отпадних вода.

(3) Секторски уговорни орган обавезан је да примијени одредбе овог закона, када обавља дјелатности које се односе на снабдијевање (напајање) мрежа питком водом у сврху јавног снабдијевања од субјекта који није уговорни орган, и не сматра се дјелатношћу у смислу става (1) овог члана ако:
   а) тај субјект производи питку воду јер му је она потребна за обављање неке дјелатности која није дјелатност из чл. 78-84. овог закона; те
   б) напајање (снабдијевање) јавне мреже зависи само од властите потрошње тог субјекта и не износи више од 30% укупне производње питке воде, у односу на просјек претходне три године, укључујући и текућу годину.

Члан 79.
(Гас, топлотна и електрична енергија)

(1) Дјелатности у области гаса и топлотне енергије, на које се примјењују одредбе овог закона су:
   а) стављање на располагање (пружање) или управљање непокретним (фиксним) мрежама за јавну услугу у вези с производњом, преносом и дистрибуцијом гаса и топлотне енергије;
   б) снабдијевање (напајање) те мреже гасом или топлотном енергијом.

(2) Ако снабдијевање (напајање) мрежа гасом или топлотном енергијом у сврху јавне услуге обавља субјекат који није уговорни орган, то се не сматра дјелатношћу у смислу става (1) овог члана ако:
   а) производња гаса или топлотне енергије од стране тог субјеката настаје као неизбјежна посљедица обављања дјелатности која не спада у дјелатности из става (1) или става (3) овог члана или из чл. 78.-84. овог закона; и ако
   б) је снабдијевање јавне мреже посљедица привредног искоришћавања напајања и ако у односу на просјек посљедње три године, укључујући и текућу годину, не чини више од 20% прихода субјекта.

(3) Секторски уговорни орган обавезан је да примијени одредбе овог закона, када обавља дјелатности у области електричне енергије, и то ако:
   а) ставља на располагање (пружање) или управљање непокретним (фиксним) мрежама за јавну услугу у вези с производњом, преносом и дистрибуцијом електричне енергије;
   б) снабдијева (напаја) ту мрежу електричном енергијом.

(4) Ако снабдијевање (напајање) мрежа електричном енергијом у сврху јавне услуге обавља субјекат који није уговорни орган, то се не сматра дјелатношћу у смислу одредбе става (3) овог члана:
   а) ако субјекат производи електричну енергију због тога што је њена потрошња потребна у сврху обављања неке дјелатности која није дјелатност из става (1) или става (3) овог члана или из чл. 78.-84. овог закона; и
   б) ако напајање (снабдијевање) јавне мреже зависи само од сопствене потрошње тог субјекта и не износи више од 30% укупне производње енергије, у односу на просјек претходне три године, укључујући и текућу годину.

Члан 80.
(Истраживање и вађење нафте, гаса, угља и осталих чврстих горива)

Секторски уговорни орган обавезан је да примјењује одредбе овог закона када обавља дјелатности истраживања и вађења нафте, гаса, угља и осталих чврстих горива и то када се обављање те дјелатности односи на искоришћавање географског подручја у сврху истраживања или вађења нафте, гаса, угља или других чврстих горива.

Члан 81.
(Транспортне услуге)

(1) Дјелатности у области транспорта у смислу овог закона су:
   а) када се ставља на располагање (пружање) или управљање мрежом за услуге јавног промета жељезницом, аутоматизованим системима, трамвајем, аутобусом, тролејбусом или жичарама;
   б) мрежа у области транспорта постоји ако се услуге у промету обављају у складу с условима, на примјер за линије, транспортне капацитете, редове вожње и слично, а које је утврдио надлежни орган.

(2) Пружање јавних услуга аутобуског превоза није дјелатност у смислу одредаба овог члана уколико и други субјекти могу пружати те услуге уопштено или на одређеном географском подручју, под истим условом као и секторски уговорни орган.

Члан 82.
(Ваздушне, поморске и ријечне луке)

Секторски уговорни орган који обавља дјелатности ваздушних, поморских и ријечних лука и које се односе на искоришћавање географског подручја у сврху стављања на располагање ваздушних лука, поморских лука, ријечних лука или других прометних терминала, превозницима у ваздушном, поморском или ријечном превозу, обавезан је да примјењује овај закона.

Члан 83.
(Поштанске услуге)

(1) Поштанске или друге услуге које не укључују поштанске услуге су дјелатности које се обављају под условима одређеним овим чланом.

(2) Поштанске услуге у смислу става (1) овог члана јесу услуге пријема, преноса и уручивања поштанских пошиљки. Те услуге обухватају:

а) резервисане поштанске услуге, а то су поштанске услуге које у складу са законима о пошти обавља једино јавни оператер;
б) поштанске услуге које се обављају на слободном тржишту, у складу с одредбама закона о пошти.

(3) Поштанска пошиљка је писмена пошиљка, поштанска и телеграфска упутница и пакет који садржи робу са или без комерцијалне вриједности без обзира на тежину, адресирана на одређеног примаоца којем пошиљку треба уручити. Поштанска пошиљка у смислу става (2) овог члана односи се и на књиге, каталоге и штампу.

(4) Друге услуге које не укључују поштанске услуге јесу услуге које се обављају у сљедећим областима, под условом да те услуге обавља субјект који обавља поштанске услуге у смислу става (2) овог члана и под условом да те услуге нису директно изложене тржишној конкуренцији, а то су:
а) услуге управљања поштанском службом (услуге и прије и послије отпреме, као што су услуге управљања уређеном канцеларијом);
б) услуге додате вриједности у вези са електронским средствима и које се у цјелини пружају путем електронских средстава (укључујући сигурно слање шифрираних докумената електронским средствима, услуге вођења адреса и слање препоручене електронске поште);
ц) услуге које се односе на пошиљке другачије од оних пошиљки назначених у ставу (3) овог члана (нпр. неадресиране пошиљке, рекламне пошиљке, промотивне пошиљке и сл.);
д) финансијске услуге према дефиницији из Анекса II Дио А категорије 6 овог закона;
е) филателистичке услуге;
ф) логистичке услуге које су комбинација физичке доставе и/или складиштења и других непоштанских дјелатности.

Члан 84.

(Набавка која се односи на више дјелатности)

(1) На предмет набавке који се односи на обављање више дјелатности из ове главе примјењују се одредбе овог дијела закона за ону дјелатност која је главни дио предмета набавке.

(2) Ако се на дио предмета набавке планираног за обављање једне од дјелатности примјењују одредбе ове главе закона, а на други дио предмета набавке се не примјењују одредбе нити ове главе, нити главе II и III овог закона, те ако није могуће да објективно утврди за коју је дјелатност намијењен претежни дио предмета набавке, онда се поступак јавне набавке спроводи у складу са одредбама овог дијела закона.

(3) Ако дио предмета набавке планиран за обављање једне од дјелатности подлијеже одредбама ове главе закона, а други дио предмета набавке подлијеже одредбама главе II и III овог закона, те ако није могуће објективно утврдити за коју је дјелатност намијењен претежни дио предмета набавке, онда се поступак јавне набавке спроводи у складу са одредбама главе II и III овог закона.

Одјељак Б. Посебне одредбе

Члан 85.

(Систем квалификације)

(1) Секторски уговорни орган може успоставити и водити систем квалификације кандидата/понуђача. Секторски уговорни орган који успостави или води систем квалификације обавезан је да у објави наведе сврху система квалификације и начин како се могу затражити правила квалификације, те да обезбиједи да привредни субјекат у сваком тренутку може захтијевати квалификацију. Ако систем квалификације траје дуже од три године, успостављање система квалификације објављује се сваке године. При краћем трајању система квалификације довољна је објава на почетку поступка.

(2) Систем квалификације, у складу са ставом (1) овог члана, може обухватати различите степене, а води се на основу објективних квалификационих критеријума и квалификационих правила које поставља секторски уговорни орган. Квалификациони критеријуми и правила могу се по потреби ажурирати.

(3) Квалификациони критеријуми и правила, у складу са ставом (2) овог члана, могу обухватати услове о финансијској и економској и/или техничкој и професионалној способности. Секторски уговорни орган обавезан је да предвиди критеријуме и правила квалификације, као и разлоге искључења.

(4) Ако квалификациони критеријуми и правила садрже услове финансијске и економске и/или техничке и професионалне способности, привредни субјекат се у сврху доказа захтијеване способности може у датом случају ослонити на ресурсе других привредних субјеката, независно од правног односа између њега и тог привредног субјекта. У том случају он мора доказати да тим ресурсима заиста и располаже све вријеме трајања система квалификације.

(5) Под истим претпоставкама као и у ставу (4) овог члана и групе понуђача могу се ослонити на ресурсе својих чланова или других привредних субјеката.

(6) Квалификациони критеријуми и правила, у складу са одредбом става (2) овог члана, стављају се на располагање заинтересованим привредним субјектима на њихов захтјев. Секторски уговорни орган обавјештава сваког заинтересованог привредног субјекта о измјени и допуни квалификационих критеријума и правила. Ако секторски уговорни орган сматра да систем квалификације других секторских уговорних органа одговара захтјевима и условима понуђача, односно кандидата који су квалификовани, учиниће доступним називе тих других секторских уговорних органа квалификованим кандидатима.

(7) Секторски уговорни орган дужан је да подносиоце захтјева у примјереном року обавијести о одлуци коју је донио о квалификацији подносиоца захтјева. Ако се одлука не може донијети у року од четири мјесеца након запримања захтјева за квалификацију, секторски уговорни орган дужан је да подносиоца захтјева најкасније два мјесеца након запримања захтјева за квалификацију обавијести о разлозима продужења обраде и да наведе када ће се донијети одлука о прихватању или одбијању његовог захтјева. Подносилац захтјева обавјештава се о одлуци о захтјеву за квалификацију најкасније у року шест мјесеци након пријема захтјева за квалификацију.

(8) О негативним одлукама о квалификацији, уз навођење разлога, подносилац захтјева се обавјештава без одгађања, а најкасније 15 дана након доношења одлуке. Разлози се морају заснивати на квалификационим критеријумима које је успоставио секторски уговорни орган у складу са ставом (3) овог члана.

(9) Успјешни подносиоци захтјева уврштавају се у списак, при чему је могућа даља подјела према предмету набавке, за које су поједини подносиоци захтјева квалификовани.

(10) Секторски уговорни орган може привредном субјекту оспорити признање квалификације само из разлога који се заснивају на критеријумима које је утврдио секторски уговорни орган у складу са ставом (3) овог члана. Секторски уговорни орган оспорава признату квалификацију привредном субјекту, о чему га обавјештава у писаној форми, уз навођење разлога, и то у року не краћем од 15 дана од дана када оспорава квалификацију.

(11) Ако се позив на надметање објављује успостављањем система квалификације, понуђачи, односно кандидати се одабиру у ограниченом поступку јавне набавке или у преговарачком поступку јавне набавке између привредних субјеката који су се квалификовали у оквиру система квалификације.

(12) Успостављање система квалификације објављује се у складу са чланом 36. овог закона, у форми која ће бити дефинисана подзаконским актом који доноси Савјет министара БиХ.

Члан 86.

(Изузећа за секторске уговорне органе)

(1) Секторски уговорни орган, осим изузећа из члана 10. овог закона, изузет је од примјене овог закона и када додјељује:
   а) уговор за набавку робе или услуга за даљу продају или давање у закуп трећим лицима, под условом да секторском уговорном органу не припада посебно или искључиво право на продају или давање у закуп предмета таквих уговора, те да и други субјекти могу слободно продавати или давати под закуп под истим условима као и секторски уговорни орган или секторски уговорни органи;
   б) уговор који закључи секторски уговорни орган у сврхе које не укључују обављање дјелатности дефинисаних чл. 78-84. овог закона.

(2) Секторски уговорни орган који обавља дјелатности дефинисане законом изузет је од примјене одредаба овог закона за уговоре које додјељује повезаном предузећу, пословном партнерству или секторском уговорном органу који је саставни дио пословног партнерства. Услови и начин на који се додјељују ови уговори биће дефинисани упутством које доноси Савјет министара БиХ, у року од шест мјесеци од ступања на снагу овог закона.

ГЛАВА V - ОСТАЛИ ПОСТУПЦИ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Одјељак А. Додјела уговора мале вриједности

Члан 87.

(Врсте поступка за додјелу уговора мале вриједности)

(1) Поступци јавне набавке за додјелу уговора мале вриједности су:
   а) конкурентски захтјев за достављање понуда; и
   б) директни споразум.

(2) Уговорни орган спроводи поступак конкурентског захтјева за достављање понуда у случају да је процијењена вриједност набавке робе или услуге мања од износа од 50.000,00 КМ, односно када је за набавку радова процијењена вриједност мања од износа од 80.000,00 КМ.

(3) Уговорни орган спроводи поступак директног споразума за набавку робе, услуга или радова чија је процијењена вриједност једнака или мања од износа од 6.000,00 КМ.

(4) Уговорни орган може за вриједности набавке из ст. (2) и (3) овог члана спровести један од поступака из чл. 25-35. овог закона.

Члан 88.

(Конкурентски захтјев за достављање понуда)

(1) Конкурентски захтјев за достављање понуда је поступак у којем уговорни орган упућује захтјев за достављање понуда за набавку робе, услуга или радова одређеном броју понуђача, при чему тај број не може бити мањи од три и обавезно објављује додатно обавјештење о набавци на порталу јавних набавки.

(2) Приликом припреме ове врсте поступка, уговорни орган је дужан да донесе одлуку о покретању поступка и користи модел конкурентског захтјева за достављање понуда који прописује Агенција.

(3) Захтјев за достављање понуда обухвата адекватне и довољне информације на основу којих понуђачи могу припремити своје понуде на стварно конкурентској основи. Уговорни орган дужан је да у захтјеву наведе: прецизан рок и мјесто пријема понуда, минимум докумената којим се доказује квалификованост понуђача (ако их захтијева) и слично.

(4) Уговорни орган дужан је да предвиди јавно отварање понуда.

Члан 89.

(Додјела уговора у поступку конкурентског захтјева)

(1) Додјела уговора у поступку конкурентског захтјева за достављање понуда заснива се на критеријуму најниже цијене или критеријуму економски најповољније понуде, у складу са одредбама члана 64. овог закона.

(2) Сваки понуђач може понудити само једну цијену, и то укупну цијену, коју не може мијењати након истека рока за достављање понуда. Уговорни орган не може преговарати о понуди, као ни о цијени.

(3) Када уговорни орган прими једну прихватљиву понуду, додјељује уговор том понуђачу, и то најкасније у року од десет дана од дана окончања поступка јавне набавке.

Члан 90.

(Директни споразум)

Директни споразум је поступак у којем уговорни орган након испитивања тржишта тражи писмено предлог цијене или понуду од једног или више понуђача и преговара, или прихвата ту цијену, као услов за коначни споразум. Уговорни орган је дужан да донесе интерни правилник о поступку директног споразума, који треба да буде усаглашен са моделом правилника о поступку директног споразума који прописује Агенција.

ГЛАВА VI - ИНСТИТУЦИЈЕ ЗА ПРАЋЕЊЕ ПРИМЈЕНЕ ЗАКОНА

Члан 91.

(Институције)

Агенција и КРЖ су институције надлежне за праћење примјене овог закона и подзаконских аката.

Члан 92.

(Агенција за јавне набавке Босне и Херцеговине)

(1) Агенција је самостална управна организација са статусом правног лица. Агенција има сједиште у Сарајеву и печат, у складу са Законом о печату институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о печату институција БиХ).

(2) Агенција има двије филијале са сједиштем у Бањалуци и Мостару. Филијале немају статус правних лица. Филијале имају печате идентичне печату Агенције, који додатно садрже назив и сједиште филијале.

(3) Улога Агенције је да обезбиједи правилно спровођење овог закона. За остваривање улоге Агенције, утврђене су сљедеће надлежности:
   а) припрема и израда нацрта закона, нацрта измјена и допуна закона и пратећих подзаконских аката, у сврху обезбјеђења њихове дјелотворности и сврсисходности;
   б) унапређење информисаности уговорних органа и понуђача о прописима о јавним набавкама и њиховим циљевима, поступцима и методама;
   ц) објављивање приручника и упутстава, као и израда и ажурирање стандардних образаца и модела у складу с одредбама овог закона;
   д) пружање техничке помоћи и савјетодавних мишљења уговорним органима и понуђачима у вези са правилном примјеном овог закона и подзаконских аката;
   е) успостављање система праћења поступака које спроводе уговорни органи за набавку робе, услуга и радова, с циљем едукације и отклањања уочених неправилности у појединачним поступцима јавних набавки;
   ф) прикупљање података, вршење анализе и објава информација у вези са поступцима јавних набавки и додијељеним уговорима о јавним набавкама;
   г) развијање и успостављање електронских информационих система у области јавних набавки у Босни и Херцеговини;
   х) покретање, подржавање и стварање претпоставки за развој праксе електронских набавки и комуникација у области јавних набавки;
   и) организовање и одржавање обука за овлашћене предаваче и службенике за јавне набавке, објављивање информација у вези са обукама, те припрема приручника и других пратећих материјала за професионални развој у области јавних набавки у складу са подзаконским актом које доноси Савјет министара БиХ;
   ј) праћење рада овлашћених предавача и вођење евиденције о акредитованим предавачима из области јавних набавки и службеницима за јавне набавке;
   к) израда годишњих извјештаја за Савјет министара БиХ.

(4) Агенција има директора и Одбор Агенције.

(5) Директор Агенције има статус секретара са посебним задатком. Избор и именовање директора Агенције, са могућношћу једног поновног именовања, као и разрјешење са дужности је у надлежности Савјета министара БиХ, у складу са одредбама Закона о државној служби у институцијама БиХ.

(6) Директор Агенције представља и заступа Агенцију, руководи радом Агенције, организује и обезбјеђује законито и ефикасно обављање послова из надлежности Агенције, доноси подзаконске акте и друге акте којим се обезбјеђује законито и ефикасно обављање послова и одговоран је за рад Агенције.

(7) Одбор Агенције надлежан је за разматрање питања у вези са функционисањем и унапређењем система јавних набавки, те давање претходне сагласности на акте којим се уређује систем јавних набавки, које доноси Савјет министара БиХ или директор Агенције.

(8) Одбор Агенције има пет чланова. Чланови Одбора Агенције су представници Министарства финансија и трезора БиХ, министарстава финансија ентитета, Дирекције за европске интеграције, и представник Владе Брчко Дистрикта БиХ. Посматрачи у Одбору Агенције су представници: Спољнотрговинске коморе БиХ, Удружења послодаваца БиХ и ентитета, те невладиног сектора, директор Агенције и предсједавајући КРЖ-а. Савјет министара БиХ именује чланове Одбора Агенције и то на период од пет година. Одбор Агенције доноси пословник о раду у року од 30 дана од дана објаве одлуке о именовању у "Службеном гласнику БиХ".

(9) Чланови Одбора Агенције, већином гласова, између себе бирају предсједавајућег и замјеника предсједавајућег, на период од двије године. Одбор Агенције одржава сједнице најмање два пута годишње. За рад чланова Одбора Агенције исплаћује се накнада у складу са одлуком Савјета министара БиХ.

(10) Одбор Агенције на сједницама води записнике, те припрема информације и иницијативе које посредством Агенције упућује Савјету министара БиХ на усвајање.

(11) Сви уговорни органи у Босни и Херцеговини дужни су да сарађују са Агенцијом и Одбором Агенције када они обављају своје активности које проистичу из оквира надлежности утврђених овим законом и подзаконским актима.

Члан 93.

(Канцеларија за разматрање жалби Босне и Херцеговине)

(1) КРЖ је самостална, независна институција са статусом правног лица, са сједиштем у Сарајеву. КРЖ има печат у складу са Законом о печату институција БиХ.

(2) КРЖ има седам чланова, од чега по два из реда народа у БиХ, један из реда осталих, при чему су два члана из реда народа у БиХ из Републике Српске, четири из реда народа из Федерације Босне и Херцеговине, а један из реда осталих алтернативно се бира из једног или другог ентитета.

(3) Три члана КРЖ-а, између којих се бира предсједавајући, морају имати универзитетско образовање правног смјера и положен правосудни испит. Остала три члана КРЖ-а су стручњаци са високом стручном спремом у области извођења радова, јавних набавки, транспорта или стратешког пословног управљања.

(4) КРЖ ће имати двије филијале, са сједиштима у Бањалуци и Мостару. Филијале неће имати статус правних лица. Филијале ће имати печате идентичне печату КРЖ-а, који ће као једину дозвољену разлику садржавати назив и локацију филијале.

(5) Филијале у Бањалуци и Мостару имају по пет чланова, од којих су три члана признати стручњаци из области управног права и/или управног поступка, а два члана су стручњаци у области извођења радова, јавних набавки, транспорта и стратешког пословног управљања и бирају се путем јавног огласа.

(6) КРЖ са сједиштем у Сарајеву надлежна је за доношење одлука по жалбама за вриједности набавке преко 800.000,00 КМ, као и за све набавке институција Босне и Херцеговине и институција Брчко Дистрикта БиХ, и других уговорних тијела Босне и Херцеговине и Брчко Дистрикта БиХ.

(7) Филијале КРЖ-а у Бањалуци и Мостару надлежне су за доношење одлука по жалбама за вриједности набавке до 800.000,00 КМ. Надлежност филијале одређује се према ентитетском сједишту уговорног органа.

(8) КРЖ рјешава по жалбама у поступцима јавне набавке.

(9) Чланови КРЖ-а су, у обављању своје функције, независни, једнаки и везани искључиво за Устав БиХ и законе у Босни и Херцеговини.

(10) Чланове КРЖ-а именује Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ПСБиХ). ПСБиХ доноси одлуку о покретању и спровођењу процедуре избора и именовања, именовању ад хок комисије за избор и именовање чланова КРЖ-а. Ад хок комисија сачињава листу успјешнијих кандидата и доставља је ПСБиХ, која именује на дужност и разрјешава дужности чланове КРЖ-а.
(11) Мандат чланова КРЖ-а је пет година, са могућношћу једног поновног именовања. У случају привременог разрјешења једног од чланова КРЖ-а, нови члан КРЖ-а се именује за остатак мандата.
(12) Ако ПСБиХ не именује благовремено чланове КРЖ-а, члановима КРЖ-а продужава се мандат до именовања нових чланова, не дуже од осам мјесеци.
(13) Функција чланова КРЖ-а неспојива је са било којом другом посредном или непосредном, сталном или повременом дужности, са изузетком академских, научних или публицистичких активности.
(14) ПСБиХ може члана КРЖ-а привремено разријешити дужности само у случајевима ако члан КРЖ-а:
   а) поднесе оставку ПСБиХ;
   б) је правоснажно осуђен за кривично дјело на казну затвора у трајању дужем од шест мјесеци;
   ц) трајно изгуби радну способност за обављање своје функције.
(15) КРЖ има правилник о унутрашњој организацији, који се усваја на општој сједници КРЖ-а и за који гласа натполовична већина свих чланова КРЖ-а.
(16) КРЖ има пословник о раду КРЖ-а, који усваја на општој сједници КРЖ-а и за који гласа натполовична већина свих чланова КРЖ-а.
(17) Чланови КРЖ-а и сви запослени у КРЖ-у дужни су да у свом раду чувају тајност података у складу са законом.
(18) КРЖ подноси ПСБиХ годишњи извјештај о раду, након што га усвоји натполовична већина свих чланова КРЖ-а.

ДИО ТРЕЋИ – ПРАВНА ЗАШТИТА
ГЛАВА I - ПОСТУПАК ПРАВНЕ ЗАШТИТЕ
Одјељак А. Опште одредбе

Члан 94.
(Странке у поступку)

(1) Странке у поступку правне заштите су: жалилац, уговорни орган и одабрани понуђач, а својство странке могу имати и други привредни субјекти, који имају правни интерес у предметном поступку јавне набавке.
(2) О вођењу поступка по жалби, КРЖ обавјештава одабраног понуђача по службеној дужности, док се остала лица са својством странке могу пријавити за учешће у поступку по жалби.
(3) Свака странка има право да се изјасни о захтјевима и наводима друге стране и да предложи доказе. КРЖ свакој странци у поступку доставља поднеске које заприми у предмету, о којима се расправља о главној ствари или предлажу нове чињенице и докази.
(4) Свака странка овлашћена је да разгледа спис предмета, осим оног дијела понуде и документације који је, у складу са законом, утврђен као тајни или повјерљиви.
(5) Уговорни орган дужан је да у поступку по жалби, на захтјев КРЖ-а, достави документацију у року који одреди КРЖ.

Члан 95.
(Достављање писмена у иностранство)

Странци која учествује у поступку по жалби пред КРЖ-ом, а чије је сједиште, пребивалиште или боравиште изван БиХ, КРЖ може доставити писмено поштом.

Члан 96.
(Језик поступка)

Поступак правне заштите води се на једном од језика у службеној употреби у Босни и Херцеговини и уз употребу латиничног или ћириличног писма.

Члан 97.
(Активна легитимација)

Жалбу може поднијети сваки привредни субјекат који има или је имао интерес за додјелу уговора о јавној набавци и који учини вјероватним да је била или је могла да буде у конкретном поступку јавне набавке проузрокована штета због поступања уговорног органа, а које се у жалби наводи као повреда овог закона и подзаконских аката од стране уговорног органа у поступку јавне набавке.

Члан 98.
(Забрана закључења уговора)

(1) Уговорни орган не може потписати уговор о јавној набавци у року 15 дана од дана када су понуђачи обавијештени о избору најповољнијег понуђача.
(2) Забрана потписивања уговора из става (1) овог члана не примјењује се:
   а) ако је само један понуђач учествовао у отвореном поступку, преговарачком поступку без објаве обавјештења и у поступку додјеле уговора о набавци услуга из Анекса II Дио Б и његова понуда је изабрана;
   б) ако је само један понуђач учествовао у другој фази ограниченог поступка, преговарачког поступка са објавом обавјештења и такмичарског дијалога и његова понуда је изабрана;
   ц) у случају додјеле уговора у склопу оквирног споразума или динамичког система куповине.
(3) Забрана потписивања уговора из става (2) тачка а) овог члана не примјењује се у случају када уговорни орган објави добровољно *ex ante* обавјештење о транспарентности у преговарачком поступку без објаве обавјештења и у поступку додјеле уговора о набавци услуга из Анекса II Дио Б.
(4) Изјављена жалба не спречава потписивање уговора о јавној набавци за лотове на које није изјављена жалба.
(5) У случају да на одлуку о додјели уговора у поступку набавке мале вриједности нема жалбе, уговорни орган дужан је да закључи уговор у року од десет дана од дана обавјештавања учесника поступка о избору најповољнијег понуђача.

Одјељак Б. Изјављивање жалбе

Члан 99.
(Начин изјављивања жалбе)

(1) Жалба се изјављује уговорном органу у писаној форми директно, електронским путем, ако је електронско средство дефинисано као начин комуникације у тендерској документацији, или препорученом поштанском пошиљком.
(2) Жалба се подноси у довољном броју примјерака, а који не може бити мањи од три, како би могла бити уручена квалификованом кандидату или изабраном понуђачу, као и другим странкама у поступку.
(3) Датум запримања жалбе директно код уговорног органа, односно датум запримања жалбе електронским

путем уз обезбјеђење доказа о упућивању, односно запримању жалбе, или датум предаје на пошту препоручене поштанске пошиљке сматра се даном уручивања жалбе.

(4) У случају директне предаје жалбе, уговорни орган је дужан да изда жалиоцу потврду о времену пријема жалбе.

(5) Ако уговорни орган одбије да изда потврду о времену запримања, сматраће се да је жалба поднесена у року, осим ако уговорни орган не докаже супротно.

Члан 100.

(Поступак уговорног органа по жалби)

(1) Уговорни орган је дужан да у року од пет дана од запримања жалбе утврди благовременост, допуштеност и да ли је жалба изјављена од овлашћеног лица.

(2) Ако уговорни орган утврди да је жалба неблаговремена, недопуштена или изјављена од неовлашћеног лица, одбациће је закључком. Против овог закључка жалилац има могућност подношења жалбе КРЖ-у, и то у року од 10 дана од дана пријема закључка.

(3) Ако је жалба благовремена, допуштена и изјављена од овлашћеног лица, уговорни орган, разматрајући жалбу, може утврдити да је она дјелимично или у цјелини основана и својим рјешењем исправити радњу, предузети чињење или може постојећу одлуку или рјешење ставити ван снаге и замијенити је другом одлуком или рјешењем, или поништити поступак јавне набавке, те о томе обавијестити учеснике у поступку јавне набавке на начин одређен овим законом, у року од пет дана од дана пријема жалбе.

(4) Против рјешења уговорног органа из става (3) овог члана може се изјавити жалба КРЖ-у, посредством уговорног органа, у року од пет дана од дана пријема рјешења.

(5) Ако уговорни орган поступајући по жалби утврди да је жалба благовремена, допуштена и изјављена од овлашћеног лица, али је неоснована, дужан је да је у року од пет дана од датума њеног запримања прослиједи КРЖ-у, са својим изјашњењем на наводе жалбе, као и комплетном документацијом везано за поступак против којег је изјављена жалба.

Члан 101.

(Рокови изјављивања жалбе уговорном органу)

(1) Жалба се може изјавити:
   а) најкасније седам дана прије истека рока за подношење захтјева за учешће или понуда у односу на податке из обавјештења;
   б) најкасније 10 дана од дана преузимања тендерске документације;
   ц) најкасније 10 дана по пријему записника о отварању понуда, у односу на радње, поступање, нечињења или пропуштања у поступку отварања понуда;
   д) најкасније 10 дана по пријему одлуке којом се одлучује о појединачном праву из јавне набавке у односу на поступак прегледа и оцјене способности, те поступак прегледа, оцјене и избора најповољнијег понуђача;
   е) најкасније 10 дана по истеку рока за доношење одлуке о појединачним правима из јавне набавке из тачке д) овог става.

(2) Жалба се изјављује најкасније 30 дана по сазнању да је уговор закључен без спроведеног поступка јавне набавке у супротности с овим законом, а најкасније у року од једне године од дана закључења уговора у том поступку.

(3) У случају додјеле уговора у склопу оквирног споразума из члана 32. став (5) овог закона или у оквиру динамичког система куповине из члана 123. овог закона, жалба се изјављује најкасније 30 дана ако уговорни орган обавијести понуђаче да је уговор на основу оквирног споразума или динамичког система куповине закључен у односу на поступак додјеле уговора унутар оквирног споразума или динамичког система куповине.

(4) У случају преговарачког поступка без објаве обавјештења и поступка додјеле уговора о набавци услуга из Анекса II Дио Б жалба се изјављује најкасније:
   а) 10 дана од дана објављивања добровољног *ex ante* обавјештења о транспарентности, ако је ово обавјештење објављено;
   б) 30 дана од дана објављивања обавјештења о додјели уговора, ако добровољно *ex ante* обавјештење о транспарентности није објављено.

(5) У поступцима набавке мале вриједности из члана 88. став (1) тачка а) овог закона жалба се изјављује у року од пет дана од дана пријема одлуке о избору најповољнијег понуђача.

(6) Жалилац који је пропустио да изјави жалбу према одредбама ст. од (1) до (5) овог члана, губи право да тражи испитивање законитости по истом основу, у каснијој фази поступка.

Одјељак Ц. Правна заштита пред КРЖ-ом

Члан 102.

(Доказивање у поступку по жалби)

(1) Странке у поступку дужне су да изнесу све чињенице на којима заснивају своје захтјеве или одлуке, поступке, радње или нечињења, те да предложе доказе којима се те чињенице утврђују.

(2) У поступку правне заштите уговорни орган дужан је да докаже постојање чињеница и околности на основу којих је донио одлуку о правима, предузео радње или пропуштања те спровео поступке, који су предмет поступка по жалби.

(3) У поступку правне заштите жалилац је дужан да докаже или барем учини вјероватним постојање чињеница и разлога који се тичу правног интереса на подношење жалбе, повреда поступка или повреда примјене материјалног права, које су истакнуте у жалби, за које зна или би требало да зна.

Члан 103.

(Битне повреде закона)

(1) У поступцима јавне набавке апсолутно битне повреде закона су оне повреде о којима КРЖ води рачуна по службеној дужности, и које могу довести до поништења поступка у потпуности или дјелимично, и то:
   а) неусклађеност тендерске документације са овим законом или подзаконским актима, која је довела до немогућности утврђивања основаности жалбених навода или која је довела до нарушавања основних принципа овог закона, односно незаконите додјеле уговора;
   б) спровођење поступка јавне набавке без доношења одлуке о почетку поступка јавне набавке, са садржајем одређеним чланом 18. овог закона;

ц) објаве обавјештења о поступку јавне набавке које нису у складу са овим законом или подзаконским актима и тендерском документацијом;
д) повреде поступка приликом отварања понуда, односно пропуштање рока за оцјену захтјева за учешће.

(2) Релативно битне повреде закона су повреде које могу довести до поништења поступка јавне набавке, ако се успостави директна веза између повреде и исхода поступка.

Члан 104.
(Овлашћења КРЖ-а)

(1) КРЖ у поступку правне заштите поступа у границама захтјева из жалбе, а по службеној дужности у односу на повреде описане у члану 103. став (1) овог закона.
(2) КРЖ није дужна да контролише чињенично и правно стање које је било предмет претходне жалбе у истом поступку јавне набавке.

Одјељак Д. Жалба

Члан 105.
(Садржај жалбе)

Жалба садржи:
а) име или назив жалиоца, пребивалиште или сједиште жалиоца, име заступника или пуномоћника жалиоца ако га има;
б) назив уговорног органа против којег се подноси жалба;
ц) број и датум поступка јавне набавке и податке о објављивању обавјештења о јавној набавци, ако је обавјештење објављено;
д) број и датум одлуке о избору понуде, поништењу поступка или друге одлуке уговорног органа;
е) друге податке о радњи, пропуштању радње или поступцима уговорног органа који су предмет поступка или о предмету набавке;
ф) опис чињеничног стања;
г) опис повреда овог закона и подзаконских аката и образложење;
х) предлог доказа;
и) доказ о плаћеној административној такси на жалбу, у износу прописаном чланом 108. овог закона;
ј) потпис жалиоца или потпис овлашћеног лица односно пуномоћника (ако га жалилац има) и печат (ако га жалилац има).

Члан 106.
(Поступак са неуредном жалбом)

(1) Ако достављена жалба не садржи податке из члана 105. став (1) тач. а), б), ц), д) е), х) и ј) овог закона, КРЖ позива жалиоца да употпуни жалбу и одређује рок који не може бити дужи од три дана од дана пријема захтјева за допуну.
(2) Ако жалилац не поступи по захтјеву КРЖ-а у складу са ставом (1) овог члана, жалба ће бити одбачена као неуредна, осим ако би се из њеног садржаја могло поступати и ако жалба има постављен жалбени захтјев и доказ о плаћеној административној такси на жалбу.

Члан 107.
(Изјављивање жалбе КРЖ-у)

Жалилац жалбу изјављује КРЖ-у путем уговорног органа, у роковима и на начин прописан овим законом.

Члан 108.
(Накнада на жалбу)

(1) Жалилац је обавезан да плати накнаду за покретање жалбеног поступка у износу од:
а) 500,00 КМ за процијењену вриједност набавке до 50.000,00 КМ;
б) 800,00 КМ за процијењену вриједност набавке од 50.001,00 КМ до 80.000,00 КМ;
ц) 2.000,00 КМ за процијењену вриједност набавке од 80.001,00 КМ до 250.000,00 КМ;
д) 3.500,00 КМ за процијењену вриједност набавке од 250.001,00 КМ до 400.000,00 КМ;
е) 5.000,00 КМ за процијењену вриједност набавке од 400.001,00 КМ до 800.000,00 КМ;
ф) 7.500,00 КМ за процијењену вриједност набавке од 800.001,00 КМ до 9.000.000,00 КМ;
г) 10.000,00 КМ када је вриједност набавке једнака или већа од 9.000.000,00 КМ.

(2) Жалилац уплаћује одговарајући износ накнаде из става (1) овог члана на основу података о процијењеној вриједности набавке из тендерске документације.
(3) Прије разматрања жалби, КРЖ је дужан да утврди да ли је жалилац уплатио накнаду у складу са ст. (1) и (2) овог члана.
(4) Ако процијењена вриједност набавке није позната у тренутку изјављивања жалбе КРЖ-у или није објављена, накнада за покретање жалбеног поступка плаћа се у износу од 2.000,00 КМ. КРЖ ће позвати жалиоца на плаћање разлике накнаде у одређеном року ако се током жалбеног поступка утврди да је накнада плаћена у недовољном износу.
(5) Када се жалба изјављује на одлуку о избору или поништењу, а не односи се на набавку у цјелини, него на један или више лотова набавке, накнада износи трећину износа из става (1) овог члана.
(6) Накнада се уплаћује у корист буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине и она је неповратна у случају неосноване жалбе.
(7) Министарство финансија и трезора БиХ донијеће инструкцију о начину уплате, контроле и повраћа накнада прописаних овим чланом.

Члан 109.
(Поступање КРЖ-а по жалби)

(1) КРЖ по запримању жалбе утврђује благовременост, допуштеност и да ли је жалба изјављена од овлашћеног лица.
(2) Када КРЖ утврди да је жалба благовремена, допуштена и изјављена од овлашћеног лица, наставиће разматрати жалбене наводе.

Члан 110.
(Суспензивно дјеловање жалбе)

Изјављена жалба одгађа наставак поступка јавне набавке, закључење и/или извршење уговора о јавној набавци или оквирног споразума до доношења одлуке КРЖ-а.

Одјељак Е. Одлучивање по жалби

Члан 111.
(Одлуке по жалби)

(1) У поступку правне заштите КРЖ може:
а) обуставити поступак по жалби због одустанка од жалбе;
б) одбацити жалбу закључком због ненадлежности, недопуштености, неуредности, неблаговремености и због тога што је изјављена од лица које нема активну легитимацију;
ц) одбити жалбу због неоснованости;
д) поништити одлуку, поступак или радњу у дијелу у којем је повријеђен закон или подзаконски акти;

е) одлучити о захтјеву уговорног органа за наставак поступка јавне набавке;
ф) поништити уговор о јавној набавци или оквирни споразум у околностима из става (2) овог члана.

(2) КРЖ ће поништити уговор о јавној набавци или оквирни споразум ако је уговорни орган:
а) примијенио преговарачки поступак без објаве обавјештења или поступак додјеле уговора о набавци услуга из Анекса II Дио Б у супротности са одредбама овог закона;
б) пропустио објавити обавјештење о набавци на порталу јавних набавки ако се то захтијева овим законом;
ц) закључио уговор или оквирни споразум у супротности са чланом 98. овог закона ако то спречава КРЖ да размотри жалбу прије закључења уговора или оквирног споразума;
д) закључио уговор или оквирни споразум без примјене поступка јавне набавке, осим у случајевима када то овај закон допушта.

(3) Уговор о јавној набавци или оквирни споразум неће бити предмет поништења, ако је, у случајевима из става (2) тач. а), б) и д) овог члана, уговорни орган имао оправдане разлоге да сматра да поступа у складу с овим законом, ако је објавио добровољно *ex ante* обавјештење о транспарентности и уговор или оквирни споразум није закључен прије истека периода од 15 дана по објави тог обавјештења.

(4) У оправданим случајевима наведеним у ставу (5) овог члана, КРЖ може оставити на снази уговор или оквирни споразум који је предмет поништења, у обиму у којем је уговор или оквирни споразум већ извршен. У том случају КРЖ ће уговорном органу одредити новчану казну у износу назначеном у ставу (8) овог члана.

(5) КРЖ неће поништити уговор или оквирни споразум ако, након што је размотрио све релевантне околности, утврди да превладавајући разлози у вези с општим интересом захтијевају да уговор треба да остане на снази.

(6) Општи интерес у смислу става (5) овог члана не односи се на економски интерес у директној вези са уговором или оквирним споразумом, што обухвата посебно трошкове који могу настати због закашњења у извршењу уговора или оквирног споразума, трошкове који произлазе из спровођења новог поступка јавне набавке, трошкове који могу настати због промјене привредног субјекта који извршава уговор или оквирни споразум и трошкове правних обавеза које су резултат поништења уговора или оквирног споразума. Економски интерес да уговор остане на снази може се сматрати важним општим интересом само када би поништење уговора или оквирног споразума довело до несразмјерних посљедица.

(7) Поништење уговора или оквирног споразума има учинак од момента закључења уговора.

(8) Новчане казне из става (4) овог члана намећу се уговорном органу у износу до 5% вриједности уговора, узимајући у обзир врсту и обим повреде као и околности под којима је повреда почињена.

(9) Казна одређена према одредбама овог члана уплаћује се у корист буџета државног, ентитетског или локалног нивоа у којем уговорни орган има сједиште.

(10) КРЖ о главној ствари одлучује рјешењем, а у осталим случајевима закључком.

(11) КРЖ је дужан да донесе закључак или рјешење по жалби у року од 15 дана од дана комплетирања жалбе од уговорног органа, али не касније од 30 дана након пријема жалбе од уговорног органа.

(12) У изузетно сложеним случајевима предсједавајући КРЖ-а закључком може продужити рок из става (3) овог члана, али не дуже од 30 дана. Овај закључак се доставља свим странкама у поступку.

(13) Рјешење или закључак КРЖ-а из овог члана је коначно и извршно.

Члан 112.
(Спајање поступака)

(1) Ако постоји више жалби које се односе на исти поступак јавне набавке, предсједавајући КРЖ-а може донијети закључак о спајању поступака, без утврђивања постојања било каквих других услова за спајање поступака. У том случају доноси се једно рјешење по жалбама у том поступку јавне набавке. Рокови се рачунају од датума пријема посљедње жалбе.

(2) Против закључка КРЖ-а из става (1) овог члана није допуштено изјавити правни лијек у складу са овим законом.

Члан 113.
(Одлучивање КРЖ-а)

(1) КРЖ у поступцима по жалби одлучује у вијећима састављеним од предсједника вијећа и два члана вијећа.

(2) У сложеним случајевима и случајевима међународних вриједносних разреда, предсједавајући вијећа предлаже да се случај рјешава на пленарној сједници.

(3) У плenуму се засједа у случајевима када се доноси нови став у односу на раније заузете ставове.

(4) У случајевима из ст. (2) и (3) овог члана предсједавајући вијећа доноси посебан закључак.

(5) Чланови КРЖ-а не могу се уздржати од гласања.

(6) Рјешење, односно закључак из члана 112. став (2) овог закона потписује предсједник вијећа и акт се овјерава печатом КРЖ-а.

(7) Састав вијећа за одлучивање по жалби утврђује предсједавајући КРЖ-а посебним рјешењем. Предсједавајући КРЖ-а може предсједавати вијећем за одлучивање по жалби.

(8) Закључци и рјешења КРЖ-а, те пресуде Суда Босне и Херцеговине по њима јавно се објављују на порталу јавних набавки.

Члан 114.
(Изузеће због сукоба интереса)

(1) Члан КРЖ-а или друго лице које је укључено у поступање у одређеном предмету не може доносити одлуку о истом или бити укључен у поступак одлучивања ако је са понуђачем или уговорним органом, правним представником или лицем које су овластили понуђач, уговорни орган или њихови правни представници, чланови управе или одговорни представници: у пословној вези, у директној или индиректној (укључујући родбинску везу закључно са четвртим степеном) родбинској вези, у брачној (чак и ако је дошло до развода брака) или ванбрачној заједници или у тазбинској вези закључно са трећим степеном.

(2) Члан КРЖ-а односно друго лице које је било у радном односу, односно запослено код понуђача или уговорног органа, а од престанка радног односа нису протекле двије године у складу са ставом (1) овог члана, не може доносити одлуке о одређеном предмету, нити бити укључено у поступак рјешавања истог предмета КРЖ-а.

(3) У случају постојања разлога из ст. (1) и (2) овог члана као и других разлога за изузеће, члан КРЖ-а мора без одгађања обавијестити предсједавајућег КРЖ-а, који је дужан да донесе одлуку о изузећу члана КРЖ-а. Против ове одлуке није допуштена жалба у складу са овим законом. Одредбе овог става примјењују се и на друго лице које је укључено у рјешавање одређеног предмета, ако по одредбама овог члана не може бити укључено у поступак његовог рјешавања.

(4) У случају да код предсједавајућег КРЖ-а постоје разлози из ст. (1) и (2) овог члана, предсједавајући КРЖ-а је дужан да без одгађања о томе обавијести остале чланове КРЖ-а, који доносе одлуку о изузећу.

(5) Против одлуке из ст. (3) и (4) овог члана није допуштено посебно изјављивање правног лијека у складу са овим законом.

ГЛАВА II - ПРАВНА ЗАШТИТА ПРОТИВ ОДЛУКА КРЖ-а

Одјељак А. (Судска заштита)

Члан 115.

(Управни спор)

(1) Уговорни орган и учесници у поступку могу против одлуке КРЖ-а покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Суд БиХ) у року од 30 дана од дана пријема одлуке.

(2) Управни спор по тужби коју поднесу странке у поступку јавне набавке води се по хитном поступку.

(3) Уговорни орган или учесник у поступку може поднијети и захтјев за одгађање коначног рјешења или закључка КРЖ-а, заједно са тужбом којом се покреће управни спор у року из става (1) овог члана.

(4) Цијенећи јавни интерес и штету коју би одгађање коначне одлуке КРЖ-а могло изазвати, о захтјеву из става (3) овог члана рјешава Суд БиХ посебним рјешењем, којим одгађа извршење коначне одлуке КРЖ-а на одређено вријеме или до доношења одлуке суда по тужби у управном спору.

Члан 116.

(Прекршајне одредбе)

(1) КРЖ подноси прекршајну пријаву код надлежног суда за прекршаје, када утврди да је било повреда поступка јавне набавке које представљају прекршај у смислу одредаба овог закона. У случајевима када није било поступка по жалби, Агенција подноси прекршајну пријаву код надлежног суда за прекршаје, када утврди повреде овог закона које су у њеној надлежности.

(2) Новчаном казном у износу од 1.500,00 до 15.000,00 КМ казниће се за прекршај уговорни орган:

а) ако набави робу, радове или услуге без спровођења поступака јавне набавке прописаних овим законом осим у случајевима када то закон допушта;

б) ако не заштити податке које му прослиједи привредни субјект, означивши их као повјерљиве, а који према одредбама овог закона могу бити проглашени повјерљивим;

ц) ако се не придржава услова и начина јавне набавке према процијењеним вриједностима и дијели вриједност набавке с намјером избјегавања примјене прописаног поступка набавке;

д) ако примијени преговарачки поступак без објаве обавјештења супротно одредбама чл. 21, 22, 23, 24. и 28. овог закона;

е) ако не стави на располагање тендерску документацију свим привредним субјектима који су је тражили, у складу са обавјештењем о јавној набавци, односно не омогући увид у документацију;

ф) ако не поштује рокове за пријем захтјева за учешће и понуда;

г) ако приликом припреме техничке спецификације не поштује важеће техничке стандарде, прописе или норме;

х) ако не достави одлуке за које је овим законом прописана обавеза достављања понуђачима у поступку јавне набавке;

и) ако не доврши поступак јавне набавке закључивањем уговора о јавној набавци или одлуком о поништењу;

ј) ако закључи уговор о јавној набавци који није у складу с одабраном понудом и условима одређеним у тендерској документацији;

к) ако не чува документацију о јавној набавци, у складу са прописима о архивирању докумената;

л) ако уступи поступак набавке или за спровођење набавке овласти треће лице или лице које није уговорни орган у смислу овог закона да би на тај начин избјегао његову примјену;

м) ако на захтјев КРЖ-а не достави тражену документацију или онемогући увид у документацију;

н) ако не изврши рјешење КРЖ-а;

о) ако предмет уговора, конкурсне услове, техничке спецификације или друге елементе јавног позива прилагоди конкретном понуђачу, или ако додијели уговор понуђачу који је учествовао у припреми конкурсне документације или неког њеног дијела, а није у поступку доказао да није био у повољнијем положају;

п) ако не достави извјештај о додијељеном уговору;

р) ако не донесе план набавки и не објави га на веб-страници уговорног органа.

(3) Новчаном казном у износу од 300,00 до 3.000,00 КМ казниће се одговорно лице у уговорном органу за прекршај из става (2) овог члана.

(4) Новчаном казном у износу од 1.000,00 до 10.000,00 КМ казниће се за прекршај понуђач ако је дао нетачне податке у документима којима доказује личну, пословну, финансијску, техничку и професионалну способност.

(5) Новчаном казном у износу од 200,00 до 2.000,00 КМ казниће се и одговорно лице понуђача за прекршај из става (4) овог члана.

(6) Захтјев за покретање прекршајног поступка КРЖ подноси надлежном суду према сједишту уговорног органа.

(7) КРЖ, рјешавајући у поступку по жалби, а на основу стања у спису, може поднијети кривичну пријаву.

Одјељак Б. Супсидијарна примјена

Члан 117.

(Супсидијарна примјена правила управног поступка)

На поступак пред КРЖ-ом који није уређен одредбама овог закона, примијениће се одредбе Закона о управном поступку.

Члан 118.

(Однос према осталим прописима)

На одговорност уговорних страна за испуњење обавеза из уговора о јавној набавци примјењују се одговарајуће одредбе закона о облигационим односима.

Одјељак Ц. Накнада трошкова поступка

Члан 119.

(Право на накнаду трошкова у поступку јавне набавке)

(1) Ако уговорни орган повриједи одредбе овог закона или подзаконских аката, привредни субјект има право да од уговорног органа захтијева накнаду трошкова за припрему понуде и трошкова учешћа у поступку јавне набавке.

(2) Право из одредбе става (1) овог члана не постоји ако је, након доношења одлуке о избору или након одлуке о поништењу поступка јавне набавке, КРЖ утврдио да кандидат/понуђач чија се понуда није разматрала, ни уз поштовање одредаба овог закона и подзаконских аката, не би имао реалне изгледе за избор његове понуде, или чија је жалба одбијена.

Члан 120.

(Надлежност у поступку накнаде трошкова)

(1) За рјешавање захтјева за накнаду трошкова у поступку јавне набавке из члана 119. став (1) овог закона надлежан је КРЖ.

(2) Захтјев за накнаду трошкова допуштен је само ако је КРЖ утврдио:
   а) да због поступања супротно одредбама овог закона или подзаконских аката одлука није донесена према наводима из обавјештења о набавци за понуду с најнижом цијеном или за економски најповољнију понуду; или
   б) да је избор поступка јавне набавке без објаве обавјештења био супротан овом закону; или
   ц) да је одлука о поништењу поступка јавне набавке била супротна одредбама овог закона или подзаконских аката; или
   д) да је одлука о избору, која је у корист једног привредног субјекта донесена без учешћа других субјеката у поступку, на основу одредаба овог закона или подзаконских аката била недопустива; или
   е) да уговорни орган, након знатног прекорачења рока за доношење одлуке и супротно захтјеву понуђача да се настави поступак јавне набавке, поступак није наставио, нити га је окончао одлуком о избору најповољнијег понуђача, односно одлуком о поништењу.

Члан 121.

(Накнада штете)

Сваки од учесника поступка јавне набавке који је претрпио штету због повреде овог закона има могућност да покрене поступак за остваривање права на накнаду штете због измакле добити пред надлежним судом, према општим прописима о накнади штете.

ДИО ЧЕТВРТИ – ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 122.

(Прелазне одредбе)

(1) Поступци јавне набавке покренути до почетка примјене овог закона у којима нису закључени уговори о јавној набавци биће окончани према одредбама Закона о јавним набавкама који је на снази у вријеме покретања поступка јавне набавке.

(2) Ако се против одлуке уговорног органа која је донесена у складу са ставом (1) овог члана води поступак по жалби, одлука КРЖ-а је коначна и извршна. Против одлуке КРЖ-а може се у року од 30 дана покренути управни спор код Суда БиХ.

(3) Поступци за накнаду штете покренути прије почетка примјене овог закона биће окончани према одредбама Закона о јавним набавкама који је на снази у вријеме покретања поступка јавне набавке.

(4) У случају да се различитим прописима у Босни и Херцеговини уређују иста питања као овим законом, примјена овог закона имаће предност у односу на остале прописе.

(5) Ако овим законом нису посебно дефинисани рокови за подзаконске акте које доноси Савјет министара БиХ и Агенција, они ће бити донесени у року од шест мјесеци од ступања на снагу овог закона.

(6) Директор Агенције чији је мандат у току остаје на мјесту директора до истека мандата од пет година, рачунајући од дана када је именован. Чланови Одбора Агенције чији је мандат у току остају на мјесту члана Одбора Агенције до истека мандата од пет година, рачунајући од дана када су именовани.

(7) Чланови КРЖ-а који су именовани и чији је мандат у току остају на мјесту члана КРЖ-а до истека мандата од пет година, рачунајући од дана када су именовани. Ако је протекао рок од пет година од именовања, чланови КРЖ-а су дужни да обављају послове из надлежности КРЖ-а до избора нових чланова. ПСБиХ ће расписати конкурс најкасније у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

(8) До успостављања и почетка рада филијала, све жалбе рјешава сједиште КРЖ-а у Сарајеву. Савјет министара БиХ дужан је да обезбиједи финансијска средства и услове за почетак рада филијала најкасније у року од три мјесеца од дана примјене овог закона.

Члан 123.

(Електронске набавке, електронске аукције и динамички систем куповине)

(1) Начин објављивања обавјештења у поступцима јавних набавки прописан је Упутством о начину објављивања обавјештења у поступцима јавних набавки.

(2) Електронске набавке, електронска аукција и динамички систем куповине, начин, рокови и почетак примјене дефинисаће се подзаконским актом који доноси Савјет министара БиХ, најкасније у року од једне године од почетка примјене овог закона.

Члан 124.

(Престанак важења)

(1) Даном почетка примјене овог закона престаје да важи Закон о јавним набавкама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 49/04, 19/05, 52/05, 8/06, 24/06, 70/06, 12/09, 60/10 и 87/13).

(2) Даном почетка примјене овог закона престају да важе подзаконски акти донесени на основу закона из става (1) овог члана, и то:
   а) Упутство о примјени Закона о јавним набавкама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 03/05 и 24/09);
   б) Упутство о начину вођења записника о отварању понуда ("Службени гласник БиХ", бр. 17/05 и 27/08);
   ц) Листа уговорних органа, по категоријама, који су обавезни примјењивати Закон о јавним набавкама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 03/05 и 86/06);
   д) Правилник о поступку директног споразума ("Службени гласник БиХ" бр. 53/06 и 20/09);
   е) Упутство о примјени и коришћењу модела стандардне тендерске документације за поступке

јавне набавке за робу, услуге и радове ("Службени гласник БиХ", број 56/07).

Члан 125.
(Завршне одредбе)

(1) Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а примјењиваће се истеком шест мјесеци од дана његовог ступања на снагу.

(2) Овај закон објавиће се и у службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ.

Број 01,02-02-1-59/13
29. априла 2014. године
Сарајево

Предсједавајући Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ	Предсједавајући Дома народа Парламентарне скупштине БиХ
Др **Милорад Живковић**, с. р.	Др **Драган Човић**, с. р.

АНЕКС I
ЛИСТА РАДОВА НА КОЈЕ СЕ ПРИМЈЕЊУЈЕ ЗАКОН О ЈАВНИМ НАБАВКАМА

Ови радови укључују изградњу нових објеката, реконструкцију постојећих објеката као и уобичајене поправке и редовно одржавање:

Група	Класа	Предмет	Опис радова
1		Припрема градилишта	
	11	Рушење зграда, одвоз земље, демонтажа објеката	Ова класа укључује: - рушење зграда и других грађевина; - рашчишћавање градилишта; - измјештање и пребацивање земље: а) копање земље, б) пуњење земљом, ц) поравнање и градирање градилишта, д) копање ровова, канала, е) разбијање и уклањање стијена, ф) рушење експлозивима итд. - припрема градилишта за минирање: а) уклањање вишка терета, наслага минерала, б) остали радови на развоју и припреми локације за извођење, - дренажу градилишта; - дренажа пољопривредног и шумског земљишта.
	12	Бушење и бургијање	Ова класа укључује: - пробно бушење, пробно бургијање, узимање узорака језгре у сврху градње, те у геофизичке, геолошке или сличне сврхе. Ова класа искључује: - бушење извора сирове нафте или гаса за производњу (видјети класу 25); - бушење изворишта воде (видјети класу 25); - потапање јама и окна; - копање окомитих ровова; - искоришћавање нафтних и гасних поља, геофизичко, геолошко и сеизмичко мјерење.
2		Изградња цијеле грађевине или њених дијелова, грађевинарство	
	21	Изградња зграда и грађевински радови	Ова класа укључује: - градњу свих типова зграда; - градњу грађевина у грађевинарству, и то: а) мостова, надвожњака, подвожњака, б) вијадукте, ц) тунеле и метрое, д) дугачке цјевоводе, е) комуникацијске и електроводове, д) градске цјевоводе, е) градске комуникацијске и електроводове; - помоћне градске радове; - монтажу и подизање монтажних грађевина на градилишту; Ова класа искључује: - услужне активности везане за вађење нафте и гаса; - грађевинске радове, осим зграда, за стадионе, базене, спортске дворане, тениске терене, голф терене и друге спортске објекте (видјети класу 23); - инсталације у зградама (видјети групу 3); - завршавање зграда (видјети групу 4); - архитектонске и инжењерске услуге за грађење; - вођење грађевинског пројекта.
	22	Подизање кровних покрова и оквира	Ова класа укључује: - подизање кровова; - покривање кровова; - хидроизолацију.
	23	Градња аутопутева, путева, аеродрома и спортских објеката	Ова класа укључује: - градњу аутопутева, путева, свих путева за возила и пјешаке, улица; - градњу жељезница; - градњу аеродромских писти; - грађевинске радове, изузев зграда, за стадионе, базене, спортске дворане, тениске терене, голф терене

			и друге спортске објекте; - бојење ознака на аутопутевима, путевима, улицама, на површини и на паркинг просторима. Ова класа искључује претходне земљане радове.
	24	Градња водопривредних објеката	Ова класа укључује градњу: - водених путева; - лука и ријечних радова; - марина; - гатова; - брана и насипа; - багеровање; - радове испод површине.
	25	Други грађевински радови који укључују посебне занатске радове	Ова класа укључује специфичне грађевинске послове који су заједнички за различите врсте објеката, а које захтјевају посебне вјештине или опрему: - изградњу темеља, укључујући и одвоз земље; - бушење и градњу водених изворишта, потапање јама и окна; - подизање готових челичних елемената; - савијање челика; - полагање цигле и камена или других материјала; - подизање и скидање скела и радних платформи, укључујући најам скела и радних платформи; - подизање димњака и индустријских пећи; Ова класа искључује најам скеле без подизања и демонтаже (скидања).
3		Грађевинске инсталације	
	31	Инсталирање електричних инсталација и прикључака (склопова)	Ова класа укључује инсталације у зградама или другим грађевинским објектима и пројектима: - електричних жица и склопова; - телекомуникацијских система; - електричних гријних система; - резиденцијалних антена; - противпожарних система и аларма; - алармних протупровалних система; - лифтова и ескалатора; - громобрана и сл.
	32	Активности изолационих радова	Ова класа укључује: - топлотне инсталације; - звучне или вибрационе изолације у зградама и другим грађевинским пројектима. Ова класа искључује хидроизолацију (видјети класу 22.).
	33	Водоводне инсталације	Ова класа укључује инсталације у зградама или другим грађевинским пројектима: - водоводне инсталације и санитарну опрему; - гасне инсталације и прикључке; - опрему за гријање, вентилацију, хлађење или климу; - системе за прскање. Ова класа искључује инсталацију електричних система за гријање (видјети класу 31.)
	34	Друге инсталације у зградама	Ова класа укључује: - инсталацију расвјете и сигналних система на путевима, жељезницама, аеродромима и лукама; - инсталацију у зградама или другим грађевинским пројектима осталих инсталација, каблова и водова.
4		Завршни грађевински радови	
	41	Гипсани радови	Ова класа укључује: - постављање у зградама или другим грађевинским пројектима унутрашњег или спољашњег гипса или штукатуре, малтерисање укључујући сличне материјале.
	42	Врата и прозоре (столарију)	Ова класа укључује: - монтажу готових врата, прозора, те оквира за врата и прозоре, уградбене кухиње, степенице, опрему за продавнице и продајне објекте, као и сличне елементе од дрвета или других материјала; - унутрашње завршне радове (нпр. стропове, облагање површина ламперијом, монтажу покретних преграда и др.). Ова класа искључује постављање паркета и других дрвених подлога (видјети класу 43.).
	43	Подне и зидне облоге	Ова класа укључује: - постављање, полагање, вјешање или уклапање у зградама или другим грађевинским пројектима; - зидова или подних плоча од керамике или резаног камена; - паркета или других дрвених подних подлога; - тепиха или линолеумских подних облога, укључујући и гумене и пластичне облоге; - терацо, мермерне, гранитне или шкриљчане подне или зидне облоге; - тапете.
	44	Бојење и устакљивање	Ова класа укључује: - унутрашње или спољашње бојење зграда; - бојење грађевина; - монтажа стакла, огледала и других стаклених површина; Ова класа искључује монтажу прозора (видјети класу 42.).
	45	Остали радови за довршетак градње	Ова класа укључује: - инсталацију приватних базена; - инсталацију парних праоница; - разбијање пијеска и сличне активности за градњу екстеријера; - друге радове завршавања градње и завршне радове. Ова класа искључује чишћење зграда и других грађевина.
5		Најам опреме	
	50	Најам опреме за градњу или рушење са радником/цима који управља опремом	Ова класа искључује најам машина и опреме за градњу или рушење без радника који управљају опремом.

АНЕКС II

Ова листа услуга односи се на категорије услуга које су везане за поступке јавних набавки, и то:

ДИО А - који за предмет јавне набавке има услуге које се додјељују у складу са поступцима јавних набавки, изузев уговора из члана 7. овог закона, дефинисаним у Глави I и Глави IV овог закона.

Категорија	Предмет јавне набавке
1	Услуге одржавања и поправки
2	Услуге превоза копном путника и робе, укључујући услуге блиндираних возила, и услуге доставе, осим услуга превоза поште
3	Услуге авиотранспорта путника и терета, осим превоза поште
4	Услуге превоза поште копном и ваздухом, осим услуга жељезничког транспорта
5	Телекомуникацијске услуге
6	Финансијске услуге и то: а) услуге осигурања, б) банкарске и инвестицијске услуге. Финансијске услуге које су искључене су: - издавање, продаја, куповина или трансфер хартија од вриједности и обвезница као и других финансијских инструмената; - услуге Централне банке.
7	Комјутерске и уз њих везане услуге
8	Истраживачке и развојне услуге, осим услуга гдје добробит од њиховог коришћења при обављању својих активности користи уговорни орган или секторски уговорни орган, уз услов да накнаду за осигурање тих услуга у цјелини плаћа уговорни орган или секторски уговорни орган.
9	Рачуноводствене услуге, ревизорске и књиговодствене услуге
10	Услуге истраживања тржишта и испитивања јавног мњења
11	Услуге консалтинга у менаџменту и уз њих везане услуге, осим услуга арбитраже и мирења
12	Архитектонске услуге: а) инжењерске услуге и интегралне инжењерске услуге, б) услуге просторног планирања и уређења пејзажа, ц) сличне научне и техничке консултантске услуге, д) услуге техничког испитивања и анализа.
13	Рекламне услуге и услуге маркетинга
14	Услуге чишћења зграда и управљање имовином
15	Услуге издаваштва и штампања на бази тарифе или уговора
16	Услуге одлагања отпада, канализационе услуге и друге санитарне услуге.

ДИО Б - који за предмет јавне набавке има услуге које се додјељују у складу са чланом 8. овог закона:

Категорија	Предмет јавне набавке
1	Хотелске и угоститељске услуге
2	Услуге жељезничког транспорта
3	Услуге воденог транспорта
4	Помоћне транспортне услуге и услуге подршке
5	Правне услуге
6	Услуге запошљавања и осигурања особља, осим уговора о раду и рјешења о именовању
7	Услуге истраге и осигурања, осим услуга оклопних возила
8	Образовне услуге и услуге стручног усавршавања
9	Здравствене и социјалне услуге
10	Рекреационе услуге, културне и спортске услуге
11	Остале услуге

ДИО Ц - који за предмет уговора има услуге које су изузете од примјене поступака дефинисаних овим законом.

Категорија	Предмет јавне набавке
1	Уговори о раду и рјешења о именовању
2	Уговори о финансијским услугама који за предмет имају: а) издавање, продаја, куповина или трансфер хартија од вриједности и обвезница као и других финансијских инструмената; б) услуге Централне банке.
3	Уговори о арбитражи и помирењу
4	Уговори о прибављању, развоју, продукцији или коопродукцији програма за радио и ТВ емитовање
5	Уговори о пружању услуга истраживања и развоја осим оних од којих корист има искључиво уговорни орган или секторски уговорни орган за своју употребу при обављању својих активности и за које накнаду у цјелини плаћа уговорни орган или секторски уговорни орган.